

Úřední věstník

Evropské unie

C 115

Svazek 49

České vydání

Informace a oznámení

16. května 2006

Oznámení č.

Obsah

Strana

I Informace

.....

II Přípravné akty

Výbor regionů

62. plenární zasedání ve dnech 16. – 17. listopadu 2005

2006/C 115/01	Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007 – 2013	1
2006/C 115/02	Stanovisko Výboru regionů k tématu Akční plán pro státní podpory Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005 – 2009	6
2006/C 115/03	Stanovisko z vlastní iniciativy Výboru regionů k tématu „Konkurenceschopnost a decentralizace“	10
2006/C 115/04	Stanovisko Výboru regionů k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci (2007 – 2013)	17
2006/C 115/05	Stanovisko Výboru regionů k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013)	20
2006/C 115/06	Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Restrukturalizace a zaměstnanost Předvídání restrukturalizací a doprovodná opatření pro rozvoj zaměstnanosti: úloha Evropské unie	27
2006/C 115/07	Stanovisko Výboru regionů k úloze regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi v demokratickém životě Unie	32

CS

Cena:
22 EUR

(Pokračování na následující straně)

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2006/C 115/08	Stanovisko Výboru regionů ke „Směrnici k provádění a kontrole zásad subsidiarity a proporcionality“	35
2006/C 115/09	Stanovisko Výboru regionů k tématu „Decentralizovaná spolupráce v reformě rozvojové politiky EU“	42
2006/C 115/10	Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o zřízení rámcového programu týkajícího se solidarity a řízení migračních toků pro období 2007 – 2013	47
2006/C 115/11	Stanovisko Výboru regionů ke Sdělení Komise Radě Evropská budoucnost pro Kosovo	53
2006/C 115/12	Stanovisko Výboru regionů k tématu Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro období 2007 až 2019	56
2006/C 115/13	Stanovisko Výboru regionů k tématu Zelená kniha „Nová mezigenerační solidarita jako odpověď na demografické změny“	61
2006/C 115/14	Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Nediskriminace a rovné příležitosti pro všechny – rámcová strategie Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roce rovných příležitostí pro všechny (2007) Směrem ke spravedlivé společnosti	65
2006/C 115/15	Usnesení Výboru regionů k pracovnímu programu Evropské komise a prioritám Výboru regionů pro rok 2006	69
2006/C 115/16	Usnesení k budoucí cestě finančních výhledů na období 2007 – 2013	73
2006/C 115/17	Návrh stanoviska Výboru regionů k tématu „Bezpečnost všech druhů dopravy, včetně otázky financování“	75
2006/C 115/18	Stanovisko Výboru regionů k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se pro období 2007 – 2013 stanoví program „Občané pro Evropu“ na podporu aktivního evropského občanství	81
2006/C 115/19	Stanovisko Výboru regionů ke Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: zpráva o provádění strategie EU v oblasti lesního hospodářství	84
2006/C 115/20	Stanovisko Výboru regionů na téma „Příspěvek místních a regionálních orgánů k boji proti změně klimatu“	88
2006/C 115/21	Výhledová zpráva Výboru regionů k „Provádění směrnice o skládce odpadů (1999/31/ES) na regionální a místní úrovni“	95

II

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

62. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 16. – 17. LISTOPADU 2005

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007 – 2013

(2006/C 115/01)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na sdělení Komise „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007-2013“ (KOM (2005) 299 v konečném znění),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 5. července 2005 konzultovat tuto problematiku s Výborem regionů, v souladu s prvním odstavcem článku 265 Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů z 19. května 2005 pověřit Komisi pro politiku teritoriální soudržnosti vypracováním stanoviska k tomuto tématu,

s ohledem na sdělení Komise „Třetí zpráva o pokroku v oblasti soudržnosti: K novému partnerství pro růst, zaměstnanost a soudržnost“ (KOM(2005) 192 v konečném znění – SEK(2005) 632),

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise „Třetí zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti – nové partnerství pro soudržnost: konvergence, konkurenceschopnost, spolupráce“ (KOM(2004) 107 v konečném znění) (CdR 120/2004 fin ⁽¹⁾),

s ohledem na své stanovisko k finančním výhledům – sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: „Budování naší společné budoucnosti: politické úkoly a rozpočtové prostředky rozšířené Unie v letech 2007 – 2013“ (KOM(2004) 101 v konečném znění – CdR 162/2004 fin ⁽²⁾),

s ohledem na své stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj (KOM(2004) 495 v konečném znění – 2004/0167 – (COD)) a své stanovisko (CdR 233/2004 fin ⁽³⁾),

s ohledem na své stanovisko k návrhu nařízení Rady o zřízení Fondu soudržnosti (KOM(2004) 494 v konečném znění – 2004/0166 (AVC)) (CdR 234/2004 fin ⁽⁴⁾),

s ohledem na své stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu (KOM(2004) 493 v konečném znění – 2004/0165 (COD)) (CdR 240/2004 fin ⁽⁵⁾),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 318, 22.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 4.

⁽³⁾ Úř. věst. C 231, 20.9.2005, s. 19

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 231, 20.9.2005, s. 35

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 48

s **ohledem na** své stanovisko k návrhu nařízení Rady o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti (KOM(2004) 492 v konečném znění – 2004/0163 (AVC) – (CdR 232/2004 fin) ⁽⁶⁾);

s **ohledem na** deklaraci z Birminghamu, přijatou předsednictvem VR dne 2. září 2005, o politice soudržnosti a národních rámcových plánech pro provádění Lisabonské strategie;

s **ohledem na** svůj návrh stanoviska (CdR 140/2005 rev. 1) přijatý 30. září 2005 Komisí pro politiku teritoriální soudržnosti k tomuto tématu (zpravodaj: pan Alain Rousset, vrchní představitel regionální rady Akvitánska (Francie/SES)),

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

I. Obecné poznámky

VÝBOR REGIONŮ

- 1) **bere na vědomí** Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) přijaté Evropskou komisí 5. července 2005;
- 2) **vítá** jasné stanovenou prioritu pro regiony, jejichž rozvoj zaostává, spojenou zejména s rozšířením o deset nových členských států prostřednictvím cíle konvergence; Evropa má povinnost solidarity vůči těmto regionům, aby byl urychlen jejich hospodářský a sociální rozvoj, jak tomu bylo v případě předchozích generací programů;
- 3) rovněž **vítá** vůli pokračovat v evropské politice soudržnosti pro všechny evropské regiony prostřednictvím budoucího cíle konkurenceschopnosti a zaměstnanosti; avšak **zdůrazňuje**, že v rámci tohoto cíle je třeba klást prioritu na okrajové a/nebo méně konkurenceschopné regiony, aby se snížily rozdíly v rozvoji mezi regiony a v rámci regionů. Hlavní činností politiky soudržnosti je v podstatě vyrovnávání regionálních a místních rozdílů a nikoli podporování nejkonekurenceschopnějších regionů;
- 4) **lituje**, že SOZS nerozlišují priority pro regiony konvergence a pro regiony budoucího cíle konkurenceschopnosti a zaměstnanosti; cíl konkurenceschopnosti a zaměstnanosti musí být určen pro projekty vedoucí k nárůstu regionální konkurenceschopnosti (výzkum, inovace, vzdělání/školení, dostupnost – doprava, informační a komunikační technologie, služby obecného zájmu) a musí zabránit rozptýlení finančních prostředků, které bylo často kritizováno v současném období;
- 5) **vítá**, že politika soudržnosti je nastavena jako nástroj na provádění Lisabonské strategie na regionální úrovni, avšak **trvá** na absolutní nutnosti, aby politika soudržnosti byla v prvé řadě nástrojem k vyrovnávání rozdílů v rozvoji na místní a regionální úrovni;
- 6) **zdůrazňuje** základní význam tohoto dokumentu pro vytváření politiky soudržnosti Společenství pro období 2007-2013 a pro sledování této politiky na evropské úrovni vzhledem k formulovaným cílům a prioritám;
- 7) **trvá** na nutnosti, aby regionální politika a politika soudržnosti disponovala strategickým dokumentem na evropské úrovni, jako je tomu v případě Evropské strategie zaměstnanosti, kde již několik let existuje takovýto dokument;
- 8) **táže se** však na nesoulad mezi ambicemi vyhlášenými v tomto dokumentu a nízkými prostředky, které jsou ochotny některé členské státy věnovat na tyto ambice v rámci finančních výhledů na období 2007-2013;
- 9) rovněž **se táže**, jak hodlají členské státy využít tohoto dokumentu, zejména jestliže finanční výhledy nebyly ve stanovené výši;
- 10) **uznává**, že jestliže je třeba respektovat zásadu subsidiarity a zároveň ponechat státům možnost upravit SOZS podle jejich potřeb a konkrétních situací, je důležité, aby tyto státy nefinancovaly své národní politiky prostřednictvím evropských strukturálních fondů;
- 11) je tudíž **znepokojen** rizikem, jímž by takováto odchylka mohla zatížit dlouhodobější pokračování skutečné politiky soudržnosti Společenství, jež přitom představuje jednu z nejvíce viditelných politik pro evropského občana;
- 12) z tohoto důvodu **lituje**, že Evropská komise na nátlak členských států upustila od připojení národních verzí k tomuto dokumentu, které se opíraly o výsledky programu územních studií prováděného v členských státech prostřednictvím Střediska pro zkoumání sítě územního plánování (ORATE) a které dávaly možnost ověřit strategickou soudržnost mezi cíli Společenství a národními cíli v oblasti územní soudržnosti.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 231, 20.9.2005, s. 1

1. Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) a Lisabonská strategie

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **znovu potvrzuje** svou všeobecnou podporu Lisabonské strategii a bere na vědomí vůli Evropské komise strukturovat SOZS zejména okolo této strategie; avšak **vyjadřuje lítost** nad tím, že environmentální priority a Göteborgská strategie se ocitly na vedlejší koleji;

1.2 **sdílí** tři hlavní priority navržené Evropskou komisí (učinit z Evropy a jejích regionů místo, které bude atraktivnější pro investice, zlepšit znalosti a inovace jakožto klíčové faktory růstu, a pomáhat vytvářet více pracovních míst a kvalitnější pracovní místa);

1.3 **lituje** však chybějícího odkazu na pojem vyvážená konkurenceschopnost ve znění těchto hlavních priorit; **připomíná** svůj požadavek na zajištění stejné pozornosti všem třem pilířům trvale udržitelného rozvoje (hospodářskému, sociálnímu a environmentálnímu);

1.4 **znovu zdůrazňuje**, že hlavní slabina Lisabonské strategie, stejně jako Evropské strategie zaměstnanosti, spočívá v jejím provádění, zejména členskými státy. Vyjadřuje zejména politování nad chybějícím skutečným decentralizovaným přístupem a nad tím, že metoda koordinace neuspěla při zapojení místních a regionálních orgánů; **lituje**, že spolupráce rozvinutá v jejím rámci zůstala převážně v mezivládní podobě a nebere v úvahu vzrůstající roli, kterou hrají sociální partneři v rámci lisabonského procesu;

1.5 **je** tudíž **potěšen**, že si Evropská komise přeje, aby místní a regionální orgány hrály ústřední roli v rámci provádění této strategie, a vzbou, kterou Komise vytvořila s politikou soudržnosti pro dosažení těchto cílů;

1.6 **trvá** tedy na tom, že je nutné, aby Strategické obecné zásady Společenství, na kterých členské státy a regiony založí své vlastní strategické priority pro politiku soudržnosti, byly zahrnuty do „lisabonských národních akčních programů“ a aby v nich byl zdůrazněn význam místních a regionálních úrovní pro strategický územní rozvoj;

1.7 **přeje si**, aby kromě regionů konvergence, priorit pro podporu Společenství, byly strukturální fondy poskytnuty v rámci budoucího cíle konkurenceschopnosti a zaměstnanosti přednostně pro urychlení rozvoje okrajových regionů a méně konkurenceschopných okolo prioritních témat jako jsou např. výzkum, inovace, vzdělání a školení, a dostupnost (doprava, informační a komunikační technologie, služby všeobecného zájmu). Každý evropský region musí mít možnost vytvořit svou vlastní lisabonskou agendu na regionální a místní úrovni;

1.8 **upozorňuje** na využívání evropských fondů pro financování či spolufinancování národních politik či politik Společenství (transevropské dopravní sítě, rámcový program pro výzkum a vývoj, program pro konkurenceschopnost a inovace), které by byly logicky podřízeny národní konkurenceschopnosti bez ohledu na celý rozměr územní soudržnosti, a které by tudíž nepodléhaly politice soudržnosti. Má-li být legitimní a prvořadé, aby regiony, jejichž rozvoj zaostává, mohly využívat strukturálních fondů pro tento druh financování, bylo by naopak na škodu, aby regiony způsobilé pro budoucí cíl konkurenceschopnosti a zaměstnanosti nemohly soustředit své fondy na skutečné priority regionálního rozvoje;

1.9 **znovu potvrzuje** svůj požadavek umožnit také v budoucnu soukromé spolufinancování;

1.10 **připomíná** tak, že jestliže v současném programovém období musí sektorové politiky přispívat k cíli soudržnosti, po roce 2007 bude situace opačná, kdy bude požadováno, aby politika soudržnosti přispívala k financování sektorových politik;

1.11 **přeje si** tedy, aby strukturování SOZS okolo Lisabonské strategie neposkytovalo příležitost členským státům upravovat politiku soudržnosti pro financování svých národních politik bez ohledu na všechny zásady hospodářské, sociální a územní soudržnosti použité na jejich území;

1.12 **upozorňuje** na případné riziko „renacionalizace“ politiky soudržnosti Společenství;

1.13 **žádá** tedy, aby si SOZS stanovily jednoznačné a dobře mířené cíle v oblasti územní soudržnosti, aby se snížilo toto riziko na minimum.

2. Územní rozměr politiky soudržnosti

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **lituje**, že územní rozměr soudržnosti není předmětem vlastní priority nebo nemá horizontální charakter, který by bylo možné použít na tři hlavní priority definované v tomto dokumentu, a že není zároveň ústředním motivem všech SOZS jako hospodářská a sociální soudržnost;

2.2 **znovu potvrzuje**, že územní rozměr tvoří také základ regionální politiky a politiky soudržnosti;

2.3 **je** tudíž **překvapen**, že kapitola o územním rozměru se týká pouze menších měst a venkovských oblastí a je příliš pozadu vzhledem k ambicím vyhlášeným Evropskou komisí ve třetí zprávě o soudržnosti, třebaže územní dynamika umožňuje úřadům a obyvatelstvu měřit v praxi dopad politik Evropské unie; **připomíná**, že v rámci regionálních programů je nezbytné se také zabývat městským rozměrem;

2.4 **žádá**, aby byl brán v potaz koncept vyvážené konkurenceschopnosti, jak byl formulován Smlouvou o Evropské unii, a koncept polycentrického rozvoje prostoru Společenství, který by měl umožnit úpravu charakteru a intenzity politik vedených s ohledem na objektivní situaci konkurenceschopnosti území;

2.5 **požaduje**, aby územní rozměr zahrnoval zvláštní odstavec týkající se trvale znevýhodněných regionů (ostrovy, hornatými regiony a regiony s nízkou hustotou zalidnění), nejvzdálenějších regionů, zranitelných venkovských oblastí a městských oblastí, které mají potíže, posilováním vazeb mezi městem a venkovem; **uznává** strategický význam měst a městských oblastí pro dosažení lisabonských cílů s úmyslem vytvořit bezpečná, soudržná a udržitelná společenství i v těch nejzanedbanějších městských oblastech;

2.6 v této souvislosti **očekává**, že Evropská komise předloží sdělení k městskému rozměru strategických obecných zásad politiky soudržnosti;

2.7 důrazněji **připomíná** závazek místních a regionálních orgánů vůči cíli územní soudržnosti jako nezbytné a neoddelitelné součásti cíle hospodářské a sociální soudržnosti;

2.8 **lituje** malého prostoru, který byl v celém dokumentu věnován územní spolupráci; z tohoto důvodu **je znepokojen** snížením finančních prostředků věnovaných tomuto základnímu cíli regionální politiky a politiky soudržnosti, jak navrhuji členské státy;

2.9 **znovu potvrzuje** svou podporu přeshraniční spolupráci jako základního nástroje evropské integrace; **přeje si**, aby oblasti jako je kultura, životní prostředí, výměna údajů mezi administrativami, civilní ochrana a zdraví měly v tomto opatření své místo;

2.10 **doporučuje** vybudovat skutečnou nadnárodní spolupráci, která by byla nad prostou spoluprací mezi členskými státy, aby bylo možné uskutečňovat činnosti. Tento typ spolupráce představuje skutečný nástroj územní soudržnosti;

2.11 **požaduje**, aby byl nadnárodní spolupráci dán skutečný strategický charakter strukturování a propojení území; **připomíná**, že práce ORATE naznačují řadu cest jak cílit nadnárodní spolupráci okolo některých prioritních témat; **požaduje** silnější zapojení místních a regionálních orgánů nikoli pouze do řízení programů, ale také do definování priorit podpory;

2.12 **žádá** členské státy, aby nesnižovaly rozpočet navržený Evropskou komisí určený pro nadnárodní spolupráci;

2.13 **doporučuje** věnovat větší pozornost meziregionálnímu aspektu a připomíná důležitou roli, kterou hraje dostatečný rozpočet pro dosažení stanovených cílů.

3. Přiměřenost finančních zdrojů s ohledem na vyhlášené cíle

VÝBOR REGIONŮ

3.1 nejprve **připomíná** nutnost, aby Evropská unie disponovala rozpočtem ve výši svých ambicí a zejména cílů, které byly stanoveny Evropskou radou v Lisabonu;

3.2 **je tudíž znepokojen** rizikem silné disproporce mezi vyhlášenými strategickými ambicemi a nedostatečnými finančními prostředky, které mohou být ve světle posledních mezivládních jednání na tyto ambice vyčleněny;

3.3 proto **lituje**, že Evropská komise nenavrhuje soustředit větší podporu Společenství na oblasti a území, kde může mít skutečný vliv;

3.4 **domnívá se** tedy, že pokud jde o budoucí cíl regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, bylo by vhodné rozlišovat kritéria podpory EFRR a ESF, neboť je-li oprávněné, že se ESF týká celku evropských území ze zřejmých důvodů nezaměstnanosti a sociálního vyloučení, je naopak nutné, aby podpora EFRR brala při svém rozdělování v úvahu některá územní kritéria;

3.5 **naznačuje** tedy, aby byly strukturální fondy přednostně určeny pro nejméně konkurenceschopné a nejvíce znevýhodněné regiony a základem pro jejich rozdělení byla kritéria Společenství s tím, že budou vyvážena na základě jednoznačných a objektivních územních kritérií;

3.6 dále **lituje**, že nebyla na zasedání Evropské rady ve dnech 16. a 17. června 2005 uzavřena dohoda o finančních výhledech. Připomíná rizika, že další prodlužování chybějící dohody v této oblasti by mohlo ztížit přípravu budoucího programovacího období 2007-2013.

II. Doporučení

VÝBOR REGIONŮ

1. **zdůrazňuje** práci dokončenou Evropskou komisí pro předložení strategického dokumentu, ale **zajímá se**, jak tohoto dokumentu využijí členské státy;

2. **znovu potvrzuje** svou podporu prioritě věnované regionům konvergence spojenou zejména s rozšířením o deset nových členských států;

3. **domnívá se**, že regionální politika a politika soudržnosti by se nemohla omezit pouze na to, aby členské státy financovaly sektorové politiky považované za prioritní v Lisabonské strategii. Hlavní činností politiky soudržnosti je v podstatě vyrovnávání regionálních a místních rozdílů a nikoli podpora vývoje nejkonkurenceschopnějších regionů;

4. **je toho názoru**, že úspěch Lisabonské strategie závisí nejprve a především na jejím provádění na místní a regionální úrovni;

5. **přeje si**, aby regiony způsobilé pro budoucí cíl konkurenceschopnosti a zaměstnanosti mohly soustředit podporu Společenství na financování skutečných strategií regionálního rozvoje prováděných na regionální úrovni;

6. **je znepokojen**, že není brán v úvahu skutečný územní rozměr, který je přitom důvodem existence skutečné politiky soudržnosti Společenství;

7. **přikládá** proto největší význam pokračování cíle územní soudržnosti, obzvláště významného v souvislosti s rozšířenou Evropou;

8. **požaduje** lepší vyváženost mezi požadavky na konkurenceschopnost Evropské unie a jejích členských států a potřebami územní soudržnosti v prostoru Společenství;

9. **domnívá se**, že k této lepší vyváženosti dochází způsobem celku evropských regionů, ale také integrací skutečného územního rozměru do Národních strategických referenčních rámců (CRSN) vypracovaných členskými státy za účelem soustředění podpory Společenství na okrajové a/nebo méně konkurenceschopné regiony;

10. **doporučuje** dávat větší význam územní spolupráci obecně a nadnárodní spolupráci zvláště, a tím jí přisoudit větší strategický charakter v oblasti strukturování území prostoru Společenství a vyčlenit přiměřené rozpočtové prostředky;

11. dále **připomíná** svou podporu návrhům Evropské komise k finančním výhledům na období 2007-2013; **domnívá se**, že cíle formulované v rámci Strategických obecných zásad Společenství nebudou moci být dosaženy bez realistického a ambiciózního rozpočtu Společenství umožňujícího pokračování skutečné regionální politiky a politiky soudržnosti po celou Evropskou unii.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů k tématu AKČNÍ PLÁN PRO STÁTNÍ PODPORY Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005 – 2009

(2006/C 115/02)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise „AKČNÍ PLÁN PRO STÁTNÍ PODPORY Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005–2009“, KOM(2005) 107 v konečném znění;

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 8. června 2005 konzultovat Výbor v této věci podle čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsednictva VR ze dne 22. února 2005 pověřit Komisi pro hospodářskou a sociální politiku vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 18. července 2005 o uplatnění čl. 86 odst. 2 Smlouvy na státní podpory ve formě kompenzace za veřejné služby, udělované určitým podnikům, pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, a s ohledem na směrnici Komise .../.../ES, kterou se mění směrnice 80/723/EHS o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a rámcem Společenství pro státní podpory ve formě kompenzace za veřejné služby;

s ohledem na své stanovisko k tématu „Přepracované pokyny ke státní regionální podpoře“ (CdR 77/2005 fin);

s ohledem na své stanovisko k rozhodnutí Komise o uplatnění článku 86 Smlouvy na státní podpory ve formě kompenzace za veřejné služby, návrhu směrnice, kterou se mění směrnice Komise 80/723/EHS o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a návrhu rámce Společenství pro státní podpory ve formě kompenzace za veřejné služby (CdR 155/2004 fin) ⁽¹⁾;

s ohledem na své stanovisko k Bílé knize o službách obecného zájmu (CdR 327/2004 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na usnesení Výboru regionů ke Znovuoživení lisabonské strategie přijaté dne 24. února 2005;

s ohledem na svůj návrh stanoviska CdR 225/2005 rev. 1 přijatý dne 23. září 2005 Komisí pro hospodářskou a sociální politiku (zpravodaj: **pan Gabor Bihary**, člen Generálního shromáždění hlavního města, předseda Výboru pro evropskou integraci a zahraniční věci Generálního shromáždění hlavního města (Maďarsko/SES));

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16.–17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 43, 18.2.2005, s. 13

⁽²⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 53

Názory Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

vítá přístup Evropské komise ke zřízení série konzultací ve věci reformy politiky státní podpory a k zapojení orgánů evropských místních a regionálních samospráv prostřednictvím Výboru regionů;

znovu připomíná svůj dřívější postoj k přepracovaným pokynům ke státní regionální podpoře.

1. Modernizovaná politika státní podpory v souvislosti s lisabonskou strategií pro hospodářský růst a zaměstnanost

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **vítá** fakt, že politika státní podpory by měla být úzce spojena s cíly lisabonské strategie a podobně vítá její novou orientaci na selektivnější horizontální přístup (bez toho, že by nepřehlížela k potřebám specifických cílových regionů) a její zaměření na klíčové politiky inovace a výzkumu a vývoje, lidského kapitálu, podnikání, služeb obecného hospodářského zájmu, regionální podpory, udržitelného životního prostředí, dopravy, energetiky a infrastruktury informačních a komunikačních technologií;

1.2 **zastává názor**, že měřítko selhání trhu, které Komise vypracovala, aby oprávnila poskytnutí státní podpory, je zajímavým přístupem, ale není podloženo Smlouvou o ES, není jasně definováno a nemůže se použít v případech, kde neexistuje žádný trh. Výbor proto nesouhlasí s myšlenkou, aby selhání trhu byla přidělena klíčová role jako měřítko pro stanovení přípustnosti státní podpory. Uplatnění měřítko selhání trhu je navíc přijatelné pouze tehdy, jestliže si členské státy a regionální a místní orgány udrží v souladu s principem subsidiarity dostatečný manévrovací prostor pro vymezení selhání trhu a pro rozhodování, jak na něj reagovat;

1.3 **připomíná**, že usnesení VR ke Znovuoživení lisabonské strategie, přijaté dne 24. února 2005, zdůrazňuje, že by „bylo vhodné, aby Evropská unie místo snahy o dosažení cíle kvantitativního snížení státních dotací upřednostnila zlepšení systému státní podpory, a tím dlouhodobě zajistila dostatek kvalitních služeb“; **považuje** rozhodně za nesprávné zaměřit se na celkové náklady na státní podpory bez rozlišování druhů státní podpory a jejich příslušného přínosu z hlediska společného zájmu;

1.4 **zdůrazňuje**, že pokud bude státní podpora dostatečně cílená a efektivně řízena, může významně přispět k plnění požadavků týkajících se závazků veřejných služeb stanovených

orgány místních a regionálních samospráv, a **domnívá se**, že reforma pravidel státní podpory by měla zohlednit tuto skutečnost spolu s dopadem státní podpory na fungování trhu;

1.5 **konstatuje**, že cílem článků 81 a 82 Smlouvy o ES, které se týkají pravidel hospodářské soutěže, je ochrana hospodářské soutěže na trhu jako způsobu, jak zvýšit blaho spotřebitelů. Vzhledem k tomu, že definice „hospodářské soutěže“ musí být stejná a souvislá v celé smlouvě, Výbor regionů lituje, že akční plán pro státní podpory vůbec nezmiňuje cíl blaha spotřebitele;

1.6 **s obavou zaznamenává**, že koncept nedotčenosti obchodu mezi členskými státy se již nepoužívá jako prioritní kritérium pro poskytování státní podpory. VR se opravdu domnívá, že dotace místních a regionálních orgánů společně s poskytováním veřejných služeb neovlivní nutně obchod mezi členskými státy na jednotném trhu, ani vážně neohrozí hospodářskou soutěž, tj. nevytvoří nebo neposílí pozici dané/ých společnosti/i na trhu;

1.7 **zdůrazňuje**, že Evropská unie potřebuje být při získávání vnitřních investic mezinárodně konkurenceschopná, a domnívá se, že pravidla pro státní podpory musí lépe odrážet obchodní realitu v otevřené globalizované ekonomice a poskytovat dostatečnou flexibilitu, aby regiony v členských státech mohly soutěžit o zahraniční (mimo EU) investiční projekty s regiony vně Unie, které jsou intenzivně podporovány;

1.8 **se domnívá**, že státní podpora hraje větší roli v obdobích nižšího hospodářského růstu, a navrhuje proto zvážit pružná pravidla, jež by zohlednila tuto skutečnost;

1.9 **se dále domnívá**, že uvnitř hospodářsky integrované oblasti čím je členský stát méně hospodářsky rozvinutý, tím vyšší státní podporu jako podíl v procentech HDP by bylo možno odůvodnit za účelem rozvoje veřejných služeb nebo zavedení podobných standardů veřejných služeb jako v ostatních členských státech; navíc **se domnívá**, že některé regiony uvnitř členského státu (zejména méně rozvinuté regiony v přechodu) by měly mít prospěch ze specifických zlepšení;

1.10 **navrhuje**, aby Evropská komise posílila dopadovou analýzu svých vlastních rozhodnutí v oblasti státní podpory, zvláště pak proto, že Akční plán pro státní podpory je založen na „ekonomickém přístupu“ analýzy státní podpory;

1.11 **vyjadřuje politování** nad skutečností, že Akční plán pro státní podpory nezohledňuje specifický charakter partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti státních podpor;

2. Zaměření na klíčové priority

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **vítá** záměr zjednodušit a konsolidovat předpisy pro blokové výjimky pro podpory na vzdělávání a zaměstnanost a **upozorňuje** na skutečnost, že zde také vyvstává příležitost harmonizovat definice, jako např. definici „znevýhodněného pracovníka“, která se liší od jedné blokové výjimky ke druhé;

2.2 **se domnívá**, že rozlišení mezi specifickým a obecným vzděláváním je v praxi většinou pouze umělé, a **navrhuje** proto, aby se do budoucna nerozlišovala míra státní podpory na tomto základě;

2.3 **vítá** úsilí Komise napravit nejistotu vyplývající z rozsudku ve věci Altmark⁽³⁾ tím, že přijala balíček opatření týkajících se pravidel financování veřejných služeb. Výbor regionů se domnívá, že tato opatření tím, že ukládají místním a regionálním orgánům lépe definovat smlouvy o veřejných službách, povedou k vyšší transparentnosti a demokratické zodpovědnosti v řízení služeb obecného hospodářského zájmu;

2.4 **s potěšením zaznamenává**, že Evropská komise v této souvislosti souhlasí s požadavkem Výboru regionů vyjmout státní podpory pro nemocnice a společnosti poskytující sociální bydlení z oznamovací povinnosti;

2.5 **zdůrazňuje**, že návrh právního rámce veřejných služeb, jenž by usnadnil definici pozitivních principů, je nutnější než kdykoli předtím. Tento rámec by měl obsahovat například:

- kritéria pro rozlišení služeb obecného hospodářského zájmu (SOHZ) a nehospodářských služeb obecného zájmu (SOZ);
- principy a všeobecné povinnosti SOZ, jako jsou univerzál-
nost, kontinuita, kvalita, účinnost, dostupnost a ochrana
uživatelů a spotřebitelů;
- kritéria pro omezení deformace obchodních vztahů;
- uznání práva místních a regionálních orgánů na vlastní
poskytování služeb obecného hospodářského zájmu a řídicí
principy financování;
- kritéria hodnocení;

2.6 **vítá** záměr Komise vydat nařízení o obecné blokové výjimce, kterým budou určité kategorie podpory osvobozeny od oznamovací povinnosti vůči Komisi, a **věří**, že toto budoucí nařízení zajistí lepší správu;

2.7 **podporuje** záměr rozšířit blokové výjimky s cílem integrovat podporu malým a středním podnikům a výzkumu a vývoji;

2.8 **se domnívá**, že vzhledem k procedurálním požadavkům je velmi obtížné používat výjimku *de minimis* v praxi. Jakékoliv zvýšení prahu *de minimis* by tudíž mělo být doprovázeno zjednodušením a vyjasněním stávajících pravidel obsažených v nařízení *de minimis*. Je především třeba vyjasnit:

- (i) zda se práh podpory *de minimis* týká nezávislých podniků nebo samostatných právních subjektů,
- (ii) jak jsou brány v úvahu operace ve více než jednom členském státu prováděné jedním právním subjektem pobírajícím podporu *de minimis* v různých členských státech a
- (iii) jaký je statut podpory ES při stanovení, zda bylo dosaženo prahu *de minimis*;

proto **podporuje** zvýšení prahu podpory *de minimis* a **požaduje**, aby se tak stalo na základě kumulované inflace od posledního zvýšení v roce 2001;

2.9 **se domnívá**, že vzhledem k velkému nárůstu státních podpor, jejichž příjemci jsou neziskové organizace, by je Komise měla jasně a výslovně zmínit a využít k tomu relevantních rozsudků Soudního dvora;

2.10 **se domnívá**, že zlepšení infrastruktury informačních a komunikačních technologií (ICT) bude mít stejný zásadní význam jako zlepšení dopravních a energetických infrastruktur; **připomíná** však, že pro rozvoj ICT platí odlišné tržní podmínky, a **upozorňuje** proto na potřebu specifických pokynů, jež by umožnily větší flexibilitu, aby bylo možno dosáhnout větší podpory určené k celkovému rozvoji ICT;

2.11

2.11.1 **vítá**, že Evropská komise dne 24. srpna 2005 zahájila veřejnou konzultaci o hodnocení pokynů ke státní podpoře na ochranu životního prostředí, ale lituje, že pevný termín pro odpovědi byl stanoven na 10. října 2005;

2.11.2 **vyjadřuje** svoji podporu rozšíření pokynů na „zdraví spotřebitelů“, které podle Výboru regionů zahrnuje pojmy „bezpečnost civilistů a jejich prostředí“, „bezpečnost zaměstnanců“ a „zdraví zaměstnanců“;

2.11.3 **podporuje** jasná pravidla pro environmentální investiční podporu podniků, která jim bude sloužit k vypořádání se se znečištěním způsobeným jinými podniky;

⁽³⁾ věc C-280/00, 24.7.2003

2.11.4 **zasazuje se** za zachování podpory vyšší intenzity pro malé a střední podniky;

2.11.5 **považuje** za nutné zachovat podporu vyšší intenzity pro regiony, které v důsledku ekonomické transformace zaostávají v plnění požadavků *acquis communautaire* v oblasti životního prostředí.

2.12 **vítá**, že Evropská komise dne 21. září 2005 zahájila veřejnou konzultaci o reformě pravidel pro státní podporu na inovace (KOM(2005) 436), ale lituje, že pevný termín pro odpovědi byl stanoven na 21. listopadu 2005;

2.12.1 Výbor v souladu s cílem zjednodušení **vyjadřuje** podporu začlenění inovací do současného rámce Společenství pro státní podpory na výzkum a vývoj (*) namísto vytváření zvláštního předpisu;

2.12.2 **podporuje** cíl zaměřit se na státní podpory pro malé a střední podniky, které souvisejí s inovacemi;

2.12.3 **přimlouvá se** za uchování současné povolené kumulace podpory na inovaci a regionální podpory;

2.12.4 Výbor si v souvislosti s novými inovačními podniky **klaďe otázku**, proč se počítá pouze s „osvobozením od [50 %] příspěvků na sociální zabezpečení a jiných místních či regionálních daní (tedy těch, jež nejsou odvozeny ze zisku)“;

2.12.5 **vítá**, že „státní podpora pro malé a střední podniky a/nebo činnosti od trhu vzdálené může podléhat mírnějším procesním pravidlům a může být zproštěna oznamovací povinnosti“ KOM(2005) 436 (24. bod odůvodnění);

2.12.6 **má ale pochybnosti** o tom, že Komise zaměřuje pozornost na „selhání trhu“. Komise vskutku připouští, že činnosti související s inovacemi jsou specifické v tom, že jsou často vzdálené trhu: „Ze zkušeností vyplývá, že je velmi obtížné předem vědět, které inovační výrobky a služby se na trhu stanou úspěšnými.“ KOM(2005) 436 (18. bod odůvodnění).

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

3. Modernizace praktik a postupů v oblasti státní podpory

VÝBOR REGIONŮ

3.1 **vítá** návrhy Komise na zajištění lepší správy státních podpor; obzvláště **podporuje** vydání pokynů pro osvědčené postupy po konzultaci s členskými státy a zainteresovanými stranami;

3.2 **upozorňuje** na skutečnost, že společná zodpovědnost s členskými státy je jednou z klíčových otázek reformy státní podpory, a proto vítá ty prvky Akčního plánu pro státní podpory, jež posilují závazek členských států;

3.3 **domnívá se**, že by se měl vyhodnotit návrh na zřízení nezávislých kontrolních orgánů pro státní podpory v jednotlivých členských státech z hlediska procesních výhod a rolí, které tyto orgány převzou, a žádá, aby místní a regionální orgány byly při tomto vyhodnocování konzultovány;

3.4 **vyzývá** k vybudování sítě státních orgánů pro státní podpory s cílem umožnit trvalý tok informací a výměnu osvědčených postupů, jež by mohly posílit závazek členských států a přispět k lepší správě;

3.5 **podporuje** navrhovaný systém s určitou pružností kombinovanou s pevným časovým rozvrhem a odlišením jednoduchých případů od těch, jež vyžadují hlubší šetření;

3.6 s ohledem na ohlášenou revizi procesního nařízení 659/1999 **žádá** o posílení práv třetích stran (příjemců a navrhovatelů) v postupech následujících po zahájení řízení;

3.7 **žádá**, aby byl konzultován ve věci hodnocení nebo změn pokynů k podpoře na záchranu a restrukturalizaci, naznačených v Plánu na roky 2007/2008, stejně jako v případě ostatních reforem, jež se týkají místních či regionálních samospráv.

předseda

Výboru regionů

Peter STRAUB

(*) Úř. věst. C 45, 17.2.1996, s. 5-16

Stanovisko z vlastní iniciativy Výboru regionů k tématu „Konkurenceschopnost a decentralizace“

(2006/C 115/03)

VÝBOR REGIONŮ

na základě usnesení předsednictva ze dne 21. ledna 2005 pověřuje Komisi pro hospodářskou a sociální politiku podle čl. 265 odst. 5 Smlouvy o ES vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na zprávu skupiny znalců na vysoké úrovni v čele s Wimem Kokem „Tváří v tvář výzvě – Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost“ (listopad 2004);

s ohledem na sdělení Komise určené pro jarní zasedání Evropské rady „Společně k růstu a zaměstnanosti – Nový začátek Lisabonské strategie“ (KOM(2005) 24 v konečném znění);

s ohledem na sdělení Komise „Zlepšení právní úpravy v oblasti růstu a pracovních míst v Evropské unii“ (KOM(2005) 97 v konečném znění);

s ohledem na své stanovisko k tématu „Mezitímní vyhodnocení Lisabonské strategie“ (CdR 152/2004 v konečném znění) ⁽¹⁾;

s ohledem na své usnesení o znovuoživení Lisabonské strategie, které bylo schváleno dne 24. února 2005 (CdR 518/2004 v konečném znění) ⁽²⁾;

s ohledem na závěrečné prohlášení přijaté na Evropském summitu regionů a měst konaném ve dnech 19. a 20. května 2005 ve Vratislavi/Polsko (CdR 158/2005);

s ohledem na návrh stanoviska na téma „Integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2005–2008) včetně doporučení Komise o hlavních směrech hospodářské politiky členských států a Společenství (na základě článku 99 Smlouvy o ES) a návrhu rozhodnutí Rady o hlavních směrech politiky zaměstnanosti členských států“ (CdR 147/2005fin);

s ohledem na sdělení Komise „Jednat na lokální úrovni ve věci zaměstnanosti – dát lokální rozměr evropské strategii zaměstnanosti“ (KOM (2000) 196 v konečném znění);

s ohledem na sdělení Komise „Posílit lokální rozměr evropské strategie zaměstnanosti“ (KOM (2001) 629 v konečném znění);

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise „Jednat na lokální úrovni ve věci zaměstnanosti – dát lokální rozměr evropské strategii zaměstnanosti“ (CdR 187/2000 fin);

s ohledem na svůj návrh stanoviska schválený Komisí pro hospodářskou a sociální politiku dne 23. září 2005 (zpravodaj **pan Anders Gustâv**, starosta Solny (Švédsko/ELS), (CdR 23/2005 rev.2);

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Místní a regionální orgány musí mít bezpodmínečně k dispozici administrativní pravomoci a finanční zdroje, aby mohly plnit svou přirozenou roli a v rámci regionálního a místního rozvoje podporovat a spravovat konkurenceschopnost, inovaci a soudržnost.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 43, 18.2.2005, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 91.

- 2) Decentralizace přizpůsobená podle zvláštních podmínek jednotlivých členských států posiluje regionální a místní samosprávu a demokracii, a představuje tak prvek, kterým lze čelit obavám obyvatelstva z globalizace a celosvětových hospodářských a sociálních změn.
- 3) Třístranné dohody mezi orgány na evropské, národní a regionální úrovni, příp. s ohledem na otázky týkající se měst, jsou vhodným nástrojem pro lepší zapojení a rozdělení úkolů mezi všechny aktéry podílející se na realizaci evropské regionální politiky.
- 4) Výzvy globalizovaného hospodářství, kterými se zabývá dokument „Partnerství pro růst a zaměstnanost“ schválený na zasedání Evropské rady ke znovuoživení Lisabonské strategie dne 23. března v Bruselu, je možné efektivněji plnit, jestliže regionální a místní orgány budou v rámci postupu zdola nahoru zapojeny do vypracování a uskutečnění národních programů sestavených k tomuto účelu, protože právě tyto orgány hrají rozhodující úlohu při vytváření prostředí podporujícího růst.

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

1. Názory Výboru Regionů

konkrétní přínos mohou orgány na místní a regionální úrovni mít. Proto stanovisko obsahuje i návrhy konkrétních opatření, jejichž realizace může vést ke zvýšení konkurenceschopnosti na místní a regionální úrovni;

1.1 Posílení konkurenceschopnosti v regionech, městech a obcích

VÝBOR REGIONŮ

1.2 Evropa potřebuje více podnikatelů a rozvíjející se malé podniky

1.1.1 **konstatuje**, že cíl Lisabonské strategie dohodnutý Evropskou radou spočíval ve zvýšení konkurenceschopnosti a růstu EU, vytvoření více lepších pracovních příležitostí a zajištění trvale udržitelného ekologického a sociálního rozvoje. Do roku 2010 měla mít Evropská unie vedoucí postavení na celém světě. Pět let po zasedání v Lisabonu Evropská komise zjišťuje, že toho bylo dosaženo velmi málo. Lisabonská strategie proto musí dostat nové impulsy, přičemž by členským státům měla připadnout větší odpovědnost za uskutečnění strategie;

1.2.1 **konstatuje**, že Evropa zaznamenala během desetiletí po druhé světové válce pozoruhodný vývoj. Výroba na obyvatele v západní Evropě vzrostla ze 40 % úrovně USA na konci války na 70 % v roce 1970, od té doby se však tato hodnota relativně nezměnila. Růst a vytváření sociálních systémů šlo ruku v ruce, a problémy s financováním sociálních systémů, které se objevily v posledních letech, souvisí se slabým hospodářským růstem;

1.1.2 **zařazuje** své stanovisko z vlastní iniciativy na téma „konkurenceschopnost a decentralizace“ do tohoto rámce. V tomto stanovisku má být ukázána důležitost růstu pro decentralizaci a dohodnuty klíčové faktory pro zvýšení konkurenceschopnosti a růstu, které působí na místní a regionální úrovni. Zvýšení konkurenceschopnosti by však nemělo stát v cestě trvale udržitelnému rozvoji. Všechny státy, občané a obce, města a regiony nesou společnou odpovědnost za trvale udržitelný rozvoj. To, že se stanovisko zabývá jednotlivými předpoklady pro konkurenceschopnost, v žádném případě neznamená, že snahy o trvale udržitelný rozvoj by měly být odsunuty stranou;

1.2.2 **zdůrazňuje**, že z poválečného vývoje vzniklo mnoho velkých podniků s vedoucím postavením na světovém trhu a s dobrými vyhlídkami do budoucnosti, přesto nemůže zajištění konkurenceschopnosti Evropy záviset výlučně na nich. Pro Evropu je důležité, aby se v současné době konkurenceschopné podniky dokázaly prosadit v celosvětové konkurenci, ale především to, aby byly zároveň zakládány nové podniky schopné rozvoje, které budou moci nahradit ta pracovní místa, která podniky, jež byly vytlačeny z trhu, přesunuly do zahraničí nebo která zanikla v souvislosti se snížením produkce podniků;

1.1.3 **poukazuje na to**, že klíčové faktory pro zvýšení konkurenceschopnosti zmiňované ve stanovisku jsou takové faktory, na které mohou mít vliv samotné obce, města nebo regiony. Diskusi o konkurenceschopnosti by měla být přiřazena mikroperspektiva, a kromě toho by mělo být ukázáno, jaký

1.2.3 **poukazuje na to**, že většina podniků je zakládána v malém měřítku na místní úrovni. Předpokládaný počet nově založených podniků a růst malých podniků závisí do velké míry na tom, jak vypadá místní podnikatelská kultura, postoj k podnikatelům a zda jsou k dispozici pracovní síly, vědomosti a možnosti financování.

1.3 Konkurenceschopnost vzniká zdola nahoru, v procesu „bottom-up“

1.3.1 **je toho názoru**, že místní a regionální orgány mají jako veřejné subjekty a demokratické instituce velký vliv na živnou půdu, ve které podniky vznikají, a na klima, ve kterém rostou. Jsou to místa, odkud vychází demokracie pro podniky a občany; zde probíhající diskuse a spolupráce s cílem utváření okolního prostředí má rozhodující význam pro vývoj v celé Evropě. Z důvodu významu obcí a regionů pro růst v Evropě by neměla být zužována velká a rozhodující odpovědnost členských států v této oblasti, diskuse o konkurenceschopnosti a strategiích růstu však musí být rozšířena o perspektivu blízkou občanům Unie, která bude vycházet od zaměstnanců, podnikatelů a uchazečů o práci. Zvyšování konkurenceschopnosti musí být založeno na subsidiaritě a decentralizaci. Rozhodnutí by se měla přijímat s ohledem na místní a regionální dynamiku vývoje přímo na místě v blízkosti dění.

1.3.2 **konstatuje**, že úloha místních a regionálních správ při plnění cílů konkurenceschopnosti se mezi členskými státy liší. V těch členských státech, kde decentralizace dosáhla vysokého stupně a místní správa má relativně nezávislé finanční postavení (významná část místních výdajů je pokryta přímo osobními a podnikatelskými daněmi a příjmy z poplatků), má místní úroveň jasnou motivaci k podpoře zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst, podnikání a příznivého podnikatelského prostředí, vzdělávacích a inovačních služeb a kvalitního životního prostředí. To posiluje závazek místní a regionální úrovně k zavádění cílů konkurenceschopnosti. Větší míra „vlastnictví“, řečeno slovy Evropské rady, přichází pouze prostřednictvím skutečných příležitostí ke spoluúčasti a uplatnění vlivu. Skutečnost, že místní správa má blízko k lidem, vede k vyšší transparentnosti a účinnosti plnění cílů konkurenceschopnosti.

1.3.3 **upozorňuje na to**, že na regionální rozmanitost v Evropě by se mělo více nahlížet jako na klad. Rozdílné podmínky jednotlivých regionů by měly být použity jako východisko. Např. velkoměsta, rozvíjející se regiony, horské oblasti, venkovské oblasti, oblastí nebo místa zasažená změnami vykazují zcela rozdílné předpoklady. Neexistuje jeden evropský model, který by se hodil pro všechny. Rozvíjející se regiony mají například velký význam pro vývoj v celé EU, je třeba jejich potenciál uznat. Při růstu budou mít v každém případě vždy některé regiony vedoucí postavení, když však budou využity komparativní přednosti jednotlivých regionů, mohou vedoucí regiony sloužit jako hybná síla a rozvíjet regiony podle jejich vlastních podmínek. Evropa si nemůže dovolit, aby jí silnější, příp. slabší regiony bránily ve vývoji. Konkurenceschopnost a podnikatelskou iniciativu je možné posílit jen tehdy, pokud budou předpoklady a možnosti regionů, měst a obcí Evropy využity jako východisko.

1.3.4 **zdůrazňuje**, že se regiony a obce Evropy sice vzájemně odlišují, všechny však mají svůj vlastní potenciál a mají zájem na zvyšování konkurenceschopnosti a nesou za to také určitou zodpovědnost.

1.4 Faktory, které přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti

1.4.1 **zdůrazňuje**, že dynamické hospodářství tvoří jádro konkurenceschopné Evropské unie. Faktory přispívající k prostředí, které podporuje vznik a rozšiřování podniků, byly zjištěny na různých místech. Ve zprávě pana Koka je uveden seznam opatření k odbourání byrokracie, ke zlepšení kvality právních předpisů, zjednodušení zakládání nových podniků a vytváření podnikatelsky příznivého prostředí. V pracovním dokumentu Komise „*Benchmarking podnikatelské politiky*“ (SEK(2004)1427) jsou uvedeny také některé faktory, jako např. přístup k možnostem financování a význam inovací a šíření znalostí. Ve sdělení Komise „*Zlepšení právní úpravy v oblasti růstu a pracovních míst v Evropské unii*“ (KOM(2005) 97) se dále poukazuje na velký význam právních předpisů pro podnikatelské prostředí, proto je navrhováno, aby bylo méně lépe upravených právních předpisů.

1.4.2 **je toho názoru**, že regiony, města a obce mohou často přispět k posílení faktorů, které mají na konkurenceschopnost pozitivní účinek. Výbor poukazuje především na níže uvedené faktory, na které mohou mít místní a regionální orgány největší vliv:

- a) **Schopnost společnosti přizpůsobit se změnám struktury.** Schopnost přizpůsobit se jak pomalým, tak náhlým změnám struktury, jako např. uzavření více podniků, se projevuje různě silně. Silné a dobře fungující místní a regionální vedení a společnost, která je ochotná se stále učit, mají lepší předpoklady pro úspěšné zvládnutí strukturálních změn.
- b) **Postoj k podnikatelské iniciativě a podnikatelům.** Některé regiony se vyznačují silně vyhraněnou podnikatelskou kulturou, díky které jsou konkurenceschopné; vznik takovéto kultury potřebuje sice čas, ale rozhodně je možný.
- c) **Účelnost zákonů a předpisů a jejich aplikace.** Regulační prostředí podniků musí být dobře přizpůsobeno příslušným požadavkům a musí být účelné; při aplikaci předpisů by objektivita a blízkost občanům měla stát v popředí. Zde je třeba využít schopnosti veřejné správy přispět ke zvyšování konkurenceschopnosti.
- d) **Přístup k inovacím a výsledkům výzkumu.** U výrobků, které přicházejí na trh, by měly být ve větší míře uplatněny poznatky výzkumu a rychleji realizovány inovace. To předpokládá stále se vzdělávající společnost a místní a regionální kulturu, ve které je podnikatelská iniciativa podporována.

e) **Dostupnost znalostí a lidských zdrojů.** Vzdělávající se společnost musí usnadnit přístup k vědění. Podnikatelé a uchazeči o práci by se měli díky lepší dosažitelnosti pracovních míst a pružnější formě pracovního trhu snadněji najít.

f) **Role místních a regionálních trhů.** Konkurenceschopnost se nemůže lišit od míry světové, evropské, národní, regionální nebo místní konkurence. Správa, která se snaží o zvýšení konkurenceschopnosti, se musí snažit umožnit vysokou míru konkurence na místních a regionálních trzích. Místní a regionální správy jsou zodpovědné za podporu efektivních místních a regionálních trhů.

g) **Přístup k možnostem financování.** Příliš málo finančních institucí se specializuje na menší podniky, což ztěžuje malým podnikům přístup k možnostem financování a k rizikovému kapitálu. K posílení podnikatelské kultury jsou nutní regionální zprostředkovatelé a nabídky služeb, jejichž úkolem by mělo být usnadnění přístupu podniků k možnostem financování.

h) **Působení komunálních a regionálních daní na podnikatele.** Veřejný sektor potřebuje příjmy z daní, aby mohl plnit svoje povinnosti; zároveň má výše daní bezprostřední dopad na náklady například na práci. Vedení a správa stojí před úkolem stanovit daňové sazby v takové výši, která by měla co nejmenší nepříznivý dopad na hospodářskou činnost, musí však zároveň zajistit nezbytné příjmy.

1.4.3 **upozorňuje na to,** že místní a regionální orgány představují významnou část evropského hospodářství. Způsob, jakým jsou plněny veřejné úkoly financované z daní a z příspěvků, ovlivňuje i evropskou konkurenceschopnost. Následující faktory mají na konkurenceschopnost veřejné správy zvláštní vliv:

a) **Efektivita veřejné správy.** Zvýšená produktivita veřejného sektoru působí pozitivně na konkurenceschopnost. Díky efektivnějšímu použití prostředků mohou být poskytovány vysoce kvalitní služby. Snahy o zvýšení efektivity vyžadují konkurenceschopnou správu, která při nízkých nákladech nabízí kvalitní služby.

b) **Kreativita v poskytování služeb.** V souladu se zásadou subsidiarity mohou místní a regionální úřady svobodně rozhodnout, jakým způsobem poskytnou veřejné služby. Existuje mnoho alternativních způsobů, jak zajistit služby vysoké kvality, a znakem konkurenceschopné správy je ochota neustále hodnotit a hledat kreativní formy poskytování služeb s cílem zvýšení efektivity.

1.4.4 **je toho názoru,** že místní a regionální orgány musí reagovat na následující výzvy, aby mohly ovlivňovat faktory,

kteří zvyšují konkurenceschopnost: rozvoj vedení, vytvoření podnikatelské kultury, vytvoření konkurenceschopné správy, vytvoření vzdělávající se společnosti a snadnější dosažitelnost práce a služeb.

1.4.5 **konstatuje,** že stupeň ovlivnění faktorů zvyšujících konkurenceschopnost určité obce, regionu nebo velkoměsta závisí mimo jiné na formální způsobilosti, na rozsahu právních předpisů jednotlivých států, na hospodářské struktuře a mnoha dalších předpokladech, které určují možnosti komunální a regionální politiky. Přes velmi rozdílné předpoklady je však třeba zdůraznit, že všechny místní a regionální orgány v Evropě mohou učinit opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti. I když by měl být odpovědný jiný orgán, vždy existuje možnost usilovat o úzkou spolupráci s příslušným orgánem. Výbor regionů předkládá níže 26 příkladů konkrétních opatření ke zvyšování konkurenceschopnosti.

1.5 Konkrétní opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti

Konkurenceschopné vedení

1.5.1 **Vytvoření vedení, které dokáže úspěšně zvládnout změny struktury.** Zkušenost ukazuje, že otevřený dialog a rozsáhlá spolupráce se všemi zúčastněnými stranami jsou nevyhnutelné. „Vedení“ se nevztahuje jenom na politické vedení, ale na celé vedení obce nebo regionu. Jedná se o neustálé a dlouhodobé vytváření spolupráce a shody mezi různými aktéry ve společnosti a o jasné poukazování na úkoly a odpovědnosti. Samozřejmě zahrnuje toto vedení také civilní společnost a hospodářství. Spolupráce je základem strategického rozvoje, což přispívá k rozvoji vědění, sociální sítě a důvěry – znamená úspěšných regionů. Místní a regionální vedení musí mít neustále přesný přehled o společném prostředí, aby bylo připraveno na případnou změnu struktury.

1.5.2 **Otázky rozvoje musí být na programu jednání nejdůležitějším bodem.** Je zcela normální, že se diskuse na komunální a regionální úrovni zabývají především poskytováním veřejně financovaných služeb. Celkový hospodářský rozvoj při tom nesmí ustoupit do pozadí. Politické vedení je odpovědné za to, aby otázky rozvoje zahrnuje do programu jednání – především souvislost mezi místní a regionální konkurenceschopností a blahobytem v globalizovaném světě. Díky obchodu je Evropa bohatá, přesto dnes často v popředí stojí strach před konkurencí a lidé vidí stále méně možností, které se před nimi otvírají. Když jsou otázky rozvoje nejdůležitějším bodem programu jednání a politické mluví více o existujících možnostech ke zvýšení blahobytu, roste pocit jistoty.

1.5.3 Rozvoj místních a regionálních akčních plánů pro větší růst. V rámci Lisabonského procesu jsou sestaveny národní akční plány. Také města, obce a regiony musí plánovat růst. Akční plány musí být sestaveny nezávisle na různých místních a regionálních podmínkách, aby byla zvýšena konkurenceschopnost a byly využity komparativní výhody jednotlivých evropských regionů.

1.5.4 Aktivní a konstruktivní spolupráce na politice rozvoje jednotlivých států a Evropy. Pro evropské a národní plány rozvoje je aktivní spoluúčast angažovaného místního a regionálního vedení nezbytná. Jednotlivé úrovně v Unii jsou na sobě vzájemně závislé a pouze v rámci konstruktivní spolupráce může Unie, členské státy a místní a regionální orgány aktivně přispět k úplnému rozvoji potenciálu EU. To je důležité především v těch zemích, které jsou podporovány ze strukturálních fondů Evropské unie.

1.5.5 Učit se od těch nejlepších. Otevřenost vůči strategiím a postupům, které jsou nejvhodnější pro vlastní město nebo region, je klíčovým faktorem pokroku. Vhodnost vlastních předpokladů a strategií může být správně zjištěna při srovnání s úspěšnými strategiemi. Takové srovnání mohou provádět univerzity, vysoké školy a místní noviny například formou cílených studijních cest za účasti představitelů hospodářství. Smysluplné je také kritické prověření výkonnosti města nebo regionu pomocí „benchmarkingu“.

1.5.6 Uznat, že rozmanitost a regionální identita jsou podstatné faktory zvyšování regionální konkurenceschopnosti. Místní a regionální vedení by se mělo snažit o větší místní a regionální atraktivitu, která se opírá o komparativní přednosti regionu. Také pestrost Evropy by měla být využita jako konkurenční výhoda.

Kultura podnikatelské iniciativy

1.5.7 Zavést podnikatelskou iniciativu ve školách. Učit se pro život neznamená pouze učit se pro život jako zaměstnanec. Podnikatelská iniciativa je jako školní předmět nebo jako nedílná součást školního předmětu pro moderní školství důležitá. Díky znalostem o podnikání a podnikatelské praxi se žáci dozvědí více o společenských souvislostech a rozšíří si svou perspektivu zaměstnání. Také dialog s místními a regionálními zaměstnavateli přispívá k lepšímu přizpůsobení vyučování potřebám pracovního trhu.

1.5.8 Rozšířit nabídku poradenství pro zakladatele podniků, včetně těch, kteří se o to pokoušejí podruhé. Podnikatelům, kteří mají nápad a vůli tento nápad realizovat, musí být k dispozici snadno přístupná a účelná nabídka poradenství. Dále potřebují zaměstnanci, kteří chtějí samostatně podnikat, informace a poradenství. Navíc zkušenost

z neúspěšného podnikání může přispět k uskutečnění úspěšného podnikání.

1.5.9 Zřízení informačních a poradenských center (First Stop Shops) pro podniky, které poskytují podporu při financování a prostřednictvím poradenství. Jak zakladatelé podniků, tak i zavedené podniky potřebují poradenství a podporu. Udržení konkurenceschopnosti zavedeného podniku vyžaduje značné nasazení a při tom je profesionální podpora a poradenství velmi cenné. I při kontaktu s úřady může být podpora potřeba, zde může informační a poradenské centrum působit jako zprostředkovatel v úplných počátcích. Také přístup k možnostem financování hraje velkou roli. Centrum, které se specializuje na přístup ke kapitálu, může mnohým podnikatelům velmi pomoci. Existuje stále méně místních bank, a tak mají stále méně informací o místní situaci. Problém porízení kapitálu je sice problém na úrovni členských států příj. EU, přesto mohou obce a regiony přispět k tomu, aby oslabily tyto účinky.

1.5.10 Sensibilizace zaměstnanců veřejné správy vůči komplexní otázce „podnikání“. Aby mohla komunální a regionální správa podporovat podnikatelskou iniciativu a podnikání a neomezovala ji, musí lépe pochopit podmínky a předpoklady. To však neznamená, že by pravomoci úřadů nebo určité podmínky měly být zpochybňovány. Zaměstnanec veřejné správy, který ví více o jednotlivých složkách společnosti, má lepší východisko pro vyvážené rozhodování.

1.5.11 Zapojení poradních grémií se zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců. Místní a regionální demokracie přijímá samostatně usnesení na základě mandátu, který získala díky voličům. Aby usnesení byla pokud možno obsahově fundovaná, je nutný stálý dialog s různými aktéry ve společnosti a s občany. Zajištění zaměstnanosti a zvyšování růstu vyžadují dialog s představiteli místního a regionálního hospodářství i se zaměstnanci. Díky poradnímu grémiu, které spojuje politiku, hospodářství a zaměstnance, může být rozšířen základ pro politická usnesení.

Vzdělávající se společnost

1.5.12 Podporovat spolupráci mezi vzdělávacími zařízeními, podniky, organizacemi a zaměstnanci. Učení pokračuje i po dokončení školní docházky, proto se musí podporovat celoživotní učení, aby se vyhovělo novým požadavkům na kvalifikaci. Nabídka vzdělávání a poptávka po něm mohou být lépe koordinovány například přes místní výuková centra. Nabídka vzdělávání musí být přizpůsobena podnikům a jejich zaměstnancům. Především by mělo být nabízeno mnohem více večerních kursů.

1.5.13 Rozvíjet spolupráci s univerzitami a vysokými školami. Mělo by být podporováno vysoké školství, a měl by se zlepšit také přístup k akademickému a doplňkovému vzdělávání. Obecně by se měla zlepšit spolupráce s univerzitami a vysokými školami, aby měl výzkum větší využití a vyhovělo se potřebám hospodářství a veřejného sektoru. Souhra mezi vysokými školami a společnostmi podle amerického vzoru přispívá k růstu, proto by se měly obce a regiony o takovou souhru snažit. Zároveň by měly být také pro univerzity vytvořeny silnější podněty pro spolupráci.

1.5.14 Přispívat k šíření výsledků výzkumu. Výzva pro Evropu spočívá ve větším praktickém využití prováděných výzkumů. Styčné body pro šíření výsledků výzkumu a inovací by měly být vytvořeny v blízkosti podniků, které tyto nové poznatky a nápady mohou využít.

1.5.15 Podporovat hospodářská seskupení. Podniky ze stejného odvětví situované geograficky blízko sebe, mohou vytvářet hospodářská seskupení, ve kterých se mezi podniky vzájemně předávají služby, pracovníci a nápady. Díky seskupení se mohou na základě úzké spolupráce mezi jednotlivci a podniky v rámci stejného odvětví a stejné oblasti rozšiřovat osvědčené postupy a může se zvyšovat konkurenceschopnost. Seskupení by měla být vytvářena proto, aby mohly být lépe rozšiřovány osvědčené postupy a aby bylo k dispozici více kvalifikovaných pracovníků. Podpora vytváření takových seskupení by měla být důležitou součástí místního a regionálního plánování.

Konkurenceschopná správa

1.5.16 Použít územní plánování jako prostředek aktivního zvyšování konkurenceschopnosti. Územní plánování má velký vliv na vznik místního trhu. Existence obchodů a možnosti podniků usadit se jsou ovlivňovány plánováním. Fungování trhu závisí také na dostupnosti obchodů a služeb pro zákazníky. Také veřejná osobní doprava hraje důležitou úlohu. V Evropě platí právo usadit se a podnikat na území státu, může však v praxi podnikům zakládání pobočky ztížit, pokud místní a regionální územní plánování není prováděno řádně. Plánování na regionální a komunální úrovni se musí jak v městských, tak ve venkovských oblastech více zaměřit na růst a rozvoj.

1.5.17 Stanovit cíle pro zvýšení efektivnosti veřejných služeb. Veřejně financované služby poskytované na komunální a regionální úrovni představují velkou část evropského hospodářství. To, jak jsou tyto prostředky používány, se odráží nejenom ve službách pro občany, ale také v konkurenceschopnosti. Efektivnější využití daňových prostředků má pozitivní účinky jak na celkové hospodářství, tak na stav zaměstnanosti. Neustálé zvyšování efektivnosti nabíže-

ných veřejných služeb vede ke zvyšování produktivity a větším možnostem při stanovování daňových sazeb. Zvyšování efektivnosti nabízených veřejných služeb vyžaduje také přesné sledování a vyhodnocování, ale i možnost srovnání a dalšího rozvoje na základě osvědčených postupů.

1.5.18 Odhadnout dopad usnesení na podnikatelské prostředí. Státní orgány musí zohledňovat dopad svých usnesení na různé občany nebo např. na životní prostředí. Analogicky k odhadům ekologických dopadů by měly být odhadovány i dopady na hospodářství a zaměstnanost. Měly by být prověřeny také stávající předpisy, aby mohly být odstraněny ty, které způsobují zbytečné náklady a ohrožují konkurenceschopnost podniků.

1.5.19 Hodnotit a hledat kreativní formy poskytování služeb. V souladu se zásadou subsidiarity by se místní a regionální úřady měly snažit zvýšit efektivnost poskytování služeb tím, že budou hodnotit a hledat kreativní formy poskytování služeb, jako je například outsourcing, což naopak může stimulovat místní a regionální trhy.

1.5.20 Zlepšit zadávání veřejných zakázek. Zadávání veřejných zakázek by se mělo stát aktivním a transparentním prostředkem pro větší konkurenci. Zadávání veřejných zakázek se musí zlepšit, aby bylo možné lépe vyhodnocovat kvalitu a předvídatelnost nabídek. V mnoha případech by mohla být zřízena centra pro vyhlásování veřejných soutěží, na kterých se bude podílet více veřejných orgánů, aby se tak zajistila vysoká kvalita.

1.5.21 Podporovat malé podniky vypisováním veřejných soutěží. Nejen, že by vypsání veřejné soutěže mělo být koordinováno mimo komunální hranice, mělo by se také dbát na to, aby veřejné soutěže nebyly spojovány do tak velkých zakázek, které by malé podniky nemohly zvládnout. Místo toho by veřejné soutěže měly být rozděleny pokud možno do více menších zakázek tak, aby je mohly provést i malé podniky. Náklady spojené s byrokracií při přihlášení se do veřejné soutěže jsou pro mnohé malé podniky často příliš velké. Formuláře pro přihlášení se do veřejné soutěže by měly být pokud možno standardizovány, na regionální, národní a konečně i na evropské úrovni by měly být stanoveny jednotné normy. Informační technika by se měla více využívat jak při zadávání veřejných zakázek, tak při poskytování menších služeb.

1.5.22 Používat více e-správu. Měla by být zřízena e-správa, aby občané, podniky a správa ušetřily náklady. V důsledku fungující e-správy selepší služby, uvolní se prostředky pro důležité úkoly a zjednoduší se narůstající elektronická výměna informací mezi veřejnými institucemi.

1.5.23 Podporovat zaměstnanost a snižovat závislost na sociálních dávkách. Všechna hospodářská a sociálně politická opatření na místní a regionální úrovni se musí více orientovat na vytváření pracovních míst, na poskytování práce a obživy více lidem a na snížení jejich závislosti na sociální podpoře. Práce je vždy nejlepší prostředek k řešení sociálních problémů. Účinky zaměstnanosti na sociální politiku musí být neustále vyhodnocovány, aby se zlepšily postupy. V této oblasti je vhodné pořádat technická setkání, kde by byly sdíleny osvědčené postupy.

1.5.24 Zvýšení zaměstnanosti. Například rozšíření možností hlídání dětí a sociální opatření vedoucí k lepší integraci nezaměstnaných cizinců do pracovního procesu a k osamostatnění se by mohla přispět k zvýšení zaměstnanosti. V této souvislosti hraje také důležitou roli rovné postavení mužů a žen: zlepšení v oblasti rovnoprávnosti pohlaví jsou z hlediska růstu významná. Také starší pracovníci, kteří již překročili důchodový věk a chtěli by pracovat dále, představují cenný zdroj a společnost by jim v tom neměla bránit, spíše by měla jejich zájem vítat.

Dostupná pracovní místa a služby

1.5.25 Rozšířit pracovní trh zlepšením veřejné hromadné dopravy. Hospodářský pokrok velkoměst spočívá mimo jiné ve velké nabídce pracovních sil a pracovních míst, ale i v tom, že vzdálenosti jsou malé a že je dobře vybudována veřejná dopravní síť. Tak mohou být volná pracovní místa snadněji obsazena uchazeči o práci. Význam přístupu jednotlivce na velký pracovní trh se nesmí podceňovat. Proto je nutné vybudovat infrastrukturu a veřejnou hromadnou dopravu, aby pracovní místa byla dostupnější. Sousedící regiony se musí postarat o to, aby dojíždění mezi bydlištěm a pracovištěm prostředky veřejné dopravy přes hranice určitého regionu nebylo dražší než dojíždění uvnitř regionu.

1.5.26 Zajistit dostupnost širokopásmových služeb. Komunální a regionální úřady mohou přispět k vybudování tržně orientovaných širokopásmových služeb. Díky širokopásmovosti jsou služby snadněji dostupné a práce na dálku jednodušší.

2. Doporučení na zvýšení místní a regionální konkurenceschopnosti

VÝBOR REGIONŮ

2.1 se zavazuje, že bude udržovat diskusi o místní a regionální konkurenceschopnosti a vyzývá evropské obce, města a regiony, aby vedly tuto diskusi ve vlastních demokratických shromážděních. Konkurenceschopnost vzniká zdola nahoru, v procesu „bottom-up“, proto musí být tato pro budoucnost Evropy tak důležitá diskuse vedena také zde, přímo na místě, a po slovech musí následovat činy.

2.2 vyzývá evropské obce, města a regiony, aby prověřily konkrétní opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti navržená v tomto stanovisku a sestavily místní a regionální plány růstu zaměřené na konkurenceschopnost. Plány by měly obsahovat opatření přizpůsobená příslušným místním a regionálním podmínkám.

2.3 vyzývá členské státy, aby uznaly roli obcí a regionů s ohledem na růst a konkurenceschopnost a zajistily místní a regionální dynamiku rozvoje pomocí širokého prostoru k jednání místní a regionální úrovně v rámci rozvojové politiky. Přípravné práce pro národní reformní programy členských států by měly zahrnovat hodnocení úlohy místních a regionálních úrovní v provádění různých směrů hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti. Politika soudržnosti by se měla zaměřit na dosažení Lisabonských cílů a výslovně stanovit konkrétní úlohu měst a místních orgánů.

2.4 vyzývá členské státy a Komisi, aby uznaly důležitou funkci evropských rozvíjejících se regionů a velkoměstských aglomerací pro rozvoj celé Unie. Regiony s nedostatečným rozvojem potřebují tažnou sílu evropského hospodářství.

2.5 vyzývá Komisi, aby účinně šířila znalosti o regionálním růstu a konkurenceschopnosti v Evropě. Aby bylo možné využít úspěšných příkladů jak v Evropě, tak v jiných částech světa, je nutné se strategicky zapojit. Měl by být podporován také tematický benchmarking, při kterém jsou vzájemně srovnávány srovnatelné regiony.

2.6 vyzývá Komisi, aby předložila roční regionální zprávy o konkurenceschopnosti, v nichž bude popsán stav v regionech s cílem usnadnění tematického benchmarkingu a ke zjištění osvědčených postupů. Výbor regionů při tom nabízí Komisi podporu.

2.7 má v úmyslu podílet se aktivně na přípravách na jarní zasedání Evropské rady a na vyhodnocení národních akčních plánů.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

**Stanovisko Výboru regionů k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí
rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci (2007 – 2013)**

(2006/C 115/04)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí *Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci (2007-2013)*, KOM(2005) 121 v konečném znění – 2005/0050 (COD),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 6. dubna 2005 konzultovat tuto problematiku s Výborem regionů v souladu se články 265 a 156 Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí předsedy ze dne 19. května 2005 pověřit vypracováním stanoviska k tomuto tématu Komisi pro hospodářskou a sociální politiku,

s ohledem na návrh stanoviska CdR 150/2005 rev. 2 přijatý dne 23. září 2005 Komisí pro hospodářskou a sociální politiku (zpravodaj: **pan Harry Dijkstra**, člen výkonné rady provincie Flevoland (Nizozemsko/ALDE)),

vzhledem k tomu, že v nedávné minulosti vypracoval stanoviska k většině specifických programů obsažených v rámcovém programu pro konkurenceschopnost a inovaci, který Komise navrhla, a rovněž vypracoval stanoviska k různým dalším souvisejícím tématům a opakování těchto nadále platných názorů by postrádalo účinnost,

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání ve dnech 16.-17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

Přivítání rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci

1. Výbor regionů s uspokojením konstatuje, že Evropská komise tímto návrhem rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci (2007-2013), reaguje na jeho přání, aby se zlepšila koordinace různých typů odvětvové politiky EU a aby se věnovala větší pozornost malým a středním podnikům a posílení konkurenceschopnosti.

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci – řízení na několika úrovních

2. Podle názoru Komise její návrh zcela odpovídá principům subsidiarity a proporcionality. Výbor na základě stávající praxe v zásadě souhlasí s argumenty, které Komise předkládá. Shledává však, že pokud se týká provádění, není dána územním orgánům úloha, která by jim měla náležet z hlediska jejich podílu na zodpovědnosti za dobrou evropskou správu.

3. Výbor považuje rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci za zlepšení stávající situace. Je však toho názoru, že rámcový program zůstává příkladem postupu od vrcholu k základně, což nevede nezbytně k nejlepším výsledkům.

4. Evropská unie musí odpovídající rámcovou politikou podněcovat vládní a podnikovou sféru, aby posílila své postavení v novém mezinárodním kontextu, jednat v tomto procesu jako iniciátor a tvůrce příznivého prostředí, který doplní svůj přístup od vrcholu k základně přístupem opačným a nebude zavádět příliš detailní programy směřující od vrcholu

k základně, což redukuje roli partnerských orgánů na symbolickou.

5. Ekonomika se velice rychle internacionalizuje. Výbor tudíž zastává názor, že rámcová evropská politika pro konkurenceschopnost a inovaci s odpovídajícím financováním je nyní nezbytná přes změny v rozdělení pravomocí mezi EU, členské státy a územní orgány.

6. Částečně v důsledku pákového efektu finančních příspěvků EU vzniká významná evropská přidaná hodnota. Výbor zastává názor, že je třeba zajistit rámcovému programu pro konkurenceschopnost a inovaci dostatečné rozpočtové prostředky, aby tato politika mohla být zavedena v celé Evropě. K uskutečnění záměrů Lisabonské strategie je tedy nezbytné úsilí co do obsahu politik a financování na všech úrovních správy.

7. V této souvislosti si Výbor klade otázku, zda Lisabonská strategie nadále nevychází z příliš lineárního myšlení a zda by nebylo prospěšnější uvažovat spíše o změnách trendů a použít jako východisko specificky evropské přednosti.

8. Síla Evropy spočívá v její rozmanitosti, nikoliv v nivelizaci. V podpoře konkurenceschopnosti cestou inovace je tedy nutné uplatňovat politiku stříženou na míru. Územní orgány jsou díky svým správním zkušenostem nejlepším místem, odkud je možné v dané oblasti podporovat konkurenceschopnost cestou inovace. V blízkosti praktické roviny je i nejsnazší uplatnění integrovaného přístupu a dosažení podstatného synergického účinku, což umožňuje rychlé navazání kooperativních vztahů.

9. Územní orgány tedy musí jako plnoprávní partneři hrát ústřední úlohu při provádění této politiky v celé Evropské unii.

10. Výbor proto vyzývá všechny úrovně řízení k dalším inovacím v rámci jejich organizací a k hledání možností, jak stimulovat inovační akce v jiných subjektech. Je nepochybné, že důvěryhodnost inovační politiky, a tím i její účinnost bude vyšší, když tyto orgány půjdou samy příkladem.

Zjednodušení a koherence rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci

11. Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci představuje sám o sobě zjednodušení stávající situace. V zájmu koherence politiky a účinnosti by byl žádoucí jediný řídicí výbor a jediný pracovní program namísto tří. Je zřejmé, že pokud existuje více pracovních programů se stejným cílem, musí být pro dosažení optimálních výsledků dobře koordinovány.

12. Ve svém návrhu Komise uvádí vztahy politické povahy, kterými jsou spojeny různé součásti rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci, a vztahy mezi tímto programem a dalšími programy Společenství, především sedmým rámcovým programem pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace. Tím vzniká koherentní obraz politiky. Bylo by žádoucí, aby roční pracovní programy jasně stanovily, jak je v praxi tato vazba mezi rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovaci a ostatními evropskými programy využitelná pro sestavení celkových akčních programů na úrovni národní, regionální a místní, které by byly skutečným zdrojem synergie.

13. Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci nabízí četné možnosti činnosti. Především budou muset pracovní programy jasně stanovit, které akce jsou uskutečnitelné, kdy, pro koho a jakým způsobem; rovněž budou muset uvést, jaká kritéria Komise používá a jaké budou tedy reálné možnosti. Navíc je důležité, aby regionální samosprávy měly přístup ke konceptům programů pro případné doplnění o své názory a připomínky z pozice iniciátorů konkurenceschopnosti. Výbor si během vypracování pracovních programů přeje být informován obdobně jako Evropský parlament, aby případně mohl včas vyslovit své názory.

14. Evropské programy mají často pověst složitého a tedy obtížně přístupného systému. Výbor proto vyzývá Komisi k vypracování stručných a jednoduchých postupů s jasnými parametry a minimální administrativní zátěží pro jednotlivé fáze od žádosti až k auditu, které by samozřejmě optimálně využívaly možnosti informační a telekomunikační techniky.

15. Z výše uvedených důvodů Výbor naléhavě vyzývá Komisi, aby delegovala na územní orgány, které k tomu mají předpoklady i motivaci, alespoň administrativní úkoly související se zaváděním.

Podnikavost a inovace

16. Výbor s uspokojením konstatuje, že Komise bere v úvahu celé rozpětí kategorie MSP, včetně mikropodniků a tradičních a rodinných podniků. To platí rovněž pro úlohu finančních fondů a zprostředkovatelů na místní a regionální úrovni. Politika příslušných evropských institucí i kontrolních a řídicích orgánů nicméně často ztěžuje poskytování rizikového kapitálu smělejším iniciativám. V tomto bodě je také žádoucí změnit politiku a právní předpisy.

17. Rámcový plán pro konkurenceschopnost a inovaci klade důraz na kooperaci včetně mezinárodní kooperace, kde se požaduje partnerství subjektů nejméně ze tří zemí. Výbor doporučuje také zavedení dvoustranného partnerství vzhledem k účinnosti intenzivní kooperace dvou subjektů.

18. Aby se napomohlo malým a středním podnikům překonat překážky, které je dělí od plné kooperace, bylo by vhodné též podporovat kooperaci v malém měřítku mezi místními a regionálními podniky, která by případně mohla být předstupněm k rozsáhlejší kooperaci.

19. Výbor je potěšen skutečností, že mladí lidé jsou výslovně zmíněni jako cílová skupina specifického programu pro podnikavost. Ze sociálního hlediska je však žádoucí věnovat pozornost rovněž podnikavosti příslušníků vyšších věkových skupin a menšin.

Politika informačních a komunikačních technologií

20. V oblasti programu na podporu informačních a telekomunikačních technologií doporučuje Výbor pro stimulaci trhu pracovat s celým technologickým řetězcem podobně jako v případě technologií životního prostředí, aby bylo možné zrychlit zavádění nezbytných aplikací a infrastruktury pro širokopásmové informační a komunikační služby a obdobné technologie.

21. Zcela stejně jako v oblasti služeb obecně není ani v oblasti veřejných služeb využívání informačních a telekomunikačních technologií dostatečné. Výbor je toho názoru, že územní orgány by se zde rovněž měly snažit jít příkladem. Pokud jsou jejich kapacity nebo finanční zdroje nedostatečné, měly by mít při hledání tvůrčích řešení možnost využít podporu jiných orgánů na úrovni národní nebo komunitární, přičemž by maximálně využívaly také vlastní zdroje v oblasti své zodpovědnosti.

Program „Inteligentní energie – Evropa“

22. V úvodní kapitole důvodové zprávy k návrhu Komise zmiňuje finanční nástroj pro životní prostředí (LIFE) jako jeden z existujících nástrojů spojených s rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovaci. Dále v návrhu však o tomto nástroji není žádná zmínka, přinejmenším v explicitní formě. Bylo by vhodné úlohu rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci vzhledem k nástroji LIFE ujasnit.

23. Výbor předpokládá, že s programem „Inteligentní energie – Evropa“ bude koordinována nedávno zahájená kampaň za udržitelnou energii pro Evropu, která potrvá do roku 2008, přestože to návrh rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci nezmiňuje.

Státní podpora

24. Výbor vítá, že Evropská komise dne 21. září 2005 zahájila veřejnou konzultaci o pravidlech státní podpory na inovace (KOM(2005) 436 v konečném znění), ale lituje, že pro odpovědi byla stanoven příliš krátká lhůta.

Výbor by k tomuto tématu chtěl uvést následující:

- Výbor v souladu s cílem zjednodušovat vyjadřuje svou podporu integraci inovace do současných rozhodnutí místo vytváření rozhodnutí nových.
- Podporuje cíl zaměřit státní podporu v oblasti inovace na malé a střední podniky.
- Žádá o zastavení současné povolené kumulace podpory na inovaci a regionální podpory.
- Výbor by chtěl s ohledem na inovativní nové podniky vědět, proč jsou plánovány pouze „osvobození od [50 %]

příspěvků na sociální zabezpečení a jiných místních či regionálních daní (tedy těch, jež nejsou odvozeny ze zisku).“

- Vítá skutečnost, že „státní podpora pro malé a střední podniky a/nebo činnosti od trhu vzdálené může podléhat mírnějším procesním pravidlům a může být zproštěna oznamovací povinnosti“ (citace 24).

Výbor se však ptá, proč Komise klade takový důraz na „selhání trhu“. Komise připouští, že aktivity spojené s inovací jsou opravdu specifické tím, že jsou často vzdálené od trhu: Ze zkušeností vyplývá, že je velmi obtížné předem vědět, které inovační výrobky a služby se na trhu stanou úspěšnými. (citace 18).

Závěrečná poznámka

25. Výbor soudí, že stanovisko může přispět ke zvýšení účinnosti politiky růstu konkurenceschopnosti cestou inovace i k diskusi o finančních výhledech; věří, že navrhované uzpůsobení rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci přispěje k vyváženějšímu rozdělení zodpovědnosti a úkolů mezi různé úrovně evropské správy.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013)

(2006/C 115/05)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) (KOM(2005) 119 v konečném znění – 2005/0043 (COD) – 2005/0044 (CNS)),

s ohledem na sdělení Komise k tématu Budování evropského výzkumného prostoru (ERA) znalostí pro růst (KOM(2005) 118 v konečném znění),

v souladu s rozhodnutím Rady ze dne 31. března 2004 konzultovat Výbor regionů v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o ES,

v souladu s rozhodnutím svého předsedy ze dne 19. května 2005 pověřit Komisi pro kulturu a vzdělávání vypracováním stanoviska k tomuto tématu,

s ohledem na rozhodnutí Evropské rady z Lisabonu v roce 2000 vytvořit „Evropský výzkumný prostor“, a položit tak základy společné politiky pro vědu a technologický rozvoj v Evropské unii,

s ohledem na rozhodnutí Evropské rady z Barcelony v březnu 2002, kterým si Evropská unie dala za cíl zvýšit své výdaje na výzkum na 3 % HDP Společenství do konce roku 2010,

s ohledem na sdělení Komise Evropská iniciativa pro růst – investování do sítí a znalostí pro růst a zaměstnanost (KOM(2003) 690 v konečném znění),

s ohledem na sdělení Komise k tématu Věda a technika: klíč k budoucnosti Evropy – směrnice pro budoucí evropskou politiku na podporu výzkumu (KOM(2004) 353 v konečném znění) a své stanovisko CdR 194/2004 v konečném znění⁽¹⁾,

s ohledem na sdělení Komise v návaznosti na poznámky a doporučení skupiny nezávislých expertů na vysoké úrovni pro vyhodnocení účinnosti nových nástrojů šestého rámcového programu (KOM(2004) 574 v konečném znění)*,

s ohledem na sdělení Komise určené pro zasedání Evropské rady na jaře 2005 k tématu Společně k růstu a zaměstnanosti – Nový začátek lisabonské strategie (KOM(2005) 24 v konečném znění),

s ohledem na Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci (2007-2013) (KOM(2005) 121 v konečném znění – 2005/0050 (COD)),

s ohledem na sdělení Komise k tématu Mobilizace inteligenčního potenciálu Evropy: možnost pro univerzity plně přispět k lisabonské strategii (KOM(2005) 152 v konečném znění) a své stanovisko CdR 154/2005 v konečném znění,

s ohledem na zprávu odborné skupiny na vysoké úrovni pod vedením profesora Ramona Marimona Vyhodnocení účinnosti nových nástrojů 7. rámcového programu (21. června 2004),

s ohledem na návrh stanoviska přijatý dne 22. září 2005 Komisí pro kulturu a vzdělávání (CdR 155/2005 rev. 2, zpravodaj: pan Lars Nordström, člen regionálního zastupitelstva regionu Västra Götaland (Švédsko/ALDE)),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 71, 22.3.2005, s. 22

vzhledem k těmto důvodům:

1. Celkové cíle jmenované v návrhu Komise jsou pro provedení lisabonské strategie nezbytné. Zvýšení investic do výzkumu na 3 % hrubého domácího produktu EU, přičemž 2 % má opatřit soukromý sektor a středem zájmu výzkumu a vývoje je podpora společnosti a ekonomiky v Evropě založené na znalostech, je velmi náročný cíl, kterého je možno dosáhnout pouze společným úsilím a koordinovanou spoluprací členských států a Evropské unie.
2. Výzkum, inovace a celoživotní učení jsou klíčem k růstu a konkurenceschopnosti v Evropě.
3. Nezbytné zdvojnásobení výdajů na výzkum v Evropské unii v období let 2007 – 2013 se shoduje s cíli lisabonské strategie a zohledňuje přistoupení deseti nových členských států k Unii v roce 2004. Realizace návrhu je v zájmu všech evropských zemí, i pokud by případné změny nastaly v jiných oblastech finančního výhledu na období let 2007 – 2013.
4. Existuje vysoká míra kontinuity mezi stávajícím šestým rámcovým programem pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2002 až 2006) a následujícím sedmým rámcovým programem, přičemž návrh zahrnuje i nové oblasti jako např. zřízení Evropské rady pro výzkum (ERV) a společné technologické iniciativy.
5. Opatření navržená v dokumentu Komise nepředstavují nástroje soudržnosti, ale mají nepochybně dopad na soudržnost v Evropě,

jednomyslně přijal na svém 62. plenárním zasedání konaném ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (schůzi z 16. listopadu) následující stanovisko:

Názory Výboru regionů

1. Všeobecné poznámky Výboru

VÝBOR REGIONŮ

1.1 vítá, že **politické vazby a cíle** tohoto návrhu jsou vloženy ve sdělení o vytvoření Evropského výzkumného prostoru, které se předkládá společně s tímto návrhem;

1.2 **hodnotí návrh Komise převážně kladně**, neboť ve vysoké míře udržuje **kontinuitu** se současným rámcovým programem. Podmínky pro účast místních a regionálních samospráv, jakož i malých a středních podniků, jsou lepší, ačkoliv nástroje 7. rámcového programu stále upřednostňují spíše „rozsáhlé iniciativy“;

1.3 vzhledem k oživení lisabonské agendy **zdůrazňuje** význam dohody o finančních perspektivách, které umožňují potřebné financování 7. rámcového programu tak, jak navrhuje Komise;

1.4 vítá administrativní, finanční a právní **zjednodušení** obsažená v pracovním dokumentu o realizaci, který je přiložen k návrhu, a **klade velký důraz** na zjištění, že ve všech částech řízení o návrhu, jednání o smlouvě a realizace je nezbytné provést určitá **zjednodušení**;

1.5 **konstatuje**, že Komise vyslechla během **rozsáhlých diskusí** názory četných zainteresovaných stran a že se návrh opírá o podrobné **hodnocení dopadu**, do kterého byly zahrnuty informace od zainteresovaných stran a vyhodnocení;

1.6 **sdílí názor**, že „znalosti“ jsou jádrem lisabonské strategie a že inovace, vzdělávání a výzkum tvoří „trojúhelník znalostí“. Výbor **velmi lpí na zdůraznění, že úsilí o kvalitu a vynikající výkony je hlavním aspektem politiky výzkumu**, neboť se tím vytvoří znalosti, které budou přínosem pro trvale udržitelný hospodářský rozvoj, zaměstnanost a sociální soudržnost;

1.7 **podporuje** překrývající se programové cíle, jakož i členění sedmého rámcového programu na čtyři samostatné programy – Spolupráce, Myšlenky, Lidé a Kapacity, které odpovídají čtyřem hlavním cílům evropské politiky výzkumu;

1.8 **vítá zaměření** výzkumů prováděných v rámci přeshraniční spolupráce – od společných projektů a sítí až po koordinaci výzkumných programů – **na několik málo témat** shrnutých do **programu Spolupráce**:

a) zdraví

b) potraviny, zemědělství a biotechnologie

c) informační a komunikační technologie

d) nanověda, nanotechnologie, materiály a nové výrobní technologie

e) energie

f) životní prostředí (včetně změny klimatu)

g) doprava (včetně letecké)

h) sociální, ekonomické a humanitní vědy

i) výzkum v oblasti bezpečnosti a výzkum vesmíru;

1.9 **vkládá** velké naděje do **programu Myšlenky**, který předpokládá zřízení nezávislé Evropské rady pro výzkum k podpoře špičkového výzkumu řízeného výzkumnými pracovníky a popoháněného jednotlivými týmy, které si navzájem konkurují ve všech vědeckých oblastech. Výbor **zdůrazňuje** zejména význam nezávislé rady pro výzkum a doporučuje systematické šíření výsledků výzkumu v plné spolupráci s místními a regionálními samosprávami. Koncept Evropské rady pro výzkum by měl být rozvinut tak, aby byl v těsném spojení s místní a regionální administrativou a VR;

1.10 **vítá**, že v rámci **programu Lidé** bude posílena podpora odborné přípravy a profesního rozvoje výzkumných pracovníků, přičemž největší úsilí se bude věnovat dovednostem, profesnímu rozvoji a intenzivnějšímu posílení vazeb na vnitrostátní systémy;

1.11 v souvislosti s **programem Kapacity zdůrazňuje** obzvláštní potřebu sladit rámcový program se strukturálními fondy za účelem zvýšení evropských kapacit výzkumu, odborné přípravy a inovace zejména s ohledem na infrastruktury ve výzkumu, výzkum ve prospěch malých a středních podniků, regionální uskupení zaměřená na výzkum a uvolnění výzkumného potenciálu v „konvergenčních“ regionech EU, otázky k tématu „Věda ve společnosti“ a přesahující mezinárodní spolupráci.

1.12 Evropa se musí snažit o co nejlepší integraci nových členských států. Začlenění těchto zemí do všech politik a nástrojů EU je nezbytným předpokladem účinného využití jejich lidského a ekonomického potenciálu při vytváření konkurenceschopnější a soudržnější Evropy zažívající udržitelný růst. Rámcový program by měl pomoci urychlit proces integrace.

2. Program „Spolupráce“

2.1 Největší význam má přenos znalostí a jejich šíření. Současný rámcový program pro tento účel předpokládá určité mechanismy, avšak vyvstává otázka, zda jsou tyto mechanismy systematicky a účinně uplatňovány. Jak je to s výsledky? O těch se moc neví, protože neexistují žádné jasné požadavky na další monitorování. Možné řešení by mohlo spočívat v tom, že schválené projekty budou nařizovat důslednější rozvoj a realizaci strategií převodu znalostí. Komise by to měla mít na zřeteli a měla by přezkoumat, jakých výsledků se dosahuje.

2.2 Informační a komunikační technologie mají klíčový význam pro všechny sektory průmyslu, obchodu, odvětví služeb, vědy a technologie, včetně bezpečnosti a obrany.

Ve srovnání s Japonskem a USA má Evropa velké rezervy, a to nejen ohledně potřeby superpočítačů v mnoha důležitých oblastech, jako např. klima, bezpečnost a materiálový výzkum a vývoj nových léčiv.

2.3 Výbor poukazuje v souvislosti s ekologickým rozměrem trvale udržitelného rozvoje na možnosti, které příroda jako na zdroj nabízí, neboť podle toho by musel být prováděn výzkum v oblastech bioenergie a biopaliv, genomiky rostlin, techniky zpracování dřeva, trvale udržitelného lesního hospodářství, důlních technik, technologií odstraňování odpadů a oblasti turismu.

2.4 VR opětovně vyjadřuje velkou spokojenost se zahrnutím důležitého programu pro **energii** do 7. rámcového programu. Přestože energetický výzkum představuje také vysokou prioritu pro 7. rámcový program Euratomu, je nicméně nutné přikládat tomuto tématu ještě větší význam. Energie je klíčovým zdrojem pro konkurenceschopnou ekonomiku, ale je známo, že Evropa je příliš závislá na dovozu energie.

2.5 Ekologické zaměření by mělo být doplněno o zohlednění sociálního rozměru a Výbor regionů by v této souvislosti chtěl zdůraznit především otázky integrace jako důležité téma zasahující do mnoha oblastí. Výzkum by se měl například zabývat tím, jak se v členských státech EU realizuje politika integrace a jaká následná opatření se provedou, jaké cíle se za tím skrývají, jaké ukazatele se použijí, a jakým způsobem je integrace ovlivňována opatřeními daňové politiky (v mnoha členských státech se daně vybírají na národní úrovni, takže velkou část nákladů na integraci, např. náklady na opatření proti vyloučení ze společnosti, nesou místní a regionální samosprávy). Podstatné jsou rovněž aspekty demokracie v politice integrace jako dopady formálního hlasovacího práva nebo rozdílné způsoby pohledu politiky integrace na různých společenských úrovních. Další otázky se týkají uprchlíků a diskriminace na trhu práce.

2.6 VR vítá zahájení tvorby projektu **Galileo**. Kromě toho, že má velkou inovační hodnotu, jsou v něm uvedena technologická řešení a zvláště pak jejich použití tím, co podle Výboru činí tento projekt opravdu multidisciplinárním a multifunkčním.

2.7 Výbor zastává názor, že výzkum v oblasti veřejného zdraví, jakož i zdravotnictví a opatrovnictví v širším slova smyslu, by v zájmu celé Evropy měl být jednou z tematických priorit výzkumu. K otázkám, které by měly být projednány, patří i nejrůznější aspekty zdraví obyvatelstva jako například opatření na omezení škodlivých vlivů alkoholu a tabáku. Poznatky o rozsahu a důsledcích problematiky alkoholismu a tabáku jsou důležité z krátkodobého i dlouhodobého hlediska.

2.8 Předmětem výzkumu by v tomto smyslu měly být i nejrůznější otázky rozvoje měst nad rozsah ekologických aspektů. Zde by se mohlo jednat o oblasti dopravy, urbanistiky, vodního hospodářství, zacházení s odpadními vodami, kulturního dědictví a turismu, ale i o otázky integrace a řízení. Těmito tematickými oblastmi se zabývá pátý rámcový program, v šestém však chybí. Proto se požaduje zařazení větších možností pro rozvoj měst do sedmého rámcového programu.

2.9 Důležitou oblast výzkumu vidí Výbor regionů v propojení výzkumu a praxe. Schopnost praktického využití znalostí založených na výzkumu je velkou výzvou nejen pro veřejný, ale i pro soukromý sektor, mezi jiným v souvislosti s reformou a dalším rozvojem systémů sociální ochrany. To se týká v zásadě všech oblastí výzkumu, ale zvláště významně nových znalostí v oblasti služeb. Proto by výzkum v oblasti využití výzkumných poznatků měl být posílen. Předmětem této nové oblasti výzkumu by byla např. metodika převodu výsledků výzkumu do praxe, překážky změnám, důvody, proč jsou některé strategie ke zlepšení úspěšné a jiné nikoliv, jak probíhají procesy změn související s učením, jak jsou zapojováni pracovníci a jak může systém návrhů přispět k vytvoření kreativního prostředí. Evropská politika výzkumu tak musí stanovit oblast výzkumu, která bude zkoumat vzájemné působení výzkumu a praxe a bude zaměřena na podporu inovací a rozvoje. EU by toto měla uznat a podporovat rozvoj tohoto pole výzkumu v odvětví služeb.

2.10 Výbor se domnívá, že téma demografických změn včetně stárnutí populace by se mělo zkoumat za prvé v rámci vnitrostátních výzkumných programů, které by následně musely být více koordinovány na evropské úrovni. Postupy pro koordinaci programů by měly být rozvíjeny v rámci spolupráce nad úrovní regionů podle schématu Evropského výzkumného prostoru (ERA-NET) na základě článku 169 Smlouvy o ES. Za druhé by podpora výzkumu o otázkách stárnutí obyvatelstva měla být podstatným způsobem posílena samotným sedmým rámcovým programem. V této souvislosti je závažným tématem např. „aktivní stárnutí“, kterým se Komise zabývá ve svém sdělení o větším zaměstnávání starších pracovníků a oddálení odchodu z trhu práce. Aktivní stárnutí však znamená daleko širší přístup; musela by se například zvýšit úroveň znalostí o lidech, kteří stárnou zdravě, a ukázat, jaký přínos pro společnost by starší generace mohla mít. V členských státech EU existují kulturní rozdíly a různé zkušenosti s demografickými změnami, které by se mohly stát východiskem pro řadu různých výzkumných témat, která by měla být projednávána mezioborově. Závažné otázky jsou příliš nízká porodnost, migrace a drastický úbytek obyvatelstva a témata jako je vliv stárnutí populace na potřebu zdravotnických a pečovatelských služeb, jakož i na potřebu péče o sebe sama. Koordinace evropských a vnitrostátních výzkumných programů je sice zmíněna v programu Spolupráce, podle názoru Výboru by však měla být posílena. Pojem „stárnutí“ obsahuje jak sociální, tak i ekonomické a kulturní složky. Vývoj společenských řešení a koncepcí adaptace jako odpovědi na

demografické změny je jednou z největších politických výzev následujících let zejména na regionální úrovni. Proto je nesmírně důležité, aby do vypracovávání národních programů byly zapojeny místní a regionální úrovně.

2.11 Výbor regionů je toho názoru, že rozhraní mezi výzkumem, inovací a ekonomikou je kvůli rozdělení na tento rámcový program a program pro konkurenceschopnost a inovaci (The Competitiveness and Innovation Framework Programm, CIP) nejasné. Koncepty projektů, které nelze jednoznačně přiřadit k jednotlivým programům, nicméně jsou klíčové pro růst a vytváření pracovních příležitostí, tak podstupují riziko, že se dostanou do šedé zóny a budou zmařeny přílišnou byrokracií, nebo budou v nejhorším případě potenciální uchazeči úplně odstrašeni, což si Evropa nemůže dovolit. Proto je mimořádně důležité, aby se Komise jako celek přičinila o to, aby administrativní hranice mezi jednotlivými generálními ředitelstvími a programy nestály v cestě slibným projektům.

2.12 Účast místních a regionálních samospráv na technologických platformách může být na základě jejich kompetencí v důležitých společenských oblastech užitečná. Při vypracovávání vědeckých strategií pro nové technologické platformy, které budou vyhovovat potřebám občanů, a při zdokonalování příslušných platform, které byly nedávno realizovány, mají místní a regionální samosprávy své přirozené místo ve spolupráci vysokých škol, ekonomiky a veřejného sektoru, která je předpokladem pro technologické platformy. Existují technologické platformy, které mohou být velmi dobře přizpůsobeny rozvoji místních a regionálních aktivit. Technologické platformy představují dlouhodobé iniciativy, jejich vývoj však často řídí spíše pevně zavedené technické obory než základní potřeby občanů.

2.13 Na základě významu měst, komun a regionů pro hospodářský a sociální rozvoj obyvatelstva a území, by tyto měly být plně zapojeny do programů inovace a celoživotního učení. Města, komuny a regiony jsou totiž katalyzátory, které podporují partnerství umožňující široký přístup k fondům, a místní orgány jsou hnacím motorem při rozvoji inovací a výzkumu na svém území.

2.14 Výbor je potěšen, že řada členských států v Radě, jakož i Evropský parlament, začaly díky 7. rámcovému programu užívat pojem „společensky motivované výzkumné platformy“ (societally motivated research platforms, SMRP). Těmito platformami se miní určité doplnění technologických platform takovým způsobem, aby společenské potřeby měly při koncipování dlouhodobých výzkumných strategií příslušnými subjekty jako jsou státní instituce, výzkumní pracovníci (na univerzitách, vysokých školách a ústavech), ale eventuálně i při koncipování ekonomiky, zásadní význam. Evropa potřebuje nové poznatky, aby lépe pochopila problémy, které vyplývají ze sociálních příležitostí, jako např. z určitých mezikulturních a etnických rozdílů, demografického vývoje, životního prostředí včetně změny klimatu. Cílem SMRP je sjednotit evropské zájemce

o rozvoj znalostí a čelit tak velkým dlouhodobým společenským výzvám, před kterými Evropa stojí. K nejdůležitějším zájemcům patří samozřejmě „koneční spotřebitel“ znalostí, mezi nimi místní a regionální samosprávy.

2.15 Pojem resp. koncepce společensky motivovaných výzkumných platform staví z velké části na iniciativě veřejných zájemců ze společnosti a jejich potřebě nových poznatků založených na špičkovém výzkumu v nejrůznějších společenských oblastech. Koncepce zahrnuje i to, že se tito zájemci budou aktivně podílet na pojmenovávání problémů a otázek, které mají být zkoumány. Kromě toho se opírá o to, že zájemci ze společnosti aktivně převzou odpovědnost za šíření a uplatnění znalostí, které se vytváří. Naděje na úspěch se přitom samozřejmě zvyšují tím, že se zájemci sami velkou měrou podílejí na formulaci problémů. SMRP by tak měly být chápány jako doplnění technologických platform, kde hlavní tón udává průmysl. Průmyslové subjekty by se v závislosti na oblasti výzkumu mohly rovněž intenzivně zapojit do jednotlivých SMRP, i když směr udávají jiné subjekty. Koncepce SMRP zahrnuje interdisciplinární výzkum, aby vyhověla komplexnosti lidských a společenských problémů. Ty lze nejlépe pochopit tehdy, když se na ně nahlíží z nejrůznějších vědeckých hledisek. Pro účely rozšíření rozvoje znalostí a možností inovací ve společnosti se rozsáhlá nadnárodní spolupráce stala součástí SMRP.

2.16 V debatě o SMRP přišla na řadu rozmanitá témata, ze kterých by Výbor regionů na tomto místě chtěl některá zmínit: demografické změny v Evropě (stárnutí populace), Evropa a integrace/migrace, trvale udržitelný rozvoj z hlediska životního prostředí.

Problém *stárnutí populace* se týká všech členských států EU a otevírá diskusi v oblasti zdravotnictví, péče (například e-zdraví, zdravé stárnutí, bezpečné bydlení), systému důchodového zabezpečení, prodlužování produktivního věku atd. Tento demografický vývoj je často označován za problém, otevírá však i mnohé možnosti. Starší generace představuje velký vědomostní zdroj založený na schopnostech a zkušenostech, neboť mnoho starších občanů je dobře informovaných a náročnými zákazníky/uživateli/pacienty, kteří budou v různých oblastech požadovat inovativní řešení. Jak lze během celého života co nejlépe využívat a rozvíjet lidský potenciál ku prospěchu jednotlivců a společnosti? Téma „*Integrace a migrace*“ se může zabývat např. určitými aspekty integrace, pracovního života a diskriminace atd. Téma „*Trvale udržitelný rozvoj – ochrana životního prostředí*“ se například může věnovat otázkám územního plánování v Evropě: město jako hnací síla, se zaměřením na vzájemné vztahy mezi městem a venkovem; znečištění životního prostředí a jeho dopad na krajinu, se zaměřením na vzájemné vztahy mezi městy a venkovskými oblastmi různých regionů; odpovědnost Evropy za globální trvale udržitelný rozvoj, se zaměřením na vzájemné vztahy v globálním a evropském kontextu.

3. Program „Myšlenky“

3.1 Podstatné je, že Evropská rada pro výzkum při práci s nezávislými a významnými výzkumnými pracovníky zachovává vysokou míru integrity. Její práce se musí vyznačovat jednoduchým administrativním zpracováním návrhů. Musí být zřejmé, kdo stanovuje priority.

3.2 Výsledky výzkumů financovaných Evropskou radou pro výzkum musí být systematicky a efektivně zpřístupněny výzkumným pracovníkům činným v jiných evropských regionech. Nezbytné prostředky k tomuto účelu by se měly brát z rozpočtu určeného pro opatření k mobilitě výzkumných pracovníků nebo by měly být poskytnuty Evropskou radou pro výzkum ve formě přímých dotací. V takovém případě by dotace měla tvořit jen menší část celkové sumy určené na schválené projekty.

4. Program „Lidé“

4.1 Za účelem dostatečného počtu vědců v Evropě považuje Výbor za nezbytné ulehčit ženám práci v oblasti výzkumu. V této souvislosti mohou být důležitými faktory různá politická opatření i změna myšlenkového postoje v ekonomice a na univerzitách. Měly by se rozšířit akce „Marie Curie“, a vzbudit tak zájem o roli a místo žen ve vědě a výzkumu již u mládeže na specializovaných školách, a tím snížit podprůměrné zastoupení žen.

4.2 Výbor zdůrazňuje, že k přilákání velkého počtu renomovaných výzkumných týmů do Evropy bude určitě třeba značného množství nejrůznějších opatření. Rozdíly, které brání nadějnému postupu v kariéře v Evropě, jsou jednak zeměpisné, právní a administrativní a jednak kulturní povahy. Srovnávání postupů v kariéře, výše platů a sociálních dávek atd. by mohlo být jednou z možností, jak pozitivně rozvíjet perspektivy v zaměstnání výzkumných pracovníků v Evropě. Další možností by mohlo být vytvoření takzvaných „kombinovaných míst“, ve kterých by pracující měli v rámci své práce i možnost výzkumu.

4.3 Výbor zastává názor, že by měl být zdůrazňován význam „celoživotního učení“ jako zdroje pro růst v Evropě a nástroje k dosažení evropských cílů politiky výzkumu. Pozitivní je, že se tento pohled odráží v návrhu Komise, a je důležité, aby tuto činnost podporovaly zainteresované subjekty nejen na regionální, ale i na národní úrovni a úrovni Společenství. V této souvislosti Výbor poukazuje na iniciativu „platformy vzájemného učení“ generálního ředitelství pro výzkum, generálního ředitelství pro podniky a Výboru regionů. Tato iniciativa se obrací na orgány s rozhodovací pravomocí na regionální úrovni, jimž mají být dány do rukou konkrétní nástroje v oblasti „učení“, např. regionální rozhled, regionální srovnání výkonu („benchmarking“) a regionální profily.

4.4 Podle názoru Výboru by měla Komise dále zohlednit skutečnost, že pracovní příležitosti výzkumných pracovníků v Evropě se týkají všech členských států EU a v jejich rámci i těch veřejných sektorů, za které odpovídají obce, kraje a regiony.

4.5 Výbor kromě toho zdůrazňuje, že by měla být učiněna důraznější opatření zaměřená na vyškolení nové generace výzkumných pracovníků, kteří mohou působit na univerzitách, v ekonomice a ve veřejném sektoru. Myslí se tím mimo jiné opatření ke vzdělávání výzkumných pracovníků například tím, že doktorandi budou muset během svého studia sbírat praktické zkušenosti nejen v ekonomickém, ale i ve veřejném sektoru. Budoucí výzkumní pracovníci musí být rovněž vyškoleni a připraveni na pracovní uplatnění mimo univerzity.

5. Program „Kapacity“

Výbor vítá tuto část rámcového programu. Výbor je toho názoru, že všech šest dílčích oblastí je důležitých, chtěl by však vyzdvihnout zejména následující:

5.1 Iniciativa *regiony založené na znalostech* je vítaná zejména proto, že ozřejmuje význam regionů pro inovaci a růst. Význam regionů založených na znalostech pro všeobecný hospodářský růst v Evropě nelze vůbec dost vyzdvihnout – jsou to základní pilíře národních ekonomik.

5.2 Výbor žádá větší propojení rámcových programů se strukturálními fondy. Mezi podporou špičkovému výzkumu a podporou soudržnosti vládne napětí. Tento napjatý vztah je možné vyrovnat podporováním motivace příslušných subjektů v oblasti špičkového výzkumu ve všech regionech. Výbor regionů mimoto nechal vypracovat studii, ve které se podrobně zkoumá strukturální kapacita a důvody místních a regionálních samospráv pro podporování výzkumu a vývoje (VaV). Studie se mimo jiné zaměřuje na spojení mezi VaV, strukturálními fondy a otázkami inovací.

5.3 Výbor regionů si je vědom diskuse kolem finančního výhledu, která se v Evropě vede. Je však nesmírně důležité tyto nové iniciativy zachovat i tehdy, pokud se výše rozpočtu oproti předloženému návrhu sníží. Plánované prostředky ve výši 160 mil. EUR, což odpovídá jen zhruba 2 % celkové částky určené pro dílčí program „Kapacity“ ve výši 7,4 mld. EUR, jsou vzhledem k ambicím návrhu zcela nedostačující.

5.4 Dále chybí viditelná snaha propojit práci vysokých škol s rozvojem a podporou komerčního využití VaV spolu

s průmyslem. To lze odůvodnit faktem, že oblasti týkající se inovace byly vyčleněny a zařazeny do speciálního rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci, tzv. programu CIP. Existují určité pochybnosti ohledně vymezení hranic a možného překrývání těchto rámcových programů. Zde by se Komise měla postarat o vyjasnění. To sice nemusí způsobit problémy, ale pokud by se tak stalo, měla by mít Komise připravené modelové řešení k zajištění lepší kompatibility programů. Jako příklad poslouží rizikový kapitál na společné technologické iniciativy: splňuje projekt ve fázi uvádění na trh v rámci 7. rámcového programu požadavky pro čerpání z fondů nebo by se v této fázi muselo žádat o čerpání prostředků z programu CIP?

5.5 Výbor regionů poukazuje na to, že pozornost by si zasluhovala i výzkumná zařízení jako přirozený most pro přenos technologií a společný vývoj výrobků. Podle konkrétní ekonomické struktury a podoby veřejného sektoru regionů může vzniknout velká potřeba specializace. Komise by neměla jen odkazovat na synergie politiky soudržnosti, nýbrž zdůrazňovat i význam prostředků EU při provádění jak národních, tak i regionálních inovačních strategií.

5.6 Výbor regionů sdílí názor Komise, že v konvergenčních regionech EU, tak jak jsou definovány v rámci strukturálních fondů, drímá velký výzkumný potenciál, který je možno aktivovat.

5.7 Nesmí být opomíjeny oblasti trhu práce méně náročné na výzkumnou činnost, které přispívají stejně vysokou měrou k hospodářskému růstu v Evropě a k lisabonskému procesu. Doposud se šestý rámcový program zaměřoval převážně na oblasti náročné na výzkum. Finanční pomoc oblastem s méně intenzivní výzkumnou činností, která jim umožňuje společné užívání již existujících technologií, může vést k realizování těch inovací, k nimž by jinak nedošlo. Těmto subjektům by měl proto výzkumný program věnovat větší pozornost.

5.8 Výbor regionů vítá akční program „Věda ve společnosti“ a zdůrazňuje význam této důležité oblasti nového rámcového programu.

6. Doporučení Výboru regionů

6.1 **Podle názoru** Výboru regionů by měl sociální a ekologický rozměr trvale udržitelného rozvoje ve větší míře proniknout do celého 7. rámcového programu.

6.2 Výbor regionů **doufá**, že Komise převezme proaktivní roli a různými způsoby podpoří procesy SMRP, jak tomu učinila i v případě technologických platforem. Nejprve by kupříkladu mohla být definována koncepce SMRP a nejrůznější zájemci by mohli být vybízeni k vypracování dlouhodobé vize a strategické výzkumné agendy nebo k účasti na různých platformách v pozici pozorovatelů, kde by mohli pomoci radou či podporou, navíc by se mohli starat o transparentnost a otevřenost, jakož i určitou organizační podporu. Tak by Komise připravila pole pro úspěšnou realizaci.

6.3 Výbor regionů **konstatuje**, že různí zástupci místní a regionální úrovně aktivně pracují na získávání subjektů, které jsou pro rozvoj koncepce SMRP rozhodující. Výbor by uvítal, kdyby začala diskuse mezi Komisí, Parlamentem, Radou, národními zřizovateli výzkumných zařízení, obcemi, kraji a regiony, jakož i výzkumnými pracovníky a dalšími příslušnými subjekty, která by do středu pozornosti postavila v první řadě otázku stárnutí populace.

6.4 Výbor regionů **se domnívá**, že úkolem Komise jako celku je zajistit, aby realizaci programu nebránily žádné administrativní problémy, které by mohly být způsobené skutečností, že správa tohoto rámcového programu a Rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovaci (CIP) přísluší různým generálním ředitelstvím, vymezení obou těchto programů musí být zjevné.

6.5 Výbor regionů **zdůrazňuje** význam technologického rozvoje v rámci 7. rámcového programu a tvorby úzkého propojení s Rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovaci (CIP) za účelem vytvoření nového obchodu a nových pracovních míst v podnicích založených na znalostech ve všech evropských regionech.

6.6 Výbor regionů **se domnívá**, že hlavní témata by měla být doplněna o obecné otázky zdraví obyvatelstva, zdravotnických a pečovatelských služeb. Mimoto je nutno prozkoumat nejrůznější aspekty rozvoje měst, nejen aspekty životního prostředí.

6.7 Vzhledem k úloze malých a středních podniků jako hnací síly evropské ekonomiky VR **navrhuje** hledat v 7. rámcovém programu rovnováhu mezi rozsáhlými iniciativami a iniciativami pro malé a střední podniky, a to například navýšením prostředků pro financování iniciativy „regiony založené na znalostech“.

6.8 Výbor regionů **vybízí** Komisi, aby se pokusila najít ukázky příkladné vědecké spolupráce různých zainteresovaných stran na místní úrovni. To by mohlo být provedeno vypsáním veřejné soutěže.

6.9 Výbor regionů **doporučuje** Radě a Evropskému parlamentu, aby odsouhlasily návrh Komise na poskytnutí prostředků pro 7. rámcový program ve výši 72 726 mil. EUR.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Restrukturalizace a zaměstnanost Předvídání restrukturalizací a doprovodná opatření pro rozvoj zaměstnanosti: úloha Evropské unie

(2006/C 115/06)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na sdělení Komise Restrukturalizace a zaměstnanost – předvídání restrukturalizací a doprovodná opatření pro rozvoj zaměstnanosti: úloha Evropské unie, KOM(2005) 120 v konečném znění;

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 31. března 2005 konzultovat tuto věc s Výborem regionů podle článku 265 odstavce 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 12. dubna 2005 pověřit Komisi pro hospodářskou a sociální politiku vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na své stanovisko k tématu Integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2005–2008) (CdR 147/2005 fin);

s ohledem na své stanovisko k tématu *Přepřpracované pokyny ke státní regionální podpoře* (CdR 77/2005 fin);

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise k tématu *Sociální agenda* (CdR 80/2005 fin);

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise o sociální dimenzi globalizace – politický příspěvek EU k rovnoměrnému rozdělení užitku (CdR 328/2004 fin);

s ohledem na návrh stanoviska VR 148/2005 rev. 2 přijatý dne 23. září 2005 Komisí pro hospodářskou a sociální politiku (zpravodajka: paní Irene Oldfather, členka skotského parlamentu (Velká Británie/SES));

přijal jednomyslně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu):

1. Názory Výboru regionů

1.3 **souhlasí**, že je nutné zajistit, aby restrukturalizace byla řádně řízena a splňovala dvojí ekonomický a sociální požadavek, a že musí být součástí dlouhodobé vize rozvoje evropské ekonomiky, aby se tak zaručilo, že změny jsou skutečně cestou k posílení její konkurenceschopnosti;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **vítá** sdělení jako užitečný příspěvek do důležité diskuse o restrukturalizaci podniků a jejím vlivu na zaměstnanost. Restrukturalizace je reakcí na změny trhu, vytvoření vnitřního trhu a globalizaci. Mnoho společností ji považuje za důležitý prvek pro udržení konkurenceschopnosti, pohlíží-li se na ni jako na příležitost k vytvoření nových činností s vyšší přidanou hodnotou a více udržitelných pracovních míst na příslušném území;

1.2 **je rád**, že se hospodářská restrukturalizace diskutuje v kontextu lisabonské strategie pro růst a v kontextu evropského sociálního modelu. VR chce zdůraznit důležitost evropského sociálního modelu při zmírňování škodlivých účinků restrukturalizace jak pro jednotlivce, tak pro místní komunity, a uznává potřebu podniknout v souvislosti s tím preventivní kroky, kde to bude vhodné;

1.4 **zaznamenává**, že sdělení se zabývá pouze úrovní EU. Vzhledem k důležité roli, kterou hrají místní a regionální samospráva a členské státy, je Výbor regionů zklamaný, že sdělení nemělo širší rozsah a neprostudovalo součinnost různých vrstev vlády a jejich role. Do kompetence EU ale náleží oblasti jako rozvoj jednotného trhu, obchodní a rozvojová politika a lisabonská agenda. Je důležité, aby Evropská komise vzala v úvahu vliv těchto politik na hospodářskou restrukturalizaci a naopak;

1.5 **souhlasí** se sdělením, že náklady restrukturalizace mohou být vysoké nejen pro dotčené zaměstnance, ale také kvůli nežádoucím účinkům na místní a regionální ekonomiku;

1.6 **zdůrazňuje** důležitou roli Evropského střediska pro sledování změn při vyzdvihování nejlepší praxe, což umožní položit lepší základy pro veřejnou diskusi o restrukturalizacích a relokacích..

SOUČASNÉ ÚKOLY

VÝBOR REGIONŮ

1.7 **souhlasí**, že následující důvody mohou vést k restrukturalizaci na úrovni podniku:

- evropský jednotný trh a otevírání se ekonomik mezinárodní konkurenci,
- technologická inovace,
- vývoj regulačního rámce,
- velké změny spotřebitelské poptávky;

1.8 **namítá**, že sdělení se mělo podrobněji zabývat globalizací a přesunem značného počtu pracovních míst mimo Evropskou unii;

1.9 **navrhuje**, aby změny v odvětvových strukturách zaměstnanosti a kvalita pracovních míst byly důležitými činiteli při vytváření politiky zaměstnanosti a odborného vzdělávání a průmyslové a zemědělské politiky na úrovni EU. Sdělení uvádí, že od roku 1977 do roku 2002 bylo v EU vytvořeno okolo 30 milionů pracovních míst. 44 milionů pracovních míst bylo vytvořeno v odvětví služeb, zatímco v průmyslu ubylo 7 milionů a v zemědělství 7,5 milionů pracovních míst. Míra zaměstnanosti stoupla o 25,1 % u vysoce kvalifikovaných pracovníků, o 14,2 % u pracovníků se střední kvalifikací a pouze o 2,2 % u nekvalifikovaných pracovníků;

1.10 **podporuje** sdělení o přínosu růstu a zaměstnanosti z hlediska prohloubení vnitřního trhu a otevření ekonomiky obchodu. Výbor regionů také vítá, že sdělení uznává regionální dopady těchto politik a potřebu sociální spravedlnosti v těchto oblastech politiky;

1.11 **podporuje** stanovisko obsažené ve sdělení, že následky restrukturalizace mohou být ovlivněny politikami, které mají zlepšit fungování trhu práce, posílením politik aktivní zaměstnanosti a předvídáním změn, stejně tak jako poskytnutím mechanismů, které umožní profesní změny. Výbor regionů by chtěl zároveň zdůraznit význam účinných strategií místního a regionálního hospodářského rozvoje, které napomáhají růstu ekonomiky a rozmanitosti hospodářské základny. Restrukturalizaci podniků lze v takovýchto ekonomikách zvládnout mnohem snadněji;

1.12 **zaznamenává**, že Trade Adjustment Assistance Reform Act Spojených států amerických z roku 2002 je citován jako kladný příklad otevření ekonomiky obchodu a poskytnutí podpory společnostem a pracovníkům. VR se však domnívá, že v EU existuje mnoho příkladů, které mohou být vzaty jako modelové, kdy státní orgány úspěšně reagovaly na restrukturalizaci.

ODPOVĚDI NA ÚROVNI EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

i. Celkový přístup

VÝBOR REGIONŮ

1.13 **podporuje** potřebu větší koordinace politik Společenství, které ovlivňují restrukturalizaci, a zvláště pak vítá vytvoření pracovní skupiny sdružující útvary Komise, které mají vliv na restrukturalizaci;

1.14 **souhlasí s** přezkoumáním politik Společenství, které ovlivňují restrukturalizaci, aby mohly být provedeny jejich vhodné změny.

ii. Reforma evropské strategie zaměstnanosti (ESZ)

VÝBOR REGIONŮ

1.15 **vyzývá** členské státy, aby zajistily účinné a okamžité provádění opatření dohodnutých v rámci evropské strategie zaměstnanosti;

1.16 **vítá**, že sdělení vytváří důležitá pojítka mezi lisabonskou strategií, evropskou strategií zaměstnanosti a strukturálními fondy EU. VR zdůrazňuje význam opatření na podporu adaptace a restrukturalizace, které Evropská komise navrhuje v Evropském sociálním fondu (ESF). VR také zdůrazňuje nutnost vysoce kvalitního manažerského školení, orientovaného na místní potřeby a založeného na široké základně tak, aby zaměstnavatelé a zaměstnanci měli potřebné dovednosti pro účinné řízení změn, a proto vítá návrhy na přípravu „manažerů změny“;

1.17 **upřímně souhlasí** se závěrem sdělení, ve kterém se uvádí, že „předvídání změny je neúčinnější na místní úrovni“ a že „regionální politika a politika soudržnosti Evropské unie [musí hrát] úlohu katalyzátoru“⁽¹⁾;

⁽¹⁾ KOM(2005) 120 v konečném znění, strana 12, poznámka pod čarou.

1.18 **vyzývá** členské státy, aby odpovídajícím způsobem financovaly regionální politiku a politiku soudržnosti, aby mohla působit jako katalyzátor změn.

1.19 **připomíná**, že dosud existují oblasti v zemích, které byly členy Unie před posledním rozšířením, jež, aby mohly směřovat ke stejnému cíli jako ostatní regiony Společenství, potřebují i nadále uplatňování politiky regionálního rozvoje prostřednictvím strukturálních a kohezních fondů, a to přinejmenším po dobu přechodného období.

iii. Reforma finančních nástrojů Společenství k lepšímu předvídání a řízení restrukturalizace

VÝBOR REGIONŮ

1.20 **souhlasí** se sdělením, že sedmý rámcový program a programy EU pro vzdělávání a odbornou přípravu, stejně jako evropská strategie zaměstnanosti a strukturální fondy EU, mohou pomoci při rozvoji konkurenceschopné ekonomiky založené na znalostech, které by podpořily mobilitu;

1.21 **navrhuje** navýšení pomoci určené výzkumu, rozvoji a inovaci (V + R + I) s přihlédnutím k tomu, jak významný přínos má tento druh aktivit při střetu s procesy podnikové restrukturalizace a při zmírňování negativních důsledků, které mohou tyto mít na některé místní a regionální ekonomiky;

1.22 **zaznamenává**, že nebyl vzat v úvahu různý dopad, který proces restrukturalizace má na muže a ženy, což znemožňuje přijetí specifických opatření přizpůsobených každé problematice;

1.23 **je znepokojen** nízkou úrovní financování určeného pro cíl konkurenceschopnosti na jednání členských států EU. Restrukturalizace budou v těchto oblastech pokračovat i nadále a mnoho oblastí potřebuje podporu, aby plně modernizovaly regionální ekonomiky a vytvořily znalostní ekonomiku;

1.24 **znovu opakuje**, že podporuje návrhy Komise na vytvoření fondu pro úpravu růstu v rámci jednání o strukturálních fondech EU na období let 2007 – 2013;

1.25 **vítá** nový podnět v souvislosti s návrhem na zřízení fondu pro přizpůsobení globalizaci, jehož cílem by bylo řešit závažné ekonomické a sociální šoky na místní a regionální úrovni, které vznikly v důsledku restrukturalizace spojené s globalizací a které místní a regionální samosprávy nemohly předvídat;

1.26 **zdůrazňuje** důležitost reformy SZP a politiky rozvoje venkova pro snížení škodlivých účinků restrukturalizace na zaměstnance v zemědělství a na venkovské obce a zvláště vyzdvihuje užitečnost politik vnitřního rozvoje.

iv. Průmyslová a podniková politika

Výboru regionů

1.27 **podporuje** přístup přijatý EU v dubnu 2004, kdy byla revidována průmyslová a podniková politika. Tato revize zlepšila regulační rámec pro podniky, podpořila větší konkurenceschopnost a inovaci a zavedla koordinovanou aktivitu na odvětvové úrovni;

1.28 **podporuje** návrh obsažený ve sdělení, aby Evropská komise určila odvětví podléhající rychlým a dalekosáhlým změnám a prostřednictvím skupin na vysoké úrovni, které sdružují všechny zainteresované subjekty, a aby se soustředila na analýzu vývoje konkurenceschopnosti, možností a hrozeb pro životní prostředí, důsledků na regionální úrovni a opatření pro předvídání a řízení změn, která mohou být přijata na úrovni Společenství.

v. Politika hospodářské soutěže

VÝBOR REGIONŮ

1.29 **konstatuje**, že současné hlavní směry pro záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích byly zavedeny v říjnu 2004 bez konzultace s Výborem regionů nebo Evropským parlamentem;

1.30 **zaznamenává**, že Komise v červnu 2005 zveřejnila akční plán v oblasti státních podpor⁽²⁾ (SAAP), který bude předmětem samostatného stanoviska VR. VR dále konstatuje, že SAAP uvádí, že bude provedeno zhodnocení a úpravy hlavních směrů podpory v oblasti záchrany a restrukturalizace na přelomu let 2007 – 2008, a zdůrazňuje nutnost konzultace s Výborem regionů před zavedením nových hlavních směrů v roce 2009;

1.31 **zdůrazňuje** význam návrhu nařízení o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti (KOM(2004) 492), který uvádí, že pokud podniky mající prospěch z fondů ukončí produktivní činnost a případnou ztrátu pracovních míst v období sedmi let od rozhodnutí o financování, musí vrátit obdržené finanční prostředky (článek 56);

⁽²⁾ KOM(2005) 107 v konečném znění – CdR 225/2005.

vi. Vnější politika

VÝBOR REGIONŮ

1.32 **vítá** prohlášení obsažené ve sdělení, že sociální agenda se vztahuje na vnější opatření a stanoví podporu zaměstnanosti, sociální politiky a slušné pracovní podmínky pro všechny. Ve sdělení se dále uvádí, že cíle sociální agendy zahrnují podporu základních sociálních práv, rozvoj sociálního dialogu, sociální odpovědnost podniků a aktivní řízení změn na světové úrovni. Tyto cíle povedou EU v jejích stycích s mezinárodními organizacemi, jako jsou MOP, OECD, OSN, MMF, Světová banka a WTO.

vii. Posílení partnerství pro změnu

VÝBOR REGIONŮ

1.33 **podporuje** poznámky obsažené ve sdělení, že Komise bude usilovat o partnerství pro změnu posílením sociálního dialogu, sdělením k sociální odpovědnosti podniků a vytvořením „fóra restrukturalizace“;

1.34 **se domnívá**, že první fórum restrukturalizace, které se konalo v červnu 2005, bylo velmi úspěšné a těší se na zřízení fóra, které se bude konat pravidelně. VR zvláště vítá záměr soustředit se na příštím fóru na místní a regionální úroveň;

1.35 **souhlasí**, že středem pozornosti navrženého sdělení o sociální odpovědnosti podniků by měly být osvědčené postupy, které podniky a zainteresované strany využívají, aby čelily restrukturalizaci. Ve sdělení se uvádí, že je prokázanou skutečností, že podniky, které jsou lépe schopny řídit restrukturalizace sociálně odpovědným způsobem, jsou často podniky dosahující lepších výsledků, co se týká konkurenceschopnosti a přizpůsobení se trhu. VR tyto závěry vítá;

1.36 **vítá** návrh obsažený ve sdělení, aby Evropské středisko pro sledování změn v Dublinu bylo vyzváno ke sledování restrukturalizací a k zajištění jejich kvantitativní a kvalitativní analýzy, což podpoří veřejnou rozpravu;

viii. Úprava regulačního a smluvního rámce

1.37 **vítá** v této části návrhy na opatření, jejichž cílem je modernizovat a zjednodušit právní předpisy stanovené v lisabonském akčním programu, a návrh na Zelenou knihu o pracovním právu, která bude analyzovat nové modely organizace práce a úlohu pracovního práva při zvládání restrukturali-

zací. To umožní zabývat se podporou „zpětné restrukturalizace“. Tato opatření zahrnují přestávky na školení, studijní volno, dělení se o pracovní úvazek, práce na dálku nebo na částečný úvazek a jsou méně rušivá, než povinné propouštění spojené s agresivnější restrukturalizací;

ix. Druhá fáze konzultací s evropskými sociálními partnery o restrukturalizacích podniků a evropských radách zaměstnanců

1.38 **souhlasí** se sdělením, že sociální partneři musí být více zapojeni do předvídání a řízení změn a restrukturalizací;

1.39 **vítá** přístup Komise, pokud jde o revizi směrnice o radách zaměstnanců zahájené v dubnu 2004. Komise navrhla k dohodě čtyři oblasti o úloze rad zaměstnanců při předvídání a řízení změn a restrukturalizací. Tyto oblasti dohody zahrnují přijetí správných postupů a společných přístupů k restrukturalizacím.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **zastává názor**, že hospodářská restrukturalizace na úrovni podniků je nevyhnutelnou součástí procesu modernizace při vytváření prozíravé ekonomiky založené na znalostech, ale zdůrazňuje, že je nezbytné posílit evropský sociální model, aby se zmírnily problémy, které může restrukturalizace způsobit jednotlivcům a místním komunitám;

2.2 **souhlasí** s Evropskou komisí, že „fórum restrukturalizace“ bude hrát hodnotnou úlohu a že by budoucí fórum mělo analyzovat roli, kterou bude hrát při restrukturalizaci na místní a regionální úrovni;

2.3 **žádá**, aby byl proveden další průzkum reakcí vlád na restrukturalizaci podniků, zejména rolí a součinnosti správních orgánů na evropské, národní, regionální a místní úrovni, a rovněž další průzkum příčin restrukturalizace, zejména globalizace;

2.4 **žádá**, aby byly evropské, národní a místní politiky byly vytvořeny spíše s ohledem na jistotu zaměstnanosti, než na jistotu pracovního místa. Tím by došlo k opuštění konceptu práce na celý život (jistota pracovního místa) a přešlo by se k situaci, kdy se zaměstnanci učí dovednosti, které jim umožní snadnější přesun mezi zaměstnáními (jistota zaměstnanosti);

2.5 **zdůrazňuje** roli Evropského střediska pro sledování změn a jeho roli při poskytování aktuálních informací o hospodářské restrukturalizaci, což dá charakter diskusi o předvídání a řízení změn;

2.6 **klade důraz** na potřebu větší koordinace politik EU s cílem přizpůsobit se změnám a řídit je a v souladu s doporučeními Komise navrhuje nutnost zapojit vzdělávací a profesní politiku do seznamu politik, které potřebují posílit svou koordinaci;

2.7 **přeje si**, aby existovala dobře fungující evropská strategie zaměstnanosti, která hraje klíčovou úlohu při přizpůsobování se změnám a jejich řízení a při vytváření pracovních míst v růstových odvětvích;

2.8 **zdůrazňuje** skutečnost, že restrukturalizace na úrovni podniků se řídí snadněji tam, kde místní a regionální orgány navrhly strategie hospodářského rozvoje, které podporují růst a zvyšují rozmanitost ekonomiky. To přispívá k tomu, že bývalí zaměstnanci si snadněji najdou jiné zaměstnání;

2.9 **bere na vědomí** klíčovou roli, kterou hrají strukturální fondy EU a Evropský sociální fond při restrukturalizaci a řízení změn. VR vyzývá členské státy, aby schválily rozpočet EU, který umožní orgánům místní a regionální správy modernizovat své ekonomiky, a tak snížit škodlivé účinky restrukturalizace na úrovni jednotlivých podniků, přičemž je nutné brát v úvahu, že jde o horizontální problematiku, která ovlivňuje všechny druhy regionů;

2.10 **doporučuje**, aby členské státy EU znovu zvážily fond pro úpravu růstu nebo fond pro přizpůsobení globalizaci prostřednictvím strukturálních fondů EU, jenž by EU umožnil intervenovat v případě, že místní nebo regionální ekonomika bude kvůli restrukturalizacím zasažena krizí; VR se domnívá, že tento fond by mohl intervenovat jen při dosažení regionálních mezních hodnot, jež jsou definovány počtem pracovníků, kteří byli postiženi nepředvídatelnou restrukturalizací, mírou nezaměstnanosti v regionu a dopadem na regionální hrubý národní důchod. Souhlasí, že z fondu by měla být pokryta

opatření na zmírnění šoku, co se týče lidského kapitálu, tj. prostřednictvím školení a přemístění pracovníků, a doporučuje zřízení tohoto fondu v rámci rozpočtu EU jako stálého nezávislého fondu s vlastním pevným ročním rozpočtem. VR podporuje přidělení částky tomuto fondu ve výši 1 miliardy eur ročně;

2.11 **doporučuje**, aby se Evropská unie zabývala kroky ke zvýšení rozmanitosti venkovských ekonomik a zlepšení jejich konkurenceschopnosti, aby byly sníženy vážné následky zemědělské restrukturalizace; hlavně pro tyto účely zdůrazňuje významnou roli, kterou mohou plnit politiky vnitřního rozvoje;

2.12 ačkoli VR **vítá** návrhy průmyslové a podnikové politiky, doporučuje, aby Evropská komise úzce spolupracovala s orgány místní a regionální samosprávy za účelem určení odvětví, které procházejí prudkou změnou;

2.13 **přeje si**, aby byl konzultován, až budou revidovány hlavní směry v oblasti záchrany a restrukturalizace na přelomu let 2007 – 2008;

2.14 **doporučuje**, aby zřetele sociální agendy hrály klíčovou roli při jednáních s mezinárodními organizacemi a v kole jednání o rozvojovém programu z Dohá;

2.15 **klade důraz** na nutnost zodpovědného řízení změn a restrukturalizací na úrovni podniků a různých vrstev vlády a na nutnost zajistit, aby si zaměstnavatelé byli vědomi svých povinností. VR doporučuje, aby toho bylo dosaženo různými způsoby na úrovni EU prostřednictvím posílení sociálního dialogu, sdělení o sociální odpovědnosti podniků a jednáních v souvislosti se směrnicí o radách zaměstnanců;

2.16 **doporučuje**, aby se podniky nejprve zaměřily na podporu „zpětné restrukturalizace“. Tato opatření zahrnují přestávky na školení, studijní volno, dělení se o pracovní úvazek, práci na dálku nebo na částečný úvazek a jsou méně rušivá, než povinné propouštění spojené s agresivnější restrukturalizací prostřednictvím uzavírání poboček.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů k úloze regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi v demokratickém životě Unie

(2006/C 115/07)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 15. června 2004 požádat Komisi pro ústavní záležitosti a evropskou správu o vypracování stanoviska z vlastní iniciativy k „Úloze regionálních parlamentů v demokratickém životě Unie“;

s ohledem na Smlouvu zakládající Ústavu pro Evropu, a zejména na její ustanovení týkající se dodržování zásady subsidiarity;

s ohledem na své stanovisko ke Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu (CdR 354/2003 fin ⁽¹⁾);

s ohledem na své stanovisko ze dne 13. října 2005 k tématu „Období reflexe: struktura, témata a rámec pro hodnocení diskuse o Evropské unii“ (CdR 250/2005 fin);

s ohledem na prohlášení svého předsednictva ze dne 26. října 2001 k „Úloze regionů s legislativními pravomocemi při rozhodovacím procesu ve Společenství“ (CdR 191/2001 fin);

s ohledem na společný akční plán Výboru regionů a Konference evropských regionálních legislativních shromáždění (CALRE) pro období 2003-2004;

s ohledem na prohlášení přijatá dne 27. a 28. října 2003 v regionu Kalábrie, dne 26. října 2004 v Miláně a dne 24. a 25. října 2005 v Barceloně předsedy Evropských regionálních legislativních shromáždění;

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 221/2004 rev 3) přijatý 22. dubna 2005 Komisí pro ústavní záležitosti a evropskou správu (zpravodaj: pan VAN DEN BRANDE, poslanec Vlámského parlamentu a senátor (BE-ELS));

- 1) **vzhledem k tomu, že** v některých členských státech mají regiony legislativní pravomoci a jsou tudíž zplnomocněny aplikovat evropskou legislativu;
- 2) **vzhledem k tomu, že** byly Smlouvou zakládající Ústavu pro Evropu uděleny regionům s legislativními pravomocemi specifické kompetence týkající se procesu kontroly a používání zásady subsidiarity, mají tyto regiony své místo v procesu přijímání demokratických rozhodnutí Evropské unie,
- 3) **vzhledem k tomu, že** hranice tohoto stanoviska, týkajícího se specifčnosti regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi, jsou vymezeny pravomocemi, které byly těmto shromážděním přiřknuty Smlouvou zakládající Ústavu pro Evropu, vzhledem k tomu, že toto stanovisko nijak nezlehčuje význam ostatních politických úrovní rozhodování a vzhledem k tomu, že doporučení tohoto stanoviska rovněž uplatňují *mutatis mutandis* na ostatní politické úrovně rozhodování,
- 4) **vzhledem k tomu, že** regionální parlamenty s legislativními pravomocemi plně zajišťují provádění daných rozhodnutí, jsou z tohoto důvodu uvedeny v protokolu o zavádění zásad subsidiarity a proporcionality ve Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 71, 22.7.2005, s. 1

- 5) **vzhledem k** obsahu diskusí, které se odehrály během slyšení o „Úloze regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi a regionálních shromáždění v demokratickém životě Unie“, organizovaném Komisí pro ústavní záležitosti a evropskou správou dne 3. března 2005, a které potvrdily vzrůstající roli regionálních legislativních parlamentů v procesu unifikace evropské politiky;
- 6) **vzhledem k tomu, že** pauza v procesu ratifikace Ústavní smlouvy nesmí v žádném případě brzditi iniciativy, jejichž cílem je více zapojit regionální parlamenty do demokratického života Unie, do navrhování právních předpisů Společenství a do jejich provádění a monitorování v souladu s politickým konsensem uzavřeným v souvislosti s Ústavní smlouvou;

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu (jednání ze dne 16. listopadu 2005).

1. Názory Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **doporučuje**, aby do stávajících smluv byl začleněn Protokol o subsidiaritě a proporcionalitě a Protokol o funkci národních parlamentů v Evropské unii, které mohou významně vylepšit demokracii a zapojení občanů do rozhodovacího procesu v Evropské unii;

1.2 **se domnívá, že** regionální demokracie je základním příspěvkem k zapojení občanů do politiky a že si tudíž zaslouží potřebnou pozornost v rámci Evropské Unie. Z tohoto důvodu je třeba zhodnotit příspěvek místních a regionálních shromáždění do procesu přibližování Evropy jejím občanům, zejména úplným zapojením těchto decentralizovaných subjektů do rozhodovacího procesu;

1.3 **se domnívá, že** regionální parlamenty přispívají k budování evropského občanství ve snaze zachovat kulturní a jazykovou diversitu v Unii;

1.4 **je přesvědčen, že** posilování místní a regionální autonomie v některých členských státech představuje důležitý příspěvek k budování Evropy, mezi jejíž principy patří demokracie, blízkost a decentralizace;

1.5 **bere na vědomí, že** všechny členské státy Evropské unie dosáhly velkého pokroku v oblasti decentralizace, v rámci které se regiony staly hlavními politickými a hospodářskými aktéry evropské arény;

1.6 **zdůrazňuje, že** místní a regionální shromáždění jsou nedílnou součástí způsobu, kterým evropské země dávají formu jejich demokracii. Subnárodní politika by proto měla mít své místo v rámci evropské diskuse;

1.7 **lituje, že** záměr vzít v úvahu decentralizované pravomoci regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi, kterým byla v rámci prohlášení z Laekenu vyjádřena podpora, nevedl ve Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu k přímému právu dotčených regionů na odvolání;

1.8 **je rád, že** získal právo se odvolat k Soudnímu dvoru ohledně legislativních aktů, na které musí být odkázáno v rámci Ústavy ale zároveň lituje, že regiony s legislativními pravomocemi nejsou (stále) oprávněny podávat žaloby u Soudního dvoru;

1.9 **konstatuje**, že legislativní shromáždění a VR by měly zvýšit iniciativu na uskutečnění takovýchto právních kroků, a v případě potřeby zvolit parlamentní cestu;

1.10 **podporuje** snahy Konference evropských regionálních legislativních shromáždění (CALRE) na zapojení regionálních parlamentních orgánů do evropského rozhodovacího procesu;

1.11 **by rád ještě jednou zdůraznil, že** v souladu s doporučeními Bílé knihy o evropském vládnutí je vhodné, aby všechny úrovně pravomocí odpovědné za uskutečňování evropské legislativy byly plně zapojeny do přípravy a rozvoje politiky EU, **domnívá se**, že vzhledem k regionálním legislativním shromážděním, je tento požadavek ještě důležitější, jelikož tato shromáždění musí přijímat regionální zákony v souladu s texty evropské legislativy a **podporuje** tedy jejich aktivní účast na konzultativním procesu týkajícím se přípravy legislativy a jejich zapojení se do strukturovaného dialogu prostřednictvím zastupitelských asociací;

1.12 **vzal na vědomí** různé návrhy a iniciativy na posílení meziparlamentní spolupráce na evropské úrovni. Dále **se domnívá**, že by tato spolupráce mohla podpořit evropskou integraci;

1.13 **domnívá se** však, že by se mělo hlouběji přezkoumat, zda jsou tato doporučení žádoucí a realistická a zhodnotit, zda mohou vést k posílení politického mandátu regionálních shromáždění;

1.14 **naléhá**, aby v období reflexe o textu Ústavy v rámci EU s ohledem na tyto tendence nebyly učiněny kroky zpět či od nich nebylo úplně upuštěno;

1.15 **zdůrazňuje**, že Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality, připojený ke Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu představuje důležitý krok v uznání regionálních parlamentů vybavených legislativními pravomocemi, jelikož počítá s tím, že v rámci kontroly používání zásady subsidiarity budou národní parlamenty v případě potřeby konzultovat parlamenty regionální;

1.16 **dále konstatuje**, že všechna regionální shromáždění, v souladu s kompetencemi, kterými disponují, mají za úkol používání a kontrolu zásad subsidiarity a proporcionality;

1.17 **poukazuje na to**, že návrhy Evropské komise týkající se evropské správy a rovněž Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu nesporně stvrzují, že EU zahrnuje systém správy na několika úrovních, který předpokládá, že vztah mezi různými stupni vlády bude založen na horizontálním partnerství a zajistí účinné a integrované rozhodování a že bude vyjasněné rozdělení pravomocí mezi různé stupně politické moci, aby bylo jasné, kdo dělá co a na jaké úrovni je politicky zodpovědný;

1.18 **zdůrazňuje**, že účast regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi v rámci Výboru regionů představuje další výhodu a tudíž umožňuje užší spolupráci mezi Výborem regionů a regionálními legislativními shromážděními se stejným cílem posílit regionální demokracii v Evropě a více přispívat k výkonu nových odpovědností v této oblasti, jak je stanoveno ve Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu, a správně používat zásady subsidiarity a proporcionality, to vše v koordinaci s regionálními výkonnými orgány;

1.19 **považuje** ratifikaci Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu regionálními parlamenty s legislativními pravomocemi za významnou příležitost k objasnění úlohy a místa těchto regionálních parlamentů při budování Evropy.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **si přeje**, aby se regionální parlamenty, regionální shromáždění a místní orgány v souladu s kompetencemi, které jim jsou přiděleny, proaktivně a na institucionální úrovni angažovaly v evropské diskusi a v rozhodovacím procesu Společenství, byly do nich plně zapojeny a přijaly odpovědnost vůči občanům, zvláště v současném kontextu období reflexe;

2.2 **doporučuje** v této souvislosti, aby se regionální parlamenty sdružovaly do parlamentních fór prostřednictvím Evropského parlamentu během období reflexe, s cílem podpořit evropský dialog zaměřený na překonání ústavní krize;

2.3 **doporučuje** účinné zapojení místních a regionálních orgánů a zejména regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi do předlegislativní fáze během konzultací o legislativě společenství a o vytvoření předběžného populačního mechanismu;

2.4 **trvá** na plném zapojení regionálních parlamentů do Plánu D, který navrhla Evropská komise, a to jak do iniciativ Společenství, tak do doporučených národních diskusí, jež mají za cíl projednat budoucnost Evropy a očekávání občanů;

2.5 **zamýšlí** zahájit intenzivnější spolupráci a dialog s regionálními parlamenty s legislativními pravomocemi s cílem optimalizovat toto zapojení;

2.6 **upozorňuje** na to, že pečlivě zváží jakékoli požadavky vyplývající z práce se sítí regionálních a místních úřadů a jejich sdružení, aby mohly být podávány žaloby proti právním aktům Společenství v rámci vnitřních postupů, které budou stanoveny;

2.7 **se bude snažit** o to, aby regionální parlamenty s legislativními pravomocemi, v souladu s pravomocemi uplatňovanými v Evropské unii, působily jako součást parlamentu jejich země nebo komor národního parlamentu a aby se mohly zároveň obrátit na jejich národní parlament v případě odvolání se na Soudní dvůr, pokud dojde k porušení zásady subsidiarity;

2.8 **vyzývá** regionální parlamenty s legislativními pravomocemi a regionální shromáždění, aby přispěly k pravidelné aktualizaci vlastního dokumentu „Přehled o rozdělení pravomocí mezi Evropskou unií, členské státy a regionální a místní zastupitelstva – Seznam pravomocí“ (CdR 104/2004);

2.9 **naléhá**, aby se ustanovily, na úrovni regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi, parlamentní výbory, které by měly za úkol kontrolu uplatňování zásady subsidiarity a byly by tak privilegovaným partnerem při jednáních o výše zmíněných sítích;

2.10 **vyzývá** členské státy, ve kterých jsou pravomoci rozděleny na národní a regionální úrovni, aby uzavřely závaznou vnitřní dohodu v rámci mechanismu včasného varování týkajícího se kontroly dodržování zásady subsidiarity, aby se tak zajistila čitelnost a transparentnost tohoto procesu a **navrhuje** vypracovat seznam těchto procedurálních dohod přijatých v členských státech;

2.11 **doporučuje**, aby proces kontroly zásady subsidiarity byl doprovázen procesem vnitřní reformy uvnitř členských

států, aniž by byly narušeny již existující ústavní struktury. Tento proces by upevnil postavení regionálních parlamentů s legislativními pravomocemi v mechanismech uvedených v Protokolu o uplatňování a kontrole zásad subsidiarity a proporcionality;

2.12 **doporučuje** regionálním parlamentům s legislativními pravomocemi, mezi jejichž základní kompetence spadá užívání těchto pravomocí v rámci evropského rozhodovacího procesu, nejen v otázkách institucionálních, ale také daňových;

2.13 **vyzývá** konečně Evropskou unii, aby prosadila v Evropě regionální diskusi, která, ať se stane cokoli, musí mít formu spolupráce mezi Evropským parlamentem, národními parlamenty, místními a regionálními orgány a zejména regionálními parlamenty s legislativními pravomocemi. Způsob takovéto spolupráce musí být ještě předmětem hlubší dohody a musí prokázat přidanou hodnotu pro evropskou demokracii.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů ke „Směrnici k provádění a kontrole zásad subsidiarity a proporcionality“

(2006/C 115/08)

VÝBOR REGIONŮ

v souladu s rozhodnutím svého předsednictva ze dne 20. června 2004, podle čl. 265 odst. 5 Smlouvy o ES pověřit Komisi pro ústavní záležitosti a evropskou správu vypracováním stanoviska z vlastní iniciativy k tématu Provádění a kontrola zásad subsidiarity a proporcionality;

s ohledem na Smlouvu o ústavě pro Evropu, podepsanou hlavami států a vlády dne 29. října 2004, obzvláště ustanovení k Protokolu o provádění zásad subsidiarity a proporcionality (dále jen protokolu o subsidiaritě) (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add. 1 rev. 1, CIG 87/04 Add. 2 rev. 1);

s ohledem na sdělení Komise ke Zjednodušení a aktualizaci *acquis communautaire* (KOM (2004) 432 v konečném znění);

s ohledem na své stanovisko k novele Smlouvy o Evropské unii (CDR 136/1995) a své doplňující stanovisko k provádění zásady subsidiarity v Evropské unii (CDR 136/1995 dodatek);

s ohledem na své usnesení k výsledkům mezivládní konference (CDR 305/97 fin);

s ohledem na své stanovisko nazvané „Ke skutečné kultuře subsidiarity! Výzva Výboru regionů“ (CDR 302/1998 fin ⁽¹⁾);

s ohledem na své stanovisko Lepší zákonodárství 1998 – sdílená odpovědnost (CDR 50/1999 fin ⁽²⁾);

s ohledem na své stanovisko k Provádění evropského práva prostřednictvím regionálních a místních samospráv (CDR 51/1999 fin ⁽³⁾);

s ohledem na své stanovisko k mezivládní konferenci 2000 (CDR 53/1999 fin ⁽⁴⁾);

s ohledem na své usnesení k příští mezivládní konferenci (CDR 54/1999 ⁽⁵⁾);

s ohledem na své stanovisko ke zprávě Komise Evropské radě k tématu Lepší zákonodárství 1999 (CDR 18/2000 fin ⁽⁶⁾),

s ohledem na své stanovisko ke zprávě Komise Lepší zákonodárství 2002 a ke sdělení Komise Zjednodušení a aktualizace acquis Společenství (CDR 62/2003 fin ⁽⁷⁾),

s ohledem na své Stanovisko Lepší zákonodárství 2004 a Lepší zákonodárství pro růst a pracovní místa v Evropské unii (CdR 121/2005 fin);

s ohledem na své stanovisko ke Smlouvě o Ústavě pro Evropu (CDR 354/2003 fin);

s ohledem na stanovisko Výboru regionů k tématu „Období reflexe: struktura, témata a rámec pro hodnocení diskuse o Evropské unii“ (VR 250/2005);

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 220/2004 rev. 3) přijatého Komisí pro ústavní otázky a evropskou správu dne 4. října 2005) (zpravodaj: pan Peter Straub, ED/ELS, předseda Zemského sněmu Bádenska-Württemberska);

- 1) **vzhledem k** tomu, že při rozvíjení zásady subsidiarity ve smlouvách byly jeho návrhy v minulých letech postupně ve smlouvách zohledňovány;
- 2) **vzhledem k** výsledkům první konference o subsidiaritě, která se na jeho iniciativu konala 27. května 2004 v Berlíně;
- 3) **vzhledem k** tomu, že bude zásada subsidiarity rozšířena na regionální a místní správní orgány (článek I-11) a tím bude konkretizována zásada zohledňování komunální a regionální samosprávy, která je zakotvena v Ústavě (čl. I-5 odst. 1);
- 4) **vzhledem k** tomu, že má Evropská komise konzultovat v prelegislativní fázi regionální a místní správní orgány (článek 2 protokolu o subsidiaritě);
- 5) **vzhledem k** tomu, že má ve své úloze institucionálního mluvčího regionů a obcí Unie právo žaloby u Evropského soudního dvoru k ochraně svých práv (čl. III-365 odst. 3);
- 6) **vzhledem k** tomu, že obdrží další právo žaloby týkající se dodržování zásad subsidiarity (článek III-365 a článek 8 protokolu o subsidiaritě);

⁽¹⁾ Úř. věst. C 198, 14.7.1999, s. 73.

⁽²⁾ Úř. věst. C 374, 23.12.1999, s. 11.

⁽³⁾ Úř. věst. C 374, 23.12.1999, s. 25.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 156, 6.6.2000, s. 6.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 293, 13.10.1999, s. 74.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 226, 8.8.2000, s. 60.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 73, 23.3.2004, s. 38.

- 7) **vzhledem k** tomu, že je spolu s dalšími institucemi a národními parlamenty vyzván, aby projednal roční zprávu Evropské komise o provádění článku I-11 Ústavy (Subsidiarita a proporcionalita, článek 9 protokolu o subsidiaritě);
- 8) **vzhledem k** tomu, že bude vytvořen systém včasného varování k politické kontrole dodržování zásad subsidiarity, který poprvé přidělí roli v legislativním procesu Evropské unie i národním a regionálním parlamentům (článek 6 protokolu o subsidiaritě);

přijal jednomyslně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (schůzi z 16. listopadu) následující stanovisko:

HLEDISKA A DOPORUČENÍ VÝBORU REGIONŮ

1. Úvodní poznámka ke stavu procesu ratifikace Ústavní smlouvy

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **bere na vědomí**, že většina členských států ratifikovala Ústavní smlouvu, zatímco obyvatelé dvou členských států Ústavní smlouvu v referendu odmítli;

1.2 **vítá** dobu reflexe v ratifikačním procesu, o které rozhodla Evropská rada ve dnech 16. a 17. června 2005, a **považuje za nutné**, aby se toto období využilo k přemýšlení o tom, jak může Unie více zaměřit svoji politiku na očekávání občanů a zlepšit komunikaci s občany; **zdůrazňuje**, že právě zástupci regionálních a místních správních orgánů, kteří mají k občanům obzvláště blízko, by zde mohli mít formou návrhů a iniciativ rozhodující přínos;

1.3 **zdůrazňuje**, jak důležitá je účast na „období reflexe“ na místní a regionální úrovni, a předložil návrhy ke struktuře debaty, tématům a hodnocení (VR 250/2005);

1.4 **zdůrazňuje**, že orientace evropské politiky na zásady subsidiarity a proporcionality a na rozvoj kultury subsidiarity může mít rozhodující přínos pro posílení důvěry občanů v evropskou spolupráci a překonání skepse vyjádřené negativními výsledky referend;

1.5 **vyzývá** proto orgány a instituce EU, aby neprodleně uvedly do praxe – je-li to po právní stránce možné – zejména zásady subsidiarity a proporcionality, které jsou stanovené v Ústavní smlouvě, a jejich kontroly nezávisle na ratifikaci Ústavní smlouvy;

1.6 **považuje** v této souvislosti za nezbytné, jak je stanoveno v novém Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality, více zohlednit regionální a místní rozměr Evropské unie tím, že před přijetím všech právních aktů proběhnou rozsáhlé konzultace a pro každý evropský rámcový zákon bude vypracován list pro kontrolu provádění zásady subsidiarity, v němž Evropská komise zhodnotí dopady na právní předpisy, které je nutno vydat, jakož i pravděpodobné finanční dopady rámcového zákona na regionální a místní úřady (CdR 121/2005 – odstavec 2.1.2).

2. Politické hodnocení subsidiarity a proporcionality v Ústavní smlouvě

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **vyjadřuje velké potěšení nad tím**, že téměř všechny požadavky týkající se zásady subsidiarity, které během uplynulých 10 let vznesl, byly splněny různými reformami Smluv od roku 1996 a Ústavní smlouvou podepsanou dne 29. října 2004, především v rámci prací ústavního konventu, a svědčí o způsobilosti Výboru regionů prosadit se a ovlivňovat evropský legislativní proces; svědčí to o jeho schopnosti se prosadit a o vlivu, který má v evropském zákonodárném procesu;

2.2 **vítá** novou definici zásady subsidiarity a svou účast na sledování ex-post jejího dodržování; také **oceňuje**, že spolu s ostatními institucemi a národními parlamenty obdrží zprávu Komise o provádění článku I-11 Ústavy (subsidiarita a proporcionalita – článek 9) (CDR 354/2003 odstavec 1.12);

2.3 **zdůrazňuje**, že postoupil na základě změn v Ústavní smlouvě od své dosavadní výlučně poradní funkce ve vztahu k zákonodárným orgánům Evropské unie a hraje významnou roli při kontrole provádění zásady subsidiarity; jeho institucionální role v Unii je tím posílena;

2.4 **vynaloží veškeré úsilí**, aby se připravil na splnění tohoto nového úkolu a ještě úžeji než dosud spolupracoval s dotčenými institucemi a regionálními a místními správními orgány, které zastupuje;

2.5 **zdůrazňuje**, že se klíčovým prvkem může stát skutečné provádění reformované zásady subsidiarity, tj. většího zapojování regionálních a místních zúčastněných subjektů, aby se dále zkonkrétnily politiky a činnosti evropských institucí; protože regiony a místní správní orgány jako celky, které jsou občanům zvláště nablízku, mohou evropským institucím předat žádosti a informace o konkrétních potřebách hospodářského a sociálního rozvoje, které pocházejí z regionů a národních celků. Místní a regionální subjekty mohou navíc přispět k obhajobě evropského ideálu mezi občany mohou občanům nejlépe vysvětlit evropské záležitosti;

2.6 **vítá** návrh, který předseda Komise Barroso učinil v rámci plenárního zasedání dne 24. února 2005 na posílení politického partnerství s Komisí EU a dalšího rozvoje smlouvy o spolupráci z roku 2001; připomíná, že očekává skutečný dialog s Komisí, který by měl být rozšířen o klíčová témata (CdR 354/2003 odstavec 1.18);

2.7 **vítá**, že se v Ústavní smlouvě poprvé, jak opakovaně požadoval⁽⁸⁾, zavádějí jasné kategorie pravomocí (výlučné, sdílené, podpůrné pravomoci, článek I–12) a provádí se přesnější vymezení pravomocí mezi Unií, členskými státy a jejich regionálními a místními správními orgány (článek I–13 až I–18);

2.8 **připomíná** v této souvislosti, že hlavním cílem zásady subsidiarity jako dynamické politické zásady, která umožňuje úpravy zásahů v souvislosti s výkonem sdílených pravomocí mezi institucemi a orgány, které se podílejí na veřejném životě Unie je to, aby rozhodnutí v Evropě byla přijímána na té úrovni, na níž je možné dosáhnout nejlepšího účinku a která je občanům nejbližší;

2.9 **konstatuje**, že zásada subsidiarity je zásadou dynamickou, která může vést v jedné oblasti k „více Evropy“ a v oblasti jiné k „méně Evropy“ (CdR 302/1998 odstavec 1.1.5);

2.10 **zdůrazňuje**, že Evropská unie potřebuje jak harmonizaci, tak zachování vzniklé rozmanitosti, a **usiluje o** takovou Evropu, v níž se může rozvíjet potenciál rozmanitosti a identity národů, aby podpořil plodnou soutěž, aniž by byla přerušena solidarita a soudržnost v Unii⁽⁹⁾;

2.11 **upozorňuje** proto Evropskou komisi na to, že provádění zásady subsidiarity zvláště znamená předem přezkoumat, zda je vůbec zákonodárná iniciativa na evropské úrovni nutná;

2.12 **zdůrazňuje**, že v souladu s článkem 1 Protokolu o provádění zásad subsidiarity a proporcionality, připojeného k Ústavní smlouvě, jsou všechny evropské orgány povinny dodržovat tyto zásady a naplňovat je během celého zákonodárského procesu, tedy také na poradách v Evropském parlamentu a Radě ministrů; je tudíž velmi důležité, aby vzhledem ke svým novým pravomocím získal, popř. vytvořil prostředky, které mu umožní sledovat zvláště dodržování zásady subsidiarity během celého zákonodárského řízení a v případě potřeby se obrátit na ESD;

2.13 **zaznamenává** s uspokojením, že zapojením místní úrovně do zásady subsidiarity bylo vyjasněno, že u této zásady nejde pouze o respektování zákonných práv národní a regionální roviny, ale i o to, že Evropská unie je povinna také zajistit zachování výsad měst, obcí a regionů v rámci místní a regionální samosprávy;

2.14 **vyjadřuje** naproti tomu **politování**, že kritéria obsažená v Protokolu o subsidiaritě Amsterdamské smlouvy, na jejichž základě se přezkoumává soulad legislativního návrhu Evropské unie se zásadou subsidiarity, nebyla do nového protokolu o subsidiaritě převzata v plném rozsahu, a **navrhuje**, aby Evropská komise v budoucnosti v rámci provádění zásady subsidiarity také zvláště vedla evidenci, zda

— daná oblast vykazuje aspekty překračující rámec jednotlivých států, které není možné v dostatečné míře upravit prostřednictvím opatření členských států nebo jejich regionálních a místních správních orgánů,

— by pouhá opatření členských států, popř. jejich regionálních a místních správních orgánů, nebo chybějící opatření Společenství byly porušením požadavku Smlouvy nebo by jiným způsobem negativně ovlivňovala zájmy členských států nebo jejich regionálních a místních správních orgánů,

— by opatření na úrovni Společenství přinesla výrazné výhody vzhledem k jejich rozsahu nebo účinku v porovnání s opatřeními na úrovni členských států nebo jejich regionálních a místních správních orgánů;

2.15 **domnívá se**, že při prověřování subsidiarity je třeba brát v úvahu, do jaké míry lze dosahovat úspor z rozsahu a získávat přidanou hodnotu z přeshraničních a nadnárodních dopadů v důsledku opatření na úrovni EU;

2.16 **zdůrazňuje**, že pokud je nutná evropská legislativa založená na zásadě subsidiarity, musí být koncipována tak, aby ponechala co největší prostor pro rozhodnutí na národní, regionální a komunální úrovni a že musí být hustota právních úprav na evropské úrovni omezena více než dosud na míru bezpodmínečně nutnou pro dosažení cílů Smlouvy (zásada proporcionality); obzvláště v zájmu zajištění a vytváření pracovních míst nelze občany zatěžovat zbytečnou byrokracií; **vítá** proto také opatření Evropské komise k aktualizaci a zjednodušení *acquis communautaire*, jejichž intenzitu je třeba zvýšit;

2.17 **vyjadřuje** v této souvislosti **politování**, že ustanovení o zásadě proporcionality jsou méně obsáhlá a jasná, než je tomu u ustanovení o subsidiaritě; o to více, že Ústava uznává autonomii regionální a komunální samosprávy (článek I-5 a část II preambule) a místní a regionální orgány jsou příslušné provádět více než 70 procent právních aktů EU;

2.18 **upozorňuje** v této souvislosti **na** existující judikaturu Evropského soudního dvora⁽¹⁰⁾, že již při posuzování souladu legislativního záměru se zásadou subsidiarity je nutné zohlednit aspekty proporcionality a obě tyto zásady nelze navzájem zcela oddělovat;

⁽⁸⁾ Stanovisko k tématu lepšího rozdělení a vymezení pravomocí v Evropské unii (CDR 119/2002 fin).

⁽⁹⁾ CDR 308/1998.

⁽¹⁰⁾ (C 491/01).

2.19 **vysvětluje** k právu žaloby v otázkách subsidiarity, že se mu jedná především o účinný příspěvek regionální a místní úrovni k lepšímu provádění zásady subsidiarity od zpracování koncepce legislativních návrhů Evropskou komisí až po jejich schválení Evropským parlamentem a Radou ministrů;

2.20 **vyzývá** proto Evropskou komisi, Evropský parlament, Radu ministrů a národní a regionální parlamenty, aby vytvořily skutečnou kulturu subsidiarity v Unii, a společně pracovaly na tom, aby pevně zakotvily tuto zásadu ve vědomí politicky odpovědných osob na evropské, národní, regionální a místní úrovni a vedly trvalý dialog o konkrétních opatřeních k provádění zásad subsidiarity a proporcionality;

2.21 **připomíná** v tomto ohledu úzkou souvislost mezi naplňováním zásady subsidiarity a zásadami dobré správy v Evropě. Tyto zásady přispívají k posílení demokratické legitimacy a transparentnosti Unie na základě vítaného rozšíření prelegislativních konzultací mezi Komisí a regionálními a místními správními orgány, které předpokládá Ústavní smlouva (článek 2 Protokolu o subsidiaritě), které by mělo vyústit ve skutečnou výměnu názorů.

2.22 **vyzývá** národní parlamenty, které získaly stejně jako on právo podat žalobu u Evropského soudního dvora, aby se s ním zapojily do stálého dialogu, aby vypracovaly společné strategie k účinnému uplatňování Protokolu o subsidiaritě a účinným a transparentním způsobem uskutečňovaly na národní úrovni konzultace zástupců místní a regionální úrovně, zejména konzultace regionálních parlamentů se zákonodárnou pravomocí, které stanoví Ústavní smlouva;

2.23 **vyzývá** regionální parlamenty, aby se s ním i nadále koordinovaly a učinily vnitřní opatření, která umožní rychlé přijímání usnesení a účinnou výměnu informací k otázkám subsidiarity v rámci systému včasného varování.

3. Úloha Výboru regionů při kontrole zásad subsidiarity a proporcionality počínaje prelegislativní fází až po žalobu podanou u Evropského soudního dvora

a) Prelegislativní fáze

VÝBOR REGIONŮ

3.1 **zdůrazňuje**, že fáze plánování právního aktu poskytuje jemu i obcím a regionům nejvíce možností účinně uplatnit místní a regionální rozměr, a **upozorňuje na to**, že jeho včasná účast a zohlednění jeho hlediska by mohlo předejít odvolání se k Evropskému soudnímu dvoru kvůli porušení zásad subsidiarity;

3.2 **vítá**, že Evropská komise před předložením legislativních návrhů musí předem prověřit finanční a administrativní

dopady, a **očekává**, že v souvislosti se subsidiaritou musí být popsány i jejich dopady na místní a regionální správní orgány, protože je často tato vládní a správní úroveň zodpovědná za přijetí, provedení a realizaci nových iniciativ EU; žádá Evropský parlament, aby obdobným způsobem zohlednil dopady svých změn k právním předpisům (CdR 354/2003 odstavec 1.21);

3.3 **zdůrazňuje** že Komise by měla maximálně využívat rámcovou legislativu a přenechat národním, regionálním a místním úřadům volbu nejvhodnějšího způsobu a metod pro dosažení vytyčených cílů;

3.4 **navrhuje**, aby Evropská komise, již v rámci postupu konzultace podle článku 2 Protokolu o subsidiaritě předložila listy pro kontrolu provádění zásady subsidiarity podloženými údaji k zásadám subsidiarity a proporcionality a hodnocení dopadu;

3.5 **očekává**, že ho Evropská komise zapojí pravidelně do prelegislativního konzultačního procesu podle článku 2 Protokolu o subsidiaritě;

3.6 **očekává**, že mu bude poskytnuta příležitost přispět v rámci předložení roční zprávy Evropské komise o provádění zásady subsidiarity pro Evropský parlament; zvláště je nutné připojit k roční zprávě Evropské komise o provádění článku I-11 Ústavy (subsidiarita a proporcionalita) rovněž stanovisko Výboru;

3.7 **navrhuje**, že k dalšímu rozvoji kultury subsidiarity v Evropské unii každoročně uspořádá konferenci o subsidiaritě za účasti Evropské komise, Rady ministrů, Evropského parlamentu, Evropského soudního dvora, zástupců národních parlamentů a členů Výboru regionů, na níž a vnitrostátních a regionálních parlamentů, na níž mají být diskutovány a hodnoceny pokroky, překážky a vývojové směry při používání zásady subsidiarity a proporcionality;

3.8 **je přesvědčen**, že musí dále rozšířit své možnosti za účelem spolupráce v prelegislativním řízení, a **vyzývá** proto Evropskou komisi, aby v souvislosti s nadcházející novelou kooperační dohody v roce 2005 věnovala zvláštní pozornost otázkám kooperace v rámci provádění zásady subsidiarity a své nové role.

b) Legislativní postup

VÝBOR REGIONŮ

3.9 **zdůrazňuje**, že má na základě své stávající poradní funkce právo přezkoumávat soulad legislativní předlohy EU se zásadami subsidiarity a proporcionality a zprostředkovat své stanovisko evropským institucím a národním parlamentům;

3.10 **domnívá se**, že ve svém hodnocení zásad subsidiarity by se neměl omezit na deset oblastí povinných konzultací, ale měl by být schopen „vzít osud do vlastních rukou“;

3.11 **je si vědom** toho, že právo podat žalobu o porušování svých práv přispěje k jeho politickému posílení.

3.12 **upozorňuje na to**, že není při vznášení výtek pro porušování zásad subsidiarity a proporcionality – na rozdíl od vnitrostátních parlamentů – vázán lhůtou v rámci systému včasného varování;

3.13 **rozhodl proto** vzhledem ke lhůtám, které je nutno dodržet v systému včasného varování a při vznesení žaloby VR, aby předsednictvo mělo pravomoc přezkoumat legislativní návrhy předložené Komisí, k nimž musí být konzultován, z hlediska souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality, a také povinnost předat své stanovisko evropským institucím a národním parlamentům; postupy předsednictva musí být definovány v rámci revize Jednacího řádu VR;

3.14 **zdůrazňuje**, že za dodržení obsahové výpovědi stanoviska během celého zákonodárního procesu ke všem legislativním záměrům i nadále odpovídají komise a jejich zpravodajové;

3.15 **upozorňuje** však na nutnost zajistit sledování svého hodnocení způsobu uplatňování subsidiarity a proporcionality v průběhu celého legislativního procesu; zpravodajové musí zvláště dbát na to, zda se při poradách v Parlamentu a Radě ministrů nepozměňuje znění, které pak má za následek nesoulad návrhu se zásadami subsidiarity nebo proporcionality. O tomto by měl být Výbor (předsednictvo) taktéž informován;

3.16 **vyzývá** proto Radu ministrů a Evropský parlament, aby ho vzhledem ke svému budoucímu závazku stanovenému v Ústavní smlouvě konzultovaly v případech povinných konzultací (článek III-388) a aby vzhledem ke svým novým pravomocím při kontrole zásady subsidiarity prozkoumaly možnost zahájení jednání o kooperační dohodě; v ní by měly být vzhledem k jeho působnosti v oblasti subsidiarity stanoveny modalita žádosti o vypracování jeho stanoviska, popř. toku informací mezi ním a Parlamentem, popř. Radou ministrů v rámci spolurozhodovacího postupu;

3.17 **zamýšlí** ještě před tím, než Evropská ústavní smlouva vstoupí v platnost, využívat v testovací fázi v rámci platného právního nařízení nástroje pro kontrolu subsidiarity, obzvláště

vybudování elektronické sítě s regionálními a místními správními orgány a jejich svazy.

c) *Žaloba podaná k Evropskému soudnímu dvoru*

VÝBOR REGIONŮ

3.18 **konstatuje**, že Evropský soudní dvůr provádí doposud kontrolu dodržování zásady subsidiarity velmi restriktivně. Soudní dvůr především prověřuje, zda orgány splnily svou povinnost vyjádřit se k dodržení zásady subsidiarity. Naopak se vyšetřování Evropského soudního dvoru vztahuje na majetkoprávní otázky pouze v případě, že je přestupek zcela zjevný. Vzhledem k tomu, že zásada subsidiarity a její kontroly na základě Smlouvy o Ústavě získala na významu, je třeba vyčkat, zda Evropský soudní dvůr svá šetření zintenzivní;

3.19 **konstatuje**, že je podle článku III-365 povinen podat žalobu o porušení zásady subsidiarity nejpozději dva měsíce po vstupu v platnost právních aktů;

3.20 **vítá**, že získává nové soudní oprávnění prostřednictvím práva na žalobu k ochraně svých práv jakož i ke kontrole dodržování zásady subsidiarity u legislativních aktů, k nimž musí být povinně konzultován;

3.21 **se domnívá**, že může podat žádost Soudnímu dvoru z důvodu porušení zásad subsidiarity, i když nepřijal kritické stanovisko k uplatňování zásady subsidiarity, ale omezil se na kritické stanovisko v rámci své povinné nebo nepovinné konzultační funkce;

3.22 **rozhodl** využívat právo na žalobu u Evropského soudního dvoru jako ultima ratio, které se uplatňuje pouze tehdy, jsou-li vyčerpány všechny ostatní možnosti;

3.23 **rozhodl**, že o podávání žalob o porušování zásad subsidiarity u Evropského soudního dvoru zásadně rozhoduje předsednictvo. Je-li to v souladu s příslušnými lhůtami, rozhoduje plenární zasedání na návrh předsednictva; plenární zasedání si však vyhrazuje na základě významu vznesené žaloby pro Výbor právo, kdykoli revidovat rozhodnutí předsednictva; zbývá definovat postupy v rámci revize Jednacího řádu VR.

3.24 **konstatuje**, že bude v rámci práce v síti s regionálními, místními správními orgány a jejich svazy pozorně přijímat podněty týkající se žalob v případě právních aktů EU v rámci svých interních, postupů, které budou definovány.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda

Výboru regionů

Peter STRAUB

PŘÍLOHA

NÁVRH SCHEMATICKÉ ANALÝZY SUBSIDIARITY ⁽¹⁾

1. **Odkaz na dokument Evropské komise**
2. **Právní základ**
3. **Odůvodnění a cíl opatření:**
 - Spadá opatření do oblasti výlučné působnosti Společenství nebo do oblasti působnosti sdílené se členskými státy?
 - Odpovídají cíle příslušného opatření povinnostem Unie?
 - Přináší opatření přijaté na úrovni Unie přidanou hodnotu?
 - Bylo dokázáno, že jednotlivá vnitrostátní opatření by byla případně nedostačující?
 - Bylo by možno dosáhnout žádaného cíle v dostatečné míře na místní nebo regionální úrovni?
4. **Místní a regionální rozměr:**
 - Bral se v případě žádaného opatření ohled na místní a regionální rozměr?
 - Jaké dopady jsou možné vzhledem k úpravě na místní a regionální úrovni?
5. **Volba nástrojů:**
 - Je možno považovat zvolený nástroj (směrnice, nařízení a.j.) za nejvhodnější?
6. **Zjednodušení právních a správních předpisů:**
 - Odpovídá navrhované opatření jak na úrovni Společenství tak na úrovni jednotlivých členských států kritériím pro zjednodušení právních a administrativních předpisů?
 - Jaké výhody nebo povinnosti přináší navrhované opatření ve vztahu k místním a regionálním samosprávám?
7. **Finanční hodnocení:**
 - Hodnocení finančního výkazu přiloženého k návrhu Evropské komise
 - Hodnocení dopadu na místní a regionální finance.
8. **Externí konzultace:**
 - Byly během konzultací zohledněny místní a regionální rozměry navrženého opatření?
 - Byla iniciativa Evropské Komise předmětem konzultací místních a regionálních samospráv? Byly tyto konzultace užitečné?
9. **Odhad důsledků:**
 - Byl k iniciativě Evropské komise vypracován odhad důsledků?
 - Byly zohledněny územní důsledky?
10. **Přiměřenost:**
 - Je toto opatření vhodné, žádoucí a přiměřené?
 - Je právní forma, objem předpisů a hustota předpisů přiměřená?
 - Je přiměřená finanční zátěž a administrativní náročnost?

⁽¹⁾ Tento návrh byl vypracován v rámci opatření B32 k administrativní reformě VR. Cílem toho opatření je postupně včlenit hodnocení zachování zásady subsidiarity a jejího dopadu na místní a regionální samosprávy z administrativního a finančního hlediska do struktury stanovisek VR podle článku 51 Jednacího řádu. Na základě testovacích stanovisek se v současné době prověřuje tato schematická analýza subsidiarity z hlediska její funkčnosti a měla by být v průběhu roku 2005 všeobecně uplatňována. Hlavní část stanoviska bude obsahovat doplňující politickou analýzu a stanovisko bude obsahovat prováděcí ustanovení.

Stanovisko Výboru regionů k tématu „Decentralizovaná spolupráce v reformě rozvojové politiky EU“

(2006/C 115/09)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na rozhodnutí předsednictva ze dne 5. července 2005, kterým byla Komise pro vnější vztahy (RELEX) pověřena vypracováním stanoviska z vlastní iniciativy, v souladu s čl. 265 odst. 5 Smlouvy o ES, k tématu „Decentralizovaná spolupráce v reformě rozvojové politiky EU“;

s ohledem na dokument „strategie vnějších vztahů VR: hlavní směry“ (DI CdR 8/2005), přijatý dne 30. června 2005 komisí RELEX, k předložení předsednictvu;

s ohledem na pracovní program komise RELEX (CdR 62/2005 bod 8 příloha 6), přijatý předsednictvem na schůzi dne 12. dubna 2005, a zejména na bod 1.3;

s ohledem na stanovisko VR ze dne 23. února 2005 ke sdělení Komise k tématu „Sociální dimenze globalizace“ (CdR 328/2004 fin) ⁽¹⁾;

s ohledem na stanovisko VR ze dne 9. října 2003 ke sdělení Komise k tématu „Obchod a rozvoj – jak pomoci rozvojovým zemím mít zisk z obchodu“ (CdR 100/2003 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na stanovisko VR ze dne 3. července 2003 k tématu „Dopad jednání o všeobecné úmluvě o službách (AGCS) ve WTO na místní a regionální samosprávy“ (CdR 103/2003 fin) ⁽³⁾;

s ohledem na články 177 až 181 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na závěry Rady ze dnů 23. a 24. května 2005, a zejména na její přijetí sdělení Komise ze dne 12. dubna 2005;

s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru k tématu „Urychlení procesu směřujícího k dosažení rozvojových cílů tisíciletí: přínos Evropské unie“, KOM(2005) 132 v konečném znění, ze dne 12. dubna 2005;

s ohledem na výsledky konzultace o budoucnosti rozvojové politiky EU vyhlášené Komisí dne 7. ledna 2005;

s ohledem na závěry Evropské rady konané ve dnech 16. a 17. června 2005 v Bruselu, (10255/05) zejména bod IV;

s ohledem na revidovanou Dohodu z Cotonou, podepsanou dne 25. června 2005;

s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Návrh společného prohlášení Rady, Evropského parlamentu a Komise – Rozvojová politika Evropské unie: Evropský konsensus“, KOM(2005) 311 v konečném znění ze dne 13. července 2005;

s ohledem na zprávu předloženou generálním tajemníkem Organizace spojených národů dne 21. března 2005 o stavu a perspektivách realizace Rozvojových cílů tisíciletí, které budou přezkoumány na summitu v New Yorku v září 2005;

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 224/2005) přijatý dne 15. září 2005 Komisí pro vnější vztahy (zpravodajka: **paní Juliette SOULABAILLE**, starostka města Corps-Nuds, **FR/SES**).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 164, 5.7.2005, s. 82

⁽²⁾ Úř. věst. C 23, 27.1.2004, s. 8

⁽³⁾ Úř. věst. C 256, 24.10.2003, s. 83

Vzhledem k tomu, že

- 1) je úlohou Výboru regionů, aby v rámci institucí hájil zvláštnosti projektů decentralizované spolupráce zaměřených na rozvoj předkládaných evropskými územními samosprávami;
- 2) že ve snaze o náležitost a účinnost činnosti EU ve prospěch uskutečňování světových cílů v oblasti boje proti chudobě je důležité zvážit osobitý přínos činitelů, kteří jako takoví mají zkušenosti s rozvojem a organizováním demokracie blízké potřebám a očekáváním obyvatelstva;
- 3) že Komise předala Výboru návrh společného prohlášení Rady, Evropského parlamentu a Komise Rozvojová politika Evropské unie – „Evropský konsensus“, KOM(2005) 311 v konečném znění;

přijal jednomyslně na svém 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu) toto stanovisko.

1. Názory Výboru regionů

1.1 Na evropskou rozvojovou politiku

VÝBOR REGIONŮ

1.1.1 **připomíná**, že rozvojová politika Společenství je zakotvena v článcích 177 až 181 Smlouvy a že tvoří jednu z hlavních složek vnější činnosti Evropské unie;

1.1.2 **schvaluje** reformu evropské rozvojové politiky přijatou v listopadu 2000, jejímž hlavním cílem je boj proti chudobě ve světě, reformu, která potvrzuje svůj závazek podporovat demokracii a lidská práva a která byla koncipována v duchu partnerství se zeměmi přijímajícími pomoc; zdůrazňuje důležitost cílů tisíciletí OSN a boje s chudobou, na který jsou zaměřeny; zdůrazňuje, že těchto ambiciózních cílů nelze dosáhnout bez aktivního zapojení místních a regionálních samospráv. To by mělo být zjevné a samosprávám by měla být přiznána významná role při spolupráci v oblasti rozvoje.

1.1.3 **vítá** opatření přijatá se záměrem učinit evropskou pomoc viditelnější a účinnější a přizpůsobit ji zemím přijímajícím pomoc (vytvoření skutečných rozvojových strategií s víceletou perspektivou, vznik EuropeAid, dekoncentrace – dnes již fungující – evropských programů u delegací Komise);

1.1.4 **konstatuje**, že rozvojová politika Evropské unie se v současnosti zaměřuje na 151 zemí a území, jejichž seznam byl sestaven na mezinárodní úrovni, a provádí se prostřednictvím četných geografických a tematických programů, pro země AKP na základě Dohody z Cotonou;

1.1.5 **lituje**, že ve snaze lépe přizpůsobit své rozvojové programy obyvatelstvu dotyčných zemí vzala ve sdělení nazvaném „Účast nestátních činitelů na rozvojové politice Společenství“⁽⁴⁾ především na vědomí organizace občanské společnosti bez toho, že by zvážila přínos územních samospráv;

1.1.6 **s uspokojením konstatuje** změnu v přístupu, kterou přinesly úpravy Dohody z Cotonou nedávno přijaté při její průběžné revizi⁽⁵⁾, zejména v článku 4, jenž do budoucna rozšiřuje ustanovení, z nichž mohli dosud těžit pouze nestátní činitelé, rovněž na „decentralizované místní orgány“.

1.2 Na úlohu ponechanou decentralizované spolupráci

VÝBOR REGIONŮ

1.2.1 **rozumí** pod pojmem „decentralizovaná spolupráce“ mezinárodní spolupráci vedenou evropskými územními samosprávami (tak jak jsou definovány legislativou jednotlivých členských států) a řízenou jejich demokraticky zvolenými výkonnými zástupci, která mobilizuje hybné síly jednotlivých území, jež stojí jak mimo ústřední státní moc, tak mimo občanskou společnost;

1.2.2 **s politováním konstatuje**, že přínos evropských územních samospráv evropské rozvojové politice a rovněž ostatním druhům politiky zaměřeným na vnější pomoc zůstává i nadále značně nedoceněn;

⁽⁴⁾ KOM(2002) 598 v konečném znění.

⁽⁵⁾ KOM(2005) 185 v konečném znění.

1.2.3 **konstatuje**, že toto nedocnění je příčinou velmi nejednoznačně chápané úlohy, kterou mají hrát v jednotlivých programech, jež jsou součástí rozvojové politiky, místní samosprávy a následkem toho:

- a) některé programy, např. URB-AL či Asia-Urbs (v současnosti začleněn do programu Asia Pro Eco II), jim vyhrazuji specifickou úlohu,
- b) ve sdělení Komise z roku 2002 k tématu *Účast nestátních činitelů na rozvojové politice Společenství* stejně jako v Dohodě z Cotonou, podepsané v červnu 2000, jsou místní „orgány“ zmíněny mezi státními činiteli, odlišeny od činitelů nestátních,
- c) zatímco v nařízení, týkajícím se řádku „decentralizovaná spolupráce“, jsou ty samé „místní orgány (včetně obcí)“ zařazeny do dlouhého seznamu činitelů občanské společnosti;

1.2.4 **si přeje**, aby při zohlednění jiných činitelů rozvoje, než jsou vlády, byla nastolena větší rovnováha mezi různými druhy uspořádání občanské společnosti označovanými za „nestátní činitele“ a územními samosprávami. Toto přání v žádném ohledu neodporuje partnerství, která mezi sebou v rámci decentralizované spolupráce často uzavírají samosprávy a nestátní činitelé.

1.3 Na místní samosprávy jako aktéry rozvojové politiky

VÝBOR REGIONŮ

1.3.1 **zdůrazňuje**, že v rámci vlastních ustanovení jednotlivých členských států udržují evropské místní samosprávy již po dlouhá léta spolupráci se svými protějšky ze zemí mimo Evropskou unii, a zejména s rozvojovými zeměmi;

1.3.2 **si všímá**, že bez ohledu na míru iniciativy, která je samosprávám svěřena, jim členské státy často různou formou poskytují podporu, s cílem posílit účinnost jejich decentralizované spolupráce a lépe propojit spolupráci v oblasti rozvoje na této úrovni s tou, kterou sami vedou na úrovni státní, čímž přiznávají samosprávám, že jejich přínos je hodnotným doplňkem;

1.3.3 **připomíná**, že samosprávy přinášejí decentralizované spolupráci know-how a zkušenost pocházející z výkonu různých pravomocí: služby obyvatelstvu v oblasti zdravotnictví a vzdělávání, městské služby (voda, odpad), hospodářský územní rozvoj, a to i prostřednictvím obchodu, ale také institucionální podporu místnímu řízení, zkušenosti s místní a regionální demokracií a s fungujícími demokratickými institu-

ci, zhodnocení kulturního dědictví, a to se nezmiňuje úloha, kterou mohou hrát v podporování míru („diplomacie měst“). Jejich činnost je tedy obzvláště cenná pro to, aby „decentralizované místní orgány“ v rozvojových zemích mohly lépe čelit odpovědnosti, kterou na ně decentralizace klade;

1.3.4 Současné **zdůrazňuje**, že územní samosprávy jsou velmi vhodným propagačním prostředkem, jak upoutat pozornost evropských občanů k problematice rozvojové pomoci a podněcovat je k činnosti v tomto směru;

1.3.5 **uznává**, že nejednotnost ustanovení jednotlivých států, různorodost oblastí, v nichž dochází ke spolupráci místních samospráv, okolnosti charakterizující každou samosprávu a lidské a finanční prostředky, které každá z nich v různé míře uvolňuje na svou decentralizovanou spolupráci, tvoří v současnosti velmi bohatou a komplexní mozaiku;

1.3.6 **má za to**, že čitelnost je výchozím bodem k tomu, aby byl uznán přínos samospráv v boji proti chudobě a v podpoře fungování demokracie, neboť umožňuje chápat decentralizovanou spolupráci ne pouze jako násobení činnosti a programů, ale jako *místní rozměr globální strategie* ve prospěch rozvoje v měřítku země nebo regionu;

1.3.7 **vítá** iniciativy vynaložené místními samosprávami, jak evropskými, tak těmi z rozvojových zemí, na uspořádání své spolupráce podle tematických či zeměpisných oblastí;

1.3.8 **vítá** vznik světové organizace United Cities and Local Governments – UCGL („Spojená města a místní samosprávy“), v současnosti již Organizací spojených národů uznávaného partnera pro dialog, založené na hodnotách míru, místní autonomie a solidarity, organizace, která sdružuje samosprávy ze všech regionů světa nad problematikou mezinárodní spolupráce.

1.4 Na návrh *společného prohlášení Rady, Evropského parlamentu a Komise Rozvojová politika Evropské unie – „Evropský konsensus“*, KOM(2005) 311 v konečném znění;

VÝBOR REGIONŮ

1.4.1 **děkuje** Komisi, že mu zaslala návrh společného prohlášení, jež má velký politický význam;

1.4.2 tento krok **vítá**, neboť má za to, že toto adresování je samo o sobě částečným uznáním místních samospráv jako činitelů evropské rozvojové politiky;

1.4.3 **sdílí** celkový tón textu, jehož cílem je dosáhnout toho, aby „globalizace byla kladnou hybnou silou pro celé lidstvo“, což je pozice, kterou sám zastává v jednom ze svých předchozích stanovisek ⁽⁶⁾;

1.4.4 **oceňuje** snahu dodat činnosti Evropské unie na podporu rozvoje větší koherenci: prostřednictvím vytvoření „tematického rámce“ umožňujícího zvolit priority mezi politikou vnitřní a vnější (což je obzvláště nutné v oblasti mezinárodního obchodu), mezi činností Komise a činností členských států;

1.4.5 **vítá** fakt, že je v několika ze zvolených témat činnosti výslovně zmíněna úloha místních samospráv jako činitelů místního řízení a decentralizovaného rozvoje, a má za to, že by tato úloha měla být zmíněna i v jiných oblastech (zejména v přístupu k vodě);

1.4.6 se zájmem **očekává** zvláštní text o situaci a pomoci Africe, jehož zveřejnění Komise ohlásila.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **doporučuje** zvážit úlohu decentralizované spolupráce podle následujících zásad:

- a) globální přístup k boji proti chudobě ve světě a úsilí o splnění cílů tisíciletí OSN musí jasně zohlednit místní dimenzi jak ve vztahu k potřebám, tak i k jejich uspokojování;
- b) je tedy na místě uznat, že místní samosprávy mají spolu s dalšími aktéry k dispozici specifické know-how a zkušenost díky výkonu svých pravomocí a odpovědnosti vůči obyvatelstvu svého území působnosti;
- c) k posílení svého vlivu musí evropská rozvojová politika zahrnout do svých plánů přispívání aktérů, kteří jsou nositeli demokracie a rozvoje a zároveň sdílejí zásady partnerství a účasti, jež jsou zásadami Unie;
- d) **si je vědom skutečnosti**, že mezinárodní rozvoj je obousměrný proces a že orgány místní a regionální samosprávy v Evropě nejenže mohou přispět obrovským dílem k rozvoji myšlenek a osvědčených postupů, ale také se obohatí širší interakcí s vládami, místními orgány a místními komunitami celého světa zapojením do společné práce a učením na základě jejich práce a zkušeností.

e) **si je vědom skutečnosti**, že klíčem k úspěšné rozvojové politice je lepší správa, a **má za to**, že klíčovým prvkem dobré správy je vědomí, že nejlepší rozhodnutí jsou přijímána na úrovni co nejbližší občanům, jichž se dotýkají;

2.2 **navrhuje**, s ohledem na již existující organizace vytvořené samosprávami ve snaze uspořádat svou decentralizovanou spolupráci ve prospěch rozvoje, zejména v rámci organizace United Cities and Local Governments („Spojená města a místní samosprávy“), a rovněž s ohledem na orgány přispívající k valorizaci decentralizované spolupráce, zachovat následující podmínky:

2.2.1 evropským místním samosprávám:

a) označovat jednotlivé činnosti decentralizované spolupráce, což je první podmínkou pro to, aby její rozmanitost mohla být oceněna odpovídajícími protějšky ve Společenství a mohly být usnadněny výměny zkušeností a součinnost mezi samosprávami. Příklad střediska pro sledování vztahů decentralizované spolupráce mezi Evropou a Latinskou Amerikou (které vzniklo jako důsledek výběrového řízení vyhlášeného v rámci programu Urb-Al) musí být kladně oceněn a podobné projekty by měly být vytvářeny pro další oblasti světa;

b) podpořit vznik základny podobné té, kterou mají k dispozici nevládní organizace (CONCORD), tak aby došlo k rozproudění politického dialogu mezi institucemi Společenství a místními samosprávami zaměřenými na rozvoj;

c) usnadnit výměnu informací a úvah tak, aby byly sdíleny mezi samosprávami; prostřednictvím rozšíření fondů pro twinningové činnosti tak, aby zahrnovaly vazby mezi EU a rozvojovými zeměmi;

d) prozkoumat prostřednictvím vhodné studie různá legislativní a právní opatření, která v jednotlivých členských státech ovlivňují činnosti mezinárodní spolupráce vedené územními samosprávami;

2.2.2 samosprávám v rozvojových zemích navrhuje přizpůsobit obecné zásady evropské rozvojové pomoci decentralizovanému přístupu:

a) v souvislosti s *dekoncentrací* činnosti Komise: delegace Komise by měly brát na vědomí místní rozměr a klást důraz na doplňkový charakter decentralizované spolupráce ve vztahu ke spolupráci na státní úrovni, a rovněž na její patřičnost vzhledem k potřebám místních samospráv dotyčných zemí, aby se tak prohloubila demokratizace a decentralizace. V tomto duchu by se mohly vypracovat *hlavní směry*, tak aby se jimi vytváření programů mohlo řídit ve všech fázích vývoje, a to již od samého počátku až do financování jejich uskutečnění;

⁽⁶⁾ CdR 328/2004 v konečném znění

b) s úmyslem posílit regionální integraci by mohl být podpořen vznik sdružení a sítí místních volených zástupců rozvojových zemí, které by pak mohly těžit z pomoci svých evropských protějšků;

c) ve snaze *harmonizovat pomoc* by se mohly zorganizovat „Konference o zemi“, které by shromáždily evropské samosprávy činné ve stejné rozvojové zemi; mohly by se týkat čtyř zemí, v nichž je v souladu s rozhodnutím Rady z Barcelony z roku 2002 testována harmonizace mezi členskými státy;

2.3 **doporučuje** zahrnout místní samosprávy do oživování evropské rozvojové politiky, kterou si přeje Komise; v současnosti již dokážou zastat – často společně s nevládními organizacemi – jistou úlohu při *upozorňování veřejnosti na otázky spojené s bojem proti chudobě* ve světě prostřednictvím zvláštních aktivit zaměřených na své občany, především na mládež;

2.4 Na návrh společného prohlášení Rady, Evropského parlamentu a Komise Rozvojová politika Evropské unie – „Evropský konsensus“, KOM(2005) 311 v konečném znění.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

VÝBOR REGIONŮ

2.4.1 **si** s ohledem na zvýšenou pozornost vůči zemím, které udržují s Evropskou unií „problematické partnerství“, **klade otázku**, jakými změnami projde od roku 2007 rozpočtový řádek „decentralizovaná spolupráce“, který je v současnosti vyhrazen pouze pro ně (⁷), když je mu přidělena zjevně nedostatečná výše prostředků;

2.4.2 **si přeje**, aby rozpočtová pomoc, která by měla v podmínkách evropské pomoci nabývat na významu, byla pro vlády, jimž je tato pomoc určena, příležitostí převést na místní samosprávy prostředky ze svého státního rozpočtu úměrné odpovědnosti, kterou jim svěřují současná decentralizační opatření;

2.4.3 **žádá** Komisi, aby na základě této nové etapy rozvojové politiky Evropské unie vzala na vědomí doporučení vyjádřená v tomto stanovisku.

předseda

Výboru regionů

Peter STRAUB

(⁷) Nařízení Rady č. 625/2004 pro období 2004 – 2006 – rozpočtový řádek 21 02 13.

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o zřízení rámcového programu týkajícího se solidarity a řízení migračních toků pro období 2007 – 2013

(2006/C 115/10)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o zřízení rámcového programu týkajícího se solidarity a řízení migračních toků pro období 2007–2013 (KOM(2005) 123 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 6. dubna 2005 konzultovat VR na základě čl. 265, odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 22. února 2005 pověřit Komisi pro vnější vztahy vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na své stanovisko ze dne 7. července 2005 k Zelené knize o přístupu EU k řízení ekonomické migrace (CdR 82/2005 fin);

s ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 144/2005 rev 1) přijatý Komisí pro vnější vztahy dne 15. září 2005 (zpravodaj: pan PALEOLOGOS, člen obecní rady Livadie (Řecko/SES));

vzhledem k tomu, že tento program solidarity poskytne nový politický nástroj pro ustavení prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti pro všechny občany Unie;

vzhledem k tomu, že má v úmyslu uvést do rovnováhy účinnou podporu všech evropských politik v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti a národní, regionální a místní potřeby, v souladu s myšlenkou sdílení nákladů;

vzhledem k tomu, že faktory „tlaku“ a „tahu“ budou stále příčinou migračních proudů z méně rozvinutých zemí celého světa do Unie, zatímco zločinecké sítě, rasistické a xenofobní myšlenky a hnutí a správní mezery mohou ohrozit regulovanou, řízenou a společensky a hospodářsky všem přístupnou migraci ve prospěch jak migrantů, tak vysílajících a přijímajících společností;

vzhledem k tomu, že rozšiřující se zapojení Unie do řady politik a aktivit vyžaduje podporu odpovídajících finančních zdrojů a nástrojů;

vzhledem k tomu, že stárnoucí obyvatelstvo a snižující se počet obyvatel v produktivním věku pravděpodobně povedou k větším imigračním tokům, které budou stále nutnější pro splnění potřeb širší Unie;

vzhledem k tomu, že rámcový program obsahuje pevný právní základ ohledně regionálních a místních subjektů, jenž zdůrazňuje, že: „Každý členský stát v souladu se současnými národními pravidly a praxí vytvoří partnerství s orgány a subjekty, které určí, zejména s příslušnými regionálními, místními, městskými a jinými orgány veřejné správy“;

přijal jednohlasně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

hoválecké, azylové a integrační politiky v Evropské unii. To je nyní v rozšířeném Společenství ještě důležitější;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **vítá** návrh Komise na ustavení rámcového programu solidarity a řízení migračních toků pro období let 2007-2013;

1.2 **si je vědom** významu a rozsahu celosvětové migrace a její důležitosti pro různorodost a rozvoj, zvláště v místních komunitách. VR plně schvaluje důležitost koordinování přístě-

1.3 **si je vědom** důležitosti zevrubné a udržitelné politiky vedené Společenstvím pro řízení migračních toků, včetně bezpečnosti na hranicích, účinné ochrany osob, které potřebují mezinárodní ochranu, vysoce účinného navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří ilegálně pobývají na území Evropy, do země původu, integrace legálních migrantů do hospodářského, společenského, kulturního a politického života;

1.4 **zdůrazňuje**, že národní úroveň je odpovědná za navrhování a provádění zákonů, zatímco úkol umožnit přijetí přistěhovalců, jejich usídlení a integraci připadá především regionální a místní úrovni. VR by tedy zejména zdůraznil důležitou úlohu místních a regionálních samospráv, jejichž povinnosti zahrnují plánování, opatření ubytování, vzdělávání a trh práce, které mají přímý vliv na integraci a mohou podpořit společenskou soudržnost, společenskou integraci a udržitelné společnosti;

1.5 **zdůrazňuje**, že místní a regionální samosprávy doufají, že vytvoří klíčový článek řetězu solidarity a pomohou vymýtit příčiny migrace tím, že posílí opatření finanční spolupráce a vyvinou společnou strategii na podporu přeshraniční regionální a národní spolupráce v oblasti řízení migračních toků. Jejich pravomoci v oblasti migrace, přistěhovalectví a integrace, stejně jako jejich postavení provozovatelů nebo vlastníků infrastruktur, je staví do popředí procesů, které mají zabránit migračním proudům, financovat a řídit je;

1.6 **zdůrazňuje**, že v mnoha částech Evropské unie jsou daňové výnosy shromažďovány na národní úrovni, zatímco ekonomické břímě řešení s přistěhovalectvím souvisejícího vyloučení připadá místní úrovni. Nedostatek konzultací mezi různými úrovněmi může být překážkou nejlepšího využití ekonomických zdrojů. Tento typ sdílení nákladů by mohl doplnit plán na úrovni Unie a přinést kladné výsledky v této oblasti;

1.7 a) **připomíná**, že ženy jsou diskriminovány jak na základě pohlaví, tak na základě etnického původu. Vezmou-li se v úvahu genderové problémy, bude úsilí o lepší řízení migračních proudů cílenější a efektivnější. Nesmí se podcenit důležitost žen pro úspěšnou integraci, protože to jsou ony, kdo často zajišťuje přímé pojitko s dětmi v rodině;

b) **zdůrazňuje**, že dosažení úspěšné migrační politiky vyžaduje, aby se kromě ekonomických zohlednila i jiná měřítká. Přistěhovalectví otevírá zorné úhly, které mohou obohatit životy jednotlivých občanů, stejně jako může poskytnout Evropské unii dovednosti, které jsou v celosvětovém kontextu hodnotné;

c) **vyzývá** Radu a Komisi k dalšímu využití odborných znalostí, které místní a regionální samosprávy získaly během desetiletí praktických zkušeností s prováděním migrační politiky;

1.8 a) **zdůrazňuje**, že iniciativy navržené tak, aby zajistily účinnost ekonomické podpory společné imigrační politiky, musí vzít v úvahu regionální rozdíly. Podpora by

měla povzbudit pružná řešení, místní a regionální úrovně musí dostat svobodu při výběru svého přístupu;

b) **vyzývá**, aby se během diskuse o budoucí evropské politice soudržnosti zvážily iniciativy realizované v některých regionech, v nichž podpora ze strukturálního fondu může být snížena a v nichž se v uplynulých letech výrazně zvýšil počet přistěhovalců. To se vztahuje především na velká města;

1.9 **zdůrazňuje**, že přistěhovalectví nepostačuje k tomu, aby byl dlouhodobě pokryt nedostatek pracovní síly v EU, a odkazuje na své stanovisko k přínosu starších lidí trhu práce;

1.10 Je naléhavě nutné, aby byly vytvořeny strategie, jak zacházet s velkou skupinou přistěhovalců, kteří jsou mimo trh práce z ekonomických, sociálních a politických důvodů.

1.11 **požaduje** přijetí opatření, která by účinně řešila problematiku velkého počtu zaměstnanců, kteří do EU vstoupili a pobývají v ní nelegálně. Je třeba přijmout rozhodnutí a zavést mechanismy, které by umožnily přistěhovalcům porušujícím platné imigrační zákony co nejrychleji legalizovat své postavení, a to zejména v případech, kdy nelegálnost jejich pobytu vyplývá z administrativních těžkostí nebo zvláštních geopolitických okolností, jimž čelí členské státy. Tato opatření musejí být považována za výjimečná a nezvratná a musejí být provázena následujícími činnostmi: a) zajistit zájemcům slušné přijímací podmínky, b) jasně deklarovat, že nelegální přistěhovalectví nelze tolerovat, c) bojovat s maximálním úsilím proti obchodu s lidmi a sociálnímu vyloučení, d) vytvářet instance a politiky, jež budou účinně podporovat legální přistěhovalectví z pracovních důvodů;

1.12 **zdůrazňuje**, že se musí uznat a povzbudit potřeba každého přistěhovalce pracovat, aby se užíval. Ke kladnému společenskému rozvoji přispívají kromě hospodářských hledisek i podnikání a malé firmy. Příležitost vlastnit a řídit podnik má vliv na integraci, a tak by se jí mělo dostat zvýšené podpory veřejnosti;

1.13 **vítá** rostoucí povědomí v EU o tvůrčích schopnostech a podnikavosti přistěhovalců. Růst podnikavosti a nových firem je velmi důležitým prvkem úspěšného procesu integrace a představuje důležitý příspěvek k dosažení Lisabonské strategie;

1.14 **zdůrazňuje** důležitost práce nevládních organizací v úzké spolupráci s místními a regionálními samosprávami a **podporuje** jejich programy na urychlení politik a aktivit souvisejících s migrací (jako je integrace do politického a společenského života země atd.);

1.15 **vítá** rozhodnutí, kterým se zakládá Evropský fond uprchlíků (European Refugees Fund), zejména pak ustanovení o integraci cílového obyvatelstva. VR připomíná, že naprostá většina kroků navrhovaných jako přicházejících v úvahu jak pro zlepšení přijímacích podmínek, tak pro integraci uprchlíků, spadá do oblasti intervence regionálních a místních samospráv;

1.16 **vítá** rozhodnutí, kterým se zakládá Fond pro vnější hranice (External Borders Fund), a připomíná, že některé evropské regiony jsou postiženy vedlejšími ztrátami, pokud jde o rozvoj a sociální soudržnost, protože jsou na hranicích Unie. Tato skutečnost by se měla v rozhodnutí odrazit;

1.17 **konstatuje**, že neúspěch EU v oblasti integrace je částečně dán tím, že místní a regionální samosprávy nebyly zahrnuty do vytváření politiky. Místní a regionální samosprávy jsou vrstvou vlády nejbližší občanům, ale důsledky provádění na místní úrovni se nejčastěji přehlížely a ne vždy se zohlednily;

1.18 **připomíná**, že problémy integrace se musí zahrnout do všech oblastí politiky, má-li se dosáhnout sociální soudržnosti. Imigrační a integrační politika Společenství musí být v souladu se širšími cíli EU v oblasti sociální, ekonomické, zahraniční a rozvojové politiky a přizpůsobit se takovým základním evropským hodnotám, jako jsou rovné příležitosti, lidská práva, lidská důstojnost, tolerance, úcta k různosti, opatření na boj proti diskriminaci a podpora zvýšené účasti v komunitě;

1.19 **zdůrazňuje** skutečnost, že integrace je povinností pro společnost jako celek a vyžaduje si přísun informací jak od přistěhovalců, tak od místního obyvatelstva, aby se dosáhlo udržitelné sociální soudržnosti a růstu;

1.20 **uznává**, že ačkoli otázky trhu práce jsou pro integraci přistěhovalců velmi důležité, nemohou být vytrženy ze souvislosti, protože stupeň integrace také závisí na několika dalších faktorech, jako je sociální zázemí, vzdělání a jazykové dovednosti a účast na životě komunity. Úspěšná integrace přistěhovalců je krokem k dosažení společnosti, na které má každý hmotný zájem, což je ku prospěchu jak jednotlivců, tak místní komunity a společnosti v širším smyslu;

1.21 **lituje**, že v programu solidarity se nevěnuje dostatečná pozornost téměř 500 000 žadatelů o azyl v Evropské unii, kteří čekají na rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu nebo podobné povolení, a z nichž velká většina je mimo obvyklý trh práce;

1.22 **zdůrazňuje**, že nerovnost mezi zaměřením pozornosti na potřebu práce přistěhovalců na národní úrovni a úsilím

bojovat proti sociálnímu vyloučení, vytěšňování a xenofobii na místní úrovni posiluje požadavek dialogu a spolupráce mezi všemi zúčastněnými úrovněmi;

1.23 **zastává názor**, že činnosti a politiky postupně vedoucí k formálnímu právu volit, které napomůže zapojení přistěhovalců do demokratického procesu, by měly být rozhodující částí programu solidarity;

1.24 **vítá** rozhodnutí, kterým se zakládá Evropský fond pro navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu (European Return Fund), připomíná, že integrované řízení navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu musí zahrnovat regionální parametr, a zvláště uznává příspěvek místních a regionálních samospráv na hranicích EU podpoře programů dobrovolného navrácení.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **zdůrazňuje**, že vyrovnaná politika, která podpoří opatření k zajištění rovnoměrné úrovně legální migrace, spolu s opatřeními, jež by odradila od nelegální migrace a bojovala proti převaděčství a obchodu s lidmi, je nepostradatelná. VR také zdůrazňuje důležitou úlohu migrace, pokud jde o vyplnění nedostatku dovedností, a žádá Evropskou radu, aby v těchto oblastech vytvořila účinné politické iniciativy, včetně náboru státních příslušníků třetích zemí pro vědecký výzkum;

2.2 **zdůrazňuje**, že místní a regionální samosprávy by měly být víc zapojeny do přípravy a provádění azylové politiky. VR navrhuje, aby se k pokrytí těchto úkolů zvážilo zvětšení rozsahu financování v rámci regionální spolupráce a nové politiky sousedství, které jsou obsaženy ve třetím hlavním cíli strukturálních fondů pro období let 2007-2013, a doufá, že společné mnohostranné programy prováděné podle tohoto cíle, stejně jako dvoustranné akční plány, které budou realizovány jako část politiky sousedství, budou účinně koordinovány;

2.3 **zdůrazňuje**, že je svrchovaně důležité umožnit konkrétní zapojení regionálních a místních samospráv do navrhování i realizace činností v rámci všech čtyř fondů, aby se uskutečnilo horizontální ustanovení o partnerství;

2.4 **navrhuje** posílení činností a opatření, které se týkají vzdělávání, v úsilí o řízení migračních toků, zejména v oblastech integrace migrantů a uprchlíků;

2.5 **navrhuje** zahrnout specifické horizontální předpovědi jako doložky, takto:

Doporučení 1

Čl. 3

Text navržený Komisí (KOM(2005) 123 v konečném znění – 2005/0049 (COD))	Pozměňovací návrh VR
Článek 3 Konkrétní cíle 1. Fond bude přispívat k dosažení těchto konkrétních cílů: (a) zavedení a zlepšování organizace realizace integrovaného řízení navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu v členských státech; (b) rozšíření spolupráce mezi členskými státy v rámci integrovaného řízení navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu a jeho realizace; (c) podporování účinného a jednotného uplatňování společných norem pro navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu v souladu s rozvojem politik v této oblasti.	Článek 3 Konkrétní cíle 1. Fond bude přispívat k dosažení těchto konkrétních cílů: (a) zavedení a zlepšování organizace realizace integrovaného řízení navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu v členských státech, zejména zavedením opatření, tam, kde to bude vhodné, pro spolupráci mezi národními, regionálními a místními orgány veřejné správy; (b) rozšíření spolupráce mezi členskými státy v rámci integrovaného řízení navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu a jeho realizace; (c) podporování účinného a jednotného uplatňování společných norem pro navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu v souladu s rozvojem politik v této oblasti.

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že návrh Komise má právní základ, pro který je použito spolurozhodování, by měl Výbor regionů aktivně přistoupit k předložení konkrétních pozměňovacích návrhů k textu Komise, a to dle modelu používaného Evropským parlamentem.

Doporučení 2

Čl. 4.1

Text navržený Komisí (KOM(2005) 123 v konečném znění – 2005/0049 (COD))	Pozměňovací návrh VR
Čl. 4 Způsobilé akce v členských státech 1. Fond podporuje akce související s cílem uvedeným v článku 3 odst. 1 písm. a) a zejména následující akce: (a) zavedení či zlepšení účinné, stabilní a trvalé akceschopné spolupráce orgánů členských států s konzulárními úřady a imigračními službami třetích zemí za účelem získání cestovních dokladů pro vrácení státních příslušníků třetích zemí a zajištění rychlého a úspěšného postupu odchodu těchto občanů; (b) podporování a napomáhání dobrovolným návratům nedovoleně pobývajících státních příslušníků třetích zemí zejména prostřednictvím programů pro asistované dobrovolné návraty s cílem zajistit udržitelnost těchto návratů; (c) zjednodušení a realizace nucených návratů nedovoleně pobývajících státních příslušníků třetích zemí za účelem zvýšit důvěryhodnost a celistvost přistěhovaleckých politik a zkrátit období zadržování osob čekajících na nucený návrat.	Čl. 4 Způsobilé akce v členských státech 1. Fond podporuje akce související s cílem uvedeným v článku 3 odst. 1 písm. a) a zejména následující akce: (a) zavedení či zlepšení účinné, stabilní a trvalé akceschopné spolupráce orgánů členských států s konzulárními úřady a imigračními službami třetích zemí za účelem získání cestovních dokladů pro vrácení státních příslušníků třetích zemí a zajištění rychlého a úspěšného postupu odchodu těchto občanů; (b) podporování a napomáhání dobrovolným návratům nedovoleně pobývajících státních příslušníků třetích zemí zejména prostřednictvím programů pro asistované dobrovolné návraty s cílem zajistit udržitelnost těchto návratů; (c) zjednodušení a realizace nucených návratů nedovoleně pobývajících státních příslušníků třetích zemí za účelem zvýšit důvěryhodnost a celistvost přistěhovaleckých politik a zkrátit období zadržování osob čekajících na nucený návrat; (d) akce, jež přispívají ke zlepšení koordinace mezi různými národními, regionálními, místními, městskými a jinými orgány veřejné správy.

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že návrh Komise má právní základ, pro který je použito spolurozhodování, by měl Výbor regionů aktivně přistoupit k předložení konkrétních pozměňovacích návrhů k textu Komise, a to dle modelu používaného Evropským parlamentem.

Doporučení 3

Čl. 4.2

Text navržený Komisí (KOM(2005) 123 v konečném znění – 2005/0049 (COD))	Pozměňovací návrh VR
Čl. 4 Způsobitelné akce v členských státech (...) 2. Fond podporuje akce související s cílem uvedeným v čl. 3 odst. 1 písm. b) a zejména následující akce: (a) spolupráce na sběru a poskytování informací potenciálním navrátilcům o zemi původu; (b) spolupráce na tvorbě účinné, stabilní a trvalé akceschopné spolupráce orgánů členských států s konzulárními úřady a imigračními službami třetích zemí za účelem usnadnit konzulární pomoc při získání cestovních dokladů pro vrácení státních příslušníků třetích zemí a zajištění rychlého a úspěšného postupu odchodu těchto občanů; (c) tvorba společných integrovaných plánů pro navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu a jejich realizace včetně společných programů pro dobrovolné návraty pro specifické země či regiony původu, dřívějšího pobytu či tranzitu; (d) studie zaměřené na současnou situaci a možnosti, jak rozšířit správní spolupráci mezi členskými státy v oblasti navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu, a dále zaměřené na roli mezinárodních a nevládních organizací v tomto kontextu; (e) výměna informací, pomoci a rad v oblasti řešení navrácení obzvláště zranitelných skupin; (f) organizování seminářů pro pracovníky z praxe na téma nejlepších postupů zaměřené na konkrétní třetí země anebo regiony; (g) společná opatření umožňující přijímání znovupřijatých osob v zemi původu, dřívějšího pobytu či tranzitu; (h) společné vytváření činností s cílem zajistit trvalou znovuintegraci osob v zemi původu či bývalého pobytu; (i) společná opatření pro sledování situace navrátilců a udržitelnost jejich situace po návratu.	Čl. 4 Způsobitelné akce v členských státech (...) 2. Fond podporuje akce související s cílem uvedeným v čl. 3 odst. 1 písm. b) a zejména následující akce: (a) spolupráce na sběru a poskytování informací potenciálním navrátilcům o zemi původu; (b) spolupráce na tvorbě účinné, stabilní a trvalé akceschopné spolupráce orgánů členských států s konzulárními úřady a imigračními službami třetích zemí za účelem usnadnit konzulární pomoc při získání cestovních dokladů pro vrácení státních příslušníků třetích zemí a zajištění rychlého a úspěšného postupu odchodu těchto občanů; (c) tvorba společných integrovaných plánů pro navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu a jejich realizace včetně společných programů pro dobrovolné návraty pro specifické země či regiony původu, dřívějšího pobytu či tranzitu; (d) studie zaměřené na současnou situaci a možnosti, jak rozšířit správní spolupráci mezi členskými státy v oblasti navrácení státních příslušníků třetích zemí do země původu, a dále zaměřené na roli mezinárodních a nevládních organizací v tomto kontextu; (e) výměna informací, pomoci a rad v oblasti řešení navrácení obzvláště zranitelných skupin; (f) organizování seminářů pro pracovníky z praxe na téma nejlepších postupů zaměřené na konkrétní třetí země anebo regiony; (g) společná opatření umožňující přijímání znovupřijatých osob v zemi původu, dřívějšího pobytu či tranzitu; (h) společné vytváření činností s cílem zajistit trvalou znovuintegraci osob v zemi původu či bývalého pobytu; (i) společná opatření pro sledování situace navrátilců a udržitelnost jejich situace po návratu; (j) organizace společných seminářů a školení pro personál národních, regionálních, místních a městských orgánů veřejné správy kompetentních v administrativní, donucovací a soudní oblasti; (k) podpora „Příručky osvědčených postupů“, společné iniciativy Rady Evropské unie, Evropské komise, Evropského parlamentu a Výboru regionů. Tato příručka by měla obsahovat příspěvky národních, regionálních a místních orgánů veřejné správy, zejména strategie pro přiblížení občanům, spolupráci s nevládními sdruženími a organizacemi, budování místních sítí, sběr dat a realizaci studií a pro spolupráci s ostatními policejními složkami a ostatními institucemi; Bude-li to vhodné, tyto akce přihlédnou k regionálním a místním orgánům.

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že návrh Komise má právní základ, pro který je použito spolurozhodování, by měl Výbor regionů aktivně přistoupit k předložení konkrétních pozměňovacích návrhů k textu Komise, a to dle modelu používaného Evropským parlamentem.

2.6 **lituje**, že výdaje na technickou pomoc jsou ve všech čtyřech rozhodnutích nízké, ačkoli kampaně veřejné osvěty jsou velmi důležité pro úspěch a účinnost všech politik v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti;

2.7 **vyzývá** místní a regionální úřady, aby si vyměňovaly programy odborné přípravy a pracovaly na součinnosti a partnerství s příslušnými evropskými a národními orgány;

2.8 **vyzývá** místní a regionální samosprávy, aby přispěly k rychlé a účinné realizaci opatření navržených v rámcovém programu;

2.9 **navrhuje** akční plán Výboru regionů na podporu ducha spravedlivého sdílení povinností mezi členskými státy a v členských státech mezi národními, regionálními, místními, městskými a jinými orgány veřejné správy v oblasti přistěhovalectví;

2.10 **zdůrazňuje**, že musí být považován za závažného a na Společenství zaměřeného partnera, který účinněji pomáhá vyjasnit povinnosti místních a regionálních zástupců, pokud jde o otázky financování a řízení migračních proudů pro období let 2007-2013, a tak napomáhá jejich integraci do mechanismu spolupráce, který chce Unie zavést.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů ke Sdělení Komise Radě Evropská budoucnost pro Kosovo

(2006/C 115/11)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Radě Evropská budoucnost pro Kosovo (KOM(2005) 156 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 11. května 2005 konzultovat toto téma s Výborem regionů podle článku 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 12. dubna 2005 pověřit Komisi pro vnější vztahy vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na závěry předsednictví Evropské rady v Bruselu ve dnech 16. a 17. června 2005;

s ohledem na závěry předsednictví Evropské rady v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003;

s ohledem na rozhodnutí Evropské rady ze dne 14. června 2004 o zásadách, prioritách a podmínkách zahrnutých do Evropského partnerství se Srbskem a Černou horou včetně Kosova;

s ohledem na sdělení Komise o připravenosti Srbska a Černé Hory jednat s Evropskou unií o dohodě o stabilizaci a přidružení – KOM(2005) 476 v konečném znění;

s ohledem na stanovisko Parlamentního shromáždění Rady Evropy k tématu „Současná situace v Kosovu“ přijaté dne 3. června 2005 (Current situation in Kosovo, dok. č. 10572, zpravodajka: paní Marianne Tritz);

s ohledem na zprávu Generálního tajemníka k Dočasné správní misi OSN v Kosovu ze dne 23. května 2005 (dok. č. 05-33918);

s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1244 (1999) ze dne 10. června 1999;

s ohledem na Dohodu o spolupráci mezi Výborem regionů a Kongresem místních a regionálních orgánů Evropy (CLRAE) ze dne 13. dubna 2005, CdR 62/2005;

s ohledem na svoje stanovisko k tématu *Úloha místních a regionálních orgánů Evropské unie v demokratickém konsolidačním procesu na západním Balkánu* (*The role of the European Union's local and regional authorities in the democratic consolidation process in the Western Balkans*) – CdR 101/2003 fin ⁽¹⁾;

s ohledem na závěry přijaté účastníky konference v Prištině dne 22. června 2005 („Prištinská deklarace“), CdR 145/2005 fin;

s ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 143/2005 rev 2) přijatý dne 15. září 2005 Komisí pro vnější vztahy (zpravodaj: pan Tomaz Štebe, starosta obce Mengeš (Slovinsko, ELS));

s přáním vyjádřit se k evropské budoucnosti Kosova z místní a regionální perspektivy;

Vzhledem k těmto důvodům:

1. Závěry předsednictví Evropské rady v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003 daly celému regionu západního Balkánu evropskou perspektivu do budoucnosti. Tuto perspektivu opět zdůraznily závěry předsednictví Evropské rady v Bruselu ve dnech 16. a 17. června 2005;
2. Všechny země západního Balkánu, včetně Kosova, v současnosti prodělávají pozitivní změny v postojích, včetně vztahu k Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY). Tyto změny jsou důležitým krokem k jejich případné integraci do EU. Další výrazný pokrok je však nezbytný;

⁽¹⁾ Úř.věst. C 73, 23.3.2004, s. 1.

3. Co se týče Kosova, po rezignaci bývalého ministerského předsedy Haradinaje lidé projevili mírumilovnost a zdrženlivost a vláda prokázala politickou vyzrállost při klidném předání moci nové kosovské vládě v čele s ministerským předsedou Kosumim. Současně byl obnoven závazek uskutečnit program předchozí vlády zaměřený na zavádění standardů OSN;
4. 22. února 2005 kosovská vláda přijala dokument „Reforma místní správy – pracovní program na rok 2005“. Účelem reformy je zlepšit služby na místní úrovni a tím přispět k (a) zajištění udržitelné správy a udržitelných životních podmínek pro všechny občany v Kosovu, (b) integraci všech komunit do demokratických struktur v Kosovu, (c) vytvoření a konsolidaci fungujících demokratických institucí v Kosovu, jak požadují standardy;
5. Pokračují činnosti zaměřené na ekonomickou integraci Kosova v regionu. Účelem probíhajících snah je zabývat se přetrvávající obtížnou ekonomickou situací v Kosovu, včetně nízké úrovně příjmů, vysoké nezaměstnanosti a obrovských nedostatků v infrastruktuře. Naléhavě nezbytný je právní rámec jasně stanovující vlastnická práva;
6. Ambiciózní a obsáhlé hodnocení zavádění standardů, které v současnosti probíhá, by mělo zahájit realistický proces vedoucí k vyjasnění budoucího statusu Kosova. Silné, autonomní a multietnické místní a obecní úřady jsou nezbytným předpokladem pro dlouhodobý mír a prosperitu v Kosovu a stejně tak i klíčovým prvkem jakékoliv sjednané dohody o budoucím statusu Kosova;
7. Závěrečná deklarace konference o úloze místních a regionálních orgánů EU v procesu demokratické konsolidace na západním Balkánu, která byla zorganizována společně s Výborem regionů, Evropskou komisí, Kongresem místních a regionálních orgánů Rady Evropy a Paktem stability pro jihovýchodní Evropu v Prištině dne 22. června 2005, zdůrazňuje, že pokud mají mít obyvatelé Kosova budoucnost v rámci Evropské unie, je zásadní, aby v Kosovu proběhla opravdová decentralizace a vznikla participativní demokracie, která plně uznává demokratické hodnoty a práva menšin;

přijal na svém 62. plenárním zasedání ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu) následující stanovisko

1. Názory Výboru regionů

1.4 **se domnívá**, že místní a regionální orgány Kosova a EU by měly napomoci k dosažení výzvy evropské budoucnosti pro Kosovo;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **vítá** zprávu a závěry, kterých dosáhla Komise ve sdělení „Evropská budoucnost pro Kosovo“, KOM(2005) 156 v konečném znění. Toto sdělení představuje konstruktivní rámec pro ukončení současné bezvýchodné situace týkající se rozvoje demokratické a multietnické společnosti v Kosovu, aby mu bylo možné zajistit účast v regionu v souvislosti s mírem a prosperitou;

1.2 **vítá** sdělení Komise o připravenosti Srbska a Černé Hory jednat s Evropskou unií o dohodě o stabilizaci a přidružení – KOM (2005) 476 v konečném znění, jehož závěrem je souhlasné doporučení zahájit jednání o stabilizaci a přidružení za předpokladu, že Srbsko a Černá Hora bude vytrvale pokračovat ve svých přípravách;

1.3 **vítá** závěry předsednictví Evropské rady v Bruselu ve dnech 16. a 17. června 2005 a připojené „Prohlášení o Kosovu“, ve které se zdůrazňuje, že výsledek obsáhlého hodnocení není předem jasný: zavádění standardů, zejména těch stanovených jako prioritní, a proces decentralizace mají zvláštní význam;

1.5 **vítá** závazek Komise zaměřit se na specifickou situaci a konkrétní potřeby Kosova, aby Kosovo mohlo dosáhnout pokroku v procesu stabilizace a přidružení;

1.6 **vítá** aktivní zaměření se na potřeby rozvoje a reformy Kosova se závazkem mobilizovat zdroje Komise na urychlení tohoto rozvoje a těchto reforem;

1.7 **podporuje** návrh Evropské komise prozkoumat nové metody k zajištění toho, aby Kosovo mělo plný prospěch ze všech vhodných nástrojů Evropské unie;

1.8 **přikládá** nejvyšší význam politickému dialogu mezi komunitami v Kosovu a mezi orgány v Bělehradu a Prištině jako jedinému způsobu, jak dosáhnout vyšší stability, jež je nezbytným předpokladem pro evropskou integraci celého regionu západního Balkánu;

1.9 **vítá** počáteční snahy prozatímních institucí samosprávy v Kosovu (PISG) o reformu místní správy v Kosovu;

1.10 **připomíná**, že proces decentralizace musí být doprovázen opravdovým předáním moci a především finančních zdrojů a nemovitostí odpovídajících novým odpovědnostem svěřeným místním a regionálním orgánům;

1.11 **podporuje** rozhodující úlohu, kterou hrají asociace místních a regionálních orgánů při předkládání skupinových názorů místních a regionálních orgánů vládám a kterou mají jako klíčové nástroje podpory akčního potenciálu prostřednictvím místních a regionálních politiků;

1.12 **podporuje** zapojení Komise do konzultací na vysoké úrovni s hlavními mezinárodními aktéry za účelem vytvoření koordinovaného politického přístupu ke Kosovu; a **vítá** rozhodnutí zahájit obsáhlé hodnocení pokroku v zavádění standardů pro Kosovo.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **žádá** Komisi, aby aktivně zapojila místní orgány v Kosovu do provádění politických, sociálních a ekonomických reforem na nejnižší úrovni za plného respektování zásad subsidiarity, proporcionality a dobré správy věcí veřejných;

2.2 **vyzývá** Komisi, aby v úzké spolupráci s místními orgány prosazovala a podporovala informační kampaně za účelem informování občanů EU o vztazích s Kosovem a občanů Kosova o hodnotách EU;

2.3 **vyzývá** Komisi, aby v úzké spolupráci s místními orgány podporovala výměnné a partnerské programy na pomoc pro zvýšení vzájemného porozumění mezi občany a správními orgány EU a Kosova a posílení správní kapacity na místní a regionální úrovni;

2.4 **doporučuje**, aby pomoc Komise při budování institucí vzala zvláštní ohled na kapacitu místní správy a pomohla tak především při provádění právních předpisů a zlepšení komunikace a spolupráce mezi centrální vládou a místní správou;

2.5 **požaduje** úsilí o spolupráci a výměnu zkušeností a osvědčených postupů získaných během provádění předvstupních politik s místními a regionálními orgány členských států EU, kandidátských zemí a zemí na západním Balkáně;

2.6 **zdůrazňuje**, že jedním způsobem rozvoje důvěry a stability v Kosovu a na západním Balkáně je aktivní přeshraniční spolupráce mezi místními a regionálními orgány;

2.7 **vyzývá** všechny, kteří jsou zodpovědní za zavádění standardů, především prozatímní instituce samosprávy (PISG) v Kosovu, aby pokračovali v provádění reformy místní správy na celém území Kosova, a pomáhali místním orgánům v Kosovu být v souladu s Evropskou chartou místní samosprávy, především tím, že místním orgánům v Kosovu poskytnou nezbytné finanční, územní a lidské zdroje, aby mohly plnit svou sociální a ekonomickou odpovědnost;

2.8 **připomíná** všem zodpovědným za zavádění standardů, především prozatímním institucím samosprávy (PISG) v Kosovu, že zachování a podpora regionálních jazyků a jazyků menšin a stejně tak i kulturního dědictví všech komunit jsou klíčovými faktory tolerance a vzájemného porozumění v pluralistickém, multietnickém a multikulturním Kosovu;

2.9 **vyzývá** všechny, kteří jsou zodpovědní za zavádění standardů, především prozatímní instituce samosprávy (PISG) v Kosovu, aby umožnili jednotlivcům ze všech etnických skupin a komunit účastnit se procesu rozhodování, především na místní a obecní úrovni, a **zdůrazňuje**, že multietnické obce jsou klíčovým prvkem procesu stabilizace a usmíření v Kosovu;

2.10 **doporučuje** všem zodpovědným za zavádění standardů, především prozatímním institucím samosprávy (PISG) v Kosovu, aby zdvojnásobili svoje snahy bezodkladně dosáhnout konkrétních výsledků, především co se týče návratu uprchlíků a vysídlených osob a svobody pohybu pro všechny komunity;

2.11 **žádá** všechny, kteří jsou zodpovědní za zavádění standardů, především prozatímní instituce samosprávy (PISG) v Kosovu, aby ve spolupráci s EU a mezinárodními institucemi podnikli kroky neomezující se pouze na zavádění standardů a připravili se na provádění právních předpisů EU a to i na místní úrovni;

2.12 **doporučuje** úzce spolupracovat s Kongresem místních a regionálních orgánů Evropy (CLRAE) Rady Evropy a podporovat širší účast orgánů Kosova na evropském demokratickém procesu;

2.13 **doporučuje**, aby byla Kosovu poskytnuta dostatečná podpora v rámci finančních perspektiv na období 2007-2013.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů k tématu Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro období 2007 až 2019

(2006/C 115/12)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na návrh Evropské komise na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro období 2007 až 2019 KOM(2005) 209 v konečném znění – 2005/102 (COD),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 30. května 2005 konzultovat tuto věc s Výborem regionů podle čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů ze dne 25. července 2005, kterým pověřil Komisi pro kulturu a vzdělávání, aby vypracovala stanovisko k této věci,

s ohledem na stanovisko Výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí iniciativa Společenství *Evropské hlavní město kultury* (CdR 448/97 v konečném znění) ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění rozhodnutí 1419/1999/ES o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro roky 2005 až 2019 (CdR 393/2003 v konečném znění) ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru k tématu *Kultura a kulturní rozdíly a jejich význam pro budoucnost Evropy* (CdR 447/97 v konečném znění) ⁽³⁾,

s ohledem na stanovisko Komise pro kulturu a vzdělávání přijaté dne 22. září 2005 (CdR 251/2005 rev.1) (zpravodaj: **pan Seamus Murray**, člen rady hrabství Meath a regionálního úřadu Středovýchodní oblasti (Irsko/UEN-EA));

přijal jednomyslně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16.-17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

EHMK nabírá stále více regionální rozměr a města zahrnují do rozvoje a provádění svých kulturních programů i okolní oblasti;

na evropské hlavní město kultury (EHMK)

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **považuje** EHMK za dynamický nástroj za účelem předvádění, podpory, obohacení a prožití evropské a místní kultury a oceňuje, že jmenování EHMK má na města velmi příznivý dopad, a to nejen v kulturním sektoru, ale také při zajišťování ekonomických a pracovních příležitostí v cestovním ruchu, oblasti volného času a sportu, a při působení jako katalyzátor obnovy měst;

1.2 **uznává**, že vliv EHMK může být větší, když tato akce bude nedílnou součástí dlouhodobé strategie měst pro kulturní rozvoj, a je názoru, že je důležité, aby EHMK podporovalo udržitelnější přístupy k rozvoji kultury. Výbor navíc uznává, že

1.3 **je názoru**, že hodnota a potenciál EHMK byly podceňeny, v prvé řadě jako důsledek nízké úrovně finanční pomoci ze strany EU, nedostatku pozornosti věnované rozvoji evropského rozměru EHMK a rozvoji zviditelnění měst a nedostatku podpory při pomoci městům s přípravou a prováděním jejich kulturních programů;

1.4 **je názoru**, že Evropská unie v minulosti promarnila příležitost využít iniciativy EHMK, která by pomohla podpořit evropskou integraci a identitu a měla přitom na paměti velké zviditelnění a široké povědomí o EHMK. Výbor je názoru, že EHMK může občanům pomoci příznivě se identifikovat s Evropskou unií.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 180, 11.6.1998, s. 70

⁽²⁾ Úř. věst. C 121, 30.4.2004, s. 15

⁽³⁾ Úř. věst. C 180, 11.6.1998, s. 63

na navržené výběrové a kontrolní postupy

VÝBOR REGIONŮ

1.5 **vítá** návrh Evropské komise změnit postup výběru EHMK a poskytnout kontrolní proces pro vybraná města během příprav jejich kulturních programů;

1.6 **je názoru**, že návrh Evropské komise řeší mnoho z nedostatků současného výběrového procesu a uznává, že navržený přístup představuje dobrou rovnováhu mezi potřebou mít opravdový prvek konkurence mezi městy, posílit roli poroty, více zdůraznit evropský rozměr EHMK a uznat přínos členských států a roli Rady při nominačním a jmenovacím procesu;

1.7 **vítá** a podporuje následující aspekty navrženého výběrového a kontrolního postupu:

- včasnější jmenování EHMK a prodloužení úvodního času, aby města mohla připravit své kulturní programy,
- větší srozumitelnost pro města, které bude dosaženo rozdělením kritérií pro kulturní program do skupin „evropský rozměr“ a „město a občané“ a určením cílů pro každou skupinu,
- větší průhlednost výběrového procesu a důraz kladený na evropskou přidanou hodnotu v tomto procesu,
- zavedení prvku soutěže jako stimulu a inspirace ve vybraných městech za účelem zvýšení kvality a uměleckých prvků v jejich kulturních programech,
- pravidelný kontakt mezi vybranými městy a monitorovacím výborem za účelem kontroly procesu, poskytování poradenství a řešení potenciálních problémů v nejranějším stupni přípravné fáze;

1.8 **žádá** Evropskou komisi, aby brala plně v úvahu roli, kterou města hrají během výběrového a kontrolního procesu, a z tohoto hlediska je názoru, že návrh, tak jak vypadá v současnosti, je jak dvojznačný tak normativní a vyvolává nejistotu u měst, která by chtěla EHMK pořádat;

1.9 **má** několik výhrad k následujícím aspektům navrženého výběrového a kontrolního postupu:

- potenciální zátěž uvalená na vybraná města, co se týče předkládání zpráv v polovině období, monitorovacích a hodnotících zpráv; toto by mohlo být nepoměrné ve srovnání s velmi omezeným finančním příspěvkem EU k celkovému rozpočtu EHMK a zejména by to mohl být problém pro menší města, která by chtěla EHMK pořádat,
- na základě minulých zkušeností – schopnost monitorovacího výboru poskytovat městům odbornou podporu při

přípravě jejich programů a praktické zkušenosti při realizaci EHMK,

- možnost zpoždění, která v novém procesu jmenování stále existuje, zejména v období mezi nominací města členským státem a rozhodnutím o jmenování města vykonaném Radou;

1.10 **je názoru, že je třeba** dalšího objasnění některých aspektů navrženého výběrového a kontrolního postupu, a to zejména:

- definice „nezávislých odborníků“, kteří mají být evropskými institucemi jmenováni do poroty a monitorovacího výboru, a důsledky, které mohou pro instituce při nominacích nastat,
- postup udělování ocenění (jak uvádí článek 11) jmenovaným městům, která splní kritéria a doporučení poroty a výboru;

1.11 **podporuje** složení poroty (jak uvádí článek 5) o třinácti členech – sedm členů z evropských institucí a šest nominovaných příslušnými členskými státy. Požaduje však, aby členské státy do komise zahrnuly jednoho kandidáta z příslušného národního sdružení zastupujícího místní a/nebo městskou samosprávu;

1.12 **vítá** skutečnost, že kritéria mají mezi programy dvou vybraných měst vazby tak, jak se o to zasazoval ve svém předešlém stanovisku (CdR 393/2003 v konečném znění), a je názoru, že monitorovací výbor hraje klíčovou roli při zajištění rozvoje této součinnosti v přípravné fázi programu;

1.13 **zdůrazňuje**, že všechny členské státy jsou v rámci iniciativy EHMK považovány za rovnocenné bez ohledu na datum jejich přistoupení. Výbor je zklamán, že Evropská komise opět nijak nezohlednila další rozšíření Unie, a žádá Evropskou komisi, aby vyjasnila situaci pro země, které nyní jednájí o svém členství.

na financování evropských hlavních měst kultury a pomoc těmto městům

VÝBOR REGIONŮ

1.14 **vítá** návrh programu Kultura 2007, který ve srovnání se současným programem zaručuje ztrojnásobení příspěvku Společenství každému hlavnímu městu kultury, neboť je názoru, že se tak maximalizuje viditelnost zapojení EU, bude to odpovídat obnovenému důrazu na evropský rozměr kulturních programů měst a pomůže se tak lépe splnit očekávání vybraných měst;

1.15 **varuje** před jakýmkoli snížením rozpočtu pro Evropské hlavní město kultury v rámci programu Kultura 2007 během probíhajících jednání o finančním výhledu na období 2007-2013;

1.16 **je názoru**, že Komise musí ihned objasnit svůj návrh, jak si představuje finanční podporu vybraných měst prostřednictvím „ocenění“, a vysvětlit potenciální přínos, který by tento postup městům přinesl ve srovnání se současnou praxí. Výbor by navíc chtěl Komisi požádat, aby pro poskytnutí takové pomoci používala jiný termín než „ocenění“, neboť ocenění vyvolává představu odměny nebo vyznamenání za vítězství v soutěži v protikladu k platbě za splnění určitých programových kritérií;

1.17 **je znepokojen** dlouhými prodlevami při provádění plateb směřovaných z Evropské komise do hlavních měst kultury, kdy města někdy dostanou značnou část prostředků až po skončení roku, na který bylo město vybráno; s těmito prodlevami mají města časté zkušenosti;

1.18 **by přivítal** další návrhy jiných způsobů, jak by Evropská komise mohla podporovat vybraná města a pomáhat jim při přípravě a realizaci jejich kulturních programů;

1.19 **by** dále od Evropské komise **přivítal** podporu měst poté, co jejich nominační rok skončí, aby se zajistilo, že vliv EHMK přetrvá delší dobu a v městě zůstane určité kulturní dědictví. Při zajištění toho, aby trvalost činnosti v kulturním sektoru byla zahrnuta do programů měst, by svou roli mohl hrát monitorovací výbor, ale finanční pomoc z EU by pomohla tohoto stavu dosáhnout.

na zapojení třetích zemí

VÝBOR REGIONŮ

1.20 **podporuje** všeobecný návrh Komise týkající se zapojení třetích zemí do EHMK prostřednictvím znovuzahájení iniciativy „měsíc kultury“ spíše než určení dalšího EHMK z třetí země. Výbor by však přivítal objasnění toho, jak bude iniciativa „měsíc kultury“ finančně podporována na úrovni EU;

1.21 **je názoru**, že mezi vybraným EHMK a (aspoň dvěma) městy pořádajícími „měsíc kultury“ musí existovat spojitost; tyto vazby se zaměří zejména na přeshraniční a meziregionální kulturní spolupráci. Akce a činnosti spojené s „měsícem kultury“ by měly být ústředním prvkem kulturních programů EHMK, neboť Výbor je názoru, že takový přístup by posílil evropský rozměr EHMK;

1.22 **je proto názoru**, že návrh na budoucí zapojení třetích zemí měl být vypracován společně se současným návrhem EHMK s ohledem na to, aby procesy jmenování pro EHMK a „měsíc kultury“ probíhaly současně.

na zapojení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

1.23 **přikládá stále** velkou důležitost svému zapojení do akce EHMK a je ochoten být i nadále aktivním členem ve výběrovém a kontrolním procesu, který navrhla Evropská komise;

1.24 **by přivítal** vyjasnění formulace o nominaci členů poroty (stanovené v článku 5), aby bylo zajištěno, že jeden ze zvolených členů bude i nadále ve jmenovacím procesu Výbor reprezentovat. Výbor by také rád pokračoval v praxi jmenování osobního zástupce, aby zajistil své aktivní zapojení i v případě, kdy se jeho představitel v porotě nebude moci schůze zúčastnit.

2. Doporučení Výboru regionů

k navrženému výběrovému a kontrolnímu postupu

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **doporučuje**, aby města využívala EHMK jako součást dlouhodobé strategie kulturního rozvoje za účelem podpory udržitelnějšího přístupu ke kulturnímu rozvoji a posílení vlivu a odkazu EHMK ve městech;

2.2 **žádá** Evropský parlament, Radu a Evropskou komisi, aby možné prodlevy mezi nominací měst členskými státy a rozhodnutím o jmenování města učiněném Radou snížily na minimum, aby města měla k dispozici maximální čas na přípravu programů;

2.3 **požaduje**, aby členské státy mezi šest kandidátů poroty EHMK zahrnuly jednoho kandidáta z příslušného národního sdružení zastupujícího místní a/nebo městskou samosprávu.

k pomoci evropským hlavním městům kultury

VÝBOR REGIONŮ

2.4 **žádá** Evropskou komisi, aby zavedením nových kontrolních úprav snížila administrativní zátěž uvalenou na vybraná města během přípravného procesu;

2.5 **požaduje**, aby vybraná města byla dostatečnou dobu před realizací svého programu informována o výši finanční pomoci ze strany EU, kterou obdrží, aby se jim tak pomohlo při plánovacím procesu. Výbor vítá záměr Evropské komise udělit „ocenění“ městům, která splní kritéria, šest měsíců před začátkem roku, pro který bylo město vybráno, uvítal by však další informace o tom, jak a za jakých podmínek by „ocenění“ bylo udělováno;

2.6 **požaduje**, aby Evropská komise okamžitě zjednodušila postup pro využívání fondů a urychlila proces vyplácení těchto prostředků hlavním městům kultury;

2.7 **žádá**, aby Evropská komise umožnila vybraným městům jako součást kontrolního procesu snadný přístup k praktickým zkušenostem a odborným poznatkům, a to prostřednictvím poskytování poradenské služby. Tato služba by měla reagovat na potřeby měst a být jim šitá na míru a měla by poskytovat dodatečné informace k jakýmkoli informacím, které městům poskytuje webová stránka Komise, a mohlo by se toho dosáhnout následujícími způsoby:

- a) zpřístupněním adresáře poradců, jako jsou ředitelé a techničtí odborníci, z měst, která dříve organizovala programy hlavních měst kultury, nebo
- b) znovuoživením sítě evropských hlavních měst kultury a měsíců kultury, která by usnadnila výměnu zkušeností a vystupovala jako poradenská služba pro nově vybraná města;

2.8 **žádá** Evropskou komisi, aby vypracovala další návrhy jiných způsobů, jak podpořit vybraná města a pomoci jim při přípravě a realizaci jejich kulturních programů, a to zejména prostřednictvím:

- a) přímé pomoci městům při marketingových aktivitách, širší distribuce propagačních materiálů a většího zviditelnění EHMK,

- b) přípravy poradenství, jak města mohou splnit náročné hodnotící a kontrolní požadavky;

2.9 **žádá**, aby Evropská komise poskytovala určitou finanční i jinou podporu městům poté, co skončí rok, pro který byla vybrána, aby se zajistilo, že vliv EHMK přetrvá delší dobu a ve městě zůstane určité kulturní dědictví.

k širšímu zapojení do iniciativy evropská hlavní města kultury

VÝBOR REGIONŮ

2.10 **žádá** Evropskou komisi, aby okamžitě objasnila ustanovení v rámci EHMK, která se týkají dalšího rozšíření Unie;

2.11 **doporučuje**, aby dvě města z třetích zemí uspořádala „měsíc kultury“ a aby tato města byla vybrána ve stejnou dobu jako EHMK, a to za účelem zajištění rozvoje součinnosti mezi těmito městy už v rané fázi příprav a posílení evropského rozměru kulturních programů EHMK.

k zapojení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.12 **zdůrazňuje**, že jeho zástupce v porotě musí být i nadále jedním ze zvolených členů Výboru, jak to bylo zvykem v minulosti, a za účelem usnadnění vnitřní koordinace žádá, aby tento zástupce byl jmenován raději na dva než na tři roky.

Doporučení 1

Článek 5(3)

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
Dva členy poroty jmenuje Evropský parlament, dva Rada, dva Komise a jednoho Výbor regionů.	Dva členy poroty jmenuje Evropský parlament, dva Rada, dva Komise a jednoho Výbor regionů.
Členy poroty jsou nezávislí odborníci, kteří nejsou ve střetu zájmů a mají významné zkušenosti a odbornou kvalifikaci v kulturní oblasti či v oblasti kulturního rozvoje měst nebo mají zkušenosti při organizování projektu Evropské hlavní město kultury.	Členy poroty jsou <u>čelné nezávislé osobnosti</u> odborníci , kteří nejsou ve střetu zájmů a mají významné zkušenosti a odbornou kvalifikaci v kulturní oblasti či v oblasti kulturního rozvoje měst nebo mají zkušenosti při organizování projektu Evropské hlavní město kultury.
Odchylně od prvního pododstavce jmenuje v prvním roce platnosti tohoto rozhodnutí dva odborníky Komise na jeden rok, dva Evropský parlament na dva roky, dva Rada na tři roky a jednoho Výbor regionů na tři roky.	Odchylně od prvního pododstavce jmenuje v prvním roce platnosti tohoto rozhodnutí dva členy odborníky Komise na jeden rok, dva Evropský parlament na dva roky, dva Rada na tři roky a jednoho Výbor regionů na <u>dva</u> tr roky.

2.13 **požaduje**, aby návrh rozhodnutí potvrdil roli Výboru regionů v monitorovacím výboru a aby tomuto výboru byla přidělena aktivní role při zajištění skutečnosti, že součinnost mezi kulturními programy vybraných měst se bude rozvíjet už v přípravné fázi programu;

Doporučení 2

Článek 9(2)

<i>Text navrhovaný Komisí</i>	<i>Pozměňovací návrh VR</i>
Nejpozději 24 měsíců před předpokládaným zahájením akce Komise svolá sedm odborníků nominovaných Evropským parlamentem, Radou, Komisí a orgány měst jmenovaných Evropskými hlavními městy kultury, jež jsou odpovědné za provádění programů.	Nejpozději 24 měsíců před předpokládaným zahájením akce Komise svolá sedm odborníků <u>členů odborníků</u> nominovaných Evropským parlamentem, Radou, Komisí, <u>Výborem regionů</u> a orgány měst jmenovaných Evropskými hlavními městy kultury, jež jsou odpovědné za provádění programů.
Od této fáze tvoří tito odborníci tzv. „monitorovací výbor“.	Od této fáze tvoří <u>budou</u> tito <u>členové</u> tvořit odborníci tzv. „monitorovací výbor“.
Setkají se za účelem hodnocení příprav akce, zejména pokud jde o evropskou přidanou hodnotu programů.	Setkají se za účelem hodnocení příprav akce, zejména pokud jde o evropskou přidanou hodnotu a <u>součinnost mezi programy těchto dvou měst.</u>

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů k tématu Zelená kniha „Nová mezigenerační solidarita jako odpověď na demografické změny“

(2006/C 115/13)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na Sdělení Evropské komise k Zelené knize „Nová mezigenerační solidarita jako odpověď na demografické změny“, KOM(2005) 94 v konečném znění;

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 16. března 2005 konzultovat Výbor regionů v této věci podle článku 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsedy VR ze dne 10. ledna 2005 pověřit Komisi pro hospodářskou a sociální politiku vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na sdělení Komise „Směrem k Evropě pro všechny věkové skupiny: podpora prosperity a mezigenerační solidarity“ KOM(1999) 221 v konečném znění;

s ohledem na vlastní stanovisko ke zprávě Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů vypracované na žádost Evropské rady během jejího zasedání ve Stockholmu „Zvýšit míru zaměstnanosti a prodloužit aktivní život“, KOM(2002) 9 v konečném znění (CdR 94/2002 fin) ⁽¹⁾;

s ohledem na sdělení Komise „Odpověď Evropy na stárnutí světové populace: podpora hospodářského a sociálního pokroku ve stárnoucím světě – příspěvek Evropské komise k 2. světovému shromáždění o stárnutí“, KOM(2002) 143 v konečném znění;

s ohledem na vlastní stanovisko ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o imigraci, integraci a zaměstnanosti, KOM(2003) 336 v konečném znění (CdR 223/2003 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Zvýšit zaměstnanost starších pracovníků a oddálit odchod z trhu práce“, KOM(2004) 146 v konečném znění (CdR 151/2004 fin) ⁽³⁾;

s ohledem na své stanovisko k „Zelené knize o přístupu EU k řízení ekonomické migrace“, KOM(2004) 811 v konečném znění (CdR 82/2005 fin);

s ohledem na svůj návrh stanoviska CdR 152/2005 rev. 1 přijatý dne 23. září 2005 Komisí pro hospodářskou a sociální politiku (zpravodaj: **pan Línek**, 1. náměstek hejtmána Pardubického kraje (Česká republika/ELS);

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

1. Připomínky Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na některé hlavní otázky projednané v Zelené knize:

Výzvy evropské demografie

1.1 se domnívá, že veřejné politiky na evropské, národní, ale i regionální a municipální úrovni musejí brát v potaz současné demografické změny v Evropě;

1.2 se domnívá, že diskuse o demografickém vývoji a řešení jeho důsledků se musí odehrávat na evropské, národní, regionální i místní úrovni, a že tato diskuse souvisí s prováděním Lisabonské strategie a musí poskytnout odpovědi na otázky, jak

— posílit mezigenerační solidaritu lepším sociálním začleňováním mládeže, důchodců a seniorů;

— podpořit kvalitu života, dobré zdraví pro všechny a celoživotní vzdělávání i po odchodu do důchodu;

— zajistit, aby výrobní systémy a systémy sociálního zabezpečení odpovídaly požadavkům stárnoucí společnosti;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 287, 22.11.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 109, 30.4.2004, s. 46.

⁽³⁾ Úř. věst. C 43, 18.2.2005, s. 7.

- zajistit, aby na stárnutí byl brán zřetel ve všech oblastech politické činnosti;
- podpořit sociální podmínky rodin a samostatně žijících rodičů;

se domnívá, že by se mělo vytvořit všestranně příznivější společenské klima a podmínky pro rodiny, pro děti a jejich rodiče nebo pěstouny a závislé osoby a jejich příbuzné, umožňující lidem realizovat vlastní životní strategie v naplňování partnerských a rodičovských plánů, a respektovat přitom diferencované zájmy a potřeby různých rodinných typů a členů rodin. Hlavním předpokladem je zajištění ekonomické existence rodin a vytvoření příležitostí. V tomto kontextu se hospodářská politika a politika trhu práce stávají nezbytným předpokladem pro úspěšnou rodinnou politiku;

1.3 se domnívá, že lepší sladění pracovní kariéry a rodinného života může přispět ke zlepšení situace při výchově dětí a péči o závislé osoby, např. v podobě nabídky služeb pro rodiny a zavedení nových opatření týkajících se rodičovské dovolené, z níž budou mít prospěch oba rodiče;

1.4 se domnívá, že vyrovnanějšímu rozdělení povinností v domácnosti a v rodině mezi muže a ženy lze napomoci nabídkou služeb ze strany státu a soukromého sektoru, avšak při zachování spoluúčasti obou partnerů podle jejich možností a vzájemné dohody, při respektování rovnoprávného postavení mužů a žen;

1.5 navrhuje, aby účast žen na trhu práce byla podporována. Za účelem dosažení tohoto cíle by měla být vytvořena a prosazována účinná opatření včetně nápravných opatření, aby nebyly diskriminovány rodiny s jedním rodičem;

1.6 se domnívá, že rozvoj sociálně-vzdělávacích služeb pro děti do tří let věku a zařízení pro péči o seniory a závislé osoby ze strany veřejného i soukromého sektoru lze zlepšit – pokud tak ještě nebylo učiněno – vytvořením legislativních podmínek pro vstup soukromého sektoru do této oblasti, např. úlevami pro provozovatele i uživatele těchto služeb;

1.7 zdůrazňuje, že přístup rodičů, zejména mladých párů, na trh práce, profesní seberealizaci a možnost mít tolik dětí, kolik chtějí, musí vycházet zejména z jejich vlastní iniciativy za podmínky odstranění diskriminace rodin s dětmi;

1.8 se domnívá, že současné demografické změny v Evropě vytváří tlak na trh práce a sociální zabezpečení. Zdůrazňuje naléhavou potřebu pozitivních opatření ke zlepšení postavení starších pracovníků na trhu práce a přiměřených politických reakcí, které nejen zvrátí tento vývoj, ale přinesou nové příležitosti pro lepší kvalitu pracovního života, právo na celoživotní

vzdělávání, větší flexibilitu ve volbě důchodových programů, integraci těch, kteří jsou znevýhodněni sociálně nebo se setkávají s diskriminací na trhu práce, a podle potřeby pozitivní motivaci pro zvyšování počtu let v aktivním zaměstnání. **Domnívá se**, že by měla být zahájena široká diskuse ohledně práva všech na důchod na přijatelné úrovni, včetně pracovníků v atypických profesích nebo lidí z vysoce rizikových skupin;

1.9 je toho názoru, že v důsledku klesajícího počtu osob schopných práce budou k zajištění další generace kvalifikovaných pracovních sil nezbytné analýzy trhu práce zkoumající potřeby, a intenzivnější součinnost všech společenských skupin. Žádoucí je zejména podnikatelská odpovědnost v oblasti vzdělávání s cílem poskytnout studijní místa podle potřeby, cílený nábor profesí, paralelní opatření jako např. systém vzdělávání, který omezuje teorii a soustředí se na praxi, zvýšení podílu osob oprávněných ke studiu, jakož i opatření umožňující většímu počtu absolventů studia setrvat i v ekonomicky slabších regionech;

1.10 zdůrazňuje, že informace jsou základním nástrojem pro zajištění povědomí populace přistěhovalců nejen o dostupných zdrojích, ale také o specifické povaze společnosti, v níž se rozhodli žít;

1.11 poznamenává, že přistěhovalectví samo o sobě nemůže vyřešit všechny problémy vyplývající z demografického stárnutí obyvatelstva ani nahradit hospodářské reformy nebo potřebu větší flexibility trhu práce, může však být doplňkovým faktorem při řešení současného demografického vývoje v Evropě;

1.12 se domnívá, že imigrace musí být považována za přínos pro evropské společnosti, avšak nemůže být jediným řešením stárnutí evropské populace. Politiky integrace přistěhovalců, zvláště mladých lidí a starších přistěhovalců, které jsou zásadní pro zajištění sociální soudržnosti ve stále více multikulturním prostředí, jakým je Evropa 21. století, by se měly uplatňovat v rámci hospodářské, kulturní a sociální oblasti. Nedostačující integrace přistěhovalců s sebou však může za krátkou dobu nést riziko růstu sociálních výdajů státu. Je toho názoru, že boj proti diskriminaci (spojené zejména s příslušností k menšině) by měl být zintenzivněn a že členské státy a místní a regionální samosprávy by měly být nabádány k výměně informací o osvědčených postupech;

1.13 se domnívá, že nástroje Společenství, zvláště právní rámec boje proti diskriminaci, strukturální fondy a strategie zaměstnanosti mohou aktivně posilovat integraci imigrantů do evropského hodnotového žebříčku;

1.14 **se domnívá**, že vhodná migrační politika EU by mohla státům značně pomoci čelit problémům, které s sebou imigrace přináší, mohla by pomoci integrovat přistěhovalce legálně sídlící v Unii a mohla by také tvořit významný krok kupředu v boji proti nelegální imigraci a v plnění potřeb zahraničních pracovníků na trzích práce členských států;

Nová mezigenerační solidarita

1.15 **zdůrazňuje** nezbytnost komplexní výchovy dítěte v sociálně-kulturní a hodnotově orientovanou osobnost schopnou vést plnohodnotný život a reagovat na různé životní situace s vizí vlastních představ. Stabilní rodinné zázemí umožňuje zdravý fyzický a psychický vývoj dětí, a tím fungování hospodářských a sociálních systémů ve společnosti;

1.16 **zdůrazňuje** nutnost považovat nezletilé za aktivní, účastníci se a kreativní osobnosti, které jsou schopny změnit své osobní a sociální prostředí, objevovat a plnit potřeby své i jiných, a **zdůrazňuje**, že základní obsah práv nezletilých nesmí být ovlivněn nedostatkem základních sociálních zdrojů.

1.17 **se domnívá**, že je třeba ocenit úlohu, kterou hrají územní orgány v oblasti vzdělávání v řadě členských států. **Zdůrazňuje**, že změny v počátečním vzdělávání jsou důsledkem nového pojetí celoživotního učení, jehož klíčovými požadavky jsou – zajistit rovné příležitosti ke vzdělávání a umožnit plné zapojení do společnosti. Vzdělávání dospělých je nutné propojit s počátečním vzděláváním s respektováním rozmanitosti vzdělávacích potřeb jednotlivých skupin;

1.18 **se domnívá**, že vzdělávací systém může zajistit příznivé podmínky přechodu ze školy do pracovního života mladých lidí tím, že se propojuje počáteční vzdělávání se zaměstnáním a dalším studiem, kombinuje se vzdělávání a podnikové praxe, a funguje dobře organizovaná informační a poradenská soustava zejména na regionální a místní úrovni;

1.19 **se domnívá**, že k zohlednění specifických potřeb každé věkové skupiny vedoucích k modernizaci organizace práce mohou přispívat krátkodobé možnosti střídání plného a zkráceného úvazku u mužů i žen, pružná pracovní doba nebo nové formy zaměstnanosti – práce doma apod.;

1.20 **je přesvědčen**, že cíl, stanovený na summitu Evropské rady ve Stockholmu ve dnech 23. a 24. března 2001, jenž spočívá ve zvýšení zaměstnanosti o 50 % pro věkovou kategorii

mezi 55 a 64 lety do roku 2010, a to jak žen, tak mužů, bude moci být splněn pouze tehdy, půjde-li o zvýšení průměrného věku pracujících ruku v ruce se zlepšením organizace práce, zejména v oblasti celoživotního vzdělávání;

1.21 **je toho názoru**, že by staří lidé měli být více zapojeni do projektů a činností občanských iniciativ, ať už se jedná o opatrování dětí a mládeže, péči o staré lidi, oblast kultury i péči a opatrování velmi starých osob. Opatrování a sousedská péče starých lidí o jiné staré lidi brání jejich osamění, posiluje zdraví a zajišťuje jejich začlenění do společnosti;

1.22 **se domnívá**, že účast seniorů na hospodářském a společenském životě lze uskutečňovat pomocí vytváření podmínek na pracovištích, aby senioři mohli pracovat s ohledem ke svým možnostem. Není všeobecným pravidlem, že starší občané jsou v zaměstnání méně produktivní než ostatní. Ve společenské oblasti je nutné motivovat seniory k podpoře svých dětí předáváním osobních znalostí a zkušeností;

1.23 **se domnívá**, že mobilita důchodců mezi členskými státy vyžaduje vytvoření legislativního nástroje, který bude řešit sociální ochranu a zdravotní péči v rámci migrace uvnitř EU;

1.24 **je toho názoru**, že by se mělo rozlišovat mezi starobními důchody a příspěvky zdravotně postiženým osobám;

1.25 nerovnost mezi muži a ženami v důchodu je výsledkem značného platového rozdílu mezi muži a ženami, diskriminace v zaměstnání a nedostatečných možností vzdělávání pro ženy, dále nedostatečnosti politik pro sloučení profesního života s osobním a nedostatečnosti sociálních služeb, která je typická pro většinu zemí Evropské unie. Skutečná politika rovnosti příležitostí mužů a žen spolu s podporou rodičovské dovolené pro muže související s péčí o děti či seniory může napomoci zlepšení důchodu žen. Orgány veřejné správy se musí angažovat v potírání chudoby starých žen;

1.26 **se domnívá**, že podpora seniorů by měla vycházet z principů tradičního a moderního celoživotního vzdělávání (např. v podobě tzv. e-learning). V rámci zavádění nových forem pracovních aktivit podporovat práci z domu, využívat internet a jiné moderní technologie. Senioři by se měli více účastnit veřejného života, mělo by být podporováno jejich setrvávání na trhu práce, které může pro společnost znamenat získání významných pracovních a ekonomických zdrojů.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **souhlasí** s tím, že politika zaměstnanosti a sociální politika EU by měla zaujmout systematický a celoživotní postoj k podpoře reformy a provádění lisabonské agendy;

2.2 **doporučuje**, aby regionální a místní správní orgány navrhly v oblastech, pro něž jsou způsobilé, integrovanou politiku na pomoc nezletilým v dosažení jejich potenciálu pomocí zajištění příslušných zdrojů, zejména co se týče práv stanovených v právních předpisech každého členského státu a v Listině základních práv v oblasti práv nezletilých;

2.3 **je přesvědčen**, že EU by měla zvýšit informovanost politických a soukromých účastníků o celoživotních účincích prostřednictvím hodnocení dopadu politických iniciativ týkajících se kvality práce, sladění pracovního a soukromého života, pracovní doby, celoživotního vzdělávání, péče o děti a ostatní závislé osoby, kvality života, rovnosti příležitostí, sociálního začleňování a modernizace sociálního zabezpečení;

2.4 **zdůrazňuje**, že EU by měla navázat na Zelenou knihu o demografických změnách a iniciovat další diskuse o významu celoživotních politik v různých politických arénách: Radě ministrů, Sociálním a občanském dialogu, příslušných agenturách EU atd.;

2.5 **je přesvědčen**, že EU by měla sponzorovat více výzkumu s cílem rozšířit znalostní základnu o změnách pracovních životopisů a jejich celoživotního účinku na příjem, zaměstnanost, sociální zabezpečení a sladění pracovního a soukromého života;

2.6 **vyzývá** jak EU, tak členské státy k tomu, aby propagovaly příznivější sociální klima a vytvořily lepší podmínky pro rodiny – děti a jejich rodiče nebo pěstouny;

2.7 **zdůrazňuje**, že propagace rodiny je klíčový faktor při zvrácení trendu demografické změny v EU, který ohrožuje budoucí životaschopnost ekonomiky a sociální smír. Účinná rodinná politika musí být uskutečňována na základě principu subsidiarity a za součinnosti širokého spektra subjektů občanské společnosti, a to i na regionální a místní úrovni.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Nediskriminace a rovné příležitosti pro všechny – rámcová strategie Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roce rovných příležitostí pro všechny (2007) Směrem ke spravedlivé společnosti

(2006/C 115/14)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nediskriminace a rovné příležitosti pro všechny – rámcová strategie“ KOM(2005) 224 v konečném znění a na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o „Evropském roce rovných příležitostí pro všechny (2007) Směrem ke spravedlivé společnosti“ KOM(2005) 225 v konečném znění – 2005/0107 (COD),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 1. června 2005 konzultovat tuto problematiku s Výborem regionů podle článku 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu o ochraně menšin a protidiskriminačních politikách v rozšířené Evropě a nadcházející stanovisko VR k tomuto usnesení,

s ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 25. července 2005 zadat vypracování stanoviska k tomuto tématu své Komisi pro hospodářskou a sociální politiku,

s ohledem na své stanovisko k rovnému zacházení (CdR 513/99 fin) ⁽¹⁾,

s ohledem na směrnice 2004/43/ES a 2000/78/ES (kterými se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ a kterými se stanovuje obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání),

s ohledem na své stanovisko k zavedení zásady rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (CdR 19/2004 fin) ⁽²⁾

s ohledem na své stanovisko k Zelené knize o rovnosti a nediskriminaci v rozšířené EU KOM(2004) 379 v konečném znění (CdR 241/2004 fin) ⁽³⁾

s ohledem na návrh stanoviska CdR 226/2005 rev. 1 přijatého dne 23. září 2005 Komisí pro hospodářskou a sociální politiku (zpravodaj: **pan Peter MOORE**, člen městské rady města Sheffield (Spojené království/ALDE),

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Smlouva zakládající EU (článek 13 Smlouvy o EU) stanovuje jako základní cíl boj s diskriminací z důvodu pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace;
- 2) Ustanovení Charty základních práv Unie, přijaté v Nice v prosinci 2000 a zařazené do Smlouvy o ústavě pro Evropu (článek II -81) upravují široce pojatý zákaz diskriminace: „Jakákoliv diskriminace z důvodů jako je pohlaví, rasa, barva pleti, etnický či sociální původ, genetické rysy, jazyk, náboženské vyznání nebo přesvědčení, politické nebo jakékoli jiné názory, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod, invalidita, věk nebo sexuální orientace je zakázána.“

⁽¹⁾ Úř. věst. C 226, 8.8.2000, s. 1

⁽²⁾ Úř. věst. C 12, 30.4.2004, s. 25

⁽³⁾ Úř. věst. C 71, 22.3.2005, s.62

- 3) Směrnice o rasové rovnosti (2000/43/ES) a rámcová směrnice o zaměstnanosti (2000/78/ES) měly být transponovány do vnitrostátních právních předpisů všemi členskými státy do konce roku 2003;
- 4) Sociální agenda 2005-2010, která doplňuje a podporuje lisabonskou strategii, má klíčovou roli ve zlepšování sociálního rozměru ekonomického růstu a jednou z jejích priorit je zlepšení rovných příležitostí pro všechny;

jednomyslně přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 16. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

I) Výsledek konzultace k Zelené knize

1.1 **vítá** úsilí Komise vzít v úvahu komentáře a reakce, které obdržela od více než 1500 organizací v souvislosti s reakcí na konzultaci k Zelené knize o „rovnosti a nediskriminaci v rozšířené EU“, kterou Komise přijala v květnu 2004;

1.2 **poznámává**, že kromě Výboru regionů se procesu konzultace zúčastnilo velké množství místních a regionálních orgánů a jejich sdružení;

1.3 **zdůrazňuje**, že zájem o Zelenou knihu projevený na místní a regionální úrovni odráží skutečnost, že místní a regionální orgány hrají důležitou roli při uplatňování strategií, které se zabývají nediskriminací a rovnými příležitostmi pro všechny. To je způsobeno zejména jejich rolí jako významných zaměstnavatelů a také jejich odpovědností jako poskytovatelů a dodavatelů služeb;

1.4 **vyjadřuje** vděčnost za to, že Komise všeobecně vzala v úvahu některé jeho obavy, uvedené ve stanovisku k Zelené knize, zejména ve vztahu k úsilí zlepšit provádění nediskriminačních právních předpisů, šíření povědomí a informovanosti, zapojení zainteresovaných stran a nutnost zlepšit mechanismy monitorování a podávání zpráv;

II) Zajištění účinné právní ochrany proti diskriminaci

1.5 **vítá** návrh na vypracování každoroční komplexní zprávy o národních prováděcích opatřeních, která transponují ustanovení směrnic 2000/43/ES a 2000/78/ES;

1.6 **vítá** zprávy Komise pro Radu a Parlament, které budou zveřejněny na začátku roku 2006 a které analyzují stav transpozice směrnic 2000/43/ES a 2000/78/ES;

1.7 **podtrhuje** však neuspokojivý stav zavádění protidiskriminačních politik členskými státy;

III) Posouzení potřeby dalších opatření, která doplní současný právní rámec

1.8 **připomíná** Komisi, že odsuzuje vznik hierarchie ochrany různých skupin zmiňovaných v článku 13 a že je třeba dokončit komplexnější rámec politiky EU s ohledem na věk, pohlaví, etnickou příslušnost, zdravotní postižení, náboženství a víru a sexuální orientaci;

1.9 **upozorňuje**, že přes dosažený pokrok v zaměstnanosti žen dostávají i vysoce vzdělané ženy za srovnatelnou práci nadále nižší odměnu než muži. Kromě toho zaujímají zaměstnavatelé nadále negativní postoje k rozdílnosti pohlaví, když se jedná o těhotenství a mateřství;

1.10 **připomíná** specifickou situaci migrujících žen v profesním životě a v mezilidských a rodinných vztazích a vyzývá k provedení studie na toto téma do roku 2008

1.11 se zájmem **bere na vědomí** návrh Komise na vypracování realizační studie týkající se možné nové iniciativy, za účelem doplnění současného právního rámce;

IV) Mainstreaming nediskriminace a rovných příležitostí pro všechny

1.12 **souhlasí**, že je obtížné, aby samotné právní předpisy řešily hluboce zakořeněné modely nerovnosti, které zažívají některé skupiny, a že by měly být rozvíjeny integrační nástroje za účelem mainstreamingu nediskriminace. To by také umožnilo zaměřit pozornost na situace, kde dochází k souběhu různých diskriminací;

1.13 **opakuje** svůj návrh, že pro mainstreaming rovnosti musejí existovat mechanismy, které zajistí, že na otázky a zásady rovnosti je ve formulaci, správě a vyhodnocování všech politik brán řádný ohled;

1.14 **poznamenává**, že ústavní smlouva dále posiluje prostředky Evropské unie pro boj proti diskriminaci tím, že rozšiřuje zákaz diskriminace upravený článkem II-81, zavádí horizontální protidiskriminační ustanovení ve článku III-118 a posiluje úlohu Evropského parlamentu při přijímání protidiskriminační legislativy (článek III-125). Bez vazby na ratifikaci ústavní smlouvy již článek 13 Smlouvy o ES upravuje právní základ pro rozvoj mainstreamingového přístupu ke všem příčinám diskriminace;

V) *Podpora inovací a správných postupů a poučení z nich*

1.15 **je názoru**, že vzdělání je důležitým prostředkem, který může čelit diskriminaci, a že místní a regionální orgány hrají v této oblasti zásadní roli;

1.16 **vítá** záměr Komise zlepšit výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi širokou řadou zainteresovaných stran a je názoru, že místní a regionální orgány by v těchto aktivitách měly hrát klíčovou roli;

1.17 **vítá** zvýšený důraz, který je v návrzích na strukturální fondy po roce 2006 kladen na rovnost mezi muži a ženami, ale považuje rovněž za významný horizontální přístup k boji proti diskriminaci;

1.18 **pevně věří**, že finanční programy, které pomáhají zlepšit výměnu osvědčených postupů a učení se od druhých, by neměly být s ohledem na své administrativní požadavky příliš byrokratické; mohlo by to zabránit čerpání dostupných financí;

1.19 **oceňuje** hodnotnou práci vykonanou Evropským střediskem pro monitorování rasismu a xenofobie a záměr nahradit toto středisko novou Agenturou pro základní práva a důrazně vyzývá k tomu, aby nové agentuře byly poskytnuty adekvátní prostředky, aby se mohla plně věnovat své roli v boji proti diskriminaci;

VI) *Zvyšování povědomí a spolupráce se zainteresovanými stranami*

1.20 **je názoru**, že iniciativy ke zvyšování povědomí mají zásadní význam pro prohloubení znalostí občanů o jejich právech na úrovni EU a uznává důležitost jejich zaměření na děti a mládež;

1.21 **podotýká**, že zapojení menšinových a komunitních skupin je velmi důležité, a to zejména ve venkovských oblastech a v oblastech, kde je např. malá populace určité etnické menšiny;

1.22 **podporuje** iniciativu učinit rok 2007 Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny a považuje to za obzvláště příhodné, neboť uplyne právě deset let od Evrop-

ského roku boje proti rasismu a Amsterdamské smlouvy, která byla významná právě z důvodu nových právních předpisů o rovnosti, které zavedla;

1.23 **zdůrazňuje**, že pokud bude kladen příliš velký důraz na působivé, rozsáhlé akce, hrozí nebezpečí, že pozornost se zaměří pouze na hlavní události, což by nemuselo prospět lokálním a komunitním událostem;

1.24 **souhlasí** s tématy vybranými pro Evropský rok, a to práva, uznání, zastoupení, respekt;

1.25 **je názoru**, že by měla existovat přímá vazba na rok 2008 navržený jako Evropský rok mezikulturního dialogu a že všechny činnosti v roce 2007 by se měly vzájemně podporovat;

1.26 **zdůrazňuje**, že role médií bude pro úspěch Evropského roku rozhodující. Odpovídající pozornost by se měla věnovat úloze regionálních médií. Kontakty mezi místními a regionálními orgány a místními médii pomohou během daného roku zvýšit povědomí;

1.27 **zdůrazňuje** potřebu konzultací se sektorem místní a regionální správy, kde se uplatňuje mnoho z politik Unie a kde je často třeba značného administrativního a finančního nasazení. Dobrý rozvoj politik a tvorba právních předpisů vyžadují zapojení klíčových zainteresovaných stran;

VII) *Boj proti diskriminaci a sociálnímu vyloučení, kterým čelí znevýhodněné etnické menšiny*

1.28 **podporuje** upozornění Komise zejména na situaci Romů a zřízení poradní skupiny na vysoké úrovni zabývající se sociálním začleněním znevýhodněných etnických menšin a začleněním těchto menšin na trhu práce.

2. **Doporučení Výboru regionů**

Provádění současných právních předpisů

2.1 **připomíná** generálnímu tajemníkovi VR svůj požadavek na vyhodnocení zaměstnanecké politiky a profilu zaměstnanců generálního sekretariátu vzhledem k jejich slučitelnosti s novými právními předpisy a dále připomíná, že zpráva má být předložena jak předsednictvu tak komisi ECOS během příštích šesti měsíců;

2.2 **vyzývá** národní delegace VR, aby zajistily, že nominace předložené pro mandát na rok 2006 budou vyvážené z hlediska rovnosti mezi muži a ženami i z hlediska etnického původu a že Rada bude toto při jmenování brát v potaz;

Podpora osvědčených postupů a učení se z nich

2.3 **opakuje** svůj požadavek na VR, aby zadal a zveřejnil příručku pro místní orgány jako zaměstnavatele, která by se týkala osvědčených postupů proti diskriminaci, a dále vyzývá, aby v ní byla pokryta naše role jako poskytovatelů a dodavatelů zboží a služeb a jako vedoucích subjektů v soudržnosti společnosti a antidiskriminaci, a to pomocí spojení příkladů z každého členského státu, týkajících se iniciativ, které se zabývají všemi šesti příčinami diskriminace zmíněnými v článku 13. Tam, kde místní a regionální orgány pracují s dalšími partnery za účelem poskytnutí těchto služeb, budou příklady osvědčených postupů pro partnerskou spolupráci obzvláště vítány. Zveřejnění tohoto dokumentu by mělo být naplánováno tak, aby proběhlo současně se zahájením Roku rovných příležitostí pro všechny (2007). VR bude dbát, aby jeho akce nebyly duplicitní s iniciativami Komise v tomto směru;

2.4 s ohledem na financování ze strany EU **požaduje**, aby Komise s řádným zřetelem na mechanismy správy a podávání zpráv usilovala o kreativní způsoby, jak umožnit malým nevládním organizacím přístup k finanční podpoře na nižších úrovních;

2.5 lepší shromažďování dat, monitorování a analýza jsou důležité k formování rozvoje efektivních politik pro podporu rovnosti a boj s diskriminací. VR **zdůrazňuje**, že místní a regionální správa musí být zapojena do diskusí s Komisí týkajících se rozvoje srovnatelných kvantitativních dat, která identifikují a upozorní na rozsah stávajících nerovností. Monitorování dat musí pokrýt co nejvíce aspektů možné diskriminace, nikoliv pouze oblast rovnosti mezi muži a ženami nebo etniky. Je také důležité posoudit dopad různých typů činností a stanovit, zda jsou nutné změny;

Další činnost za účelem doplnění současného právního rámce

2.6 VR **znovu opakuje** svůj požadavek, již dříve zmíněný v jeho stanovisku k Zelené knize, že právní předpisy o zboží a službách by měly být rozšířeny na všechny oblasti uvedené v článku 13;

2.7 Realizační studie Komise zabývající se možnými novými opatřeními, která by doplnila současný právní rámec, **by měla čerpat** z důkazů, které VR shromáždil v průběhu vytváření příručky o osvědčených postupech proti diskriminaci;

Zapojení zainteresovaných stran

2.8 **požaduje**, aby Komise při odkazování na klíčové zainteresované strany výslovně jmenovala místní a regionální orgány, a to důsledně a v rámci jak celého sdělení o rámcové strategii tak v dokumentu zavádějícím Evropský rok rovných příležitostí pro všechny;

2.9 **zdůrazňuje**, že místní a regionální úroveň a Výbor regionů by měly být plně zahrnuty do jakýchkoli následujících činností vyzdvižených v rámcové strategii;

2.10 Výbor regionů si zejména **přeje** být zahrnut do výroční „vrcholné schůzky o rovném postavení“ na vysoké úrovni, zmíněné v návrhu rámcové strategie;

2.11 místní/regionální rozměr by měl být zahrnut do poradní skupiny na vysoké úrovni zabývající se začleněním znevýhodněných etnických menšin do společnosti a trhu práce, kterou Komise plánuje;

Aktivity pro zvýšení povědomí zahrnující Evropský rok rovných příležitostí pro všechny (2007)

2.12 **vyzývá** britské předsednictví, aby zajistilo, že tato záležitost projde Radou rychle, tak aby byl včas zajištěn právní základ této akce;

2.13 **podporuje** specifické cíle v oblasti:

i) práv – zvýšení povědomí o právu na rovnost a nediskriminaci; protože místní a regionální orgány jsou volenými orgány, které jsou občanům nejbližší, je Výbor názoru, že v této záležitosti mají hrát klíčovou roli, a to zejména při šíření informací v evropských regionech mimo hlavní oblasti velkých měst. Vítá práci, kterou vykonal autobus používaný Komisí za účelem šíření informací o právech občanů EU s ohledem na rovné příležitosti, a vyzývá jej teď, aby se přesunul mimo hlavní města členských států. K propagaci návštěv autobusu v místních oblastech by měl být využit proaktivní přístup zahrnující místní a regionální orgány a VR;

ii) zastoupení – vydání podnětu k zahájení debaty o způsobech zvýšení míry zapojení do společnosti včetně všech menšin s obzvláštním zřetelem na větší zapojení romských a muslimských komunit;

iii) uznání – projev úcty a respektu k rozmanitosti;

iv) respekt a tolerance – podpora soudržnější společnosti a snaha o odstranění stereotypů a předsudků. Hlavním nástrojem pro dosažení tohoto stavu by mohlo být využití kulturních akcí zahrnujících hudbu, divadlo a sport. Komise by mohla být sponzorem a spolupracovat s národními, místními a regionálními orgány a občanskou společností, aby zajistila konání těchto akcí v zúčastněných zemích a jejich vyvrcholení v podobě velkého evropského festivalu spojujícího jak Evropský rok rovných příležitostí pro všechny (2007) tak Rok mezikulturního dialogu (2008). Akce by se měla konat v jedné ze dvou zemí předsedajících v roce 2008 (Slovinsko/Francie);

2.14 **vítá** názor Komise, že zúčastněné země by měly jmenovat státní koordinační orgán sestávající ze zástupců vlády, sociálních partnerů, cílových komunit a dalších článků občanské společnosti, **vyzývá** však k tomu, aby každý státní koordinační orgán zahrnoval zastoupení místních a regionálních orgánů;

2.15 **vyzývá** regionální a místní orgány, aby používaly logo Evropského roku za účelem propagace činností týkajících se rovných příležitostí, které budou pořádat v roce 2007;

2.16 **navrhuje**, aby VR na začátku roku 2007 uspořádal konferenci, která by tuto akci zahájila, stejně jako tomu bylo u jiných „evropských roků“.

V Bruselu dne 16. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

USNESENÍ VÝBORU REGIONŮ K PRACOVNÍMU PROGRAMU EVROPSKÉ KOMISE A PRIORITY VÝBORU REGIONŮ PRO ROK 2006

(2006/C 115/15)

VÝBOR REGIONŮ,

S OHLEDEM NA pracovní program Komise pro rok 2006 nazvaný „Uvolnění plného potenciálu Evropy“ (KOM(2005) 531 v konečném znění);

S OHLEDEM NA strategické cíle 2005–2009 (KOM(2005) 12 v konečném znění);

S OHLEDEM NA víceletý strategický program šesti předsednictví 2004–2006;

S OHLEDEM NA sdělení Komise s názvem „Příspěvek Komise k období pro úvahu a poté: Plán D pro demokracii, dialog a diskusi“ (KOM(2005) 494 v konečném znění);

S OHLEDEM NA protokol o způsobech spolupráce mezi Evropskou komisí a Výborem regionů (DI CdR 81/2001 rev. 2);

S OHLEDEM NA usnesení Výboru regionů ke znovuoživení Lisabonské strategie (CdR 518/2004);

S OHLEDEM NA usnesení Výboru regionů o budoucím finančním výhledu 2007–2013 (CdR 203/2005);

VZHLEDEM K TOMU, že územní samosprávy jsou orgány oprávněnými k provádění významné části politik EU;

VZHLEDEM K TOMU, že přispívají-li územní samosprávy k definici priorit EU, je to především s cílem značně posílit demokratickou legitimitu politik EU;

VZHLEDEM K TOMU, že Výbor regionů stanoví své čtyřleté priority v únoru 2006 u příležitosti zahájení 4. funkčního období (2006–2010);

přijal toto usnesení na svém 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

VÝBOR REGIONŮ

FINANČNÍ VÝHLED

Domnívá se, že přijetí ambiciózního finančního výhledu za britského předsednictví je nezbytným předpokladem naplnění mandátu Evropské unie a posílení identifikace občanů s EU, opětovného zaměření Unie na reformy, zajištění evropské přidané hodnoty společné politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky a možnosti učinit první kroky opravdových politik Společenství pro výzkum a inovace.

OBDOBÍ PRO ÚVAHU

Znovu potvrzuje svůj závazek pokračovat v práci na ústavní smlouvě, která prostřednictvím významného zlepšení ve fungování, jednoduchosti a transparentnosti EU zaručuje lepší evropskou správu ve srovnání se stávajícími smlouvami.

Doporučuje Evropské komisi, aby zohlednila svůj návrh plánu decentralizované diskuse během období pro úvahu, založené na myšlence blízkosti a vedené v městech a regionech Evropy o smyslu Unie, její přidané hodnotě, základních hodnotách a o jejích politikách.

Vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci provádění plánu D, ale také své budoucí informační a komunikační politiky, rozvíjela ambiciózní, aktivní a především decentralizovaný přístup, jenž bude podněcovat identifikaci občanů s evropským projektem.

Je v této souvislosti **připraven** ujmout se své odpovědnosti vůči regionálním a místním orgánům a regionálnímu a místnímu tisku, které představují neopominutelné zprostředkovatele komunikace s občany; proto **naléhavě žádá**, s cílem účinně přispět k období pro úvahu, o navýšení finančních prostředků, jež má k dispozici.

EVROPSKÁ SPRÁVA

Vítá přístup Evropské komise, dle kterého nedosáhne Evropská unie svých cílů, dokud k nim nepřispějí společně její instituce, národní, regionální a místní orgány a občané samotní; **vyjadřuje přání**, aby toto partnerství v procesu přípravy a provádění politik Společenství zahrnovalo především:

- úvahy o potenciálních pozitivních účincích tripartitních úmluv a smluv o cílech na mechanismy znovuoživení Lisabonské strategie,
- systematizaci konzultací místních a regionálních orgánů v raném stádiu přípravy evropských právních předpisů, a to nezávisle na postupu procesu ratifikace Smlouvy o Ústavě pro Evropu,

— pokračování systematizace nové metody dopadové analýzy pro hlavní iniciativy Evropské komise a její začlenění do metodiky dopadové analýzy,

— zavedení regionální kapitoly do národních akčních plánů pro zjednodušení právních předpisů,

— zvláštní zřetel k transpozici právních předpisů Společenství a jejím dopadům na právní předpisy místních a regionálních orgánů.

Vítá záměr Komise zintenzívnit proces konzultací a odhadu dopadů zákonů v rámci cíle zlepšit zákonodárství. Z důvodu možných důsledků společné obchodní politiky na regiony a obce je Komise vyzývána, aby konzultovala VR i ohledně iniciativ společné obchodní politiky především při vypracovávání doporučení pro mandáty k vyjednávání pro mezinárodní obchodní dohody. VR poukazuje v této souvislosti na to, že dohoda o víně, kterou Komise dojednala s USA, má za následek značné nevýhody pro regiony pěstující vinnou révu, a proto tuto dohodu odmítá.

Vyzývá proto Evropskou komisi, aby podpořila jeho proaktivnější příspěvek předcházející přijetí předpisů Společenství, a to ve formě předběžných stanovisek k budoucím politikám Společenství a týkajících se dopadů na místní a regionální orgány, a dále zpráv o dopadech určitých směrnic z místního a regionálního hlediska.

Zdůrazňuje, že v kontextu snahy Komise o kodifikaci a přepracování legislativních návrhů nesmí „zlepšení tvorby právních předpisů“ znamenat pouze „vytváření méně právních předpisů“. Každé stažení právního předpisu Komisí by mělo být odůvodněno posouzením přidané hodnoty EU legislativního návrhu.

PROSPERITA

Opakuje své přesvědčení, že by měla být věnována stejná pozornost třem pilířům Lisabonské strategie – ekonomickému, sociálnímu a environmentálnímu.

Vyzývá Evropskou komisi, aby zohlednila významnou úlohu místních a regionálních orgánů pro dosažení vyššího růstu a zaměstnanosti v EU v kontextu procesu revize a provádění integrovaných hlavních směrů pro růst a zaměstnanost.

Domnívá se, že soudržnost a konkurenceschopnost jsou dva vzájemně se podporující cíle, jež musejí jít ruku v ruce – využití nevyužitého územního potenciálu a kapitálu může zlepšit konkurenceschopnost určité oblasti a pozitivně přispět k cílům územní vyrovnanosti a soudržnosti. Dále **podporuje** myšlenku, že konkurenceschopnost závisí na funkčním jednotném trhu, a trvá na tom, aby byla věnována zvláštní pozornost přeshraničním regionům.

Domnívá se, že správná struktura v členských státech dle Lisabonské strategie by měly být přizpůsobeny tak, aby umožňovaly přímou a užší formální integraci podpory ze strukturálních fondů a Lisabonské strategie.

Plně souhlasí s názorem Komise, že globalizace je skutečností, kterou je třeba přijmout, aby bylo možno obnovit dynamický růst a kvalitu pracovních míst v Evropě, zejména položením důrazu na předvídání globalizací vyvolávaných restrukturalizací a reakci na ně.

Naléhá na Evropskou komisi, aby pokračovala v odstraňování překážek pohybu občanů a povzbuzovala občany, aby využívali příležitostí v celé Unii, což je zásadní proces pro dynamickou ekonomiku.

Uznává, že vzdělání a odborná příprava jsou klíčovými nástroji k dosažení lisabonských cílů a zajištění zapojení všech Evropanů do znalostní společnosti. V této souvislosti **přijímá s uspokojením** skutečnost, že se Komise **zaměřila** na uznávání kvalifikací a podpořila mobilitu a investice do podnikatelské kultury.

Prisuzuje velký význam podpoře regionálně a sociálně spravedlivé společnosti zaručující, že občané budou vybaveni dovednostmi potřebnými pro život a práci v tomto novém digitálním věku. Stejně jako v minulosti bude VR i nadále přinášet cenné příspěvky k rozvoji místních a regionálních elektronických služeb a elektronické správy (eGovernment) s důrazem na to, že místní a regionální opatření budou nejúčinnější metodou pro dosažení výsledků.

Sdílí s Evropskou komisí vizi ohledně nutnosti vytvořit trans-evropskou síť, přičemž je třeba vycházet z iniciativy růstu a zaručit, že přidělení dodatečných podstatných zdrojů bude doprovázeno tvorbou nových opatření, s cílem zlepšit fungování a koordinaci sítí.

Domnívá se, že transevropské sítě v odvětví dopravy, telekomunikací a energetiky jsou základním předpokladem dosažení plného potenciálu evropské ekonomiky, spojení rozšířené Evropy a zlepšení územní soudržnosti.

SOLIDARITA

Podporuje vůli soustředit úsilí na zavedení adekvátního plánování nové generace strukturálních fondů, avšak připomíná v této souvislosti administrativní a finanční dopady na místní a regionální samosprávy, vyplývající z prodloužení absence dohody o finančním výhledu.

Bude zvláště pozorně **sledovat** provádění cíle „evropské územní spolupráce“, zejména pokud se jedná o definici způso-

bilých zón, zjednodušení administrativních postupů a souladu opatření s evropskými strategickými směry.

Silně **doporučuje**, aby budoucí programy financované ze strukturálních fondů pokrývaly aspekty, jako jsou revitalizace měst, sociální napětí, zvláštní opatření v oblasti bydlení, ekonomické restrukturalizace a veřejná doprava, které mají tendenci soustřeďovat se v metropolitních oblastech, ač uznává význam všech evropských regionů a důležitost zajistit rovnováhu mezi městy a venkovem v budoucích programech.

Vyzývá členské státy a jejich územní samosprávy, aby cíleně využívaly financí z Evropského sociálního fondu na pomoc oblastem postiženým městským násilím. **Apeluje na** Komisi, aby zajistila, že iniciativa URBAN a její cíle budou zachovány v rámci budoucích strukturálních fondů.

Pevně **podporuje** přidanou hodnotu nového právního nástroje „Evropské uskupení pro teritoriální spolupráci“ (GECT), jenž umožní iniciativy na téma spolupráce mezi místními a regionálními samosprávami, a **připomíná** nutnost nezatížit příliš kontrolní postupy ve fázi vzniku GECT. Výbor vytvořil platformu zainteresovaných stran pro místní a regionální spolupráci s cílem pokračovat v postupu přijetí nařízení a zahájení činnosti prvních GECT.

Znovu potvrzuje nutnost zachovat multifunkční zemědělství ve všech regionech Evropy vzhledem k tomu, že zemědělská krajina zaujímá 90 % území Společenství, a **vyjadřuje potěšení** nad pokračováním reformy SZP v odvětvích, jež dosud nebyla reformována; v této souvislosti **připomíná**, že je zapotřebí využít těchto nadcházejících reforem k výzkumu – kromě nových mechanismů kompenzace přírodních znevýhodnění nejvíce postihujících zemědělské podniky – prostředků podpory správy velkých oblastí a obecněji jejich hospodářského rozvoje.

Považuje za nezbytné pokračovat v činnosti v oblasti služeb obecného zájmu, které mají strategický význam pro místní a regionální orgány. **Zdůrazňuje** především potřebu horizontálního a víceodvětvového referenčního rámce Společenství, jenž by umožnil definovat okruh služeb obecného zájmu na základě pravidel hospodářské soutěže. V této souvislosti **zvazuje** se zvláštním zájmem sdělení o sociálním sektoru služeb obecného zájmu v roce 2006.

Připomíná politickou, hospodářskou a sociální výzvu, kterou představují demografické změny pro evropské územní samosprávy. Tyto změny musí být podnětem k činnosti ve všech oblastech veřejného života, protože na předjímání těchto změn závisí trvalý charakter naší společnosti; Proto **vyzývá** Komisi, aby během roku 2006 operativně navázala na Zelenou knihu o demografických změnách.

Vyjadřuje potěšení nad iniciativami Komise vyvinout novou strategii zdraví a bezpečnosti při práci, jež Evropské unii umožní definovat koherentnější rámec v této oblasti. **Zdůrazňuje** potřebu zajištění účinného zapojení regionálních a místních orgánů, zejména do definice ukazatelů zdraví a budoucího testování.

Trvá na důležitosti rovných příležitostí, což je oblast, ve které místní a regionální samosprávy hrají klíčovou úlohu, zejména vzhledem k jejich postavení velkých zaměstnavatelů i jejich odpovědnosti coby dodavatelů zboží a služeb. V této souvislosti se těší na sdělení Evropské komise o strategii pro rovné postavení mužů a žen.

Vítá návrh na vyhlášení roku mezikulturního dialogu 2008 a **znovu opakuje**, že pro VR je respekt ke kulturní a jazykové rozmanitosti jednou z hlavních zásad procesu evropské integrace, jež není založena na vyrovnávání rozdílů nebo budování uniformních identit, ale na pěstování vyššího stupně spolupráce a porozumění mezi národy Evropy.

Sdílí názor Komise, že problematika boje proti změně klimatu je jednou z velkých výzev do budoucna, již je nutno řešit komplexním přístupem, spoluprací všech vrstev státní správy, partnerstvím se soukromým sektorem, zdravotnictvím, komunitními a vzdělávacími skupinami a organizacemi v oboru účinného využití energie.

Žádá Evropskou komisi, aby do akčního plánu zahrnula více opatření zaměřených na dodavatele energií a energetické podniky a **navrhuje** ekonomicky povzbudit opatření zaměřená na účinné využití energie – zejména ve prospěch využití energie z obnovitelných zdrojů – a přípustnost přidělení státní pomoci ve prospěch opatření na podporu eko-inovací a zvýšení produktivity, s cílem vyšší energetické účinnosti, jež podněcuje inovace, zvýší konkurenceschopnost Evropy a zajistí udržitelné a bezpečné poskytování energie.

Zdůrazňuje nutnost vytvořit dynamický námořní sektor založený na udržitelném rozvoji a žádá, aby byl plně uznán příspěvek místních a regionálních samospráv k řízení námořních zdrojů a aby byl integrován do nové politiky EU.

BEZPEČNOST

Podporuje provádění deseti priorit Haagského programu na příštích pět let, které svědčí o vůli a odhodlání posílit prostor svobody, bezpečnosti a práva, a **vyzývá** Evropskou komisi k vypracování specifického akčního plánu pro místní a regionální orgány, jenž umožní lépe integrovat místní a regionální rozměr do činnosti Společenství.

Hlásí se k závazku Evropské komise k boji proti organizovanému zločinu a terorismu a **připomíná** svůj návrh na zřízení evropského střediska pro sledování bezpečnosti ve městech, jež by zahrnovalo zástupce místních a regionálních orgánů členských států, již by mohli poskytnout užitečné informace o koncepci politik, podpoře a koordinaci pátrání, sběru, systematizaci a zpracování bezpečnostních dat, zejména prostřednictvím šíření příkladů a osvědčených postupů a zřízením regionálních a místních partnerství.

Znovu překládá své doporučení využít strukturální fondy k podpoře a vývoji nástrojů pro realizaci prostoru svobody, bezpečnosti a práva a **vyzývá** Evropskou komisi, aby v rámci nového finančního výhledu uvedla do praxe příslušné směry uvedené v třetí zprávě o soudržnosti.

Souhlasí s tím, že bezpečnost dopravních systémů je primárním cílem provozovatelů dopravních služeb a klíčovými zainteresovanými stran, jako jsou orgány veřejné správy a cestující, a dále že nedávné teroristické útoky v Londýně a Madridu jsou krutou připomínkou potřeby zvýšené pozornosti v oblasti dopravních systémů v celé EU.

Vyzývá Evropskou komisi k naplánování a přijetí přeshraničních operací, jež budou počítat s aktivní účastí přeshraničních regionů, a dále ke zlepšení koordinace nového Fondu solidarity se strukturálními fondy, a **navrhuje** posílit koordinaci mechanismu Společenství v oblasti civilní ochrany prostřednictvím zřízení regionálních center civilní ochrany, jež by měla za úkol sběr dat, kontrolu a vybudování systému včasného varování, ve všech rizikových zónách.

EVROPA, SVĚTOVÝ PARTNER

Hodlá vytrvat ve svém závazku zajistit mezikulturní politický dialog mezi zástupci místních a regionálních samospráv členských států a kandidátských a předkandidátských zemí; v této souvislosti **považuje** za žádoucí zřízení společného poradního výboru s Tureckem a **znovu žádá** Evropskou komisi o co nejdřívejší navrzení operačního řešení s cílem napravit nedostatek právního základu pro zřízení paritního poradního výboru v dohodě o stabilizaci a přidružení s Chorvatskem a zeměmi západního Balkánu.

Vybízí Evropskou komisi k rozvoji a podpoře úzké spolupráce s územními samosprávami a občanskou společností a informačních kampaní v procesu rozšíření Evropské unie na místní a regionální úrovni jak v členských státech, tak v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích.

Podporuje posílení politiky sousedství prostřednictvím nových akčních plánů; **vyzývá** Evropskou komisi k zohlednění přínosu přeshraniční a meziregionální spolupráce v těchto akčních plánech a **žádá** o to, aby byl zapojen do jejich vypracování, provádění a hodnocení.

Opakuje svůj závazek k posílení evropsko-středomořského partnerství a svoji žádost o opatření na podporu vyšší účasti a přidružení místních a regionálních samospráv a **vyzývá** ke zřízení nového fóra v rámci evropsko-středomořských institucí, jejichž posláním bude za prvé podpora územní a decentralizované spolupráce a za druhé podpora partnerství a rozvoj operačních programů pro celou středomořskou pánev.

Lituje, že přínos evropských územních samospráv k evropské rozvojové politice není dodnes často uznáván, a **doporučuje** proto přehodnotit postavení decentralizované spolupráce uznáním skutečnosti, že územní samosprávy disponují vedle ostatních zainteresovaných stran zkušenostmi a dovednostmi, jimiž mohou přispět ke globálnímu pojetí boje proti chudobě ve světě a k činnostem zaměřeným na realizaci Rozvojových cílů tisíciletí OSN.

Pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě a rakouskému a finskému předsednictví.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Usnesení k budoucí cestě finančních výhledů na období 2007 – 2013

(2006/C 115/16)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na své stanovisko k finančním výhledům: „Budování naší společné budoucnosti – politické úkoly a rozpočtové prostředky rozšířené Unie v letech 2007 – 2013“ (CdR 162/2004 fin),

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu k politickým úkolům a rozpočtovým prostředkům rozšířené Evropské unie v letech 2007 – 2013 (A6-0153/2005),

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) vzhledem k tomu, že se Evropská rada na svém zasedání ve dnech 16. a 17. června nedohodla na rozpočtu pro nadcházející programové období EU 2007–2013,
- 2) vzhledem k tomu, že britské předsednictví bylo vyzváno, aby s využitím dosavadního pokroku pokročilo v diskusích směřujících k vyřešení všech otázek nezbytných k dosažení dohody v co nekratší době,
- 3) vzhledem k tomu, že je potřeba, aby finanční výhledy byly přijaty v roce 2005 a od roku 2007 umožnily efektivní politiku solidarity, územní soudržnosti a podpory růstu a zaměstnanosti v Evropě,

přijal toto usnesení na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

VÝBOR REGIONŮ

potvrzena v prohlášení, které bylo přijato společně s Evropským parlamentem dne 6. dubna 2005, a ve Vratislavském prohlášení ze dne 20. května 2005,

1. **znovu vyjadřuje** svou podporu původním vyváženým návrhům Evropské komise, které byly stanoveny na základě reálných potřeb a přijaty po rozsáhlých konzultacích s orgány místní a regionální samosprávy na období čtyř let. Tato podpora je vyjádřena ve stanovisku CdR 162/2004 fin a znovu

2. **oceňuje** návrhy lucemburského předsednictví a **souhlasí** především s Evropským parlamentem, že finanční výhledy by měly být stanoveny takovým způsobem, aby byla zajištěna

dostupnost dostatečných prostředků na plnění cílů konkurenceschopnosti a růstu a aby byla zajištěna dostupnost regionálních a strukturálních fondů pro všechny evropské regiony. To je nezbytné, pokud má Evropská unie plnit své závazky a vyvarovat se rostoucí nespokojenosti veřejnosti. Každé snížení stropu rozpočtu ohrozí základní zásady politiky soudržnosti a následně naruší zásadu solidarity, která představuje zásadní prvek evropské integrace a modelu evropské společnosti. Snížení rozpočtu v této oblasti by mohlo vyústit v obnovenou nacionalizaci regionální politiky ve většině států bývalé evropské patnáctky, a to je nepochybně v rozporu s názory evropských regionů a orgánů místní samosprávy,

3. **vyzdvihuje** sbližování názorů mezi VR a Evropským parlamentem a zdůrazňuje význam úlohy EP jako rovnocenného partnera v jednáních o rozpočtu,

4. **naléhá** na členské státy, aby odolaly výzvám na omezení rozpočtu Unie, a **navrhuje**, aby členské státy poskytl EU rozpočet, který jí umožní účinně jednat v těch oblastech, ve kterých má a může i nadále poskytovat hmatatelnou přidanou hodnotu pro život občanů Evropy a pro místa, kde žijí a pracují. Poznamenává, že v nadcházejících měsících bude třeba silného politického odhodlání, projevů partnerství mezi sektory a udržitelné veřejné diskuse k určení klíčových oblastí, ve kterých Unie poskytuje přidanou hodnotu,

5. **připomíná** členským státům, že politika soudržnosti je oblastí, ve které EU poskytuje skutečnou přidanou hodnotu, jelikož výdaje v této oblasti na úrovni EU přinášejí vyšší zisk a účinek než na národní úrovni. Politika soudržnosti hraje důležitou roli při potírání ekonomických a sociálních nerovností uvnitř evropských regionů a mezi nimi. Tyto nerovnosti představují závažné překážky fungování evropského vnitřního trhu a jeho efektivnosti. Politika soudržnosti je zásadní pro regiony zaostávající za průměrem v Evropě za účelem dosažení lisabonských cílů, a proto musí být z politického hlediska bezpodmínečně uznána jako základní doplněk všech strategií růstu a zaměstnanosti v Evropě,

6. **podporuje** úsilí předsedy Evropské komise znovu zahájit jednání o finančních výhledech a **domnívá se**, že by to rovněž pomohlo pokročit v diskusích o možnostech modernizace rozpočtu EU, ale **trvá na** tom, že všechny příslušné návrhy musí být stanoveny v rámci minimálního odpovídajícího finančního rámce. V tomto ohledu bere na vědomí návrhy na nový fond přizpůsobení globalizaci a na mechanismy JEREMIE a JASPERS a domnívá se, že tyto nástroje by měly být doplňkové a nepředstavovat alternativy k rozpočtovým položkám určeným k plnění cílů konvergence, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti,

7. v tomto ohledu dále **varuje před** orientací fondů EU výhradně na národní politiky určené na podporu konkurenceschopnosti a růstu, a to vzhledem k tomu, že fondy EU mohou být nejlépe zaměřeny na posilování územní soudržnosti v rámci integrovaného programu konkurenceschopnosti a růstu jako součást politiky soudržnosti celé EU. Dále požaduje, aby pravidla o spolufinancování strukturálních fondů i nadále předpokládala možnost soukromého spolufinancování,

8. **lituje**, že na neformálním summitu konaném v Hampton Court dne 27. října se nepodařilo znovu zahájit diskusi o finančních výhledech,

9. **se zvláště obává**, že opožděná dohoda bude mít negativní dopad na pohled občanů na Evropu, ohrozí hladké zahájení dalšího programového období a způsobí finanční nestabilitu pro orgány místní a regionální samosprávy v EU, což bude mít negativní hospodářské důsledky především v nových členských státech, které by mohly čelit vážným potížím při plnění závazků vzniklých během přechodného období, závazků, jež členské státy slíbily splnit v dohodách o přistoupení před posledním rozšířením Evropské unie,

10. **opětovně vyzývá** britské předsednictví, aby učinilo vše, co je nezbytné k dosažení dohody před koncem roku.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Návrh stanoviska Výboru regionů k tématu „Bezpečnost všech druhů dopravy, včetně otázky financování“

(2006/C 115/17)

VÝBOR REGIONŮ

S ohledem na žádost komisařky Wallström ze dne 3. června 2005 zaslanou předsedovi Straubovi, ve které požádala VR o stanovisko k „bezpečnosti všech druhů dopravy, včetně otázky financování“ v souladu s článkem 265 odst. 1 Smlouvy zakládající Evropské společenství;

S ohledem na Bílou knihu o evropské správě věcí veřejných, kterou Evropská komise předložila v roce 2001 a která vyzývá Výbor regionů k tomu, aby „hrál proaktivnější úlohu v prověřování politiky například tím, že ještě před návrhy Komise připraví předběžné zprávy“;

S ohledem na protokol o spolupráci ze září 2001 mezi Evropskou komisí a Výborem regionů, která nabádá „Výbor regionů, aby vypracoval strategické dokumenty o záležitostech, které Komise považuje za důležité; tyto“ předběžné zprávy „mají zkoumat do větší hloubky problémy v oblastech, ve kterých má Výbor regionů odpovídající místní informační zdroje“;

S ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 25. července 2005 pověřit Komisi pro teritoriální politiku soudržnosti vypracováním odpovídajícího stanoviska;

S ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu na téma „Prevence, připravenost a reakce na teroristické útoky“, „Prevence a potírání financování terorismu prostřednictvím opatření na zlepšení výměny informací, transparentnosti a zvýšení sledovatelnosti finančních transakcí“, „Připravenost a zvládání následků při boji proti terorismu“, „Ochrana kritické infrastruktury v boji proti terorismu“ KOM(2004) 698 v konečném znění – KOM(2004) 700 v konečném znění – KOM(2004) 701 v konečném znění – KOM(2004) 702 v konečném znění – CdR 465/2004 fin;

S ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 209/2005 rev. 1) přijatý dne 30. září 2005 Komisí pro teritoriální politiku soudržnosti (zpravodaj: pan **Robert Neill**, člen londýnského zastupitelstva (Velká Británie, ELS);

Vzhledem k

- 1) Bezpečnost dopravních systémů byla vždy prioritním zájmem provozovatelů dopravy a klíčových zúčastněných stran, tj. veřejných orgánů a cestujících. Avšak nedávné teroristické činy v Londýně a v Madridu ukázaly, že je nutné více se zaměřit na bezpečnost dopravních systémů v celé EU. Výbor regionů vítá záměr Evropské komise vydat ke konci roku 2005 sdělení k tomuto tématu včetně otázky financování bezpečnostních opatření. Členské státy a jejich regionální a místní orgány by měly především zvážit, jak budou reagovat na toto sdělení, až bude napsáno.
- 2) Výbor regionů vítá opatření, která jsou prováděna nebo plánována na úrovni EU a národních úrovních v oblasti letecké, námořní a přepravní bezpečnosti.
- 3) Vlády členských států EU upozorňují na to, že hrozba teroristických útoků na civilní cíle bude s námi v dohledné budoucnosti stále. Tato hrozba se týká zvláště dopravních systémů, protože jsou to místa, kde se pravidelně shromažďuje velké množství lidí často bez možnosti systematických bezpečnostních kontrol.
- 4) Na základě zodpovědnosti za řadu dopravních otázek musí místní a regionální vlády a příslušné veřejné orgány hrát klíčovou roli při snaze o zmírnění této hrozby a následků teroristického činu.

- 5) Žádný dopravní systém nemůže být nikdy úplně bezpečný. Vždy bude existovat riziko teroristického útoku, a proto musí být vyvíjeny a/nebo aktualizovány strategie na snížení a řízení tohoto rizika. Na celém světě existují expertizy řízení rizika, které byly vyvinuty jako reakce na teroristické útoky minulých desetiletí i na útoky z 11. září a později. Problémem je, jak využít tyto expertizy ve složitých sítích jako jsou dopravní systémy, které mohou zahrnovat mnoho různých subjektů veřejného a soukromého sektoru, a jak financovat nutné změny ve stávajících postupech.
- 6) Snadný přístup k efektivní dopravní infrastruktuře za rozumnou cenu je základní součástí života v členských státech EU. Občané EU jsou častými uživateli místních dopravních systémů, ale také jsou závislí na celosvětových dopravních a logistických sítích, které poskytují nejenom pracovní místa a obchodní příležitosti, ale jsou nepostradatelné i pro zásobování základním zbožím včetně potravin. Je třeba provést další opatření týkající se hrozby terorismu, ale tato nesmí vést k nepřiměřenému narušení dopravní sítě. Závažné a trvalé narušení, o které teroristé usilují, by mělo vážné důsledky pro hospodářský a sociální život EU.
- 7) Tato zpráva se v žádném případě nesnaží pokrýt celý rozsah činností, které protiteroristická strategie zahrnuje. Soustřeďuje se na ty body, které jsou v kompetenci místních a regionálních orgánů, a především na ty, které se týkají provozování veřejných dopravních služeb. Přesněji, tato zpráva se snaží identifikovat některé problémy, na které by se tyto orgány měly soustředit (a v mnoha případech se jimi už zabývají) a specifikovat, jaká hodnota může být přidána k tomuto úsilí díky spolupráci s jinými členskými státy na úrovni EU.

přijal jednomyslně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

Názory Výboru regionů

na nádražích), tam by měl být plně zahrnut do bezpečnostních strategií.

Klíčové otázky k řešení

1.3 Tato spolupráce musí být také rozšířena mezi regiony členského státu a za jeho hranicemi v rámci EU, aby se mohly šířit osvědčené postupy a aby všechny příslušné zúčastněné strany od pohotovostních služeb po dopravní orgány byly v případě teroristického činu okamžitě informovány a mohly podniknout odpovídající kroky.

1. Spolupráce

1.1 Efektivní bezpečnost dopravních sítí závisí na velmi úzké spolupráci mezi všemi zúčastněnými stranami, od zaměstnanců pozemních dopravních služeb, jejich manažerů a politiků (místních, regionálních nebo národních), kterým se zodpovídají, až po policejní a výzvědné služby. Je důležité zajistit důsledný přístup k zastrašování a účinné kroky v případě incidentu a například zajistit, aby byla zároveň poskytnuta pomoc cestujícím, aby byly chráněny důkazy a co nejdříve obnoveny služby. Účast vrchního vedení všech zúčastněných stran je nevyhnutelná.

1.2 Taková spolupráce musí usilovat o rovnováhu mezi utajením tam, kde je to nutné, a sdílením informací mezi zúčastněnými stranami, členskými státy a veřejností, pokud je to možné. Tam, kde je přítomen soukromý sektor, například jako poskytovatel dopravních služeb nebo služeb, které jsou poskytovány v blízkosti dopravních center (např. úklidové služby nebo maloobchodníci/jiní podnikatelé využívající místo

1.4 Kromě předcházejících incidentů v EU, zvláště vlakového pumového útoku v Madridu v roce 2004, by se EU měla snažit poučit od jiných zemí světa, které také zažily teroristické útoky, např. New York, Tokyo a Moskva⁽¹⁾. Také by mělo být vyvinuto úsilí o využití zkušeností v jiných sektorech (např. porovnat reakce leteckého a pozemního dopravního sektoru).

1.5 Základní prvky evropské kooperace v oblasti bezpečnosti dopravy již existují, ale toto úsilí je třeba zvýšit. Provozovatelé dopravy spolupracují prostřednictvím fóra jako je pracovní skupina pro bezpečnost Mezinárodní asociace veřejné dopravy (UITP – The International Union of Public Transport). Železniční policie a železniční společnosti v Evropě spolupracují přes COLPOFER (Collaboration des services de police ferroviaire et de sécurité), což je přidružený orgán Mezinárodního

⁽¹⁾ Viz Příloha 1, seznam teroristických činů v poslední době.

svazu železnic (UIC – International Union of Railways) ⁽²⁾. Policie železnic a metra v Nizozemí, Německu, Belgii, Itálii a Spojeném království sdílejí informace a osvědčené postupy a hledají oblasti spolupráce pomocí RAILPOLu. Holandská policie má předsednictví a vede sekretariát RAILPOLu, který dostává na svou činnost určitou finanční podporu od EU. Řada dalších členských států má zájem se k této skupině připojit a tento proces by se měl podporovat.

2. Výcvik a plánování

2.1 Dopravní a záchranné služby, které zasahovaly při nedávných útocích v Londýně, obdržely pochvalu za dobře organizovanou reakci. Zdá se, že to bylo díky odpovídajícímu výcviku a plánování pro mimořádné případy v různých službách. Efektivní využívání lidských zdrojů může zahrnovat vytváření týmů specialistů, včetně obětavé policejní práce v dopravních sítích, dopravní nebo policejní personál speciálně vyškolený na monitorování kamerových systémů (CCTV – closed circuit television).

2.2 Pravidelná školení zaměstnanců v dopravě včetně cvičení simulujících teroristické činy, kterých se účastní všechny zúčastněné strany jsou neocenitelná zvláště při zvládání bezprostředních následků útoku.

2.3 Plánování pro mimořádné případy se může týkat obnovení provozu po určitém incidentu až po kontinuitu obchodní činnosti. Tyto plány mohou být pravidelně nacvičovány a aktualizovány podle každodenních událostí jako jsou například poruchy zařízení nebo události u třetích stran (např. prasknutí vodovodního potrubí nebo vážné dopravní nehody). Podobné plánování pro mimořádné případy by mělo mít přeshraniční aspekt, například jasně určit zodpovědnosti v případě incidentu na hraničním přechodu nebo v jeho blízkosti, nebo poskytnout pomoc specialistů členskému státu, který tuto možnost nemá.

2.4 Odhad rizika je důležitou součástí plánování a školení. Zahrnuje monitorování celosvětových hrozeb, systematickou analýzu incidentů v minulosti pro poučení, odhad jednotlivých incidentů (např. opuštěné zavazadlo), pokud se vyskytnou, aby se minimalizovalo zbytečné přerušení provozu.

2.5 Cestující využívající služby veřejné dopravy a také ti, kteří cestují služebně, musí též hrát klíčovou úlohu. Potřebují však jasné a snadno dostupné informace, jak se například vyhnout způsobení poplachu, co mají dělat, jestliže zpozorují podezřelé chování, a co mají dělat v případě útoku. Tyto

informace by měly být přístupné v přehledu v přepravních prostorách samotných a ve větších podrobnostech na příslušných internetových stránkách. Dále jsou nutné strategie k ujišťování cestujících o bezpečnosti sítě, například pomocí zjevné přítomnosti zaměstnanců/policie nebo pomocí reklamních kampaní ⁽³⁾.

2.6 Je rozumné provádět ve školách, v jiných vzdělávacích zařízeních a v závodech školení o možných teroristických útocích a o chování během nich, a také rozdávat prospekty a jiné názorné prostředky, aby se dosáhlo zvýšené pozornosti a zmírnily následky možné paniky.

3. Použití informační technologie

3.1 Ukázalo se, že efektivní kamerové systémy a monitorování jsou velmi důležité jak pro zastrašování tak pro vypátrání zločinu. Tyto systémy musí vyhovovat určitým standardům a splňovat jasné provozní požadavky, aby umožňovaly například stahování dat a zároveň provádět monitorovací funkce. Firmy na nádražích a okolo nich nebo ty, které jsou součástí dopravní infrastruktury mohou mít také své vlastní kamerové systémy. Pokud jsou firmy řádně instruovány a vyškoleny, mohou se tyto zdroje stát dodatečnými „očima a ušima“ a zvyšovat bezpečnost nejbližšího okolí dopravních systémů s malým dodatečným dopadem na běžný provoz firem.

3.2 Pružné mobilní sítě jsou také životně důležité. Ačkoliv za určitých okolností může být potřeba mobilní sítě zablokovat nebo vyhradit jejich použití záchranným službám, budou za běžných okolností hrát důležitou úlohu při zvládání incidentů. Například zaměstnanci pozemní dopravy v oblasti zasažené neštěstím budou potřebovat mobilní telefony ke komunikaci s řídicím centrem. Stejně tak cestující budou muset nutně komunikovat s přáteli nebo příbuznými, což by mohlo přispět ke snížení znepokojení a zmatku v případě neštěstí.

4. Stavební uspořádání

4.1 Při poskytování či zprostředkování služeb ve veřejné dopravě a infrastruktuře je důležité, aby byla ve smluvních podmínkách věnována plná pozornost závazkům souvisejícím s bezpečností. Rovněž by se měla vzít do úvahy i pružnost, se kterou je možné tyto závazky pozměnit, v návaznosti na změněnou bezpečnostní situaci.

⁽²⁾ Viz například společnou deklaraci UITP a UIC o veřejné dopravě a protiteroristické bezpečnosti: <http://www.uitp.com/mediaroom/june-2004/full-declaration-geneva-en.cfm>.

⁽³⁾ Jeden takový příklad je z USA: metropolitní úřad pro oblastní tranzit ve Washingtonu pořádal kampaň vysvětlující roli svých zaměstnanců při zajišťování bezpečnosti. Viz *Public Transport International*, květen 2004

4.2 Dopravní orgány a jiní uživatelé dopravních prostor by měli uvažovat o stavebním uspořádání existujících zařízení, např. dopravních terminálů a vozidel tak, aby bylo obtížnější uschovat bomby, aby se usnadnila evakuace a zredukovaly oběti a škody v případě exploze nebo jiné formy teroristického útoku. Tak například rozšířené používání skla a lehkých materiálů v nejnovějším vývoji stavebnictví, zvláště tam, kde jsou pohromadě provozní a obchodní prostory, nemusí být už považováno za vhodné. Zároveň se prokázalo, že zajištění dobré viditelnosti a eliminace míst k ukrývání se osvědčilo jako efektivní.

5. Financování a zdroje

5.1 Opatření ke zvýšení bezpečnosti dopravních sítí budou vyžadovat zvláštní zdroje. V mnoha případech budou tyto zdroje značné a/nebo dlouhodobé, např. složitější informační technologie, dodatečné železniční reverzní body, více autobusů, více personálu v dopravě a obětavá policejní práce, více školení a rozsáhlejší informační kampaně. Takové nové iniciativy mohou velmi překračovat dřívější investiční plány, které se soustředily převážně na obnovu dopravní infrastruktury a sítí. Je však možné, že v některých případech současné finanční procesy ke schválení investic do dopravy mnohdy nejsou vhodné pro získání finanční podpory pro bezpečnostní opatření.

5.2 Zatímco provozovatelé dopravních sítí ve veřejném a soukromém sektoru a ostatní důležité zúčastněné strany se musí přesně rozhodnout, co je pro ně nejlepší reakce, podstatné je, aby v okamžiku dohodnutí priorit nebyla zdržována implementace kvůli neshodám ohledně financování. Komise, členské státy a místní a regionální orgány by měly hrát důležitou úlohu při zajištění toho, aby tato klíčová otázka byla brána vážně.

5.3 Otázka financování musí být proto řešena hned zpočátku, zároveň s ostatními otázkami. Dále je třeba odhadnout potenciální náklady, ale je možné, že rozsah nezbytných opatření bude tak široký, že nebude možno převést veškeré náklady na bezpečnostní opatření na cestující, aniž by to vážně poškodilo přitažlivost veřejné dopravy. Je třeba zamezit velkému zvýšení cen jízdného v době, kdy je kvůli řadě politických důvodů (ekologických, zdravotních, ekonomických) nezbytné podpořit používání veřejné dopravy.

5.4 Při provádění odhadu nákladů by měly členské státy a veřejné instituce vzít v úvahu náklady na to, jestliže *neudělají* veškeré kroky ke snížení hrozby a zmírnění následků teroristického útoku. Kromě přímých nákladů na zranění a škody způsobené útokem, mohou tyto náklady zahrnovat ztrátu zisku z důvodu omezení turistického ruchu, cestování, investic a jiných ekonomických aktivit po delší období.

5.5 Možné následky lze výrazně zvýšit koordinovanými, případně simultánními útoky na vybrané rozhodující části jedné nebo více infrastruktur se záměrem maximalizovat narušení provozu a/nebo ztrátu životů a paniku. Dosah a význam jsou jasně demonstrovány v níže uvedené tabulce.

Hodnota ztrát v případě incidentů

Popis	Náklady
Odhadované náklady na celkový řetězec dodávky zbraní hromadného ničení zaslané kontejnerem	770 mld. EUR
Pokles na evropských trzích (FTSE – hlavní index londýnské burzy) bezprostřední po pumových útocích v Madridu	42 mld. EUR
Náklady na kybernetické útoky proti společnostem na celém světě v roce 2003	9,6 mld. EUR
Náklady na útoky z 11. září na obě budovy Světového obchodního centra (přímé a nepřímé)	64 mld. EUR

Zdroj: výzkum společnosti Deloitte (čísla převedena v kurzu 1 EUR = 1,3 USD)

5.6 Je třeba uvést, že se zlepšením v bezpečnosti dopravních systémů je spojen i potenciální prospěch. Opatření na zastrašení teroristů odradí také ostatní osoby, které mají v úmyslu spáchat zločin jako krádež, vandalizmus a přepadení. Lépe navržené a monitorované dopravní terminály přinášejí zvýšení důvěry uživatelů a cestujících, což může vést k širšímu používání veřejné dopravy celkově. Zlepšené plánování pro mimořádné případy a praktická cvičení reakce při incidentech velkého rozsahu budou užitečné také v případě neštěstí nezpůsobených teroristy.

Doporučení Výboru regionů

1. VR vyzývá Komisi a všechny členské státy, aby přiřadily otázce bezpečnosti dopravy nejvyšší prioritě. VR věří, že veřejné orgány všech úrovní – EU, národní, regionální a místní – integrovaly kompatibilní strategie odpovídající jejich odpovědnostem, jak reagovat na ohrožení bezpečnosti a jak zmírnit incidenty, které se vyskytnou.

2. VR zdůrazňuje, že zatímco je třeba vytvořit nebo zlepšovat strategie bezpečnosti, je důležité, aby veřejné dopravní systémy dále efektivně fungovaly, protože kdyby nemohly, došlo by k nepříznivým sociálním, hospodářským a ekologickým důsledkům.

3. VR vyzývá EU a členské státy, aby podpořily provozovatele veřejné dopravy a všechny zodpovědné orgány, aby navázaly užší spolupráci uvnitř členských států a mezi nimi, která by se zakládala na existujících sítích provozovatelů dopravy a dopravní policie.

4. VR se domnívá, že tato spolupráce by se mohla soustředit na vytvoření principů sdílení informací, aby se zvýšilo povědomí o hrozbě terorismu, aby se umožnilo provádění odhadů rizika a poučení z předcházejících incidentů a umožnila se realizace osvědčených postupů v řadě sektorů.

5. VR blahopřeje záchranným službám, provozovatelům dopravy a veřejnosti k jejich reakci na nedávné teroristické činy. VR zdůrazňuje, že tato reakce byla umožněna v neposlední řadě díky dobrému výcviku, plánování pro mimořádné případy a sdílení informací, a je přesvědčen, že spolu s dobrým stavebním uspořádáním a využitím odpovídajících informačních technologií jsou tyto prvky důležitou součástí každé strategie bezpečnosti dopravy.

6. VR vyzývá Komisi a členské státy, aby spolupracovaly s operátory mobilních sítí a provozovateli veřejné dopravy

a podporovaly je ve vývoji pružnějších služeb mobilních telefonů pro případ vážných incidentů ku prospěchu provozovatelů i cestujících. Navíc jakýkoliv návrh EU týkající se ukládání elektronických a telefonických dat pro účely bezpečnosti by neměl sloužit k oslabení existující příslušné legislativy členských států.

7. VR připomíná EU a členským státům, že sektor silniční dopravy je velmi zranitelný teroristickými útoky a že je třeba provést výše uvedená doporučení na příslušných místech tohoto sektoru, a uvádí, že EHSV má v úmyslu zabývat se touto problematikou podrobně v právě připravovaném stanovisku.

8. Vzhledem k tomu, že hrozba terorismu bude s největší pravděpodobností trvat i nadále, VR se domnívá, že dostatečná zlepšení strategie dopravní bezpečnosti nebudou možná bez značných dodatečných finančních zdrojů. VR proto vyzývá Komisi a členské státy, aby považovaly tuto otázku za velice urgentní a zajistily, aby nezbytné zvýšení bezpečnosti nebylo zpožděno v důsledku nedostatku ve finančním plánování.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

Předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

PŘÍLOHA 1

Příklady dramatických teroristických útoků s velkým dopadem na systémy veřejné dopravy v poslední době (kromě posledních útoků v Londýně):

1986	Paříž	RER (příměstská vlaková doprava) trasa A, přístroj umístěný ve sportovní tašce vybuchl poté, co cestující vyhodil tašku z vlaku.
1994	Baku	Dva pumové útoky v metru způsobily 19 mrtvých a 90 zraněných.
1995	Tokio	V systému metra došlo k útoku plynem sarin, který usmrtil 12 lidí a zranil dalších 5 600.
	Paříž	Pumový útok ve stanici metra Saint Michel měl za následek 8 mrtvých a 120 zraněných cestujících.
1996	Paříž	Exploze ve stanici Port-Royal zabila 4 osoby a 91 jich zranila.
	Moskva	Exploze ve voze metra zabila 4 cestující a zranila 12 dalších.
2000	Moskva	Exploze v podchodu pro pěší poblíž stanice metra měla za následek 11 mrtvých a 60 zraněných osob.
2003	Daegu	Kontejner na mléko obsahující hořlavou kapalinu byl zapálen ve vagónu. Požár usmrtil 120 a zranil 100 cestujících.
2004	Moskva	Sebevražedný pumový útok zničil vlak metra během ranní špičky a měl za následek 40 obětí a přibližně 140 zraněných.
2004	Madrid	10 bomb ukrytých v ruksacích explodovalo během několika minut ve vlacích příměstské dopravy v době ranní špičky. Výbuch zabil 190 cestujících a zranil okolo 1 400. Tři další bomby byly nalezeny a zneškodněny.

Stanovisko Výboru regionů k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se pro období 2007 – 2013 stanoví program „Občané pro Evropu“ na podporu aktivního evropského občanství

(2006/C 115/18)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se pro období 2007-2013 stanoví program „Občané pro Evropu“ na podporu aktivního evropského občanství (KOM (2005) 116 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 6. dubna 2005 konzultovat Výbor ve věci návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se pro období 2007-2013 stanoví program „Občané pro Evropu“ na podporu aktivního evropského občanství, v souladu s články 151 a 265 odst. 1 a článkem 308 Smlouvy o ES;

s ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 20. ledna 2005 pověřit Komisi pro ústavní záležitosti a evropskou správu vypracováním stanoviska k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se pro období 2007-2013 stanoví program „Občané pro Evropu“ na podporu aktivního evropského občanství;

s ohledem na Smlouvu zakládající Ústavu pro Evropu, podepsanou dne 29. října 2004, a zejména na články I-10 a III-280;

s ohledem na rozhodnutí Rady 2004/100/ES ze dne 26. ledna 2004, kterým se zavádí akční program Společenství na podporu aktivního evropského občanství (účast občanů) ⁽¹⁾;

s ohledem na své stanovisko ze dne 20. listopadu 2003 k „návrhu rozhodnutí Rady, kterým se zavádí akční program Společenství na podporu aktivního evropského občanství (účast občanů)“ a „sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě týkající se opatření, které musí členské státy přijmout k zajištění účasti všech občanů na volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 v rozšířené Evropě“ (CdR 170/2003 fin) ⁽²⁾;

s ohledem na své stanovisko ze dne 21. listopadu 2002 ke „sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění informační a komunikační strategie pro Evropskou unii“ (KOM (2002) 350 v konečném znění) (CdR 124/2002 fin) ⁽³⁾;

s ohledem na čtvrtou zprávu Evropské komise o občanství Evropské unie – 1. květen 2001–30. duben 2004 – (KOM (2004) 695 v konečném znění);

s ohledem na sdělení Evropské komise týkající se občanství v akci: podpořit evropskou kulturu a rozmanitost prostřednictvím programů týkajících se mládeže, kultury, audiovizí a účasti občanů – (KOM (2004) 154 v konečném znění);

s ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 120/2005 rev 2) přijatý dne 4. října 2005 Komisí pro ústavní záležitosti a evropskou správu (zpravodajka: **paní Claude du GRANRUT**, radní regionu Picardie, první náměstkyně starosty města Senlis (FR/ELS);

- 1) **vzhledem k tomu**, že druhá část Smlouvy o založení Evropského společenství zavádí v rámci článku 17 evropské občanství, které doplňuje národní občanství, ale nenahrazuje ho; že tato ustanovení byla převzata Smlouvou zakládající Ústavu pro Evropu v článku I-10; že tato Smlouva rovněž obsahuje hlavu IV nazvanou „demokratický život Unie“;
- 2) **vzhledem k tomu**, že občanství je uplatňováno především v rámci blízkosti; že místní a regionální orgány musí hrát, v souladu s principem subsidiarity, aktivní roli při jeho podporování;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 30, 04.2.2004, s. 6.

⁽²⁾ Úř. věst. C 73 z 23.3.2004, s. 46.

⁽³⁾ Úř. věst. C 73, 26.3.2003, s. 46.

- 3) **vzhledem k tomu**, že jakožto orgán zastupující místní a regionální úřady a ochránce demokracie blízkosti v rozhodovacím procesu Společenství, pokládá za prvořadé podporu a provádění tohoto evropského občanství;
- 4) **vzhledem k tomu**, že rozhodnutím ze dne 26. ledna 2004 Rada zavedla tříletý akční program Společenství na podporu aktivního evropského občanství; že je třeba pokračovat v činnostech prováděných v rámci tohoto programu za finanční částku 72 milionů eur;
- 5) **vzhledem k tomu**, že v souvislosti s rozšířením Evropské unie musí být vynaloženo zvláštní úsilí na podporu evropského občanství v nových členských státech;
- 6) **vzhledem k tomu**, že rok 2005 byl také vyhlášen Radou Evropy Evropským rokem občanství prostřednictvím vzdělávání, aby byl připomenut význam vzdělávání při podporování a ochraně lidských práv; že se v roce 2005 ve Varšavě konalo v rámci třetího summitu Rady Evropy setkání mládeže, které poukázalo na skutečnost, jak aktivní mládež, vědomá si své nové identity, představovala tu nejlepší podporu aktivního občanství;

jednomyslně přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu):

1. Názory Výboru regionů

nost, svobodu a bezpečnost v rámci programu o základních právech a občanství pro období 2007-2013;

VÝBOR REGIONŮ,

1.1 **domnívá se**, že Evropská unie musí naučit své občany být citlivějšími k evropskému rozměru jejich občanství;

1.7 naproti tomu **se domnívá**, že některé programové položky týkající se společných hodnot evropských občanů a význačných událostí jejich historie obsahují značný rozměr „občanství“ a bylo by nejvhodnější je začlenit do programu „Občané pro Evropu“;

1.2 **je přesvědčen**, že zvýšení diverzity Unie, které je výsledkem rozšíření 1. května 2004 o deset nových členských států, a také budoucího rozšíření o další státy, si vyžádá zvláštní úsilí na podporu aktivního evropského občanství v těchto nových státech – stejně jako v patnácti ostatních státech, kde se musí brát při podpoře evropského občanství v potaz kulturní, sociální a jazykové obohacení vyplývající z rozšíření;

1.8 **zastává názor**, že zlepšování projektů občanství je podmíněno prováděním podpůrných opatření prostřednictvím výměny nejlepších praktik realizovaných na místní a regionální úrovni;

1.3 **je znepokojen** pocitem evropských občanů, kteří se domnívají, že jsou příliš vzdáleni od rozhodovacích míst Evropské unie a mají nedostatek informací, což vytváří dojem, že dochází k zamlčování skutečností, pokud jde o politický vývoj Evropské unie;

1.9 **vítá** úsilí Evropské komise přistoupit v rámci vypracovávání tohoto návrhu k rozsáhlé veřejné konzultaci, která vyvrcholila zorganizováním poradního fora ve dnech 3. a 4. února 2005, ke kterému byl Výbor přidružen;

1.4 **zdůrazňuje** významnou úlohu místních a regionálních orgánů při rozvoji aktivního evropského občanství;

1.10 **podporuje** prioritu danou v akčním programu na partnerství měst, na které je vyčleněna téměř třetina z celkového rozpočtu programu;

1.5 **vítá** návrh rozhodnutí, kterým se stanoví akční program na podporu aktivního evropského občanství, pro který je na období 2007-2013 vyčleněn rozpočet ve výši 235 milionů eur a který navazuje na program v období 2004-2006, jenž je předmětem předcházejícího stanoviska Výboru 170/2003 vyjadřujícího smutek nad nízkou rozpočtovou částkou ve výši 72 milionů eur;

1.11 nicméně **konstatuje**, že rozpočet nového programu bude mít pravděpodobně za následek snížení počtu financovaných programů a **obává se**, že předkladatele projektů odradí;

1.6 **je toho názoru**, že podpora občanství představuje rozsáhlou tematiku a musí být brána v úvahu u ostatních činností Evropské unie; rovněž programy přijaté v oblasti vzdělávání, kultury a mládeže musí zahrnovat občanský rozměr, jako je tomu v případech činností prováděných GR pro spravedl-

1.12 **zastává názor**, že partnerství ostatních místních a regionálních orgánů musí být rovněž podporováno při respektování národních legislativ;

1.13 **domnívá se**, že přeshraniční prostory, které jsou v kontaktu s několika národními kulturami, mají největší potenciál pro rozvoj evropské identity a **podporuje** úvahy, ke kterým dochází zejména v GR pro regionální politiku, o provádění struktur přeshraniční spolupráce, aby zahrnovala občanský rozměr;

1.14 **schvaluje** princip otevřenosti programu pro státy ESVO, signatářské země Evropského hospodářského prostoru, kandidátské země mající předpřístupovou strategii a země západního Balkánu v souladu se závěry zasedání Evropské rady v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003, ale **lituje**, že návrh rozhodnutí nebere v úvahu občany Společenství, kteří žijí mimo území Unie;

1.15 **schvaluje** podporu aktivní občanské společnosti v Evropě a **zdůrazňuje** prioritu, kterou je třeba dát těmto projektům;

1.16 **podtrhuje** zájem o aktivní, dlouhodobou informační a komunikační politiku, které dává přednost před systematickým organizováním událostí s vysokým profilem, jejichž návratnost není vždy významná;

1.17 **vítá** úsilí vynaložené na zmírnění administrativních překážek pro příjemce při respektování platných finančních pravidel, která mohou být ještě zlepšena;

1.18 **vítá** navrhovaný proces monitorování a hodnocení a zejména předpokládané vydání třech zpráv v letech 2010, 2011 a 2015, ale **lituje**, že doposud není k dispozici žádné střednědobé hodnocení tříletého programu pro období 2004-2006.

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **přeje si**, aby Evropský parlament a Rada přijaly bez dalších prodlev toto rozhodnutí, aby mohla být zajištěna kontinuita stávajících činností probíhajících v rámci tříletého programu pro období 2004-2006;

2.2 **vyzývá** Evropskou komisi, aby zahrnula do všech svých návrhů, zejména do těch, které se týkají oblasti vzdělávání,

kultury, mládeže a ochrany základních práv, uvědomění si občanského rozměru a aby přenesla některé prvky z ostatních programů do tohoto programu za předpokladu, že podpora občanství je jejich hlavním cílem;

2.3 **je toho názoru**, že předpokládanou částku je třeba zvýšit a financovat ji ze zvláštní rozpočtové položky určené na podporu aktivního evropského občanství v nových členských státech;

2.4 **zdůrazňuje** potřebu rozšiřovat partnerství měst a **navrhuje**, aby byly podporovány ostatní místní a regionální orgány k vytváření partnerství a k zapojení do partnerství, jež na jejich území již existují, přičemž by se měly inspirovat nejlepšími praktikami, které již byly identifikovány;

2.5 **přeje si**, aby byla věnována zvláštní pozornost podpoře evropského občanství v přeshraničních prostorech;

2.6 **požaduje**, aby byla zahájena diskuse o prostředcích na podporu evropského občanství pro občany Společenství žijící mimo území Unie;

2.7 **podporuje** dlouhodobou informační a komunikační politiku určenou zejména pro mládež, jejíž evropský původ musí být jednoznačně určen;

2.8 **požaduje**, aby bylo vynaloženo větší úsilí na zmírnění administrativních překážek;

2.9 **přeje si**, aby místní a regionální administrativy vystupovaly jako vektory v informační a komunikační politice;

2.10 **navrhuje**, aby bylo vypracováno doporučení zaměřené na podporu vzdělávání o evropském občanství ve školském a univerzitním prostředí, činnost, která bude pod záštitou Evropské komise, do které bude zapojen Výbor jakožto představitel odpovědných orgánů v oblasti vzdělávání.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů ke Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: zpráva o provádění strategie EU v oblasti lesního hospodářství

(2006/C 115/19)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu podávající zprávu o provádění strategie Evropské unie v oblasti lesního hospodářství, KOM (2005) 84 v konečném znění,

s ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 17. března 2005 konzultovat Výbor na toto téma v souladu s článkem 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropské společnosti,

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 16. listopadu 2004 pověřit Komisi pro udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu,

s ohledem na usnesení Rady ze dne 15. prosince 1998 týkající se strategie Evropské unie v oblasti lesního hospodářství,

s ohledem na své stanovisko ze dne 19. listopadu 1997 k tématu „Užívání, řízení a ochrana lesů v Evropské unii“ (CdR 268/1997) ⁽¹⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 18. listopadu 1999 ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ke strategii lesního hospodářství v Evropské unii (CdR 184/1999) ⁽²⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 12. února 2003 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady k monitorování lesů a vzájemných environmentálních vlivů ve Společenství (Forest Focus) (CdR 345/2002) ⁽³⁾,

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 213/2005 rev. 1) přijatým 6. října 2005 komisí pro udržitelný rozvoj (zpravodaj: Enrico BORGHI, člen zastupitelstva města Vogogna (Itálie/ALDE)),

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

— považuje za nezbytné nově zaměřit strategii v rámci „změny politických souvislostí“;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 kladně hodnotí, že Komise předložila dokument hodnotící provádění strategie v oblasti lesního hospodářství, tak jak se uvádí v usnesení Rady z 15. prosince 1998;

— navrhuje vytvoření evropského akčního plánu pro udržitelné hospodaření s lesy, revizi současných nástrojů pro usnadnění koordinace a spolupráce mezi různými politickými sektory, které mají vliv na lesní hospodářství a revizi stálého výboru pro lesní hospodářství;

1.2 vyjadřuje, že je velmi potěšen skutečností, že všechny instituce Společenství tento dokument studují, což svědčí o zájmu, který problematika lesního hospodářství budí ve stále širších kruzích;

1.3 zaznamenává, že Komise:

— nevyjadřuje konkrétní posudek výsledků, které strategie dosáhla;

— potvrzuje trvalou platnost zásad a základních prvků této strategie: udržitelné hospodaření s lesy, mnohonásobnou funkci lesů, souvislost s národními programy lesního hospodářství;

1.4 zdůrazňuje, že platná smlouva o Unii neplánuje společnou politiku lesního hospodářství a nepočítá dřevo mezi zemědělské výrobky, a tak i nová ústavní smlouva. Z toho vyplývá, že na evropské úrovni zůstává pouze nástroj pro koordinaci a nástroje politiky životního prostředí, a v rámci nařízení pro zemědělství pro zásahy ve prospěch lesů, protože Komise nechtěla využít svou možnost iniciativy na vytvoření legislativního základu;

1.5 bere na vědomí návrh Komise, aby se i s ohledem na lisabonskou i a göteborgskou strategii pokračovalo v rozvoji strategie a vytvořil se evropský akční plán pro udržitelné hospodaření s lesy, s cílem dosáhnout lépe strukturovaných a definovaných nástrojů, které se budou v jednotlivých státech používat přesvědčivěji než v současnosti;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 64, 27.02.98, s. 25, není k dispozici v češtině.

⁽²⁾ Úř. věst. C 57, 29.02.00, s. 96, není k dispozici v češtině.

⁽³⁾ Úř. věst. C 128, 29.05.03, s. 41, není k dispozici v češtině.

1.6 **vítá**, pokud se týká rozvoje evropské strategie v celosvětovém měřítku, vyčerpávající seznam existujících dokumentů a dohod; **poznamenává** nicméně, že se i v těchto případech uplatňuje zásada subsidiarity, takže je nutná buď ratifikace mezinárodní dohody ze strany členských států nebo koordinace ze strany orgánů Společenství;

1.7 **se domnívá**, že lesy stejně jako voda – a vztah mezi oběma prvky je názorný – představují strategicky důležitý majetek v celosvětovém měřítku a měly by být předmětem politiky Společenství a ne souborem jednotlivých dílů, ze kterých nelze snadno sestavit evidentní společný rámec, zejména pokud vezmeme v úvahu souvislost mezi kácením lesů a záplavami, které jsou jeho důsledkem.

Prvky strategie lesního hospodářství

VÝBOR REGIONŮ

1.8 **se domnívá**, že problematika lesního hospodářství a dřeva nebyla doposud dostatečně zviditelněna v politice hospodářského rozvoje Společenství, takže ačkoliv jsou zaměstnanost a obrát v tomto odvětví významné, je stále považováno za okrajový sektor;

1.9 **považuje za nutné**, aby se zisk z různých druhů dřeva vyrobeného v Evropě, včetně dřeva z porostů určených na energetické účely, stal předmětem dlouhodobé strategie Společenství. Podpora využívání dřeva musí být doprovázena informační a komunikační činností, které představí jeho technické vlastnosti a možnosti použití, které jsou rozdílné od těch tradičních. Cílem těchto aktivit je nahradit dřevem ostatní materiály jejichž cena a zároveň náklady na jejich likvidaci na konci cyklu jsou stále vyšší;

1.10 **se domnívá**, že prostřednictvím politických opatření k hospodářskému rozvoji je třeba kromě výrobků ze dřeva stimulovat i jiné produkty lesního hospodářství, z nichž některé jsou již ve zprávě uvedeny – například korek, pryskyřice, léčivé rostliny, houby a bobuloviny – a některé ne – například produkty lovu, včelařství, piniové ořechy, kaštany a byliny;

1.11 **podporuje** rozvoj certifikace lesů, která by se měla stát nástrojem pro výrobce, umožňující jim představit na vnitřním trhu své vlastní dřevo, a vytvořit tak prvek hospodářské soutěže, který by vnímali uživatelé i občané. Systémy certifikace musí zůstat dobrovolné a obsahovat prvky, o nichž rozhodnou různé organizace, které je navrhuje. Je nezbytné, aby úřady nezasahovaly do vypracovávání různých systémů tím, že by předepisovaly normy, s výjimkou těch, které jsou nezbytné pro zaručení transparentnosti a zamezení falešných informací;

1.12 **považuje za prospěšné** pokračovat a zintenzivnit politiku využívání méně hodnotného dřeva, dřevní štěpky

a dřeva z porostů určených na energetické účely pro výrobu tepla a elektřiny v blízkosti výrobních závodů s cílem nahradit tak jiná minerální paliva. Je třeba počítat s opatřeními, která umožní rozvíjet trh s energií získávané ze dřeva;

1.13 **považuje za nezbytné**, aby budoucí akční plán EU podporoval různé organizace v odvětví lesního hospodářství – od majitelů půdy až po obchod, využívání a zpracovávání – a obzvláště dbal na upevnění nebo obnovu všech těchto prvků tohoto hospodářského odvětví; zároveň je nutno poskytnout podporu a podněty lesnickým svazům;

1.14 **bere na vědomí** skutečnost, že multifunkční role lesů a zalesněných ploch nabývá v ekonomikách příslušných oblastí a u příjmů jejich obyvatel stále více na významu, ale že ve většině případů nevyužívá svůj potenciál a že vlastníci těchto pozemků musí často čelit různým omezením uloženým zodpovědnými orgány. Vzhledem k tomu, že tento problém nebyl ještě vyřešen a politika soudržnosti a rozvoje venkova stále nedokázala zajistit odpovídající podporu hospodářství lesních oblastí, je nutné schválit opatření, která jsou obsažena v návrhu Komise (KOM(2004) 490 v konečném znění), aby mohla být vytvořena vazba mezi politikou lesního hospodářství a rozvojem venkova;

1.15 **se domnívá**, že lisabonské cíle a göteborgské cíle pro kvantitativní a kvalitativní zlepšení zaměstnanosti a pro stále větší sociální soudržnost je nutné mít na zřeteli i při vytváření Akčního plánu, a to jak v souvislosti se všemi, kteří pracují v lesním hospodářství, tak v souvislosti s dotčenými oblastmi;

1.16 **považuje za nezbytné**, aby akční plán podpořil zapojení čtených odborníků lesního hospodářství do tohoto sektoru, od nichž lze očekávat větší schopnosti při dalším rozvoji obhospodařování lesa. Příspěvek odborníků bude spočívat i ve schopnosti organizovat a podporovat toto odvětví a vytvářet svazy majitelů a nájemců. Akční plán musí naplánovat i programy a iniciativy pro přiměřený profesní růst a vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství;

1.17 **se domnívá**, že je nutné aby v dotčených oblastech bylo o udržitelném hospodaření s lesy, právních předpisech v této oblasti a v oblasti životního prostředí a o definici a provádění programů dostatečně informováno, aby se obyvatelé ztotožnili s cíly, spolupracovali na nich a aby se podporoval sociální a kulturní růst místního obyvatelstva;

1.18 **podporuje** probíhající iniciativy FLEGT, které mají za cíl bojovat proti nezákonnému kácení lesů a zajistit dodržování mezinárodních dohod; **žádá**, aby byly dodržovány a doufá, že budou plně zapracovány do legislativního rámce;

1.19 **vyzývá** instituce Společenství aby se ujaly iniciativy a navrhly normy chránící evropské výrobce před nekalou konkurencí výrobků z oblastí, kde není dodržována ochrana zaměstnanců a domorodého obyvatelstva, které je často předmětem nadměrného vykořisťování;

1.20 **potvrzuje** svůj souhlas s politikou životního prostředí Evropské unie týkající se lesních oblastí a vítá významné rozšíření chráněných oblastí v Evropě a iniciativ na ochranu biodiverzity a na boj proti desertifikaci;

1.21 **konstatuje** se zadostiučiněním, že politika životního prostředí se stala čím dál více vlastní veškeré evropské společnosti a že akce Společenství přispěly k dosažení těchto kladných výsledků;

1.22 **zdůrazňuje**, že akční plán musí podporovat přeměnu lesních formací za účelem zdůraznění jejich multifunkčnosti, chránit biodiverzitu, zachovávat ráz krajiny, chránit především vodní zdroje a zlepšit kvalitu ovzduší. Dále bude nutno uskutečnit zásady udržitelného hospodaření s lesy, schválené v Rio de Janeiru, společně se strategickými směry na adaptaci lesních formací a celého odvětví na klimatickou změnu;

1.23 **se obává** poškození životního prostředí, které by mohlo být způsobeno lesními pracemi a souvisejícími činnostmi v ekologicky citlivých oblastech. Zvláštní ochranu vyžadují zejména vrchovištní rašeliniště.

1.24 **považuje za nezbytné**, aby akční plán obsahoval iniciativy pro vědecký a technologický výzkum, týkající se především:

- inovačních způsobů využívání dřeva, především ve stavebnictví; a pro jiné dřevěné materiály;
- inovací strojů a technik pro lesní hospodářství;
- hospodaření s lesy se zaměřené na jejich multifunkčnost;

1.25 **se domnívá**, že pro výzkum jsou nejnáléhavější tyto oblasti: způsob zalesňování, obnova znovu zalesňováním případná náhrada zalesněných ploch a hospodaření s lesy se zaměřením na zvýšení absorpce uhlíku, krátkodobě a dlouhodobě. Tento směrům výzkumu musí být v sedmém rámcovém programu věnována patřičná pozornost zohledňující různorodost podmínek prostředí a klimatu v různých evropských regionech;

1.26 **věří**, že akční plán zohlední programované a udržitelné iniciativy na evropské úrovni, aby se zvýšilo povědomí veřejnosti o různorodých aspektech a výhodách lesů ve Společenství. Přitom by se měly naplánovat informační aktivity jak pro širokou veřejnost tak pro mládež a programy exkurzí do chráněných oblastí, zařízení lesního hospodářství a dřevozpracujících podniků.

1.27 **připomíná** požadavek začlenit do akčního plánu přesná ustanovení o ochraně lesů a zalesněných ploch před požáry, znečištěním, biotickými činiteli a o vyzdvížení jejich funkce ochrany před sesuvy půdy, lavinami a záplavami, kterou mohou lesní formace zabezpečit;

1.28 **se domnívá**, že členské státy mají k dispozici významnou daňovou páku, s jejíž pomocí lze stimulovat a podporovat návrhy a směrnice politiky v oblasti lesního hospodářství, které jsou považovány za adekvátní, a zejména ty, které se vztahují k vytváření svazů nebo mají sociální a ekologický význam. Akční plán EU by mohl poskytnout informace o tom, jaké kroky se již podnikají v jednotlivých členských státech a podpořit společné akce;

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **navrhuje**, aby byly využity všechny možnosti vedoucí k zajištění právního základu pro lesní strategii vzhledem k tomu, že tato otázka nabyla na celosvětovém významu;

2.2 **žádá**, aby se všechny instituce Společenství zasadily o to, aby byl návrh Komise (pakliže nebude změněn) co nejrychleji realizován a aby se tak zajistilo, že budoucí akční plán EU bude obsahovat nejen instrukce pro členské státy, ale aby byly i přesně určeny zodpovědnosti a prostředky na jeho provedení;

2.3 **se domnívá**, že akční plán EU by měl být schválen s jistotou, že národní plány pro lesní hospodářství budou předloženy ve stanovených termínech a budou odrážet ustanovení plánu Společenství;

2.4 **navrhuje**, aby akční plán předepisoval hlavní směry fiskální politiky členských států pro různé složky lesního hospodářství. Měl by obsahovat prvky pobídky zajišťující fungování lesního hospodářství, údržbu méně hodnotných nebo méně výnosných lesů, zřizování svazů majitelů a nájemců lesů, ve kterých by byli zastoupeni i odborníci pro lesní hospodářství, realizaci a údržbu staveb, iniciativy, sociální služby a služby v oblasti životního prostředí a ochrany lesů, které jsou obsaženy v programech regionálních a místních úřadů;

2.5 **za účelem** dosažení dohod skutečně realizovatelných na celosvětové úrovni **vyzývá** k maximální angažovanosti v souvislosti s definicí nové mezinárodní dohody o lesích, která by tvořila závazný právní nástroj pro udržitelné hospodaření a realizovala tak závěry Rady ze dne 26. dubna 2005;

2.6 **znovu doporučuje**, aby se věnovala co nejvyšší priorita vztahu mezi lesním hospodářstvím a dřevozpracujícím průmyslem, obchodu s různými druhy evropských dřev, podpoře celého sektoru lesního hospodářství a aby se co nejvíc využila koordinace příslušných složek Komise;

2.7 **žádá**, aby byly zlepšeny a rozvinuty možnosti využití obnovitelných zdrojů energie získaných z lesnictví a aby byly zaneseny do tématické strategie Komise, týkající se této otázky; včetně poskytnutí konkrétních výhod provozovatelům v lesním hospodářství;

2.8 **považuje** za nezbytné, aby akční plán zohlednil téma ekologických, turistických, kulturních a sociálních služeb souvisejících s lesy tak, aby byly lesy náležitě oceněny a aby se ukázalo, jak je lze ekonomicky zhodnotit a podpořit tak vlastníky a obhospodařovatele lesů, aby tyto služby na trhu nabízeli; pokud takový trh neexistuje, musí akční plán EU navrhnout způsob a opatření, které by odrazily ekologický užitek v příjmech majitele resp. obhospodařovatele majetku;

2.9 **požaduje**, aby akční plán mohl zajistit, aby činnosti, které úřady financují, mohly být realizovány organizacemi vlastníků a výrobců, v případě že si to tito přejí a mohou;

2.10 **považuje za nezbytné**, aby akční plán obsahoval základní prvky, které by mohly členské státy a další úřady využít při přepracování stávajících platných předpisů, jejichž některé aspekty jistě brání realizaci cílů Společenství; je třeba naplánovat opatření, která by zjednodušila administrativní postupy na všech úrovních;

2.11 **souhlasí** s návrhem Komise, aby se revidoval Stálý lesnický výbor tak, aby se stal schopným pro spolupráci na vytváření akčního plánu, jeho realizaci a údržbě vlivných vztahů se členskými státy;

2.12 **považuje za nutné** posílit lesnické zájmy uvnitř Komise ze strukturálního hlediska a z hlediska lidských zdrojů tak, aby bylo možné účinně uskutečnit akční plán EU;

2.13 **navrhuje**, aby Komise a členské státy zřídily fórum pro vědu a techniku lesního hospodářství, jehož by se zúčastnili zástupci univerzit, výzkumných středisek a odborných svazů s cílem rozšířit vzájemně mezi sebou znalosti o existující typologii a problematice různých lesních formací v Unii a které by navrhovaly iniciativy a programy vědeckého výzkumu a technologie; činnost tohoto Fóra by koordinovala a financovala Komise;

2.14 **žádá**, aby vzhledem ke strategickému významu politiky lesního hospodářství pro budoucnost místního obyvatelstva, byl návrh na akční plán EU předložen Výboru regionů a aby Výbor na toto téma vypracoval stanovisko a to i vzhledem k tomu, že za problematiku lesního hospodářství nesou zodpovědnost v mnoha členských státech regionální a místní úřady.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regionů na téma „Příspěvek místních a regionálních orgánů k boji proti změně klimatu“

(2006/C 115/20)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na žádost britského předsednictví Evropské unie ze dne 30. června 2005 o vypracování stanoviska k tématu „Příspěvek místních a regionálních úřadů k boji proti změně klimatu“ v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsedy ze dne 25. července 2005 pověřit Komisi pro udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na závěry zasedání Rady ve dnech 22. a 23. března 2005 a zasedání Rady pro životní prostředí dne 7. března 2005;

s ohledem na své stanovisko ze dne 21. září 2000 k Zelené knize o obchodování emisemi skleníkových plynů v Evropské unii a ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu na téma „Politiky a opatření EU ke snížení emisí skleníkových plynů: směrem k Evropskému programu pro změnu klimatu (ECCP)“, KOM(2000) 87 v konečném znění a KOM(2000) 88 v konečném znění (CdR 189/2000 fin (I));

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 65/2005 rév. 1) přijatý dne 28. června 2005 Komisí pro udržitelný rozvoj ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů na téma „Jak zvítězit v boji proti celosvětové změně klimatu“ (KOM (2005) 35 v konečném znění);

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 215/2005 rev.1) přijatý dne 6. října 2005 Komisí pro udržitelný rozvoj (zpravodaj: pan Ken Bodfish, předseda Rady měst Brighton a Hove (Spojené království/SES));

vzhledem k těmto důvodům:

1. dochází ke změně klimatu. Vědci se shodují v odhadu, že v roce 2010 můžeme očekávat zvýšení celosvětové teploty o 1,4 až 5,8 °C;
2. Rada ministrů EU v roce 1996 prohlásila, že „je přesvědčena o tom, že průměrné celosvětové teploty by neměly vzrůst o více než dva stupně nad úroveň před industrializací“;
3. důsledky změny klimatu budou celosvětové a projeví se především na místní úrovni např. sníženou úrodou, povodněmi, lesními požáry, poškozením půdy a erozí, omezením použití vody, poškozením silniční a železniční infrastruktury, ztrátou biodiverzity, přerušením dodávky elektrické energie, snížením rezerv fosilních paliv, poškozením staveb a poklesy půdy, tepelnými ostrovy ⁽²⁾ a problémy s kvalitou ovzduší;
4. extrémní povětrnostní podmínky, jako např. povodně, již mají výrazný dopad na evropskou ekonomiku a vzhledem k další předpokládané změně klimatu mohou mít katastrofické následky;
5. všeobecně se soudí, že prevence změny klimatu nepřináší výsledky, bude však také zapotřebí zmírnit již počínající důsledky změny klimatu a přizpůsobit se jim;
6. místní a regionální orgány hrají klíčovou roli ve sledování a hodnocení změny klimatu, v informování místních a regionálních komunit o možných dopadech, dále v rozvoji strategií zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobení těmto dopadům a v podpoře udržitelného využití energií;

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 22, 24.1.2001, str. 30

⁽²⁾ Během teplých dní může být teplota v městských oblastech přibližně až o 4 °C vyšší než v okolních oblastech. Ve městech vede kombinace velkých oblastí městské a předměstské krajiny s nízkým výskytem větrů a oblačnosti k efektu tzv. „tepelného ostrova“.

1. Názyvy Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ,

Úvod

1.1 **vítá** vedoucí úlohu, již dosud v oblasti změny klimatu prokázaly Evropská komise a Rada ministrů, a vyzývá, aby v tomto závazku pokračovaly v rámci nadcházející politiky pro změnu klimatu po roce 2012 a dále;

1.2 **oceňuje** závazek Rady ministrů z března 2005 v podobě souhlasu s cíli dalšího snižování emisí a vyzývá EU k posílení jejího zaměření na celosvětovou reakci na změnu klimatu s cílem zajistit rozšíření tohoto závazku i na ostatních místech;

1.3 **zdůrazňuje**, že místní a regionální orgány hrají vedoucí a nezbytnou úlohu v oblasti bezpečnosti klimatu. Orgány místní a regionální samosprávy jsou místy, kde se setkávají odpovědnost za podporu veřejného blaha oblasti, poskytování klíčových služeb, působení na způsob života a práce lidí, donucovací orgány, praktické znalosti a demokratická legitimita. Místní a regionální orgány mohou ke stabilnímu klimatu přispět využíváním udržitelné energie způsobem, jemuž se nevyrovná žádná jiná jednotlivá organizace;

1.4 **se domnívá**, že komplexní roli, kterou mohou místní a regionální orgány sehrát v boji proti změně klimatu, by se mělo dostat širšího všeobecného uznání. Následně by tyto orgány měly být vybaveny náležitými prostředky pro tuto činnost;

1.5 **zdůrazňuje**, že nejvýrazněji jsou změnou klimatu postiženi často ti nejchudší jak v rámci EU, tak za jejími hranicemi, již navíc často mají pouze omezenou schopnost adaptovat se na důsledky změny klimatu. Řešení problému změny klimatu musí zahrnovat výraznější zaměření na finanční nedostupnost energií, zlepšení účinnosti energií a zvýšení odolnosti komunit vůči předpokládaným budoucím dopadům;

1.6 **domnívá se**, že hierarchie energií musí být ústředním prvkem všech politik:

a) snížení energetických potřeb,

b) účinnější využití energií,

c) využívání obnovitelné energie,

d) jakékoli pokračující využívání fosilních paliv musí být čisté a účinné;

1.7 **upozorňuje**, že boj se změnou klimatu má často řadu přínosů na regionální a místní úrovni, včetně zlepšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky;

2. Změna klimatu jako příležitost, nikoli pouze hrozba

2.1 **zdůrazňuje**, že změna klimatu představuje přímé ohrožení bezpečnosti v Evropě vzhledem k rostoucí křehkosti bezpečnostních dodávek z důvodu ztenčování množství fosilních paliv a negativním dopadům změn povětrnostních modelů. Evropa jako celek bude čelit zvýšeným pojistným nákladům a majetek se v řadě případů stane nepojistitelným;

2.2 **naznačuje**, že změna klimatu představuje jednu z nejvážnějších hrozeb našemu způsobu života, avšak představuje také velkou příležitost budovat udržitelnější, všem přístupnou a konkurenceschopnou budoucnost;

2.3 **se domnívá**, že zkušenosti místních a regionálních orgánů mohou velmi přispět k budoucí politice EU pro změnu klimatu. Z tohoto důvodu je níže uvedeno několik případových studií, jež uvádějí některé klíčové okruhy činnosti v oblasti změny klimatu a doporučení do budoucna.

3. Příklady opatření na místní a regionální úrovni ⁽³⁾

3.1 Podpora špičkové kvality a výměna postupů

Partnerství zaměřená na podporu odbornosti mohou posílit a koordinovat fungování místních a regionálních strategií pro změnu klimatu, rozšířit znalosti a podpořit výměnu osvědčených postupů. Zkušenosti z partnerství místních a regionálních orgánů prokázaly významné výsledky a měly by obohatit evropské a národní politiky.

⁽³⁾ Níže uvedené příklady pocházejí z přímých zkušeností a ze sítí místních orgánů v celé EU. Řada příkladů pochází ze Spojeného království, kde proběhly národní projekty na téma změny klimatu na úrovni jednotlivých asociací místních orgánů. Zpravodaj si je vědom skutečnosti, že v zemích EU existuje řada dalších příkladů, a uvítá silnější mezinárodní podporu jejich výměn ze strany EU.

Program **Climate Star Awards**, založený organizací Climate Alliance, uděluje ceny příkladným aktivitám v boji s klimatickou změnou a dokumentuje zkušenosti a úspěchy z celé Evropy. Kromě oceňování špičkové kvality také podporuje výměny mezi místními a regionálními orgány. Na národní úrovni se výměně a předávání zkušeností získaných na místní úrovni věnují programy, jako je např. **Beacon Council Scheme** pro udržitelnou energii (**Anglie a Wales**).

3.2 Podpora obnovitelné energie

Různá ohrožení bezpečnosti klimatu znamenají, že budeme muset rostoucí měrou vyrábět energii na místní úrovni. Lokálně vyráběná energie je často efektivnější a přenáší se na kratší vzdálenosti. Klíč k rozvoji větších kapacit obnovitelné energie mají místní a regionální orgány. Jejich úloha při plánování a zásobování z nich činí hlavní správce energetických kapacit a spotřeby na místní úrovni. Rozvoj lokální obnovitelné energie je také rozhodující pro budování místních dovedností a technologické základny. Závazkům na místní úrovni však neodpovídají závazky na vysoké úrovni v rámci EU. Toto je třeba změnit, chceme-li vybudovat dovednosti a technologie pro konkurenceschopnou budoucnost s nízkými emisemi kysličníku uhličitého.

Švédské město Malmö prostřednictvím Mezinárodní rady pro místní environmentální iniciativy a jejího programu Města pro ochranu klimatu vybuďovalo novou městskou část o 1 000 bytových jednotek, jež jsou zásobovány 100 % obnovitelné energie. Zásobování energií je založeno na místních slunečních, větrných a vodních zdrojích, a dále na dodávkách energie z odpadu a kanalizace dané čtvrti. Obydlí jsou vybavena individuálními elektroměry, díky nimž může město získat vzorce využití energií a náležitě plánovat kapacity obnovitelné energie.

3.3 Měření a snižování množství emisí na místní úrovni

Místní a regionální orgány mohou sehrát významnou úlohu v měření a regulaci spotřeby energií a množství emisí produkováných jejich místní komunitou včetně soukromé a komerční spotřeby. K dosažení tohoto cíle je nutno položit důraz na rozvoj nástrojů měření dopadu emisí kysličníku uhličitého a zlepšení přístupu k ověřitelným datům spotřeby energie.

Celoevropská kampaň DISPLAY pomáhá místním orgánům vypočítat spotřebu energie v obecních budovách za pomoci speciálního softwaru. Dále také podporuje zveřejňování údajů

o spotřebě energie přístupnou formou ve veřejných budovách, aby tak napomohla zvýšit informovanost o efektivním využití energie.

3.4 Boj se změnou klimatu – celá řada sociálních, environmentálních a hospodářských výhod

Adaptace na modely nízké spotřeby a výroby energie nabídne místním občanům vyšší kvalitu života tím, že sníží rizika, jimž jsou vystaveni, zvýší bezpečnost v ulicích podporou udržitelnější mobility a rozvojem pohodlnějších obydlí bez ohledu na povětrnostní podmínky. Všechna tato zlepšení budou zajištěna podporou místních a regionálních orgánů místním činnostem, dále vybudováním lokálnějších trhů a zlepšením řízení zdrojů v rámci dané komunity.

Rada měst Brighton a Hove (Anglie) založila partnerství s názvem Energy Action Partnership, jež se zaměřuje na budování pohodlnějšího domácího prostředí pro ty, již jsou nejvíce ohroženi, a to včetně seniorů, obyvatel malých obydlí a osob nedávno propuštěných z nemocnic. Do roku 2005, tedy po pouhých dvou letech běhu tohoto programu, se podařilo zlepšit domácí prostředí 361 soukromých domácností a realizovat roční úsporu 128 tun CO₂. Modernizované postupy správy dotací a důkladné nastavení veřejných soutěží v rámci partnerství napomohly dosažení významného pokroku pro komunitu za krátkou dobu.

Nizozemské město Heerlen vyvíjí ve spolupráci se skotským místním úřadem v Midlothianu systém vytápění, jež využívá teplou vodu z opuštěných uhelných dolů k vytápění místních budov. Tato technologie je kombinována s mohutně rostoucím využitím solární energie, a to také v obecních budovách s cílem rozšířit informace o inovacích a obnovitelné energii po celém městě a sousedních komunitách v Německu.

3.5 Podpora lokálních činností v oblasti řady politik

Stávající budovy, sídla, způsoby obživy a životní styly je nutno adaptovat tak, abychom se dokázali vyrovnat s nepředvídatelnými, rozmanitými a potenciálně nebezpečnými povětrnostními podmínkami. Komunitám v naplnění tohoto cíle napomohou jednoduchost, rozhodnost a krátké zásobovací trasy. Odolnost před změnou klimatu lze zvýšit zajištěním základních potřeb, jako jsou potraviny, teplo, světlo a vybavení typu nákupního střediska s co nejlepším lokálním dostupností.

Rada města Bristolu (Anglie) pracuje na pilotním programu s názvem Food for Life ve 20 školách ve městě – nakupuje pro školní jídelny nezpracované, čerstvé, sezónní zdravé potraviny; rada spolupracuje s partnerskou organizací Primary Healthcare Trust and the Soil Association.

3.6 Podpora růstu pracovních míst

Strategie pro změnu klimatu a strategie pro obnovitelnou energii představují příležitost čelit základním problémům, jež ohrožují naše komunity, a vybudovat silnou základnu odbornosti a dovedností do budoucna. Partnerství mezi lokálními komunitami, místními a regionálními orgány, vzdělávacím a zdravotním sektorem a také, a to je velmi důležité, soukromými společnostmi povede k silnějšímu pocitu společného cíle a silného postoje ve prospěch „investic do úspor“.

Rada okresu Newark and Sherwood (Anglie) téměř odstranila finanční nedostupnost energií mezi obyvateli veřejného bytového sektoru. V roce 1984 bylo pouze 6 % obydlí schopno dodat cenově dostupné teplo – nyní je to 98,4 % díky investicím do efektivního využití energie. Programy zlepšení vytvořily každoročně 30 lokálních pracovních míst po dobu 18 let. Celková útrata za 7 500 nemovitostí za období 1988-2008 bude přibližně 24 milionů EUR (16 milionů liber). Kromě vytváření pracovních míst došlo v Newarku také ke zlepšení výkonů ve školách a ke snížení výskytu problémů v oblasti duševního zdraví. Rada zjistila, že tyto výhody se zaplatily do čtyř let.

3.7 Zlepšení zdraví a veřejného blaha místní komunity

Finanční nedostupnost energie postihuje řadu evropských domácností a představuje významné zdravotní riziko. Nadměrné letní teploty v posledních letech již podobně vedly k vyššímu průměrnému počtu úmrtí vyčerpaním z horka. Místní a regionální orgány mohou pracovat s vlastním bytovým fondem a prostřednictvím stavebních a plánovacích předpisů a účinnějších topných a dalších zařízení zajistit, aby obydlí byla pohodlnější a odolnější vůči vnějším povětrnostním podmínkám, přičemž bude snižováno zatížení emisemi díky lepší ventilaci a vyšší efektivitě využití energie.

Rada okresu Carrick (Anglie) spolu se sdruženími nájemníků a dalšími členy organizace Beacon Community Regeneration Partnership zavedla opatření ke zlepšení efektivity využití energie na sídlišti Beacon Housing Estate ve Falmouthu, jež bylo kdysi jednou z nejzanedbanějších oblastí Cornwallu. Výsledky: zvýšení efektivity využití energie pro 900 obydlí; v prvním roce bylo instalováno ústřední topení a izolace do 300 nemovitostí, na poplatcích za palivo bylo ušetřeno celkem

274 000 EUR (186 000 GBP). Organizace Regeneration Partnership se domnívá, že zlepšení bydlení lze přisoudit i další změny: došlo ke zlepšení zdravotního stavu obyvatel, a to včetně 50 % snížení počtu astmatiků; místní škola vykazuje 100 % zlepšení výsledků zkoušek u chlapců; dramaticky poklesl výskyt kriminality včetně snížení výskytu domácího násilí a počtu dětí v registru „Children at Risk“; došlo k rekordnímu poklesu vandalizmu; roste zaměstnanost; vzrostl počet lidí, kteří mají zájem se přestěhovat na toto sídliště; lze pozorovat pozoruhodný vzestup ducha sounáležitosti.

Obyvatelé **Lewenborgu (Nizozemsko)** si stěžovali na zdravotní potíže v důsledku vlhkosti obydlí, problémů s vytápěním a sucha. Město Groningen koordinuje projekt s provincií Groningen, federální agenturou, konzultanty a velkou bankou s cílem provést energetický audit těchto obydlí; majitelům poskytnout hypotéky s nízkým úrokem a pomoci jim tak zlepšit klimatické podmínky bez dodatečných nákladů. Výsledkem jsou zlepšení zdravotního stavu obyvatel a nižší účty za energie.

3.8 Změna vzorců chování

Místní a regionální orgány musejí pracovat společně se soukromým sektorem a dalšími oblastmi veřejného sektoru na budování partnerství, jež povedou k vizi nízké spotřeby energie. Tohoto úkolu se ujaly také Anglie a Wales, kde národní Asociace místních úřadů (*Local Government Association*) přišla s vizí „Anytown 2025“, jejímž cílem je vyvinout udržitelnější komunitu s využitím již existujících technologií. Tato udržitelná budoucnost používá elektromobily, má více zeleně, kombinovanou výrobu tepla a energie a síť ulic, jež odrazuje od jízdy automobilem, to vše bez nutnosti vyvíjet nové technologie. Tento druh vize by se měl stát součástí politik, jako je budoucí tematická strategie pro městské prostředí, aby napomohl místním a regionálním orgánům v přijímání rozhodnutí zaměřených na udržitelnější budoucnost s využitím stávajících technologií a know-how.

Starosta **Londýna** zavedl v únoru 2002 první poplatek za vjezd do města v Evropě. Díky tomuto modelu se podařilo omezit hustotu dopravy o 30 % a emise CO₂ ve zpoplatněné části jsou nyní o 20 % nižší, než byly v roce 2002. Protože se vyskytuje na cestách méně aut, zvýšila se rychlost veřejné dopravy a stále více Londýňanů dnes raději jezdí do práce na kole. Příjmy navíc tímto způsobem vytvořené pomohly zlepšit veřejnou dopravu v Londýně. Další iniciativy starosty Londýna, jejichž cílem je řešit změnu klimatu, zahrnují vytvoření nové Agentury pro změnu klimatu města Londýna (*London Climate Change Agency*).

Ve spolupráci se soukromými firmami agentura dodá projekty s nízkou nebo nulovou mírou emisí kysličníku uhličitého v celém Londýně za použití nejčistších technologií a poskytne nové příležitosti pro ekonomický rozvoj. Starosta rovněž plánuje zavést zónu nízkých emisí tak, že do roku 2008 zakáže nejvíce znečišťujícím nákladním vozům, dálkovým autobusům, autobusům a taxíkům vjezd do ulic Velkého Londýna.

V Itálii již více než 350 samospráv (na místní a provinciální úrovni) přijalo a uskutečnilo Místní agendu 21 a roku 1999 založilo Asociaci pro rozšíření tohoto přístupu a výsledků zavádění místních integrovaných plánů. Na základě řady ukazatelů vypracovalo každé město strategii omezování emisí CO₂ snížením spotřeby energie a zvýšením povědomí různých kategorií a cílových skupin občanů včetně školních kolektivů, podporou společné environmentální kultury a uskutečněním programů a informačních kampaní zaměřených krátkodobě, střednědobě i dlouhodobě.

3.9 Energetické služby spíše než energie samotná

Je třeba podpořit společenské povědomí o tom, že lidé nechtějí spotřebovávat energii jako takovou, ale žádají služby nebo výhody, jež energie dokáže poskytnout, jako jsou teplo a světlo nebo soukromá doprava. Některých z těchto výhod spojených s energií lze dosáhnout bez energie samotné tím, že budou postaveny budovy vyhřívané sluncem a potřebných služeb bude možno využívat bez použití automobilu.

Zásada „smluvního řízení spotřeby energie“ by měla být rozšířena v celé EU s cílem zajistit, aby všechny komunity mohly využít energetických úspor, jež mohou specializované společnosti (ESCO, *Energy Savings Companies*) nabídnout. Výhoda dodávek energie od ESCO pro klienty spočívá v moderních energetických systémech bez potřeby investic nebo řízení. ESCO nevystupuje pouze jako síť dodavatelů energie, ale také energetických služeb, jako jsou opatření zaměřená na efektivní využití energie. Místní orgány zde hrají nezbytnou úlohu důvěryhodných zprostředkovatelů energetických projektů tím, že zařizují instalaci energeticky účinných zařízení a poskytují dotace na zvýšení účinnosti využití energie v komunálním bytovém fondu. Místní orgány mají ideální pozici pro rozšíření potenciálu energetických úspor tím, že zřídí organizace typu ESCO nebo podpoří energetické společnosti, aby se samy staly takovými organizacemi prostřednictvím instalace balíčků opatření pro domácnosti a kompenzovaly náklady na energetické úspory. Zapojení místního nebo regionálního orgánu je klíčové z hlediska zabezpečení dostupnosti energetických úspor pro všechny zástupce domácností a soukromého podnikatelského sektoru.

3.10 Účinnější využití energie

EU se musí zaměřit na vyšší jednotkovou účinnost energie, kterou spotřebováváme, např. prostřednictvím účinnějších zaří-

zení, kombinovanou výrobou tepla a energie a kvalitnější tepelnou izolaci budov.

V roce 1990 si **Rada města Leicesteru (Anglie)** dala za cíl snížit spotřebu energie a emisí CO₂ do roku 2025 o 50 %. Ústředním prvkem je sledování spotřeby energie ve městě pomocí inteligentního měření, jež každých 30 minut zasílá radě data z celého města. Rada také založila Energetické centrum, jež poskytuje komplexní energetické služby všem částem města, a to včetně prodeje účinných a obnovitelných energetických zařízení. Energetické centrum se stalo průkopníkem ve vývoji technologií s nízkou produkcí kysličníku uhličitého propagací těchto technologií a přijetím role zprostředkovatele mezi zákazníky a dodavateli. Sem patří odborná příprava místních podnikatelů pro instalaci technologií s nízkou produkcí kysličníku uhličitého.

3.11 Získávání obnovitelné energie ze všech možných zdrojů

Místní a regionální orgány zodpovídají za 16 % celkového HDP v Evropě. Rada orgánů dnes specifikuje některou z forem obnovitelné energie pro veškerou svoji spotřebu nebo její část a zařazují ji jako kritérium pro stavbu nových obytných budov.

Londýnská městská část Lewisham přijala v roce 1999 politiku získávání zelené energie. V listopadu 2000 se jí podařilo získat 100 % obnovitelné elektřiny, a stala se třetím největším kupujícím zelené energie v západní Evropě. Nedostatečná stabilita dodávek zelené elektřiny způsobila, že při vypsání druhé veřejné soutěže v roce 2004 byl podíl obnovitelné energie pouze 80 %. Cílem Lewishamu bylo spolupracovat na vytváření trhu s obnovitelnou elektřinou a dnes jej následuje řada místních úřadů a orgánů veřejné správy.

3.12 Začlenění změny klimatu do politik a požadavky z hlediska změny klimatu

Politiky EU, národní, regionální i místní politiky by měly vyhovovat požadavkům z hlediska změny klimatu, aby byl zajištěn jejich soulad v působení vůči ohrožení bezpečnosti klimatu. Toho lze dosáhnout prostřednictvím hodnocení regulačního dopadu, avšak také působením na národní vlády, aby vyvíjely daňové pobídky zaměřené na udržitelnější vzorce spotřeby energie.

Rada města Middlesborough (Anglie) vyvinula postup hodnocení zaměřený na dopady změny klimatu na celou řadu služeb, které poskytuje. Ve spolupráci s jednou nevládní organizací vyvinula modul hodnocení dopadu změny klimatu a umožnila všem službám v rámci Rady vyhodnotit možné dopady změny povětrnostních vzorců na služby, jež poskytují.

Výsledkem zaznamenaným v 16 oblastech služeb, jež prodělaly toto hodnocení, jsou změny v poskytování služeb včetně: navýšení prostředků pro silniční služby pro případ povodní, instalace stínění kolem městských budov proti přehřátí a nadměrnému světlu a přerazení asfaltového povrchu silnic mezi faktory další pravděpodobné tepelné zátěže v následujících 20 letech.

3.13 Zapojení komunit do problematiky změny klimatu

Rozsah ohrožení bezpečnosti klimatu znamená, že adaptace na změnu klimatu a její zmírnění budou mít reálný dopad pouze tehdy, zapojí-li se do tohoto procesu všechny části společnosti od místních a regionálních orgánů až po spotřebitele a podniky. Bude také nutno přijmout celý balík opatření k zajištění maximálního zvýšení kvality života, jež nám řešení této problematiky může celkově přinést. Řada z řešení problému změny klimatu, jež zde byla naznačena, bude fungovat pouze jako součást integrovaného balíčku opatření. Například výrazné snížení používání soukromých vozidel se pro většinu lidí stane přijatelným pouze tehdy, pokud budou zajištěny vysoce kvalitní služby na místní úrovni a dobrá a udržitelná veřejná doprava. Dopad snížení provozu soukromých vozidel by vedl ke snížení hustoty dopravy a volnějšímu pohybu zboží a služeb a ke zlepšení toku veřejné dopravy, jak dokazují zkušenosti ze zpoplatněné zóny v centru Londýna. Zároveň se zvyšuje atraktivita dalších forem udržitelné mobility, jako je cyklistika. Pro spuštění takového řetězce zlepšení je třeba zapojit všechny příslušníky komunity.

Londýnský obvod Islington vyvinul model „energetických velvyslanců“, kteří jsou školeni v oboru energetické účinnosti a zapojení komunity. Ti pak navštěvují místní obyvatele, malé a střední podniky a školy, kde informují o spotřebě energie v obvodu a o metodách snížení spotřeby prostřednictvím prohlídky budov z hlediska spotřeby energie.

4. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

4.1 **vyzývá** Komisi, aby se ztotožnila s přesvědčením, že problematiku změny klimatu je nutno řešit komplexním přístupem, spoluprací všech vrstev státní správy, partnerstvím se soukromým sektorem, zdravotnictvím, komunitními a vzdělávacími skupinami a organizacemi v oboru účinného využití energie;

4.2 **vyzývá** Komisi, aby uznala zvláštní úlohu místních a regionálních orgánů, poskytla náležité prostředky na demon-

strační a informační projekty a tuto roli explicitně připomínala v politických dokumentech typu bílé knihy o účinnosti energie;

4.3 **žádá**, aby se EU zavázala k plnění cíle snížení emisí o dalších 60-80 % do roku 2050 stanoveného jako minimum na zasedání Evropské rady v březnu 2005 a zajistila stejnou míru závazků na mezinárodním poli včetně Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu;

4.4 **vítá** důraz na změnu klimatu u současného předsednictví EU a skupiny G8 a vyzývá budoucí předsednictví EU, aby pokračovala tímto směrem;

4.5 **doporučuje** Komisi a národním vládám, aby zajistily soulad svých politik s požadavky z hlediska změny klimatu a s politikami Světové obchodní organizace a mezinárodních finančních institucí, jako je Světová banka;

4.6 **vyzývá** Komisi, aby se zasadila o odstranění zařízení s nejmenší účinností využití energie tím, že zvýší minimální povolenou hranici účinnosti využití energie u zařízení o 10 procent nebo 20 procent vždy jednou za několik let, a to ve všech kategoriích, kde panuje výrazný rozdíl ve spotřebě energie mezi nejlepšími a nejhoršími;

4.7 **žádá** Komisi, aby uznala skutečnost, že výrazný růst požadavků na nové byty, jež budou zapotřebí vzhledem k růstu počtu obyvatel zejména ve městech, představuje velkou příležitost k zavedení povinných standardů energetické účinnosti v budovách, jež výrazně převýší hodnoty na základě směrnice o účinnosti energie v budovách z roku 2002. Tuto příležitost bychom neměli promarnit. Stavební normy by se také měly zaměřit na podporu využití přirozeného stínu a ventilace z důvodu snížení závislosti na klimatizacích;

4.8 **podporuje** integraci změny klimatu do plánování a řízení vodohospodářství;

4.9 **žádá** Komisi, aby úzce spolupracovala se soukromým sektorem na rozvoji nových forem pojištění, jež budou uznávat změnu klimatu a reagovat na ni;

4.10 **žádá** Komisi, aby místním a regionálním orgánům zajistila širší a jednotnější přístup k místně relevantním, dočasně platným datům o spotřebě v reálném čase, a to až na úroveň nejnižších územních celků se zachováním ochrany soukromí jednotlivých uživatelů. Bez těchto informací nebudou místní a regionální orgány moci plně řídit přechod k hospodářství s nízkými hodnotami emisí kyslíčnicku uhličitého;

4.11 **vyzývá** Komisi, aby zohlednila příspěvek místních strategií a činností v oblasti změny klimatu k lisabonské strategii a jejím cílům v podobě pracovních míst, růstu a konkurenceschopnosti a posílila vazby mezi lisabonskou agendou a politikami pro změnu klimatu;

4.12 **vyzývá** Komisi a národní vlády k vytvoření jednotné komunikační kampaně ve spolupráci s místními a regionálními orgány, jež by stanovila a sdělila naléhavost situace v oblasti změny klimatu a potřebu okamžité reakce;

4.13 **vyzývá** Komisi k navázání na práci vykonanou na místní a regionální úrovni v oblasti genderových a sociálních nerovností v dopadu změny klimatu, s cílem zajistit, aby ženy netrpěly nepřiměřenými dopady změny klimatu ⁽⁴⁾;

4.14 **podporuje** návrh na využití fondů určených na hlavní regionální politiky v oblasti udržitelného rozvoje (a změny klimatu);

4.15 **vyzývá** Komisi k podpoře pevných vazeb mezi nadcházející Tematickou strategií pro městské prostředí a Tematickou strategií pro kvalitu ovzduší s cílem zajistit pevný závazek k řešení problematiky změny klimatu ve všech politikách;

4.16 **vyzývá** Radu ministrů, aby se zavázala k vyšším a dlouhodobějším cílům v oblasti obnovitelné energie s cílem umožnit rozhodujícím činitelům na místní úrovni rozvíjet kapacity obnovitelné energie;

4.17 **vyzývá** Komisi, aby se zavázala ke spolupráci s místními a regionálními orgány a jejich evropskými sítěmi na rozvoji silné vize budoucnosti s nízkým množstvím emisí kysličníku uhličitého v různých typech územních celků, s optimálním využitím stávajících technologií a rozvojem nezbytných dovedností potřebných pro skutečnou budoucnost s nízkým obsahem emisí kysličníku uhličitého. To je třeba usnadnit tím, že se Komise více zaměří na výměnu zkušeností získaných na místní a regionální úrovni.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB

⁽⁴⁾ Viz nedávný výzkum organizace Climate Alliance, www.klimabuendnis.org

Výhledová zpráva Výboru regionů k „Provádění směrnice o skládkování odpadů (1999/31/ES) na regionální a místní úrovni“

(2006/C 115/21)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na žádost Evropské komise ze dne 10. prosince 2004 o vypracování stanoviska k tématu provádění směrnice o skládkování odpadů (1999/31/ES) na regionální a místní úrovni, v souladu s článkem 265(1) Smlouvy zakládající Evropské společenství;

s ohledem na protokol o spolupráci ze září 2001 uzavřený Evropskou komisí a Výborem regionů, který Výbor vyzývá k „vypracování strategických dokumentů posuzujících záležitosti, které Komise považuje za podstatné; tyto“ výhledové zprávy „hlouběji analyzují problémy v oblastech, kde má Výbor regionů vhodné místní informační zdroje“;

s ohledem na rozhodnutí svého předsedy ze dne 20. ledna 2005 pověřit Komisi pro trvale udržitelný rozvoj vypracováním výhledové zprávy k tomuto tématu;

s ohledem na směrnici Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkování odpadů;

s ohledem na zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu o národních strategiích omezování skládkování biologicky rozložitelného odpadu podle článku 5(1) směrnice 1999/31/ES o skládkování odpadu (KOM(2005)105 v konečném znění);

s ohledem na směrnici Rady z 15. července 1975 o odpadech (75/442/EHS) (Rámcová směrnice o odpadech) ve znění úprav směrnicemi 91/156/EHS, 91/692/EHS a rozhodnutími 76/431/EHS, 94/3/ES a 96/350/ES;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise k „tématické strategii prevence a recyklování odpadu“ (KOM(2003) 301 v konečném znění – CdR 239/2003 ⁽¹⁾);

s ohledem na výsledky průzkumu provádění směrnice o skládkování odpadů (1999/31/ES) na regionální a místní úrovni, vyžádaného Výborem regionů ⁽²⁾;

s ohledem na návrh výhledové zprávy (CdR 254/2005) přijaté dne ... Komisí pro trvale udržitelný rozvoj (zpravodaj: pan Wim van Gelder, Commissaris van de Koningin, provincie Zeeland (Nizozemsko/ELS));

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

- 1) Během posledních desetiletí značně vzrostlo množství odpadu, který se v Evropě tvoří. Prevence tvoření odpadu a jeho zpracování a ukládání patří k hlavním environmentálním úkolům EU. Šestý akční program EU pro životní prostředí proto považuje prevenci tvoření odpadu a nakládání s odpady za jednu z hlavních priorit.
- 2) Skládkování dosud v mnoha částech EU patří k převládajícímu způsobu zpracování odpadu. Skládkování při nízké úrovni environmentálních standardů je často hrozbou pro lidské zdraví a životní prostředí, protože znečišťuje ovzduší, vodu a půdu a jako zdroj skleníkových plynů se podílí na globálnímu oteplování.
- 3) Z hlediska takzvané hierarchie odpadu by mělo být zpracování odpadu posledním východiskem. Přednostně by se měla věnovat pozornost prevenci vytváření odpadu, jeho opětovnému využívání a recyklaci.
- 4) Jako úhelné kameny politik zacházení s odpady v EU byly definovány princip blízkosti a cíl soběstačnosti v nakládání s odpady.

na svém 62. plenárním zasedání, které se konalo 16. a 17. listopadu 2005 (zasedání ze dne 17. listopadu) jednohlasně schválil následující výhledovou zprávu:

⁽¹⁾ Úř. věst. C 73, 23.3.2004, s. 63.

⁽²⁾ Studie s výsledky průzkumu bude publikována koncem roku 2005. Průzkumu, který proběhl v červnu a červenci 2005, se zúčastnilo téměř 200 regionálních orgánů ze 23 členských států. Podrobně jsou výsledky průzkumu uvedeny v příloze (pouze v anglickém znění).

1. Názory Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

Všeobecné poznámky

1.1 **vítá** požadavek Evropské komise na vypracování stanoviska jako první svého druhu v zavádění směrnice EU k environmentální politice na regionální a místní úrovni, čímž se prohlubuje spolupráce Komise a Výboru regionů;

1.2 **vítá** silnou účast regionálních a místních orgánů v průzkumu zavádění směrnice o skládkování na regionální a místní úrovni, jež dokládá význam této směrnice pro regionální a místní úroveň;

1.3 **upozorňuje**, že v důsledku odlišných demografických a geografických poměrů, odlišných organizačních struktur a systémů nakládání s odpady v různých členských státech a jejich regionech a obcích se v zemích evropské pětadvacítky liší i obraz uplatňování směrnice o skládkování na regionální a místní úrovni;

1.4 **zdůrazňuje**, že místní a regionální orgány evropské pětadvacítky jsou odpovědné za aplikaci podstatné části environmentální politiky EU; jedním z jejích nejvýznamnějších aspektů je nakládání s odpady. Obecně leží zodpovědnost za udělování povolení ke skládkování, schvalování projektů skládek, postupů uzavírání a kontrolní a inspekční činnost nejčastěji na bedrech regionálních orgánů, zatímco místní orgány většinou hrají podstatnou úlohu v umístění skládek a zodpovídají za infrastrukturu sběru domovního odpadu. To ukazuje na potřebu těsné spolupráce všech úrovní správy při uplatňování této směrnice;

1.5 **zdůrazňuje**, že přechod od prostého ukládání odpadu ke strategiím zaměřeným na udržitelnost, které se soustředí na prevenci, opětovné využívání a recyklaci, vyžaduje další lidské a finanční zdroje na úrovni regionálních a místních orgánů;

1.6 **uzavírá**, že účinky politik nakládání s odpady obecně a zejména politik skládkování jsou nejsilněji pocítovány na místní úrovni, a vyžadují tedy zvláštní míru zapojení místních subjektů. Většina regionálních a místních orgánů se zajímá o názor místního obyvatelstva na plánované umístění skládek a povolovací postupy. Asi v polovině případů se mohou vyjádřit nevládní organizace; místní podniky jsou přizvány zřídka;

Implementační úsilí/současná úroveň uplatňování

1.7 **shledává**, že ve většině členských států byly na národní a regionální úrovni učiněny kroky pro transpozici směrnice

o skládkování do národních nebo oblastních právních předpisů. Rada členských států však nerespektovala termín ⁽³⁾ pro vytvoření národní strategie omezení skládkování biologicky rozložitelného odpadu a zaostává za cíleným snižováním;

1.8 **konstatuje**, že odpovědi respondentů a další studie dokládají příkré rozdíly v úrovni implementace této směrnice v EU. Mnohé členské státy, a tím pádem i značný počet místních a regionálních úřadů, mají potíže při plnění této směrnice, zatímco jiné se jejím požadavkům přizpůsobují bez významných problémů;

1.9 **připomíná**, že podle regionálních a místních orgánů se věnuje značné úsilí tomu, aby prostory skládek odpovídaly technickým požadavkům. V řadě členských států však bude zapotřebí v této oblasti zvýšit nasazení. Podle průzkumu významná většina existujících skládek již odpovídá požadavkům směrnice nebo budou do roku 2007 upraveny tak, aby jí odpovídaly; ostatní skládky budou uzavřeny;

1.10 **poznamenává**, že v současné době existující skládky v nových členských státech všeobecně vykazují menší míru shody s požadavky směrnice o skládkování než skládky ve starých členských státech; je tomu tak především proto, že je v nich jen krátká tradice řešení problémů odpadu a teprve nedávno zde byly vypracovány národní strategie hospodaření s odpady;

1.11 **lituje**, že pokud se týká transpozice legislativy a následného zavádění v příslušných členských státech, shledává většina místních a regionálních orgánů, že nebyly dostatečně informovány ani přizvány ke konzultaci. Obecně je častější konzultace ve starých členských státech a vyšší informovanost v nových členských státech;

1.12 **vítá** skutečnost, že směrnice o skládkování se v několika zemích, zejména nových členských státech, podílela na zvýšení zodpovědnosti za řešení skládek na regionální a místní orgány; **lituje** však, že tento přenos byl jen zřídka provázen přesunem finančních a personálních zdrojů k plnění těchto nových úkolů a je tak břemenem, které dále zatěžuje regionální a místní orgány;

1.13 **potvrzuje**, že v důsledku zavádění směrnice o skládkování se snížilo množství biologicky rozložitelného odpadu, který se vyváží na skládky. Výraznější pokles je možný zaznamenat v oblastech, kde regionální a místní orgány přijaly opatření ke snížení objemu skládkovaného biologicky rozložitelného odpadu již předtím, než směrnice o skládkování vstoupila v platnost; zejména zvyšováním informovanosti obyvatelstva, budováním samostatné sběrné infrastruktury nebo právními nástroji (například vyhláškami o tříděném sběru odpadů);

⁽³⁾ 16. červenec 2003 pro staré členské státy, 1. květen 2004 pro nové členské státy.

1.14 **zdůrazňuje**, že směrnice stanoví cíle pouze v oblasti přesměrování odpadu ze skládek, nevytyčuje cíle pro využívání jiných systémů nakládání s odpadem, například stanovením cíleného stupně recyklace, jak tomu bylo např. u směrnice pro odpad z elektrotechnických a elektronických zařízení (směrnice WEE, waste of electrical and electronic equipment);

Význam skládkování odpadu

1.15 opakovaně **připomíná**, že mezi státy EU jsou velké rozdíly z hlediska tvorby odpadu a nakládání s ním, zejména ve významnosti skládkování. Některým členským státům se podařilo oddělit tvorbu odpadu od hospodářského růstu, významně snížily objem skládkovaného biologicky rozložitelného odpadu a již v současné době se jim daří plnit budoucí cílová omezení, která směrnice stanoví. V jiných členských státech však objem vytvořeného odpadu neustále roste a skládkování nadále převažuje;

1.16 **připomíná**, že v budoucnosti je na území EU možné očekávat pokles významu skládkování, přinejmenším odpadu obecního. Přes prevenci tvorby odpadu a recyklační iniciativy však bude nadále zapotřebí ukládat nespálitelný odpad a nerecyklovatelné zbytky; skládkování odpadu bude tedy nadále mít své místo v řetězci odpadového hospodářství;

Hlavní implementační problémy

1.17 **identifikuje** následující témata jako hlavní problémy, kterým místní a regionální orgány musí čelit při provádění směrnice:

- a. *Plnění cílového omezení skládkování biologicky rozložitelného odpadu:* Regionální a místní orgány, zejména v nových členských státech, kde dosud nebyla přijata národní strategie snižování odpadu biologického původu, případně byla přijata teprve nedávno, považují tuto otázku za kritickou. Často to v těchto zemích souvisí s nedostatečně rozvinutým trhem pro opakované používání biologicky rozložitelného odpadu. Dalším problémem je nedostatek účinných nástrojů pro omezení biologicky rozložitelného odpadu v národní strategii.
- b. *Projektování a provoz skládek a následná péče o tato území:* Většina regionálních a místních orgánů považuje projektování a provoz skládek a následnou péči o tato území za obtížnou nebo obtížnou v některých případech; jeví se, že nejzávažnější obtíže působí následná péče. Někdy působí obtíže rigidita technických požadavků, které neponechávají prostor specifické úpravě na základě geologických podmínek, inovativních technologií a vývoje znalostí.
- c. *Nedostatek prostředků a lidských zdrojů:* Změna hospodaření s odpadem, přechod od ukládání k technikám více zaměřeným na udržitelný rozvoj, vyžaduje podstatné finanční

a personální zdroje. Většina regionálních a místních orgánů, zejména v nových členských státech, zejména při dosahování stanovených cílů pro biologicky rozložitelný odpad, považuje nedostatek takových zdrojů za jeden z hlavních problémů.

d. *Nedostatečná informovanost veřejnosti:* Mnoho regionálních a místních orgánů usiluje o zvýšení veřejné informovanosti a motivuje občany a podniky ke spolupráci v systému odděleného sběru odpadu.

e. *Složitý postup:* V důsledku vstoupení v platnost směrnice o skládkování, zejména v zemích bez vlastní strategie skládkování, se stávají povolenáci procedury složitější a delší.

f. *Divoké skládky:* Skládkování bylo často levným způsobem, jak nakládat s odpadem. Se zvyšováním poplatků za skládkování se často rozmáhají divoké skládky, proti nimž je nutné přísně zasahovat.

g. *Přeprava odpadu:* V důsledku směrnice o skládkování se četné místní skládky uzavírají a nové skládky obsluhují rozsáhlejší oblasti. To často vede k vyšší intenzitě dopravy, která má své náklady a negativní dopady na životní prostředí. Tento problém pocítují hlavně řídké osídlené oblasti.

h. *Neexistují rovné podmínky pro všechny:* Vzhledem k různým časovým rozvrhům implementace, různým normám životního prostředí, různým nákladům na ukládání odpadu a částečně odlišným definicím recyklace neexistují dosud rovné podmínky pro různé členské státy (a často ani rovné vnitrostátní podmínky). Důsledkem je, že často působí silné finanční podněty vyvážen – legálně či ilegálně – odpad do sousedních zemí, což je proti principu blízkosti a smyslu cílené soběstačnosti v nakládání s odpady. Kromě toho se tím zvyšuje intenzita dopravy odpadu na dlouhé vzdálenosti.

i. *Nebezpečí příliš úzkého pohledu:* Je nebezpečné, že směrnice dává podněty pouze k redukci obecního odpadu a zanedbává jiné kategorie odpadu, kde je redukce rovněž velmi důležitá, např. kategorii průmyslového odpadu.

j. *Chybějící hlavní směry:* Možná bude obtížné prosazovat oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu a tvořit trh opětovného používání tohoto odpadu, když v této oblasti neexistují hlavní směry nebo reference.

Náklady a výnosy

1.18 **uzavírá**, že regionální a místní orgány hlásí nárůst nákladů skládkování odpadu v důsledku zavádění této směrnice. Hlavní břemeno však nesou tyto orgány, ale provozovatelé skládkování, občané a podniky, na které provozovatelé přenášejí růst vlastních nákladů;

1.19 **uzavírá**, že jen menšina místních a regionálních orgánů je příjemcem specifických fondů, které by částečně nebo plně kryly náklady implementace směrnice o skládkování; tyto orgány, které získaly dodatečné fondy, mají všeobecně méně obtíží při zavádění této směrnice;

1.20 **zdůrazňuje** pozitivní dopad směrnice na životní prostředí: podle očekávání velké většiny regionálních a místních orgánů má zavádění směrnice kladný dopad na životní prostředí. Tyto pozitivní účinky snížení skládkování se projevují v oblasti povrchových vod, podzemních vod, půdy, ovzduší a lidského zdraví. Kromě toho může přispět ke snížení produkce skleníkových plynů. Orgány, které soudí, že tento kladný účinek neexistuje nebo je jen malý, působí často ve členských státech, kde již byla uplatňována legislativa podobného typu, jako je tato směrnice;

1.21 **připomíná**, že v důsledku zavádění směrnice o skládkování se v budoucnosti očekává snížení celkových nákladů na odstraňování znečištění půdy a podzemních vod v oblasti skládek;

1.22 **podtrhuje**, že většina místních a regionálních orgánů pokládá zavádění směrnice o skládkování za přínosné v prosazování pokročilejších technologií skládkování ve srovnání se situací v minulosti a tím pádem přinášející výnosy v oblasti životního prostředí i financí, např. získáváním skládkového plynu pro výrobu energie. Směrnice však neponechává prostor pro používání inovativních technologií a nepodporuje tedy další vývoj po prvotních technologických zlepšeních;

1.23 **připomíná**, že zavedení směrnice pro skládkování může přispět k tvorbě nových pracovních příležitostí v oblasti zpracování odpadu, pokud přispěje k diversifikaci systémů nakládání s odpadem;

1.24 **poznamenává**, že velká většina regionálních a místních orgánů uvádí, že poplatky vybírané provozovateli skládek zcela pokrývají náklady skládkování a tak odpovídají požadavkům směrnice o skládkování; **varuje**, že skládky, které tyto požadavky neplní a které nabízejí ukládání odpadu za ceny nižší, pravděpodobně přispívají k tomu, že odpad se exportuje. Kromě toho nízké poplatky za skládkování nepodněcují dostatečně způsoby nakládání s odpadem, které jsou výhodnější z hlediska udržitelnosti;

1.25 **uzavírá**, že směřování trhu nakládání s odpady prostřednictvím využití finančních nástrojů, jako je zdanění skládkování nebo dotace, může stimulovat preferovaný přístup k odstraňování odpadů alternativními metodami;

1.26 **poznamenává**, že ve většině členských států se vybírá daň ze skládkování a že sazby této daně jsou velmi odlišné. Více než třetina regionálních a místních orgánů však ne-

uplatňuje daň ze skládkování ani jiné finanční nástroje, které by redukovaly objem biologicky rozložitelného odpadu, který se vyváží na skládky. Ve většině členských států, kde daň ze skládkování existuje, je tato daň součástí všeobecných daňových fondů, ale v některých případech je příjmem specificky zaměřených fondů pro životní prostředí, např. k podpoře prevence tvorby odpadů nebo financování systémů recyklace;

Faktory úspěchu

1.27 **uzavírá**, že pro úspěšné zavedení směrnice o skládkování je možné jako nezbytné identifikovat následující faktory úspěchu:

a. *Proaktivní přístup*: Je zjevné, že některé členské státy pokračily k provádění budoucí směrnice o skládkování již v první polovině 90. let, ne-li dříve. Díky tomuto proaktivnímu přístupu se mnoha regionálním a místním orgánům podařilo relativně snadno vyhovět lhůtám po transpozici směrnice do národních či regionálních právních předpisů.

b. *Uplatnění směrnice v širším kontextu*: Zavádění směrnice nesmí být chápáno jako izolované politické opatření. Odstraňování odpadů je součástí řízení surovinových zdrojů a musí být chápáno v tomto politickém kontextu. Je tedy důležité vyvinout integrovanou národní, regionální a lokální strategii, která navazuje nejen na další systémy nakládání s odpadem, ale i na jiné politické oblasti, např. na politiku veřejných zakázek a politiku účinnosti zdrojů.

c. *Regionální a místní orgány musí dostat prostředky, aby mohly dostat své odpovědnosti*: Zavedení nových systémů recyklace a jiných alternativních způsobů zpracování odpadu, kampaně ke zvýšení veřejné informovanosti, modernizace skládek atd., to vše vyžaduje na úrovni regionálních a místních orgánů znalostní, personální a finanční zdroje. Přesun fondů z vyšších úrovní státní správy nebo možnost územních orgánů zavést daňové mechanismy je tedy často nutnou podmínkou dosažení záměrů směrnice o skládkování.

d. *Spolupráce všech úrovní správy a výměna informací*: Jelikož je zavedení směrnice do praxe téměř ve všech členských státech úkolem různých úrovní správy, je pro správnou implementaci nezbytná spolupráce všech těchto úrovní. To zahrnuje výměnu poznatků, jak splnit tyto nové, přísnější požadavky na budování, provozování a uzavírání skládek a následnou péči o jejich území a jak uvést do praxe alternativní způsoby nakládání s odpadem. Kromě toho musí politika odpadového hospodářství často překonávat administrativní překážky kladené sousedícími obcemi a regiony, např. při zakládání společných zařízení ke zpracování odpadu nebo recyklačních systémů.

- e. *Finanční podněty*: Podniky jednají především podle logiky hospodárnosti, takže je důležité na ně působit finančními podněty ke snižování objemu odpadu, který se vyváží na skládky, tedy zvýšením ceny skládkování, například formou daně ze skládkování.
- f. *Podpůrné alternativy*: Aby bylo možné odklonit tok odpadu směřující na skládky, musí jeho producenti dostat ekonomicky přijatelná alternativní řešení nakládání s odpadem. Pokud takové alternativy neexistují nebo nedostačují, je nutné je stimulovat. Aby se zabránilo zvyšování intenzity dopravy odpadu, je třeba podpořit lokální řešení, jako je domácí kompostování nebo zařízení ke zpracovávání odpadu uvnitř podniků.
- g. *Boj proti divokým skládkám*: Zvyšování cen zpracování odpadu může vést ke zvýšení podílu nelegálně ukládaného odpadu. Ilegálním způsobem ukládání odpadu může zabránit kombinace preventivních a sankčních opatření. Tato opatření vyžadují, aby se alespoň po přechodnou dobu tomuto úkolu věnovaly dodatečné personální zdroje.
- h. *Zvyšování informovanosti veřejnosti a konzultace se zúčastněnými stranami*: K tomu, aby se snížil objem produkovaného a skládkovaného odpadu, je nutná aktivní účast občanů a podniků. Proto jsou nezbytné informační kampaně a konzultace se zúčastněnými stranami, kombinované s účinnými opatřeními v oblasti infrastruktury.

Osvědčené postupy

1.28 **zdůrazňuje**, že v celé EU existují četné případy osvědčených postupů zavádění směrnice o skládkování. Týkají se inovativních technologií i politických opatření, která se osvědčila v praxi. Několik příkladů osvědčených postupů je uvedeno níže:

a) Kampaň zvyšující veřejné povědomí

Devon Authorities Recycling Partnership, (Devonské partnerství samospráv pro recyklaci), naplánovalo a uskutečnilo v celém hrabství šestiměsíční kampaň ke zvýšení povědomí a informování o odpadech. Na základě veřejné soutěže toto partnerství samospráv získalo 1,119 milionu liber na informační a analytickou činnost od ministerstva pro životní prostředí, potravinářství a záležitosti venkova (DEFRA).

Kampaň měla tyto cíle:

- zvýšit podíl recyklovaného materiálu, zejména větší účastí na recyklačních programech a změnou kvality a kvantity materiálu, který se třídí,
- získat informace o užívání stávajících recyklačních zařízení, zjistit, proč se veřejnost účastní či neúčastní existujících recyklačních programů, a účast podpořit,

- získané informace využít k tomu, aby budoucí publicita byla účinná ve zvyšování veřejného povědomí.

Kampaň se skládala ze čtyř hlavních směrů: analýzy odpadu, monitorování účasti, průzkumu v domácnostech a působení v médiích a vzdělávání.

Hlavní výsledky kampaně byly tyto:

- obyvatelé mají k recyklaci kladný postoj a mají zájem se na ní podílet;
- nedostatečná účast není důsledkem nezájmu, ale má většinou praktické důvody, jako je nevybavenost pouličními kontejnery, chybějící přepravní prostředky nebo nedostatečný prostor pro skladování;
- upřednostňovanou formou recyklace je vytrídění do pouličních kontejnerů;
- hmotnost recyklovaných materiálů z kontejnerového pouličního sběru vykazala v loňském roce prudký nárůst o 31 %;
- meziroční nárůst skládkovaného zbytkového odpadu se snížil v letech 2002/03 na 0,88 % oproti 3,3 % v letech 2001/02;
- veřejnost by si přála recyklovat lepenku a plasty; tam, kde se tyto materiály netřídí do pouličních kontejnerů, si veřejnost přeje jejich tříděný sběr;
- nejúčinnějším médiem se ukazuje být televizní publicita.

b) Boj proti divokým skládkám

Ve slovenském městě **Pezinok** se po uzavření obecních skládek a zvýšení poplatků za skládkování rozšířily divoké skládky.

Byla tedy přijata tato opatření:

- zvýšit veřejnou povědomost, aby se zvýšila nízká informovanost občanů;
- zlepšit výuku o otázkách životního prostředí ve školách;
- založit pořádkovou policejní jednotku pro životní prostředí a pozorně monitorovat, jak veřejnost s odpadem nakládá;
- svěřit veřejným orgánům větší pravomoci v postihování přestupků v oblasti odpadového hospodářství;
- zvýšit pokuty vyměřované jednotlivcům a společnostem, zjednodušit sankční postupy;
- umístit střediska pro železný sběr v blízkosti skládek, aby se zabránilo jeho skládkování;

- v blízkosti obchodů prodávajících zboží balené v polyetylenu umístit kompaktní PET;
- poradenství pro občany o možnostech domácího kompostování;
- spolupráce se základními školami při organizaci sběru kompozitních obalů;
- zavedení plateb za skleněný odpad;
- zvýšení poplatku za komunální odpad;
- snížení poplatku za tříděný odpad.

c) Finanční podpora projektům prevence a snižování produkce odpadu

V italském regionu **Marche**, který spadá pod cíl 2, se použily strukturální fondy EU k zavedení strategie prevence a snížení tvorby komunálního odpadu. Tato strategie byla zavedena zejména financováním projektů na místní úrovni. Vzhledem k vysoké účasti obcí a dobrým předběžným výsledkům, se rozhodl tento region pro pokračování v tomto finančním schématu i po ukončení financování ze strany EU.

d) Krajinná úprava území skládek po jejich uzavření

V poměrně rovinaté nizozemské krajině vyčnívají skládky o výšce 30 až 45 metrů. Zvláštní pozornost se z estetických důvodů věnuje krajině úpravě skládkových území. Mimo to se území uzavřených skládek často používají k rekreačním funkcím, protože pozemky jsou v této zemi omezené a tedy i drahé. Z tohoto důvodu a ke zvýšení přijatelnosti skládkových lokalit se ve stádiu následné péče často tato území rekultivují k novému účelu.

Příkladem může být bývalá skládka v oblasti **Spaarnwoude**. Po jejím uzavření byla přebudována na rekreační oblast s následujícími zařízeními:

- krytá lyžařská hala;
- horolezecká stěna;
- turistická oblast;
- stezka pro horská kola;
- sáňkařský svah.

Mimo to byla oblast osázena stromy a keři, aby lépe zapadala do okolní krajiny.

2. Doporučení:

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **doporučuje** Komisi, členským státům a regionálním a místním orgánům široce publikovat výše uvedené faktory úspěchu, aby napomohly lepší implementaci;

2.2 **navrhuje** založit expertní středisko, ve kterém by mohly národní, regionální a místní orgány, provozovatelé skládek,

nevládní organizace a další zúčastněné strany získat informace, poradenství ke specifickým (technickým a organizačním) problémům, které by bylo centrem výměny osvědčených postupů a které by mohlo přispívat k uskutečňování doporučení uvedených v této zprávě; Bylo by vhodnější, aby toto expertní středisko převzala pod svou správu některá z již existujících organizací;

2.3 **doporučuje**, aby se pravidelně vyhodnocovaly inovativní technologie a progresivní poznatky a aby se předávaly zúčastněným subjektům;

2.4 **doporučuje** směrnicí o skládkování více integrovat do politiky odpadového hospodářství EU a podporovat její integrované zavádění, spíše než zavádění odvětvově;

2.5 **vyzývá** Komisi k podpoře dalšího rozvoje recyklačních iniciativ, především cestou nadcházející strategie pro prevenci tvorby odpadu a recyklaci, a k případnému použití podpůrných opatření, především v malých členských státech, kde se obtížněji dosahuje potřebných úspor z rozsahu;

2.6 **vyzývá** Komisi, aby podnikla kroky k odstranění stimulů podporujících „odpadkovou turistiku“ způsobenou různými ekologickými standardy zpracování a ukládání odpadu ve členských státech, a aby podnikla kroky k nastolení rovných podmínek v této oblasti;

2.7 **vyzývá** k lepší koordinaci mezi národními úřady zodpovědnými za daň ze skládkování. Vzhledem ke značné politické citlivosti, která se týká zdanění všeobecně, to samozřejmě neznamená nutné zavedení daně ze skládkování harmonizované na úrovni Společenství;

2.8 **doporučuje** Komisi bedlivě monitorovat zavádění směrnice prostřednictvím studií a jiných preventivních opatření, aby napomohla národním, regionálním a místním orgánům vyrovnat se s jejími požadavky a nemusela řešit její porušování. To zahrnuje i vyčlenění dostatečných personálních zdrojů pro tento úkol;

2.9 **vyzývá** Komisi, aby prověřila, zda snížení skládkovaného objemu biologicky rozložitelného odpadu vedlo k příklonu k opatřením, která jsou účinnější při snižování odpadu na životní prostředí;

2.10 **vyzývá** Komisi, aby při přezkoumání směrnice o skládkování postupovala pružněji ve věci

- požadavků týkajících se navrhování a zakládání skládek, aby mohly být přizpůsobeny místním geologickým poměrům. Toho je možné lépe dosáhnout definováním záměru (minimální úrovně zabezpečení) než stanovením prostředků vedoucích k tomuto cíli;
- inovativních technologií, aby zamezila situaci, kdy po prvotních zlepšeních není možný další vývoj;

2.11 **vyzývá** Komisi, aby zahrnula regionální a místní rozměr do formulace budoucí evropské politiky hospodaření s odpady všeobecně, zvláště do skládkování;

2.12 **vyzývá** členské státy, aby zajistily ve svých národních strategiích snižování skládkování biologického odpadu, že toto snížení nepovede jen k přesměrování odpadu od skládkování ke spalování, ale strategie zahrne rovněž opatření, která účinněji snižují dopady na životní prostředí;

2.13 **vyzývá** členské státy, aby zabezpečily, že regionální a místní orgány se budou plně podílet na transpozici legislativy EU, protože nesou, jako je tomu v případě směrnice o skládkování, hlavní břemeno jejího zavádění;

2.14 **vyzývá** členské státy, aby zajistily, že přesun kompetencí na regionální a místní orgány bude prováděn přesunem zdrojů;

2.15 **apeluje** na členské státy, aby podporovaly úzkou spolupráci všech úrovní správy a směrnice tak mohla být rychle zavedena;

2.16 **apeluje** na regionální a místní orgány, aby plně zapojily zúčastněné subjekty do rozhodování týkajícího se skládek a politiky nakládání s odpadem všeobecně;

2.17 **nabízí**, že zaujme výraznou úlohu jako partner při konzultacích, které mají provázet další vyhodnocování směrnice o skládkování a politiku nakládání s odpadem všeobecně.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB
